

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 1 - Broj 6

Sadržaj

Stranica

Stranica

Akti Općinskog vijeća

23. Odluka o usvajanju Programa ukupnog razvoja Općine Kršan za razdoblje 2014. – 2020., II. Izmjene i dopune	1	24. Odluka o usvajanju Akcijskog plana Programa ukupnog razvoja Općine Kršan 2014. – 2020., I. Izmjene i dopune	123

OPĆINSKO VIJEĆE

23.

Temeljem članka 39. i članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne Novine br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15, 123/17), članka 19. Statuta Općine Kršan (Službeno glasilo Općine Kršan br. 06/09, 05/13., 02/18.), Općinsko vijeće Općine Kršan na sjednici održanoj dana 28. ožujka 2019. godine donijelo je

ODLUKU

I.

Usvaja se Program ukupnog razvoja Općine Kršan za razdoblje 2014. – 2020. („Službeno glasilo Općine Kršan“ br. 14/13 i 7/18) – II. Izmjene i dopune.

II.

Program ukupnog razvoja Općine Kršan za razdoblje 2014. – 2020. („Službeno glasilo Općine Kršan“ br. 14/13 i 7/18) – II. Izmjene i dopune čini sastavni dio ove Odluke i nalazi se u prilogu.

III.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasilu Općine Kršan".

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE KRŠAN

KLASA: 021-05/19-01/3
URBROJ: 2144/04-05-19-15
Kršan, 28. ožujka 2019.

Predsjednik vijeća

Zdravko Vidak, v.r.

PROGRAM UKUPNOG RAZVOJA OPĆINE KRŠAN 2014.-2020., II. Izmjene i dopune

SADRŽAJ

1. UVOD-RIJEČ NAČELNIKA
2. PRISTUP IZRADI STRATEGIJE
 - 2.1. Strategija razvoja
 - 2.2. Sadržaj Programa/Strategije razvoja Općine Kršan
 - 2.3. Financiranje razvoja
 - 2.4. Implementacija aktivnosti
3. OPĆI PODACI
 - 3.1. Geografski položaj Istarske županije i Općine Kršan
 - 3.1.1. Prostor i prirodna obilježja
 - 3.2. Demografsko stanje Općine Kršan
 - 3.2.1. Zaposlenost i nezaposlenost
 - 3.3. Prirodni resursi
 - 3.3.1. Reljef i tlo
 - 3.3.2. Klimatska obilježja
 - 3.3.3. Kakvoća zraka
 - 3.3.4. Vodotoci i vode
 - 3.3.5. Flora i fauna
 - 3.3.6. Kulturna baština
 - 3.3.7. Zaštita okoliša
 - 3.3.8. Prostorno uređenje
 4. INFRASTRUKTURA
 - 4.1. Prometna infrastruktura
 - 4.1.1. Cestovni promet
 - 4.1.2. Željeznički promet
 - 4.1.3. Zračni promet
 - 4.1.4. Pomorski promet
 - 4.2. Sustav vodoopskrbe
 - 4.3. Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
 - 4.4. Energetski sustav
 - 4.5. Poštanski i telekomunikacijski sustav
 - 4.6. Poduzetnička infrastruktura
 - 4.7. Zbrinjavanje otpada
 5. ANALIZA GOSPODARSTVA
 - 5.1. Struktura gospodarstva
 - 5.1.1. Poljoprivreda i šumarstvo
 - 5.1.2. Turizam
 - 5.1.2.1. Smještajni kapaciteti
 - 5.1.2.2. Turistički promet

- 6. DRUŠTVENE DJELATNOSTI
 - 6.1. Odgoj i obrazovanje
 - 6.2. Kultura i sport
 - 6.3. Zdravstvo i socijalna skrb
 - 6.3.1. Zdravstvo
 - 6.3.2. Socijalna skrb
- 7. FINANCIRANJE JAVNIH POTREBA I ANALIZA PRORAČUNA OPĆINE KRŠAN
 - 7.1. Organizacijski ustroj Općine Kršan
 - 7.2. Analiza proračuna Općine Kršan
 - 7.3. Financiranje razvojnih projekata sredstvima EU fondova
 - 7.4. EU fondovi u financijskoj perspektivi 2014. – 2020
 - 7.4.1. Partnerski sporazum
 - 7.4.2. Operativni programi
 - 7.5. Partnerstvo privatnoga i javnoga sektora
 - 7.5.1. EU fondovi i javno - privatno partnerstvo
- 8. RAZVOJNE POLITIKE, KLJUČNI DOKUMENTI VIŠIH RAZINA VLASTI I SURADNJA
 - 8.1. Regionalna politika RH
 - 8.1.1. Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine
 - 8.2. Razvojna politika u Istarskoj županiji
 - 8.3. Lokalne razvojne strategije
 - 8.3.1. Lokalna akcijska grupa – LAG „Istočna Istra“
 - 8.3.2. Master plan turizma Općine Kršan 2017.-2025
 - 8.3.3. Strategija upravljanja kulturnom baštinom Općine Kršan 2017.-2025.
- 9. GOSPODARSKA KRETANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ I ISTARSKOJ ŽUPANIJU
 - 9.1. Stanje gospodarstva
 - 9.1.1. Makroekonomska kretanja
 - 9.1.1.1. Bruto domaći proizvod
 - 9.2. Zaposlenost i nezaposlenost
 - 9.3. Indeks razvijenosti i poduzetništvo
- 10. STRATEGIJA RAZVOJA
 - 10.1. Vizija razvoja Općine Kršan
 - 10.2. Strateški ciljevi, prioritete i mjere
- 11. PLAN IMPLEMENTACIJE I EVALUACIJE STRATEGIJE
 - 11.1. Uvod
 - 11.2. Institucionalni okvir
 - 11.3. Raspodjela odgovornosti za provedbu
 - 11.4. Nadzor i evaluacija
- 12. ZAKLJUČAK
- 13. POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA

1. UVOD-RIJEČ NAČELNIKA

Dragi sugrađani,
Program ukupnog razvoja Općine Kršan za razdoblje od 2014. do 2020. godine donesen krajem 2013. godine predstavlja ključni dokument kojim se definira smjer ukupnog kako, gospodarskog tako i društvenog razvoja naselja na području naše općine. Ovo je dorada na već

doneseni Program ukupnog razvoja Općine Kršan, kao odgovor na sve nove ukazane prilike i razvojne izazove. Programom smo razaznali, potrebe, mogućnosti i ograničenja provedbe. Namjera je, kreirati konkretne korake, definirati listu projekata te razviti te, predvidjeti i podržati organizacijsku strukturu potrebnu za provedbu Programa. Program predstavlja srednjoročni strateški dokument kojim se definiraju ciljevi i prioritete razvoja Općine Kršan. Ovaj ažurirani Program za predmetno programsko razdoblje usklađen je sa dokumentima važećim strateškim dokumentima na regionalnoj i lokalnoj razini, na nacionalnoj razini i na razini Europske unije. Strategija je nastala uz potporu i sudjelovanje predstavnika javnog, poslovnog i civilnog sektora.

Važno, istaknuti ćemo, da smo, utvrdili pravce i prioritete budućeg razvoja, u svim segmentima zajednice, pretpostavljajući ih, prvotno navedenim, a kao glavni prioritet nameće se:

1. Razvoj konkurentnog gospodarstva,
2. Zaštita okoliša, efikasno upravljanje prostorom, poboljšanje infrastrukture i unaprjeđenje kvalitete života,
3. Zaštita i održiva valorizacija prirodne i kulturne baštine.

Ciljevi i prioritete kreirani su na osnovi lokalnih specifičnosti i potreba, te i širih strateških okvira i politike krojene na regionalnoj i nacionalnoj razini. Svjesni razvojnih potencijala koje imamo, kulturnih, prirodnih, gospodarskih i administrativnih, vjerujemo u Vašu prepoznatljivost i mogućnosti, u Vaš doprinos, kako zajednici tako i Vašim osobnim poduzimanjem, da stečenim znanjima, vještinama i radom date doprinos našem razvitku.

Nastojanja, i prilike biti će iskorištene, zajedničkim radom, prepoznatljivošću i inicijativom.

Na tom smo Vam, putu, poštovani sugrađani, partneri i pouzdanici.

Vaš Načelnik,
Valdi Runko

2. PRISTUP IZRADI STRATEGIJE

Strategija razvoja jedinice lokalne samouprave temeljni je strateški razvojni dokument jedinice lokalne samouprave. Strategijom se definira vizija razvoja jedinica lokalne samouprave koja odražava najbolju moguću budućnost koja se može predvidjeti, što ona želi postići i kako će jedinica lokalne samouprave izgledati kada ostvari postavljene ciljeve. Nakon provedbe svake strategije, potrebno je evaluirati postignute rezultate i započeti novi proces planiranja razvoja sa istim i/ili novim postavljenim ciljevima. Kako se radi o kompleksnim razvojnim procesima koji otvaraju niz novih pitanja u kojima se posebna pažnja posvećuje izazovima pripreme institucionalnih struktura na lokalnoj razini i jačanju njihovih kapaciteta u pripremi razvojnih programa i projekata, potrebno je poštivati

vertikalnu koherentnost lokalne strategije sa strategijama više razine planiranja razvoja. U sustavnom pristupu planiranja razvoja nužno je poštivati piramidu strategija, odnosno planova na području Republike Hrvatske koja se sastoji od tri razine djelovanja: državne, regionalne i lokalne razine.

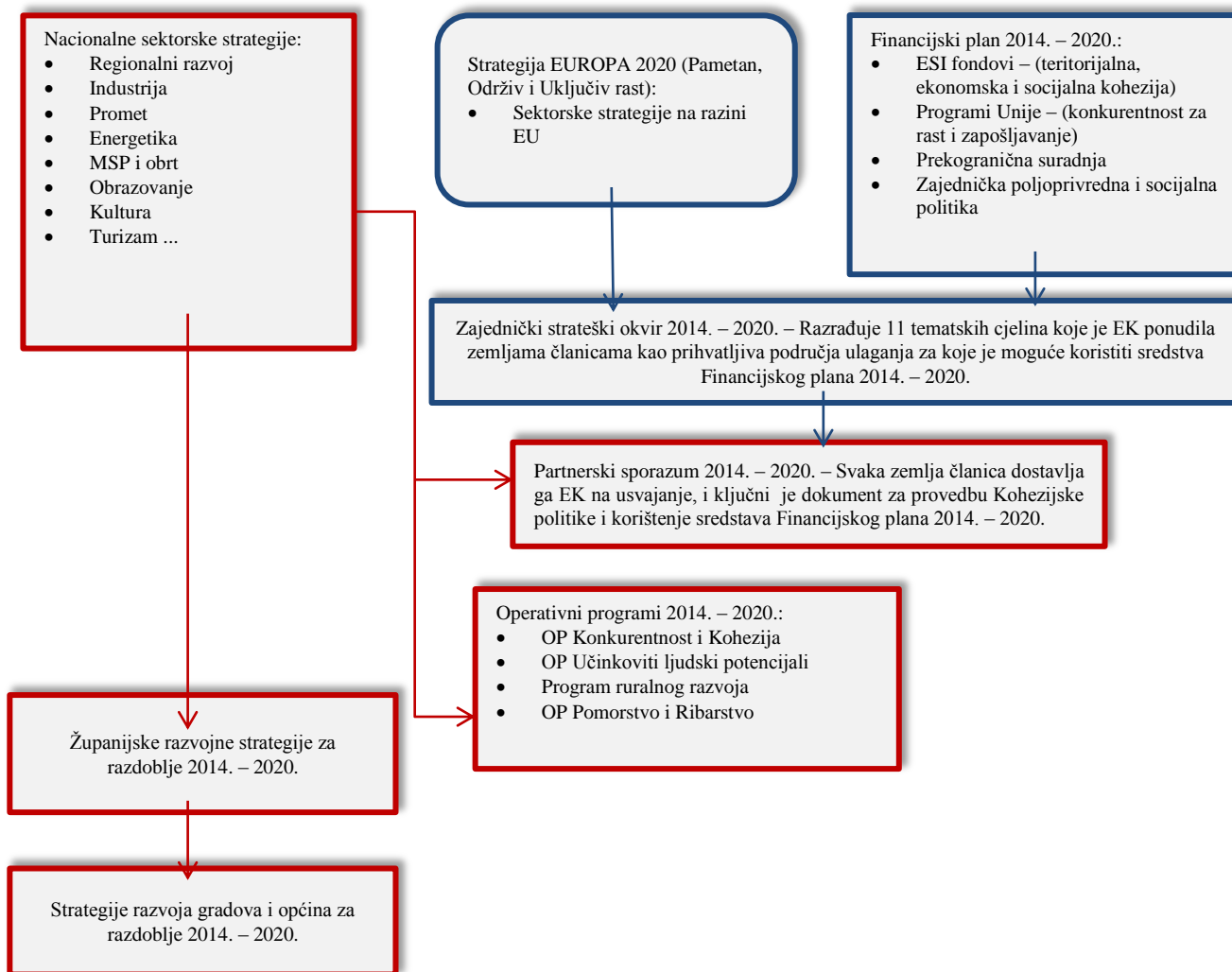
Država izrađuje strategiju razvoja, strateške okvire u kojem smjeru treba razvijati sve gospodarske i društvene sektore, te definira područja od nacionalnog interesa. Sukladno navedenom, planiranje razvoja se spušta na niže razine odnosno na regionalnu i lokalnu razinu. Upravo navedene institucionalne strukture predstavljaju osnovu za buduće korištenje bespovratnih sredstava Europske unije u programskom razdoblju od 2014. do 2020. godine.

U Republici Hrvatskoj sustav planiranja ima sljedeće elemente:

- Sektorske strategije RH - donose ih Vlada i Sabor Republike Hrvatske,
- Županijske razvojne strategije – donose ih Županije u suradnji s pripadajućim jedinicama lokalne samouprave,
- Strategije razvoja gradova i općina – donose ih gradovi i općine u suradnji sa svim zainteresiranim dionicima (građani, poduzetnici, udruge i sl.).

Jedan od učinaka ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju s aspekta strateškog planiranja razvoja jest „proširenje“ vertikalne koherentnosti u smislu ostvarenja strateških ciljeva na razini Unije. Navedeno podrazumijeva nužnost usklađivanja nacionalnih strategija s europskim, a lokalne razvojne strategije s regionalnim i županijskim. U nastavku je prikazan sustav strateškog planiranja.

Dijagram 1: Sustav strateškog planiranja

Ako promatramo učinak ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju s institucionalnog aspekta, važno je naglasiti da Europska unija snažno potiče regionalni razvoj i decentralizaciju. Razvoj država članica trebao bi ići smjerom „bottom – up“ (odozdo prema gore), što za JL(R)S znači preuzimanje odgovornosti za definiranje i provođenje razvojnih strategija koje su u svojim konačnim ciljevima koherentne sa strategijama viših razina vlasti, a što je prikazano na dijagramu 1. Uz preuzimanje odgovornosti, Europska unija korisnicima omogućuje korištenje raznih financijskih programa i instrumenata u svrhu jačanja institucionalnih kapaciteta lokalnih i regionalnih razina vlasti koji su dostupni Republici Hrvatskoj od 01.07.2013. godine. Spomenuti financijski programi i instrumenti dostupni su kroz Europske strukturne i investicijske fondove (ESIF, *eng. European Structural and Investment Funds*) te Programe Unije. Ova se sredstva koriste za ostvarenje ciljeva kohezijske politike odnosno podupiranje razvojnih projekata u svim državama članicama u svrhu povećanja konkurentnosti, ekonomskog i društvenog blagostanja građana. Stoga je od izrazite važnosti da lokalna javna uprava bude sposobna za djelotvorno i učinkovito korištenje navedenih sredstava.

2.1. Strategija razvoja

Pristup izradi predmetnog dokumenta kojim se planira društveni i gospodarski razvoj uključuje preporučenu metodologiju izrade strategija razvoja JL(R)S, osnovnih načela strateškog menadžmenta javnog sektora i iskustva dobre prakse nositelja izrade strategije. Pojam „strateški menadžment“ podrazumijeva prije svega dugoročni pristup planiranju u privatnom sektoru, analizu interne i eksterne okoline, definiranje vizije, misije i ciljeva, formuliranje strategije, implementaciju strategije te kontrolu i evaluaciju. Ovaj pristup planiranju po načelima strateškog menadžmenta ima svoju primjenu i u javnom sektoru, a implementacija načela strateškog planiranja razvoja na državnoj i lokalnoj razini predstavlja nužnost i izazov, posebno danas kada nacionalna gospodarstva širom globaliziranog svijeta pokušavaju definirati strategije koje će biti u funkciji efikasnog, efektivnog i održivog razvoja. Tako ovaj dokument objedinjuje dvije osnovne funkcije.

- ❖ Prva se odnosi na njegovu funkciju ključnog strateškog dokumenta kojim se analizira postojeće stanje, definiraju potrebe, ciljevi i prioritete, predlažu konkretne mjere i modeli kontrole i evaluacije.
- ❖ Druga funkcija ovog dokumenta odnosi se na jačanje apsorpcijskog kapaciteta Općine u korištenju bespovratnih sredstava, kroz usklađivanje razvojnih ciljeva i procesa sa županijskom razvojnom strategijom, nacionalnim sektorskim strategijama, operativnim programima i strategijom Europa 2020.

Već je navedeno da Europska unija snažno potiče razvoj prema načelu „bottom – up“ zbog neravnomjernog razvoja pojedinih regija. Tako je Republika Hrvatska prepoznala potrebu da definira regionalnu politiku, koja ima utjecaj na uravnotežen i održiv razvoj, ali i na konkurentnost države na globalnom tržištu. Ovakva politika provodi se na razine država Europske unije s ciljem smanjenja gospodarskih i društvenih razlika između pojedinih država. Na taj način, Unija odobrava i potiče transfer sredstava iz bogatijih država članica u one manje razvijene. Ovakav pristup omogućuje i povezivanje različitih država kao i njihov zajednički nastup i razvoj na globalnom tržištu. Takvom kohezijskom politikom, za koju je osigurano 351,8 milijardi eura do 2020. godine, očekuje se rješavanje brojnih sadašnjih ekonomskih i društvenih problema, kao i umanjivanje vjerojatnosti pojave sadašnjih problema u budućim razdobljima.

Za ostvarenje ciljeva kohezijske politike Republici Hrvatskoj u programskom razdoblju 2014. – 2020. na raspolaganju je 8,377 milijardi eura, za poljoprivredu i ruralni razvoj 2,026 milijardi eura, a za razvoj pomorstva i ribarstva 253 milijuna eura. Uz ova, europskim proračunom dostupna bespovratna sredstva, dostupni su Programi Unije, brojne inicijative suradnje, te inovativni financijski instrumenti koji poboljšavaju dostupnost kapitala gospodarstvu.

Glede strateških ciljeva na regionalnoj razini, trenutno je važeća Županijska razvojna strategija Istarske županije za razdoblje do 2020. godine. Sukladno navedenom strateški okvir Općine Kršan za predmetno programsko razdoblje uskladit će se prema dokumentima;

- ❖ na regionalnoj i lokalnoj razini:
 - Prostorni plan Istarske županije
 - Razvojna strategija Istarske županije do 2020. godine
 - Master plan razvoja istarskog turizma 2015.-2025.
 - Istarska kulturna strategija II. – Strategia culturale istriana II. 2015.–2020.
 - Lokalna razvojna strategija LAG-a "Istočna Istra" 2014. – 2020.
 - Prostorni plan uređenja Općine Kršan
 - Master plan turizma Općine Kršan do 2025. godine
 - Strategija upravljanja kulturnom baštinom Općine Kršan 2017.-2025.
- ❖ na nacionalnoj razini:
 - Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine¹

¹ <http://www.mrrfeu.hr/default.aspx?id=404>, dostupno na dan 09.09.2018. godine

- Strategija ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014-2020²
- Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.³
- Strategija razvoja poduzetništva Republike Hrvatske 2013 - 2020⁴
- Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014 - 2020⁵
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2020.⁶
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske 2013-2020⁷,

i na razini Europske unije; Strategiji Europa 2020.⁸

Izrada ovog dokumenta, omogućit će Općini Kršan da odgovori na pitanje kako i u kojem se smjeru razvijati, te dati realnu sliku o potrebama svih društvenih dionika. Također, ovim će dokumentom lokalna javna uprava moći efikasno planirati aktivnosti iz djelokruga svoje društvene funkcije, definirati najznačajnije i najučinkovitije projekte, te ga koristiti pri planiranju proračuna i alokacije proračunskih sredstava.

Jedna od specifičnih funkcija ovog dokumenta je i mogućnost pozicioniranja Općine Kršan u društvenom i gospodarskom pogledu, u odnosu na regiju i državu u cjelini, te odrediti optimalan put za postizanje tog cilja. Stoga će se izraditi analiza opće i poslovne okoline

² <http://www.mps.hr/default.aspx?id=3652>, dostupno na dan 09.09.2018. godine

³ <http://www.mint.hr/default.aspx?id=7973>, dostupno na dan 09.09.2018. godine

⁴ <http://www.minpo.hr/UserDocsImages/Strategy-HR-Final.pdf>, dostupno na dan 14.09.2018. godine

⁵ <http://www.mingo.hr/default.aspx?id=4980>, dostupno na dan 14.09.2018. godine

⁶ <http://www.mingo.hr/default.aspx?id=3258>, dostupno na dan 14.09.2018. godine

⁷ http://www.vlada.hr/hr/dodatno/javna_rasprava_strategija_obrazovanja_znanosti_i_tehnologije, dostupno na dan 14.09.2018. godine

⁸ http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_en.htm, dostupno na dan 14.09.2018. godine

Općine Kršan s ciljem identifikacije ključnih snaga i slabosti te prilika i prijetnji koje utječu na razvoj općine u narednom razdoblju. Analiza okoline izvršit će se primjenom SWOT analize.

2.2. Sadržaj Programa/Strategije razvoja Općine Kršan

Strategija razvoja Općine Kršan izrađena je prema preporučenoj metodologiji izrade Županijskih razvojnih strategija, odnosno, prema odredbama Pravilnika o obaveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja Županijskih razvojnih strategija, uzimajući u obzir znanstvena i stručna načela strateškog menadžmenta javnog sektora, te dobru praksu izrađivača.

Nositelj izrade predmetne strategije je nezavisna konzultantska tvrtka IDEO PLAN iz Pule.

Poseban doprinos pri koncipiranju strateških postavki temeljem analize postojećeg stanja dali su Partnerski tim i Radno tijelo u čijem su sastavu bili predstavnici Općine Kršan.

Sadržajno, Strategija razvoja je koncipirana tako da najbolje odgovori na pitanja i da ocijeni dosadašnji razvoj i stanje, a što je poslužilo, između ostalog, za koncipiranje budućeg razvoja. U tom kontekstu tretirani su:

- ✓ opći i demografski podatci,
- ✓ prirodni resursi: klima, vegetacija, zemljišna površina, vodno bogatstvo, zaštita prostora,
- ✓ stanje i potrebe infrastrukture,
- ✓ komunalna djelatnost,
- ✓ društvene djelatnosti,
- ✓ stanje razvijenosti gospodarstva,
- ✓ financiranje javnih potreba,
- ✓ razvojne politike svih razina vlasti s posebnim osvrtom na Kohezijsku politiku EU i
- ✓ društvena kretanja i tržišni trendovi.

Strategija razvoja sublimira sve sagledano s ciljem određivanja strateških ciljeva i pripadajućih im prioriteta. Praćenje provedbe i evaluacija predmetne strategije neodvojivi su dio ovog dokumenta za koje je predložena implementacija učinkovitih mehanizama.

2.3. Financiranje razvoja

Nadležnost i odgovornost za razvoj infrastrukture na području lokalne samouprave nose gradovi i općine. Projekti poput lokalnih prometnica, vodovodne i kanalizacijske infrastrukture, društvene infrastrukture i ostalih sadržaja koji su važni za konkurentnost poslovnog okruženja i kvalitetu života građana predstavljaju izniman financijski napor za općinske i gradske proračune. Zbog značajnih potreba razvoja i podizanja razine kvalitete života s jedne strane, i ograničenih proračunskih kapaciteta s druge strane,

gradovi i općine prisiljene su potražiti alternativne mehanizme financiranja razvojnih projekata.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju velike mogućnosti pružaju ESI fondovi. Pored njih (ili s njima paralelno) postoji mogućnost financiranja takvih projekata i putem drugih bespovratnih sredstava (Programi Unije, INTERREG) i/ili kreditima poslovnih i razvojnih banaka.

Dakle, jedinice lokalne samouprave imaju mogućnost financiranja razvojnih projekata sredstvima međunarodnih financijskih institucija i državnih fondova koji daju potpore i izravne kredite lokalnim samoupravama, kao što su Europska banka za obnovu i razvoj, Europska investicijska banka, Fond za regionalni razvoj, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, Hrvatske vode, Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) i dr. Navedene institucije i programi koji se nude, već imaju uhodane procese kojima upoznaju lokalnu upravu o načinu podnošenja zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava i/ili kreditiranjem.

Kao jedan od mogućih izvora financiranja javnih projekata u budućnosti svakako treba razmatrati i javno privatno partnerstvo koje je moguće kombinirati sa bespovratnim sredstvima EU.

2.4. Implementacija aktivnosti

Kako bi se postigla potrebna efektivnost i efikasnost razvojnih strategija, potrebno je što prije započeti s njenom implementacijom, odnosno s provođenjem aktivnosti koje su predložene u dokumentu. Legitimitet razvojnoj strategiji daje Općinsko vijeće koje usvaja dokument, a nakon usvajanja potrebno je započeti s provedbom preporučenih aktivnosti u najkraćem vremenskom roku. Implementacija projektnih aktivnosti zahtjeva prethodno proračunsko planiranje kako bi se osigurala potrebna sredstva za provedbu konkretnih mjera odnosno projekata, a koji će biti u funkciji ostvarenja strateških ciljeva.

Stoga se preporučuje izrada dodatnih operativnih dokumenata, kako bi se osigurala efikasna provedba strateških aktivnosti.

Najčešći operativni dokument strateških dokumenata ove razine i vrste jest Akcijski plan provedbe razvojne strategije. Akcijskim planom identificiraju se i rangiraju (prema najvažnijim kriterijima) konkretne mjere, odnosno projekti koje će jedinica lokalne samouprave provesti u referentnom razdoblju, izvori i modeli financiranja te dinamika provedbe. Prilikom odabira projekata, mora se voditi računa o kriterijima pripremljenosti, prihvatljivosti i izvedivosti predloženih projekata koji se planiraju implementirati.

Daljnje aktivnosti svakako ovise o proračunskom kapacitetu Općine i dostupnim modelima/mogućnostima financiranja razvojnih projekata. Dio razvojnih projekata općine Kršan moguće je financirati bespovratnim sredstvima iz EU fondova, u iznosu od 50% do 100% ukupne vrijednosti investicije. Za implementaciju projekata koje je moguće financirati bespovratnim sredstvima EU fondova nužno je osigurati kvalitetno i pravodobno pripremljenu potrebnu projektnu dokumentaciju i alocirati u proračunu potrebni udio vlastitog financiranja projekta. Za troškove pripreme projekata u određenim je slučajevima također moguće dobiti potporu iz EU ili nacionalnih izvora financiranja.

Vrijednost Indeksa razvijenosti (107,649) svrstava Općinu Kršan u VII. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti. Iznadprosječna vrijednost indeksa razvijenosti negativno će utjecati na ishodovanje bespovratnih sredstava iz EU fondova za financiranje razvojnih projekata na području Općine Kršan.

Prilikom izrade ovog dokumenta, formiran je Radni tim za izradu, uvažene su željene smjernice lokalne samouprave za određivanje lokalnih ciljeva te se slijedila zadana metodologija za utvrđivanje pristupa izradi ukupnog razvoja. Osim analize postojećeg stanja i razvojnih potencijala strateške smjernice, rezultat su i brojnih prijedloga i rasprava Radnog tima te održanih tematskih panela.

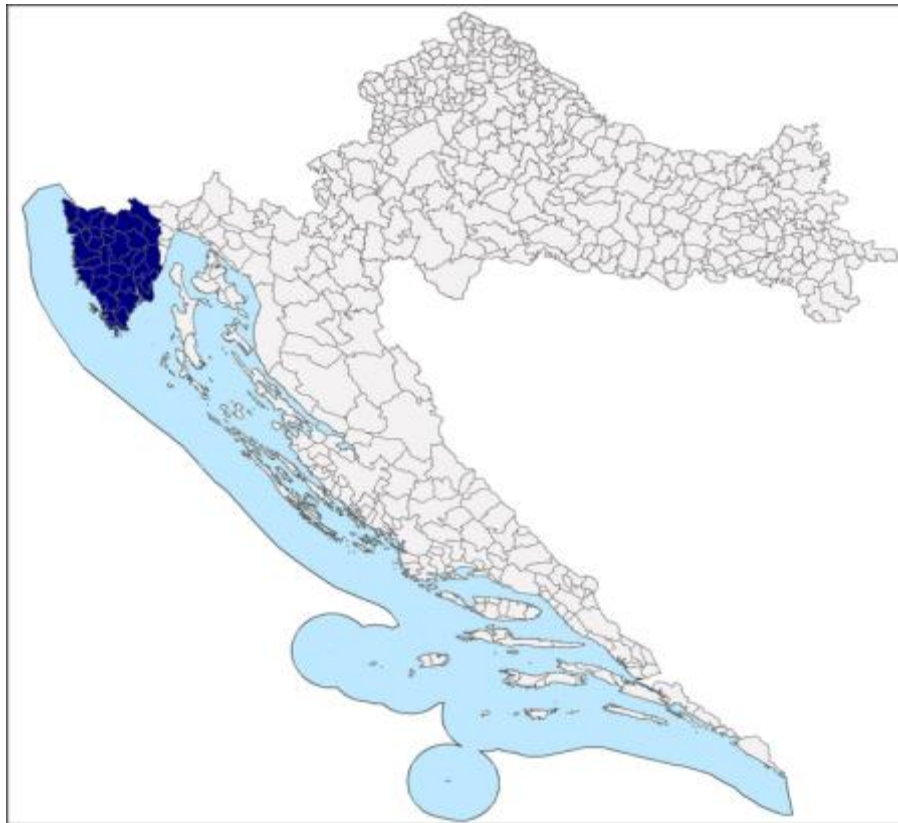
Proračun Općine Kršan bi već za sljedeću fiskalnu godinu morao biti povezan s izradom godišnjih planova aktivnosti. Ovaj pristup jamči optimalan početak provedbe Strategije razvoja Općine Kršan za razdoblje do 2020. godine.

3. OPĆI PODACI

3.1. Geografski položaj Istarske županije i Općine Kršan

Istarska županija obuhvaća veći dio Istre - najvećeg jadranskog poluotoka. Najzapadnija točka Republike Hrvatske je u Istarskoj županiji (Bašanija, rt Lako) na 45° sjeverne zemljopisne širine. Smještena u sjeveroistočnom dijelu Jadranskog mora, Istra je s tri strane okružena morem, a sjevernu granicu prema kopnu čini linija između Miljskog zaljeva (Muggia) u neposrednoj blizini Trsta i Prelučkog zaljeva, u neposrednoj blizini Rijeke. Tako povoljnim zemljopisnim položajem, gotovo u srcu Europe, na pola puta između ekvatora i sjevernog pola, Istra je oduvijek predstavljala most koji je povezivao srednjoeuropski kontinentalni prostor s mediteranskim.

Slika 1: Geografski položaj Istarske županije

Izvor: www.istra-istria.hr/index.php?id=263

Površina - Istarski poluotok obuhvaća površinu od 3.476 četvornih kilometara. To područje dijele tri države: Hrvatska, Slovenija i Italija. Vrlo malen dio Istre, tek sjeverna strana Miljskoga poluotoka, pripada Republici Italiji. Slovensko primorje s Koparskim zaljevom i dijelom Piranskoga zaljeva do ušća rijeke Dragonje dio je Republike Slovenije. Najveći dio, ili 3.130 četvornih kilometara (90% površine), pripada Republici Hrvatskoj. Većina hrvatskog dijela poluotoka nalazi se u Istarskoj županiji, površine 2.820 četvornih kilometara, što je 4,98% ukupne površine Republike Hrvatske. Ostali dio administrativno-teritorijalno pripada Primorsko-goranskog županiji.⁹

Administrativno je Istarska županija podijeljena na 41 teritorijalnu jedinicu lokalne samouprave odnosno na 10 gradova i 31 općinu.

- Gradovi : Buje-Buie, Buzet, Labin, Novigrad-Cittanova, Pazin, Poreč, Pula, Rovinj-Rovigno, Umag-Umago i Vodnjan
- Općine : Bale, Barban, Brtonigla-Verteneglio, Cerovlje, Fažana, Funtana, Gračišće, Grožnjan-

Grisignana, Kanfanar, Karojba, Kaštelir - Labinci, Kršan, Lanišće, Ližnjan, Lupoglav, Marčana, Medulin, Motovun, Oprtalj-Portole, Pićan, Raša, Sveti Lovreč, Sveta Nedelja, Sveti Petar u šumi, Svetvinčenat, Tar-Vabriga, Tinjan, Višnjan, Vižinada, Vrsar i Žminj

Opći podaci o Istarskoj županiji:

- Površina Istre - 2.820 km²;
- Broj stanovnika – 208.055 stanovnika, što čini 4,85% ukupnog stanovništva Republike Hrvatske (Popis stanovništva RH 2011. godine);
- Dužina obale - 445,1 km (razvedena obala dvostruko je duža od cestovne);
- Zapadna obala Istre duga je 242,5 km, s otocima 327,5 km;
- Istočna obala Istre duga je 202,6 km, s pripadajućim otočićima 212,4 km;
- Administrativni centar - Pazin (8.638 stanovnika);
- Ekonomski centar - Pula (57.460 stanovnika).

⁹ (www.istra-istria.hr/index.php?id=263, preuzeto 30.10.2013.)

Slika 2: Administrativna podjela Istarske županije

Izvor: Prostorni plan Istarske županije; Obrada autora

Općina Kršan zauzima područje površine 124 km², što čini 4,4% ukupne površine Istarske županije. Na području općine nalaze se 23 statistička naselja i to: Kršan, Blaškovići, Veljaki, Lazarići, Boljevići, Čambarelići, Kožljak, Jesenovik, Nova Vas, Šušnjeвица, Letaj, Kostrčani, Lanišće, Zankovci, Polje Čepić, Zatka Čepić, Purgarija, Plomin, Plomin Luka, Stepčići, Vozilići, Zagorje i Potpićan.

3.1.1. Prostor i prirodna obilježja

Općina Kršan obuhvaća prostor središnjeg dijela istočnog priobalnog područja Istarske županije. Smještena je između Kvarnerskog i Plominskog zaljeva, Plominske uvale, doline rijeke Raše, obronaka srednje Istre i područja Učke i uvale Brestova na obali mora. U tom području dominiraju dvije morfološke jedinice, Čepičko polje i planinski masiv Učke, a među ostalim značajnijim obilježjima prostora ističe se Plominski zaljev koji se uvlači duboko u kopno.

Područje općine je najvećim dijelom prekriveno makijom ili kamenjarskim pašnjacima. Vegetacija ima submediteranska obilježja koja se polako mijenjaju s

porastom apsolutne visine. Prevladavaju listopadne šume, dok su viši brdski predjeli i niži dijelovi Učke pokriveni šumom medunca i drugih hrastova s crnograbom. U najvišim dijelovima može se naići na primorske šume bukve. Izuzevši Čepičko polje, kvalitetnih je poljoprivrednih površina relativno malo, te se uglavnom radi o vrtovima, livadama, neobrađenim oranicama i vinogradima koji se nalaze u blizini naselja. Reljefnu strukturu čine prostrani valoviti ravnjaci i nešto strmija obala, kompozitna dolina Raše sa pritocima te brdski masiv Učke. Polja su većinom prekrivena sivom zemljom i zemljom crvenicom.

3.2. Demografsko stanje Općine Kršan

Podaci korišteni za prikaz demografskog stanja jesu iz:

- ❖ Popisa stanovništva iz 1991. godine,
- ❖ Popisa stanovništva iz 2001. godine,
- ❖ Popisa stanovništva iz 2011. godine,
- ❖ Statističkih biltena Državnog zavoda za statistiku.

Demografska kretanja u Hrvatskoj određena su niskom stopom fertiliteta i starenjem stanovništva. Provedeni

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 9 - Broj 6

popis stanovništva 2011. godine dobro oslikava osnovne demografske trendove u Hrvatskoj. Prema tim podacima, ukupan broj stanovnika nije se značajno smanjio ali je došlo do značajnih strukturnih razlika i promjene u demografskoj piramidi. Broj stanovnika u dobi do 15 godina smanjio se za cca 80.000, a u dobi 15-24 godine za dodatnih 65.000. Broj stanovnika u dobi od 25 do 49

godina smanjio se za više od 30.000 stanovnika. S druge strane, povećan je broj stanovnika u dobi od 50 do 64 godine za oko 100.000, te osoba starijih od 65 godina za oko 65.000.

U tablici 1, prikazan je broj stanovnika po hrvatskim županijama, udio stanovništva u ukupnom broju stanovnika, broj gradova, broj općina i naselja.

Tablica 1: Stanovništvo po županijama RH

Ime županije	Broj stanovnika	Udio stanovnika	Broj gradova	Broj općina	Broj naselja
Grad Zagreb	790.017	18,44%	1	-	70
Splitsko-dalmatinska	454.798	10,61%	16	39	368
Zagrebačka	317.606	7,41%	9	25	694
Osječko-baranjska	305.032	7,12%	7	35	263
Primorsko-goranska	296.195	6,91%	14	22	510
Istarska	208.055	4,86%	10	31	655
Vukovarsko-srijemska	179.521	4,19%	5	26	85
Varaždinska	175.951	4,11%	6	22	302
Sisačko-moslavačka	172.439	4,02%	7	12	456
Zadarska	170.017	3,97%	6	28	229
Brodsko-posavska	158.575	3,70%	2	26	185
Krapinsko-zagorska	132.892	3,10%	7	25	423
Karlovačka	128.899	3,01%	5	17	649
Dubrovačko-neretvanska	122.568	2,86%	5	17	230
Bjelovarsko-bilogorska	119.764	2,80%	5	18	323
Koprivničko-križevačka	115.584	2,70%	3	22	264
Međimurska	113.804	2,66%	3	22	131
Šibensko-kninska	109.375	2,55%	5	15	199
Virovitičko-podravska	84.836	1,98%	3	13	188
Požeško-slavonska	78.034	1,82%	5	5	277
Ličko-senjska	50.927	1,19%	4	8	255
Republika Hrvatska	4.284.889	100%	127	429	6.756

Izvor: DZS; 2016.

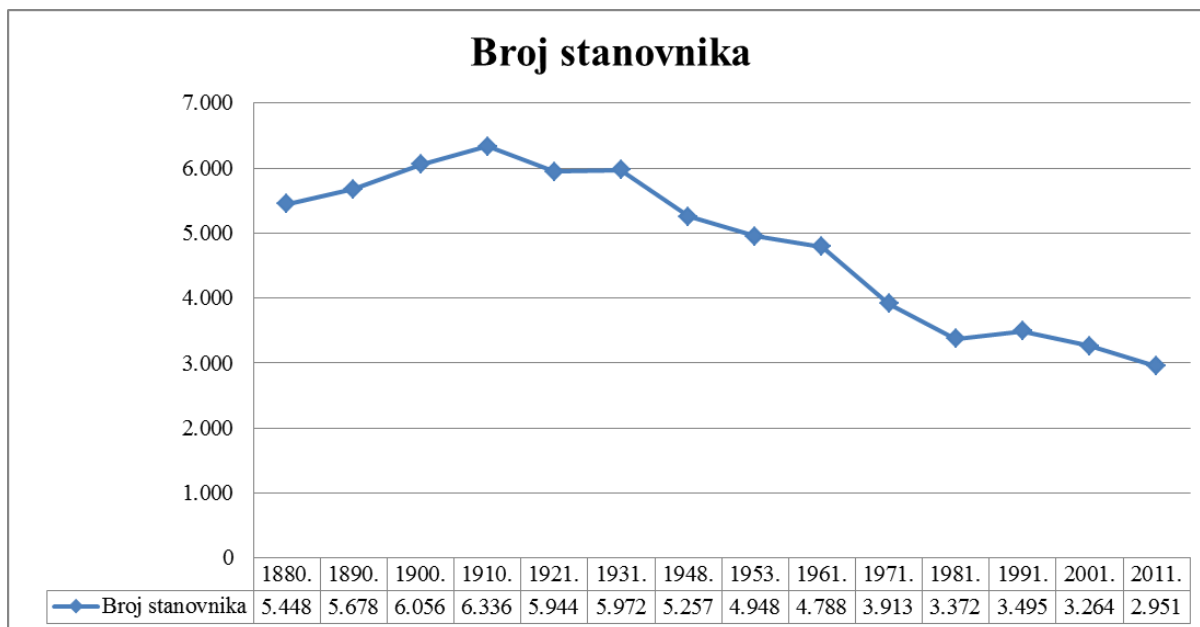
Aktivnosti i obilježja stanovništva na pojedinom području čine temelj njegova razvoja i središnji su element određivanja strateškog usmjerenja.

Prema prikazanom u tablici 1, Istarska županija sa 208.055 stanovnika čini 4,86% u ukupnom broju stanovnika Republike Hrvatske.

Aktivnosti i obilježja stanovništva na pojedinom području čine temelj njegova razvoja i središnji su

element određivanja strateškog usmjerenja. Općinu Kršan čine 23 statistička naselja, u kojima je prema Popisu stanovništva iz 2011. obitavalo 2.951 stanovnika. Sukladno klasifikaciji ruralnih područja, Općina Kršan spada u skupinu značajnog ruralnog područja u kojem preko 50% stanovništva živi u ruralnim zajednicama.

Grafikon 1: Kretanje broja stanovnika općine Kršan

Izvor: DZS; 2011.

Analizom kretanja broja stanovnika vidljivo je da nakon završetka prvog svjetskog rata broj stanovnika općine Kršan počinje opadati, te se taj trend nastavio do današnjih dana. U razdoblju od 1948. do 2001. godine zabilježen je pad ukupnog broja stanovnika od 37,91%. U tom razdoblju najveći pad broja stanovnika zabilježen je u naseljima Zankovci, Kostrčani Jesenovik, Šušnjeвица i Kožljak. Snažan rast broja stanovnika zabilježen je u naselju Potpićan zbog razvoja industrije na tom području. U novije vrijeme nije bilo veće

depuplacije prostora, osim u naselju Polje Čepić te pojedinim naseljima na sjevernom i brdovitom dijelu općine. Razlog navedenoj depuplaciji prostora su kontinuirani pad nataliteta, odnosno negativni prirodni priraštaj i opća nerazvijenost područja.

Sastav stanovništva prema dobi ponajviše je posljedica društveno ekonomskih i političkih zbivanja u prošlosti.

U tablici 2 prikazana je struktura stanovništva Republike Hrvatske te usporedni udio dobnih skupina po popisima stanovništva iz 2001. i 2011. godine.

Tablica 2: Udio dobnih skupina stanovništva na nacionalnoj razini

Dobne skupine	Godina		
	2001.		2011.
	%	%	Broj
0 – 4	5,37	4,96	212.709
5 – 9	5,62	4,77	204.317
10 – 14	6,09	5,49	235.402
15 – 19	6,76	5,70	244.177
20 – 24	6,91	6,11	261.658
25 – 29	6,66	6,75	289.066
30 – 34	6,69	6,87	294.619
35 – 39	7,18	6,64	284.754
40 – 44	7,55	6,70	286.933
45 – 49	7,55	7,18	307.561

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 11 - Broj 6

50 – 54	6,78	7,48	320.502
55 – 59	5,20	7,28	311.818
60 – 64	5,93	6,37	272.740
65 – 69	5,73	4,71	202.002
70 – 74	4,61	4,96	212.401
75 – 79	3,11	4,10	175.526
80 – 84	1,29	2,52	108.104
85 – 90	0,70	1,11	47.641
90 – 94	0,23	0,25	10.758
+95	0,04	0,05	2.201
UKUPNO	100	100	4.284.889

Izvor: DZS, 2011.

U naselju Kršan, općinskom središtu, živi 238 stanovnika. Najveće naselje općine je Potpićan sa 513 stanovnika, zatim Vozilici sa 236 stanovnika, te Purgarija Čepić sa 228 stanovnika. S druge strane, u čak 12 statističkih naselja živi manje od 100 stanovnika sa Zankovcima kao najmanjim naseljem u kojem obitava

svoga 8 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti iznosi 23,8 st/km² što je znatno ispod prosjeka Istarske županije koji iznosi 73,78 st/km².

Sukladno klasifikaciji ruralnih područja, Općina Kršan spada u skupinu značajnog ruralnog područja u kojem preko 50% stanovništva živi u ruralnim zajednicama.

Tablica 3: Udio dobne skupine stanovništva i usporedba na nacionalnoj, županijskoj i lokalnoj razini

Dobne skupine	Godina				
	2001.		2011.		
	%	%	Broj (Republika Hrvatska)	Broj (Istarska županija)	Broj (Općina Kršan)
0 – 4	5,37	4,96	212.709	9.866	108
5 – 9	5,62	4,77	204.317	8.665	102
10 – 14	6,09	5,49	235.402	9.285	114
15 – 19	6,76	5,70	244.177	9.988	131
20 – 24	6,91	6,11	261.658	12.255	200
25 – 29	6,66	6,75	289.066	14.314	225
30 – 34	6,69	6,87	294.619	15.195	183
35 – 39	7,18	6,64	284.754	13.623	166
40 – 44	7,55	6,70	286.933	13.653	190
45 – 49	7,55	7,18	307.561	15.847	262
50 – 54	6,78	7,48	320.502	17.005	292
55 – 59	5,20	7,28	311.818	16.649	262
60 – 64	5,93	6,37	272.740	14.251	159
65 – 69	5,73	4,71	202.002	9.526	124
70 – 74	4,61	4,96	212.401	10.782	140
75 – 79	3,11	4,10	175.526	8.352	148
80 – 84	1,29	2,52	108.104	5.511	98

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 12 - Broj 6

12. travnja 2019.

85 – 90	0,70	1,11	47.641	2.568	35
90 – 94	0,23	0,25	10.758	589	11
+95	0,04	0,05	2.201	131	1
UKUPNO	100	100	4.284.889	208.055	2.951

Izvor: DZS; 2011.

Prosječna starost stanovnika na području općine Kršan iznosi 43 godine i nešto je viša od prosjeka županije koja se kreće na razini od 42,8 godina. Po dobnoj strukturi u Općini Kršan je:

- 0 – 14 godina – 324 stanovnika
- 15 – 19 godina – 131 stanovnik
- 20 – 49 godina – 1.226 stanovnika
- 50 – 64 godine – 713 stanovnika
- 65 – 95 i više godina – 557 stanovnika

U dobnoj skupini od 20 do 49 godina nalazi se 41,6% stanovnika, zatim slijedi dobna skupina od 50 do 64 godine koja čini 24,15% stanovništva općine. Udio mladog stanovništva iznosi tek 15,4% dok je udio stanovništva starijeg od 65 godina 18,85%. Sukladno navedenim demografskim obilježjima, budućnosti se, također može očekivati nastavak negativnih tendencija demografskog razvoja.

Struktura stanovništva prema spolu ukazuje na podjednaki udio ženskog i muškog stanovništva, točnije na području Općine Kršan prebiva 1.468 muškaraca i 1.483 žena. No prisutan je nizak udio žena između 15 i 49 godina starosti u ukupnom stanovništvu koji iznosi 22%, što predstavlja razvojno ograničenje, a odnosi se

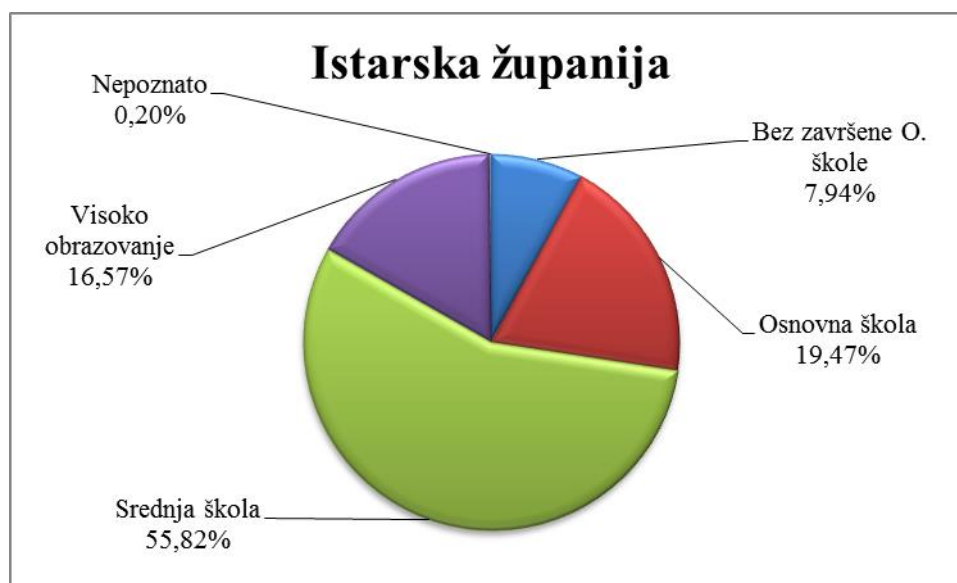
na smanjeni potencijal nataliteta što u konačnici može dovesti do nastavka depopulacije pojedinih naselja u općini.

Struktura stanovništva prema narodnosti pokazuje da u Općini Kršan prebiva 72,55% Hrvata, 7,35% Bošnjaka, 1,22% Srba, dok se 15,38% stanovnika opredijelilo za regionalnu pripadnost. Svi ostali pripadnici drugih narodnosti pojedinačno imaju udio manji od 1%, a čine ukupno 3,5% stanovništva općine.

Na području općine Kršan evidentirano je 1.046 kućanstava prosječne veličine tri člana. Najveći udio zauzimaju kućanstva sa 2 člana (235 kućanstava), zatim kućanstva sa četiri člana (227 kućanstava), te kućanstva sa tri člana (218 kućanstava). Značajan broj čine samačka kućanstva (223 kućanstva), dok je najmanji broj kućanstava sa 5 i više članova (119 kućanstava).

Analiza obrazovne strukture stanovništva zajedno s analizom dobne strukture predstavlja značajno demografsko obilježje relevantno za utvrđivanje budućih strateških pravaca razvoja, a posebice razvoja pojedinih gospodarskih i društvenih djelatnosti. Obrazovna struktura stanovništva starijeg od 15 godina prikazana je u grafikonu 2.

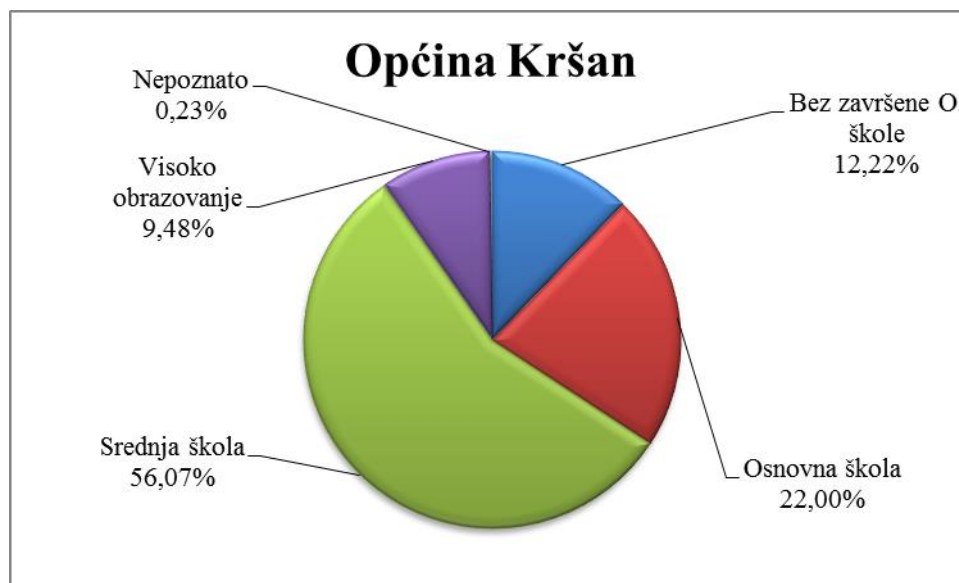
Grafikon 2: Obrazovna struktura stanovništva Istarske županije

Izvor: DZS; 2011.

Na grafikonu 3 prikazana je obrazovna struktura stanovništva Općine Kršan.

Grafikon 3: Obrazovna struktura stanovništva Općine Kršan

Izvor: DZS; 2011.

Analizom obrazovne strukture stanovništva vidljivo je da 34,4% stanovnika nema adekvatan stupanj obrazovanja, odnosno stručnu spremu. Udio stanovnika koji ima završenu srednju školu iznosi 56%, dok je udio stanovnika sa završenim stručnim i sveučilišnim studijem 9,48%. Visok udio slabije obrazovanog stanovništva predstavlja ograničavajući čimbenik

prilikom realizacije utvrđenih ciljeva razvoja općine, kako na području gospodarstva tako i u širem društvenom kontekstu.

U tablici 4 prikazan je usporedba obrazovne strukture stanovništva na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Tablica 4: Usporedba obrazovne strukture stanovništva na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini

Prostorna jedinica	Ukupno	Bez škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje	Nepoznato
REPUBLIKA HRVATSKA	3.632.461	62.092	773.489	1.911.815	595.233	5.965
Istarska županija	180.239	14.316	35.092	100.602	29.874	355
Općina Kršan	2.627	321	578	1.473	249	6
REPUBLIKA HRVATSKA	100,0	9,4	21,3	52,6	16,4	0,2
Istarska županija	100,0	7,94	19,5	55,8	16,5	0,2
Općina Kršan	100,0	12,2	22	56,1	9,6	0,1

Izvor: DZS, 2011.

Općina Kršan ima nepovoljnije pokazatelje obrazovne strukture u odnosu na Županiju i nacionalni prosjek. Udio stanovništva sa samo završenom osnovnom školom je nešto iznad prosjeka RH, kao i udio stanovništva sa završenom srednjom školom. Do izražaja dolazi udio stanovništva bez završene škole koji iznosi 12,2%. Također se ističe izrazito nizak udio visokoobrazovnog stanovništva koji je 41,81% niži u odnosu na nacionalni i županijski udio.

Prema evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje na dan 30. rujna 2016. evidentirano je ukupno 89.131 osiguranika po različitim osnovama, te se taj podatak može izjednačiti s ukupnom zaposlenošću. Od ukupnog broja zaposlenih radnika kod pravnih osoba bilo je 70.651 ili 79,27%; zaposlenih u obrtništvu 16.650 ili 18,68%; poljoprivrednika 764 ili 0,86%, te zaposlenih u samostalnim profesionalnim djelatnostima 1.056 ili 1,18%.

3.2.1. Zaposlenost i nezaposlenost

Broj zaposlenih u Istarskoj županiji na dan 30.09.2016. godine manji je za 1801 osoba ili 1,98% u odnosu na ukupnu zaposlenost u istom razdoblju 2015. godine.¹⁰

Prema podacima FINA-e, prosječna neto plaća po zaposlenom u Istarskoj županiji 2014. godine iznosila je 4.937,00 kn, što je 2,7% više u odnosu na prosječnu neto plaću u 2013. godini koja je iznosila 4.804,00 kn.¹¹

U evidenciji nezaposlenih osoba PU HZZ-a u Puli, koncem prosinca 2016. godine prijavljeno je 6.014 nezaposlenih osoba. Usporedimo li sa studenom 2016. godine kada je bila evidentirana 5.551 nezaposlena osoba broj nezaposlenih osoba veći je za 8,3% (463 nezaposlene osobe više), a u odnosu na 2015. godinu (prosinac 2015. – 8.044 evidentirane nezaposlene osobe), broj nezaposlenih manji je za 25,2% - 20.30 nezaposlenih osoba manje.

Tijekom prosinca 2016. godine u odnosu na studeni 2016. godine u 6 ispostava bilježi se porast registrirane nezaposlenosti, a u Ispostavi Labin, kojoj pripada Općina Kršan rast registrirane nezaposlenosti iznosi 1,0%.

Na području općine Kršan u prosincu 2016. godine registrirano je ukupno 88 nezaposlenih osoba, od čega su 57 žene i 31 muškarac. U tablici 5 prikazano je kretanje broja nezaposlenih s područja općine Kršan prema razini obrazovanja u razdoblju od 2015. do 2016. godine (stanje na dan 31. prosinac).

Tablica 5: Kretanje broja nezaposlenih s područja općine Kršan prema razini obrazovanja u razdoblju od 2015. do 2016. godine (stanje na dan 31. prosinac)

Godina	Bez završene osnovne škole	Osnovna škola	Završena trogodišnja srednja škola, KV, VKV	Završena četverogodišnja srednja škola	Gimnazija	VŠS	VSS, magisterij, doktorat	UKUPNO
2015.	4	30	37	25	3	11	11	121
2016.	0	23	22	18	3	17	5	88

Izvor: HZZ; 2015., 2016., 2017.

¹⁰ <http://www.mirovinsko.hr/default.aspx?id=723>

¹¹ <https://www.istra-istria.hr/index.php?id=1409>

Iz tablice 5 je vidljivo da je broj nezaposlenih u promatranom razdoblju smanjen za 27,2%. Najveći udio nezaposlenih u 2015. godini činili su nezaposleni sa završenom trogodišnjom srednjom školom, KV, VKV, a u 2016. godini nezaposleni sa završenom osnovnom školom. U promatranom razdoblju osim značajnog pada broja nezaposleni vidljivo je da u 2016. godini nema nezaposlenih bez završene osnovne škole, a postotno je značajno smanjen broj nezaposlenih sa završenim fakultetom i/ili višom razinom formalnog obrazovanja, dok je istodobno povećan broj nezaposlenih sa završenom višom stručnom spremom.

3.3. Prirodni resursi

Obilje prirodnih resursa, zemljopisni položaj i blaga klima predstavljaju okosnicu budućeg razvoja općine Kršan i čine ovo područje ugodnim za život, te obavljanje niza gospodarskih djelatnosti koje u svojoj osnovi podrazumijevaju uporabu prirodnih resursa.

3.3.1. Reljef i tlo

Poljoprivredne površine zauzimaju 2.867 ha ili 23,1% ukupne površine, a karakterizira ih plodno tlo koje je posebice izraženo na području Čepićkog polja. Bonitet ovog tla je prve kategorije, no da bi ono zadovoljilo standarde suvremene poljoprivredne proizvodnje moraju se poduzimati sve potrebne agrotehničke mjere pri njegovoj pripremi i obradi. Unatoč svojim kvalitativnim obilježjima, potencijalna kvaliteta zemljišta nije iskorištena pa je Čepićko polje nedovoljno izdašno i neisplativo za uzgoj većine poljoprivrednih kultura. Upravo se zbog toga, s obzirom na klimatološke uvjete i kvalitetu tla, nameće potreba sustavnijeg pokretanja uzgoja ratarskih, krmnih i povrtlarskih kultura kao i uzgoja njihova sjemena. Osim Čepićkog polja, u predjelima pod utjecajem kontinentalne klime postoje preduvjeti za uzgoj vinove loze i voćarskih kultura karakterističnih za umjereno kontinentalni pojas. Način korištenja poljoprivrednih zemljišta na području općine Kršan prema popisu poljoprivrede iz 2003. godine prikazan je tablicom 6.

Tablica 6: Korištenje poljoprivrednog zemljišta u općini Kršan

OPIS ZEMLJIŠTA	POVRŠINA (ha)	%
Oranice i vrtovi	261,74	24,82%
Povrtnjaci	3,67	0,35%
Livade	97,61	9,26%
Pašnjaci	94,51	8,96%
Voćnjaci i maslinici	18,42	1,75%
Vinogradi	26,06	2,47%
Rasadnici	/	/
Ukupno korišteno	502,01	47,61%
Ostalo	552,46	52,39%
Ukupno	1054,47	100,00%

Izvor: PUR Općine Kršan 2009.

Iz tablice 6 može se uočiti relativno nizak stupanj korištenja poljoprivrednog zemljišta u odnosu na ukupno raspoloživo zemljište od svega 47,6%, ali je isti ipak blago viši od prosjeka Istarske županije koji iznosi 41,72%. Više od polovice ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta otpada na oranice i vrtove, nakon čega slijede livade (97,61 ha), pašnjaci (94,51 ha), vinogradi (26,06) te voćnjaci (18,42 ha). Veći dio korištenog zemljišta (74,75%) u vlasništvu je korisnika,

dok ostatak čini zemljište uzeto u zakup. U okviru ostalog zemljišta najveći dio otpada na šume i neobrađeno poljoprivredno zemljište. Nedovoljna iskorištenost potencijala Čepićkog polja i rascjepkanost poljoprivrednih zemljišta glavni su uzrok njegove nedovoljne iskorištenosti. 2007. godine u desetogodišnji zakup dano je dodatnih 442,25 ha poljoprivrednog zemljišta Općine Kršan.

3.3.2. Klimatska obilježja

Područje općine karakteriziraju klimatska obilježja tipična za regiju u kojoj se nalazi, a to su suha, topla ljeta te blage i kišovite zime. Klimatske prilike pod značajnim su utjecajem reljefnih obilježja prostora. U uskom priobalnom pojasu jači su maritimni utjecaji koji se djelomično osjećaju i u Čepićkom polju, dok su kontinentalni utjecaji značajnije izraženi u predjelima općine koji se nalaze na većim nadmorskim visinama.

Osnovni meteorološki podaci, prikazani su u tablici 7, te pokazuju da se prosječne mjesečne količine oborina

kreću između 72,8 mm u svibnju i 136,3 mm u studenom. Varijacije u prosječnim godišnjim temperaturama su manje i kreću se između 11,5°C i 13,1°C, dok prosječna godišnja temperatura iznosi 12,4°C. Prosječne mjesečne temperature se kreću između 3,6°C u siječnju i 21,9°C u srpnju. Na području općine dominiraju tipični vjetrovi za istarski poluotok, a to su sjeveroistočnjak (bura), jugoistočnjak (jugo) te istočni vjetar. Zastupljenost pojave bez vjetra je značajna te iznosi 143 dana godišnje.

Tablica 7: Osnovni meteorološki podaci za područje općine - mjerna postaje Čepić

Mjeseci	Oborine (mm)	Srednja temperatura (°C)	Relativna vlaga (%)	Insolacija (sati sijanja sunca)
Siječanj	104	3,6	83,8	97,5
Veljača	97,2	4,6	81,7	113,5
Ožujak	93,9	8	78,4	142,3
Travanj	83,9	11	78,3	167,7
Svibanj	72,8	15,6	80,9	218,3
Lipanj	90,5	19,1	81,2	232,2
Srpanj	67	21,9	78,7	294,9
Kolovoz	94,9	21,2	79	284,1
Rujan	113,3	17,8	81,8	207,9
Listopad	119,8	14,1	82	150,7
Studeni	136,3	8	84,3	90,5
Prosinac	101,8	4,6	84,1	86
Godišnje	1175,4	12,4	81,2	2070,4

Izvor: PUR Općine Kršan 2009. godine

3.3.3. Kakvoća zraka

S obzirom na lokaciju značajnog energetskeg subjekta (TE Plomin), te tvornice kamene vune Rockwool Adriatic d.o.o. lociranoj u susjednoj općini, na području općine Kršan relativno se rano započelo s praćenjem kakvoće zraka. Na području općine postavljene su dvije automatske mjerne postaje za praćenje onečišćenja zraka u okolici TE Plomin, nalazi se i mjerna postaja Čambarelići koja prati rad tvornice Rockwool i mjeri 3 parametra. Postaje je instalirala TE Plomin, a omogućila je da se iste povežu u županijsku mrežu praćenja kakvoće zraka. Postaje su montirane na Plominu (stari grad) i Klavaru, dok je šira okolica pokrivena postajama u Ripendi, u Sv. Katarini, Zajcima i Štrmcu. Na mjernim postajama prate se opći pokazatelji onečišćenja – SO₂,

NO, NO₂, NO_x, taložna tvar i lebdeće čestice. Na postaji Sv. Katarina prati se i ozon. Uz parametre onečišćenja prate se i osnovni meteorološki pokazatelji, tako da se može kvalitetno i pravovremeno identificirati smjer eventualnog onečišćenja. Iako je u ranijim periodima bilo prisutno veće zagađenje zraka, u novije je vrijeme, uslijed korištenja ekološki prihvatljivijih energenata i boljih mjera zaštite, kvaliteta zraka u znatnoj mjeri poboljšana, te zadovoljava uvjete prve kategorije.

3.3.4. Vodotoci i vode

Šire područje općine pripada slivu Raše, koji obuhvaća zapadni i južni dio površine između Plominskog zaljeva i lijeve obale Raše, jugoistočni dio Pazinskog bazena, jugoistočne brdske predjele Čičarije, jugozapadne padine

Učke te dio Labinskog bazena. Važniji površinski tokovi su Boljunčica i Posert kao izvorišni dio rijeke Raše. Područje općine bogato je izvorima pitke vode. Najznačajniji su izvor Jaškovića koji se nalazi u Potpićanskom polju, izvor Beka u Čepićkom polju, izvor Kožljak, Bubić jama, te izvor Plomin koji se nalazi na istočnoj strani Učke.

3.3.5. Flora i fauna

Zahvaljujući navedenim okolišnim značajkama područje općine Kršan bogato je raznolikom prirodnom baštinom. Na području općine Kršan nalaze se dva zaštićena područja:

- Park prirode Učka
- Značajni krajobraz Učka Jug

Zaštićenim područjem Značajni krajobraz Učka Jug upravlja *Javna ustanova Natura Histrica*. Područje ovog značajnog krajobraza obuhvaća površinu od 9,28 km² općine Kršan. Granica južnog dijela Učke ide po južnoj granici Parka prirode Učka, od lokaliteta Stabljevac do granice općine Kršan i Mošćenička Draga, po istoj granici do državne ceste Pula-Rijeka, istom cestom do lokaliteta Načinovići te na cca udaljenosti od 350 m iznad ceste motel Plomin-Plomin-Sv.Ivan-Vozilići (obilazeći lokalitet Goričica) i spaja se na lokalitet Stabljevac. Područje ima visoku krajobraznu vrijednost. S vrha Plominske gore izvanredan je pogled na Kvarner. Obronci su staništa rijetkih i ugroženih biljnih vrsta, iz kojih se izdvaja endem Istarski zvončić (*Campanula istriaca*), simbolična biljka starog grada Plomina. Pukotine stijena, špilje i jame, staništa su većeg broja šišmiša.

Park prirode Učka obuhvaća 26,0 km² općine Kršan pa ovim područjem upravlja *Javna ustanova Park prirode Učka*. U obuhvatu Parka prirode Učka nalaze se sljedeći dijelovi statističkih naselja Općine Kršan:

- dio naselja Vozilići (zaselak Stepčići),
- dijelovi naselja Kožljak (zaseoci Gorinci, Zagrad, Škalameri, Vozila, Katun),
- dijelovi naselja: Jasenovik, Nova Vas i Šušnjeveca.

Vrijednosti zbog kojih je Učka proglašena parkom prirode poznate su već odavno, a leže u njenom reljefu i neposrednoj blizini mora, što je uvjetovalo razvoju specifične klime te bujne šumske vegetacije. Tome valja dodati bogata livadna i druga antropogena staništa na kojima se nalaze brojne endemske, ugrožene i zaštićene biljne i životinjske vrste.

Od ostale prirodne baštine koja važno je istaknuti gotovo 13 km očuvane i još uvijek nedovoljno valorizirane morske obale. Morska obala odnosno priobalje općine Kršan proteže se od Plomin Luke do Brestove, a karakterizira je bogata kopnena i morska flora i fauna, te divlje plaže smještene u usjecima strme kamene obale. Od ostale resursne osnove značajan potencijal predstavljaju bogata i raznolika lovišta. Na više od 11.000 ha nalaze se tri lovišta.

3.3.6. Kulturna baština

Povijest Kršana istobitna je turbulentnoj poviješću Istre i „istarskog čovika“. I upravo ova turbulentna povijesna zbivanja determinirala su bogatu kulturnu baštinu po kojoj je Kršan prepoznat u Hrvatskoj i svijetu.

Na području općine Kršan nalazi se 20 registriranih nepokretnih i pokretnih (materijalnih) kulturnih dobara. Pet dobara pripadaju kategoriji kulturno-povijesna cjelina, 4 dobra pripadaju kategoriji sakralna graditeljska baština, 4 dobra pripadaju kategoriji sakralni/religijski predmeti, 3 dobra pripadaju kategoriji profana graditeljska baština, 1 dobro pripada kategoriji arheološka baština, 1 dobro pripada kategoriji sakralno-profana graditeljska baština, 1 dobro pripada kategoriji arheološka građa, a 1 dobro pripada kategoriji glazbeni instrument. Riječ je o sljedećim zaštićenim kulturnim dobrima:

- Urbanistička cjelina Plomin, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Konzervatorskog zavoda Rijeka od 15. listopada 1962. i upisana u Registar kulturnih dobara RH pod br. RRI-0039-1962;
- Plomin – crkva Sv. Jurja Starog, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Ministarstva kulture RH, Uprave za zaštitu kulturne baštine od 04. srpnja 2002. (KLASA: UP I 612-08/02-01/223; URBROJ: 532-10-1/8(JB)-02-2) i upisana u Registar kulturnih dobara RH pod br. Z-360;
- Hidroarheološka zona od rta Prklo kod Rabca do luke Rijeka, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Konzervatorskog zavoda Rijeka i upisana u Registar kulturnih dobara RH pod br. 179/1-1967;
- Ostaci potonulog ratnog broda TA-36 (Stella Polare), oko 800 m južno od Brestove, zaštićen kao kulturno dobro rješenjem Ministarstva kulture RH od 04. srpnja 2002. (KLASA: UP I 612-08/02-01/185; URBROJ: 532-10-1/8(JB)-02-2) i upisan u Registar kulturnih dobara RH pod br. Z-244;
- Kršan - Kaštel, zaštićen kao kulturno dobro rješenjem Ministarstva kulture RH, Uprave za zaštitu kulturne baštine od 04. srpnja 2002. (KLASA: UP I 612-08/02-01/230; URBROJ: 532-10-1/8(JB)-02-2) i upisan u Registar kulturnih dobara pod br. Z-351;
- Kloštar (Čepić Polje) – zgrada bivšeg pavlinskog samostana Sv. Marije, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Ministarstva kulture RH, Uprave za zaštitu kulturne baštine od 22. prosinca 2008. (KLASA: UP I 612-08/08-06/0559; URBROJ: 532-04-01-01/4-08-2) i upisan u Registar kulturnih dobara RH pod br. Z-4015;
- Jesenovik – crkva Sv. Kvirina, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Ministarstva kulture RH, Uprave za zaštitu kulturne baštine od 23.

- rujna 2003. (KLASA: UP-I°-612-08/03-01/432; UR.BROJ: 532-10-1/8(JB)-03-2) i upisana u Registar kulturnih dobara RH pod br. Z-1380;
- Nova vas – kapela Sv. Duha, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Ministarstva kulture RH, Uprave za zaštitu kulturne baštine od 31. siječnja 2003. (KLASA: UP-I°-612-08/02-01/1337; UR.BROJ: 532-10-1/8(JB)-03-2) i upisana u Registar kulturnih dobara RH pod br. Z-580;
 - Brankovići - stambeno-gospodarska cjelina ruralne arhitekture, zaštićen kao kulturno dobro rješenjem Ministarstva kulture RH, Uprava za zaštitu kulturne baštine od 20. prosinca 2005. (KLASA: UP-I°-612-08/05-06/1329; UR.BROJ: 532-04-01-1/4-05-2) i upisan u Registar kulturnih dobara RH pod br. Z-2480;
 - Katun – ruralna kulturno-povijesna cjelina, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Rijeka br. 07-164/3-70 od 11. kolovoza 1970. i upisana u Registar kulturnih dobara RH pod br. RRI – 0245-1970;
 - Katun (Kožljak) – zgrada kazališne družine “Otokar Keršovani”, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Rijeka br. 164/5-70 od 17. prosinca 1971. i upisana u Registar kulturnih dobara RH pod br. RRI – 264;
 - Nova Vas – stambena kuća br 29. vl. Franko Jurman, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Rijeka br. 30/3-1968 od 05. rujna 1968. i upisana u Registar kulturnih dobara pod br. RRI – 0191-1968;
 - Nova vas – ruralna cjelina, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture br. 07-99/1-1972. od 04. veljače 1972. i upisana u Registar kulturnih dobara RH pod br. RRI – 291;
 - Šušnjevića- ruralna cjelina, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Rijeka br. 07-98/1-1972 od 04. veljače 1972. i upisana u Registar kulturnih dobara RH pod br. RRI – 0292-1972;
 - Trdoslavići – ruralna cjelina, zaštićena kao kulturno dobro rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Rijeka br. 07-97/1-1972 od 04. veljače 1972. i upisana u Registar kulturnih dobara RH pod br. RRI – 0293-1972;
 - Ruralna cjelina (seosko naselje) Brankovići (netaknuta cjelina ruralne arhitekture; 5 stambenih kuća s karakterističnim elementima - volte, baladuri, nadsvođeni prolazi, monumentalni dimnjaci);

- Ruralna cjelina (seosko naselje) Jesenovik (Lovreti, Paroni, Picići, Salamuni);
- Ruralna cjelina (seosko naselje) Kožljak (Gradina, Žuknica, Ravnica, Gorinci, Faldići);
- Ruralna cjelina (seosko naselje) Plomin (Ivanići, Kaštavci, Malin, Krževanići, Korneri);
- Ruralna cjelina (seosko naselje) Stepčići;
- Ruralna cjelina (seosko naselje) Polje;
- Ruralna cjelina (seosko naselje) Honovići;
- Ruralna cjelina (seosko naselje) Stabljevac;
- Arheološki lokalitet i kaštel u Kožljaku (Zagrad);
- Ostaci pavlinskog samostana u Kloštru (prijedlog za registraciju);
- Crkva sv. Juraj u Brdu;
- Crkva sv. Jelene u Brdu;
- Kapela na groblju u Kršanu s glagoljičnim grafitima.

S kulturno-povijesnog aspekta Kršan je najprepoznatljiviji po svom kaštelu unutar zidina Starog grada Kršana, u kojem je 1850. godine pronađen izvorni prijepis Istarskog razvoda. Riječ je o dokumentu autora popa Levca Kržanića iz 1546. godine koji je pisan kurzivnom glagoljicom. Istarski razvod je prema mnogim hrvatskim povjesničarima i književnicima jedan od najznačajnijih srednjovjekovnih dokumenata jer se iz njega mogu nazrijeti obrisi društvenoga ustrojstva i gospodarske prilike, život seoske zajednice u srednjovjekovnoj Istri, te razvoj ljudskih prava u Istri i Hrvatskoj. Danas se čuva u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu pod signaturom R 3677.

Navedenoj kulturnoj baštini dodijeljen je status zaštićenih kulturnih dobara, no, na području općine Kršan nalazi se i niz arheoloških i kulturno – povijesnih spomenika koji nisu registrirani kao kulturno dobro.

Na području općine Kršan nalazi se više dobara nematerijalne kulturne baštine koji nemaju formalni status zaštićenog kulturnog dobra, ali svojim značajem u mnogome doprinose nacionalnom kulturnom bogatstvu. Riječ je o sljedećim nematerijalnim kulturnim dobrima:

- Kršonski pir,
- Tradicionalna glazbala (mića sopela, vela sopela),
- Tradicijska jela (krafi),
- Vlaški jezik,
- Lokalni čakavski dijalekti.

3.3.7. Zaštita okoliša

Rastući pritisci na okoliš sve više naglašavaju potrebu njegove zaštite, budući je kvaliteta života žitelja na određenom području ovisna o samoj kvaliteti okoliša. Povećanje vrijednosti, vrsnoće i izgleda okoliša jedan je od ciljeva prostornog razvoja Istarske županije. Sukladno tome, među najrelevantnijim područjima zaštite okoliša spadaju zaštita vode, šume, zraka, tla te kulturne baštine i krajolika kao i zaštita od suvremenih oblika zagađenja, odnosno zagađenje bukom i svjetlošću.

Prethodno su navedene aktivnosti praćenja kakvoće zraka na području općine Kršan. Obzirom na bogate vodne resurse pri čemu se na području općine nalaze vodozaštitna područja prve, druge i treće kategorije, nameće se potreba odgovarajuće zaštite voda s ciljem osiguranja kvalitetnih vodnih zaliha dostatnih za zadovoljenje potreba stanovništva i gospodarstva (posebno turizma i poljoprivrede) u širem okruženju.

Plominski zaljev, zbog svoje prirodne zaštićenosti od vjetrova te relativno dobre povezanosti sa unutrašnjošću, bio je pogodan za razvoj lučke djelatnosti koja je zajedno s industrijskim kapacitetima uvjetovala kakvoću morskog okoliša. Ljudski utjecaj na zaljev je negativan, a posljedica je zatrpavanja područja u dnu zaljeva koje je danas neupotrebljivo, te služi kao odlagalište šljake i pepela. Uz navedeno, negativan utjecaj na Plominski zaljev, odnosno kakvoću vode, uvjetovan je i ispuštanjem tehnološke vode s povišenom temperaturom u relativno zatvoren akvatorij. Kontinuirano se prati kvaliteta mora, koja je na tom području prve kategorije. Ipak, tehnološka voda predstavlja resurs čijom bi se valorizacijom u budućnosti moglo ojačati gospodarstvo općine Kršan. Kao posljedica fizičkih intervencija, došlo je do osiromašivanja flore i faune u unutrašnjem dijelu zaljeva iako se u novije vrijeme provodi proces odmuljivanja i čišćenja plovnog puta od nanosa kojeg u taj akvatorij donosi vodotok Boljunčice iz Čepićkog polja, te bujica Bižac s posjeda TE Plomin. Negativan utjecaj na okoliš značajno je smanjen i izgradnjom pročistača otpadnih voda.

Kvaliteta tla prema stupnju zagađenja može se ocijeniti zadovoljavajućom, s obzirom na nisku razinu upotrebe sredstava za zaštitu bilja i umjetnih gnojiva, što svakako predstavlja temeljni čimbenik razvoja danas profitabilne ekološke poljoprivredne proizvodnje. Isto tako, odgovarajućim mjerama bilo bi neophodno sprječavati eroziju tla kao i formiranje divljih odlagališta otpada.

Moderni oblici zagađenja povezani su sa bukom i svjetlosti. Na području općine ovi oblici zagađenja ne prate se sustavno, ali može se pretpostaviti njihovo prisustvo, poglavito u blizini proizvodnih pogona i većim naseljima općine.

3.3.8. Prostorno uređenje

Polazišta prostornog uređenja sadržana su u strategiji te programu prostornog uređenja Republike Hrvatske, na osnovi kojih su doneseni prostorni planovi regija te planovi uređenja jedinica lokalne samouprave. Dana 30. prosinca 1992. godine donesen je Zakon o područjima županija, gradova i općina po kojem na području dosadašnje Općine Labin nastaju: Grad Labin i Općine Raša, Sveta Nedjelja, Kršan i Pićan.

Prostorni plan općine Kršan usvojen je 2002. godine („Službeno glasilo Općine Kršan“ br. 06/02) čime je definirana koncepcija prostornog uređenja općine. Plan prostornog uređenja izrađen je na temelju sveobuhvatne analize resursa, posvećujući pritom posebnu pozornost

značajkama prostora i okoliša u cjelini, demografskim obilježjima područja, razmještaju i karakteristikama naselja, smještaju i povezanosti područja sa širom regijom, postojećim gospodarskim objektima i predviđenom gospodarskom razvoju, te vrijednostima i specifičnostima prirodnih i kulturnih cjelina.

Nakon 2008. godine slijedilo je više izmjena i dopuna Prostornog plana.

- Izmjene i dopune Odredbi za provođenje i grafičkih dijelova Prostornog plana uređenja Općine Kršan iz Odluke o usklađenju Prostornog plana uređenja Općine Kršan sa zakonskim odredbama o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora ("Službeno glasilo Općine Kršan" br. 1/08),
- Izmjene i dopune Odredbi za provođenje i grafičkih dijelova Prostornog plana uređenja Općine Kršan iz Odluke o donošenju Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Kršan ("Službeno glasilo Općine Kršan" br. 18/10),
- Izmjene i dopune Odredbi za provođenje i grafičkih dijelova Prostornog plana uređenja Općine Kršan iz Odluke o II Izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana uređenja Općine Kršan ("Službeno glasilo Općine Kršan" br. 14/12),
- Pročišćeni tekst Odredbi za provođenje iz Odluke o donošenju II Izmjena i dopuna Odluke Prostornog plana uređenja Općine Kršan ("Službeno glasilo Općine Kršan" br. 23/12),
- Izmjene i dopune Odredbi za provođenje i grafičkih dijelova Prostornog plana uređenja Općine Kršan iz Odluke o donošenju Ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Kršan ("Službeno glasilo Općine Kršan" br. 6/14),
- Pročišćeni tekst Odredbi za provođenje i grafičkog dijela iz Odluke o donošenju Ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Kršan ("Službeno glasilo Općine Kršan" br. 11/14),
- Izmjene i dopune Odredbi za provođenje i grafičkih dijelova Prostornog plana uređenja Općine Kršan iz Odluke o donošenju Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Kršan ("Službeno glasilo Općine Kršan" br. 6/17),
- Pročišćeni tekst Odredbi za provođenje i grafičkog dijela iz Odluke o donošenju Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Kršan ("Službeno glasilo Općine Kršan" br. 07/17)

Prostorni plan uređenja Općine Kršan je dugoročni i koordinirajući planski dokument, koji utvrđuje uvjete za uređenje područja Općine Kršan, određuje svrhovito korištenje, namjenu, oblikovanje, obnovu i sanaciju

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 20 - Broj 6

12. travnja 2019.

građevinskog i drugog zemljišta, zaštitu okoliša te zaštitu spomenika kulture i osobito vrijednih dijelova prirode, a uzimajući u obzir planirane potrebe prostora za razdoblje do 2025. godine.

Prostornim planom uređenja Općine Kršan utvrđuju se koncepcija i organizacija prostora na području Općine Kršan, smjernice i mjere za provođenje Plana i izradu prostornih planova užeg područja, te prava i obveze subjekata u planiranju na području Općine Kršan.

Također, utvrđuju se dugoročne osnove organiziranja i uređivanja prostora u skladu s ciljevima i zadacima društveno - ekonomskog razvoja, a posebno:

- osnovna podjela prostora po namjeni,
- sustav naselja s razmještajem stanovništva i funkcijama u tim naseljima,
- prostorni raspored gospodarskih kapaciteta i društvenih djelatnosti,
- sustav infrastrukturnih koridora i građevina te njihovo povezivanje sa sustavom susjednih područja,
- mjere zaštite i očuvanja prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti.
- mjere sprečavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš.

Prostornim planom je obuhvaćeno područje Općine Kršan u površini od oko 124km², uz pretpostavku da će ga do 2025. godine naseljavati oko 3027 stanovnika.

U konačnoj prostornoj distribuciji pojedinih namjena i aktivnosti, Plan je predvidio mjere kojima se razvitak u prostoru usmjerava u smislu ciljeva definiranih u fazi izrade nacrtu Plana:

- kvalitetnije korištenje prirodnih (posebno obala) i stvorenih (posebno spomenici kulture), vrijednosti pojedinih prostornih cjelina,
- određenje veličine, strukture, kvalitete i kapaciteta turističke ponude shodno granici dopustivosti opterećenja obale, te sukladno važećim zakonima i propisima,
- racionalizacija površine građevinskog područja,
- precizno određenje režima zaštite voda, zaštićenog obalnog područja mora (ZOP-a),

šuma, ostalih osobito vrijednih dijelova prirode, poljoprivrednih tala, graditeljske baštine, te svih prirodnih i civilizacijskih vrijednosti.

Pri ispunjavanju ciljeva polazi se od opredjeljenja da se postojeći i budući razvoj mora podrediti poboljšanju kvalitete života. U daljnjem gospodarskom razvoju i korištenju prostora ne smiju biti dovedeni u pitanje prirodne i druge osnove života, a niti već djelomično dostignuti standard i kvaliteta života.

Planom se određuje sustav središnjih naselja vezan za planirane središnje funkcije i očekivani razvoj stambenih i gospodarskih djelatnosti u njima.

Osnovna namjena i korištenje površina prostora Općine Kršan, određena Prostornim planom, prema namjeni, dijeli na:

- površine naselja;
- površine izvan naselja za izdvojene namjene;
- poljoprivredne površine;
- šumske površine;
- morske površine;
- rekreacijske površine;
- vodne površine.

Za razvoj naselja Planom su predviđena građevinska područja naselja. U građevinskim područjima naselja prostor je namijenjen prvenstveno gradnji građevina stambene namjene, a zatim i svim drugim građevinama i sadržajima koji služe za zadovoljavanje potreba stanovnika za odgovarajućim standardom života, kao što su: javna i društvena namjena, gospodarska namjena (proizvodna, poslovna, ugostiteljsko-turistička i sl.), sportska namjena, javne zelene površine, površine infrastrukturnih sustava, groblja i ostalo.

Ovim Planom određeno je razgraničenje površina izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, i to na:

- gospodarsku namjenu:
 - proizvodnu I;
 - poslovnu K;
 - ugostiteljsko-turističku namjenu T.
- infrastrukturnu namjenu IS;
- sportsku namjenu R, groblja G.

Tablica 8: Građevinska područja naselja

NASELJE	PLAN. BR. STAN.	PPUO – prije ovih izmjena i dopuna				PPUO – ove izmjene i dopune			
		GRAĐ. PODR. (ha)	IZGR. DIO (ha)	NEIZGR. DIO (ha)	IZGRAĐEN. GRAĐ. PODR. (%)	GRAĐ. PODR. (ha)	IZGR. DIO (ha)	NEIZGR. DIO (ha)	GUSTOĆA STAN. (br.st./ha)
1. LETAJ (Stoji, Cigari, Pulići, Fajmani, Lencovija, Salići, Krnelići, Grofići)	43	17,33	10,33	7,00	59,61	17,33	10,33	7,00	2,48
2. ŠUŠNJEVICA (Kontuši, Banašeri, Bakoti, Šušnjeвица, Baketi)	72	23,63	13,21	10,42	55,90	23,63	13,21	10,42	3,05
3. NOVA VAS (Nova Vas, Žgolji)	72	13,54	12,29	1,25	90,77	13,54	12,29	1,25	5,32

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 21 - Broj 6

4. ZANKOVCI (Latkovići, Škabići, Zankovci, Dražine)	8	13,31	9,48	3,83	71,22	13,31	9,48	3,83	0,60
5. KOSTRČANI (Miheli, Perasi, Brdo, Trkovci, Peculići, Boškari, Kostrčani, Gorinci, Franulići, Draga, Dolinščina, Breg, Roti)	30	26,93	19,47	7,46	72,30	26,93	19,47	7,46	1,11
6. JASENOVIK (Begljani, Buići, Vapolje, Paroni, Suriani, Pavetići, Picići, Belani, Soldatići, Karlovići, Latkovići, Škavreti, Načinovići, Gorinci, Ravnice, Žuknica)	62	20,23	19,41	0,82	95,95	20,23	19,41	0,82	3,06
7. ZATKA ČEPIĆ (Paronići, Šegavci, jančari, Kankaraši)	31	13,14	7,92	5,22	60,27	13,14	7,22	5,22	2,36
8. LANIŠĆE (Rumunci, Antunci, Tometići, Škrobinci, Loleti, Maslovići)	74	21,92	10,96	10,96	50,00	21,92	10,96	10,96	3,38
9. PURGERIJA ČEPIĆ (Filipaši, Purgerija Čepić)	231	41,38	24,42	16,96	59,01	41,38	24,42	16,96	5,58
10. POLJE ČEPIĆ (Čepić Polje, Buršići, Kloštar, Žulići, Honovići, Purići)	148	21,87	19,55	2,32	89,39	21,87	19,55	2,32	6,77
11. KOŽLJAK (Ravnica, Gorinci, Žuknica, Faldovija, Zagrad, Kašel, Belići, Gradina, Purići, Katun, Šurijani, Kožljak, Vozila, Škalameri)	160	43,27	33,39	9,88	77,17	43,27	33,39	9,88	3,70
12. VOZILIĆI (Stabljevac, Kvalići, Vozilići, Lukarići, Plakožići)	239	27,78	26,94	0,84	96,98	27,78	26,94	0,84	8,60
13. POTPIĆAN (Potpićan)	513	44,61	19,26	25,35	43,17	44,61	19,26	25,35	11,50
14. ČAMBARELIĆI (Markoni, Carići, Čambarelići, Juranići)	172	36,16	25,63	10,53	70,88	36,16	25,63	10,53	4,76
15. BLAŠKOVIĆI (Kostadini, Paliski, Frankoli, Galovići, Gržinići, Blaškovići, Polje, Brenkovići, Grudići)	150	73,30	36,89	36,41	50,33	73,10	36,89	36,21	2,05
16. LAZARIĆI (Lazarići, Sinkovići)	101	34,44	17,83	16,61	51,77	34,43	17,83	16,60	2,93
17. VELJAKI (Šošići, Baraki, Veljaki, Viskići, Ivašići, Buruli)	129	34,26	22,29	11,97	65,06	34,26	22,29	11,97	3,77
18. KRŠAN (Juršići, Mišići, Barišići, Tomazelovići, Kiršići, Pristav, Baći, Kršan, Stare staze)	250	49,91	31,38	18,53	62,87	49,90	31,38	18,52	5,01
19. BOLJEVIĆI (Boljevići, Vlašići, Belčići)	89	27,01	16,65	10,36	61,64	27,01	16,65	10,36	3,30
20. STEPČIĆI (Stepčići, Peretići)	41	8,34	5,43	2,91	65,11	8,33	5,43	2,90	4,92

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 22 - Broj 6

12. travnja 2019.

21. PLOMIN (Plomin, Ceran)	116	8,31	7,05	1,26	84,84	8,75	7,05	1,70	13,26
22. PLOMIN LUKA (Žustovići, Ivanići, Keršovanići, Plomin Luka, Klavar)	173	23,93	18,84	5,09	78,73	23,89	18,80	5,09	7,24
23. ZAGORJE (Načinovići, Jurasi, Donadići, Ivančini, Baći, Stipani)	121	57,54	31,68	25,86	55,06	57,54	31,68	25,86	2,10

Izvor: Prostorni plan Općine Kršan, 2018.

Tablica 9: Izdvojena građevinska područja izvan naselja

NAMJENA	PPUO – prije ovih izmjena i dopuna				PPUO – ove izmjene i dopune			
	GRAĐ. PODR. (ha)	IZGR. DIO (ha)	NEIZGR. DIO (ha)	IZGRAĐEN. GRAĐ. PODR. (%)	GRAĐ. PODR. (ha)	IZGR. DIO (ha)	NEIZGR. DIO (ha)	IZGRAĐEN. GRAĐ. PODR. (%)
GOSPODARSKA NAMJENA:								
Proizvodna namjena – pretežito industrijska (I1)	89,51	89,51	-	100,00	89,47	89,47	-	100,00
Proizvodna namjena – pretežito zanatska (I2)	48,38	2,04	46,34	4,22	2,04	2,04	-	100,00
Proizvodna namjena – proizvodnja energije iz obn. izvora (IE1)	16,65	-	16,65	0,00	2,96	-	2,96	0,00
Radna zona Kršan (I2/IE1)	U sklopu namjene pretežito zanatske (I2)				56,66	-	56,66	0,00
Proizvodna namjena – poljoprivredna proizvodnja (IP)	27,95	24,04	3,91	86,01	25,46	21,55	3,91	84,64
Poslovna namjena – pretežito uslužna (K1)	1,97	1,97	-	100,00	1,63	1,63	-	100,00
Poslovna namjena – pretežito trgovačka (K2)	2,66	2,17	0,49	81,58	2,66	2,17	0,49	81,58
Poslovna namjena – komunalno servisna (K3)	4,26	1,65	2,61	38,73	4,26	1,65	2,61	38,73

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 23 - Broj 6

Ugostiteljsko-turistička namjena – turističko naselje (T2)	38,66	-	38,66	0,00	38,33	-	38,33	0,00
Ugostiteljsko-turistička namjena – turističko područje (TP)	16,10	0,32	15,78	1,99	14,48	0,32	14,16	2,21
SPORTSKA NAMJENA:								
Sportski centri (R6)	2,90	1,63	1,27	56,21	4,25	2,98	1,27	70,12
Uredene plaže (R7)	5,62	-	5,62	0,00	4,88	-	4,88	0,00
Poletište/sletište (R5)	73,89	-	73,89	0,00	Određeno kao područje za istraživanje potencijalne lokacije			
INFRASTRUKTURNA NAMJENA:								
Željeznička stanica (IS _ž)	2,45	2,45	-	100,00	2,45	2,45	-	100,00
Luka otvorena za javni promet (IS _{JP}) (kopneni dio)	3,68	3,68	-	100,00	3,66	3,66	-	100,00
Luka posebne namjene – suha marina (IS _{SM}) (kopneni dio)	Prikazano zajedno s morskim dijelom luke				3,34	-	3,34	0,00
GROBLJA	6,56	6,56	-	100,00	6,56	6,56	-	100,00

Izvor: Prostorni plan Općine Kršan, 2018.

Prostornim uređenjem općine Kršan posebna je pažnja posvećena razvitku područja od važnosti za gospodarstvo – poglavito industrije, kao jednog od temeljnih razvojnih pravaca, i proizvodnje električne energije kao glavnih industrijskih grana. Uz navedeno, značajan napredak planiran je u djelatnostima ugostiteljstva i turizma.

- Prostorno uređenje kao svoj krajnji cilj ima iznalaženje modela optimalnog korištenja resursa pojedinog područja. Ono podrazumijeva osmišljavanje i provedbu sustava upravljanja prostorom pri čemu se vodi računa u definiranju ciljeva prostornog razvoja;
- Podizanje životnog standarda općine kroz podizanje kvalitete stanovanja i rada, te javnih, kulturnih i socijalnih komponenti života;
- Poticanje demografskog razvitka u cilju pomlađivanja stanovništva i održivog rasta aktivnosti;
- Razvoj pojedinih djelatnosti prema smjernicama gospodarskog razvitka županije i općine te poticanje modernizacije postojećih, kao i izgradnju novih suvremenih gospodarskih kapaciteta;
- Skladna koegzistencija svih gospodarskih djelatnosti u općini;

- Povećanje kapaciteta prometne, telekomunikacijske, energetske i komunalne infrastrukture;
- Aktivna i sustavna zaštita okoliša na principima održivog razvoja te saniranje postojećeg onečišćenja i zagađivača.

Postavljeni ciljevi prostornog uređenja ostvarit će se realizacijom različitih projekata izgradnje i adaptacije unutar prostora odgovarajuće namjene.

Unutar građevinskih područja općine Kršan utvrđena je sljedeća namjena prostora:

- a) stambene namjene;
- b) društvene namjene;
- c) gospodarske namjene;
- d) ugostiteljsko-turističke namjene.

Unutar građevinskog područja gospodarske namjene gradit će se građevine proizvodnih ili zanatskih djelatnosti, građevine trgovačke djelatnosti (skladišta, hladnjače, trgovina na veliko) te uslužne i komunalno servisne građevine na površini od oko 40 ha u proizvodno-poslovnoj zoni Kršan.

Općina Kršan veliku važnost pridaje razvoju turističkih djelatnosti od kojih se očekuju pozitivni gospodarski efekti pri čemu je posebice izražen prostor Plominskog Zagorja koji predstavlja jedan od najvećih prirodnih resursa za razvoj turizma na području općine. U zaleđu

uvale Brestova i zoni Fratrija planirana je izgradnja smještajnih kapaciteta apartmanskog tipa, te ekskluzivnih vila uz koje bi se osiguralo prikladnije očuvanje prirodnog okoliša i obale. Ukupni smještajni kapacitet područja iznosio bi 1.980 kreveta, a po novom Prijedlogu Plana Istarske Županije do 3.000. Nadovezujući se na izgradnju smještajnih kapaciteta, u uvali Brestova, uz već postojeću trajektnu luku, planom je predviđena izgradnja luke nautičkog turizma kapaciteta do 196 vezova za plovila dužine do 15 metara. Razvoju nautičkog turizma pridonijet će i planirana izgradnja luke nautičkog turizma u sklopu lučkog bazena Plomin Luke, kapaciteta 100 vezova u moru za plovila do 15 m dužine te 500-800 suhih vezova na kopnu.

Građevinska područja sportsko rekreacijske namjene prvenstveno su namijenjena letjelištu te streljane na lokaciji Kostrčani.

Obzirom da se razvoju poljoprivrede pridaje izuzetan značaj u gospodarskom razvitku općine Kršan, područja namijenjena poljoprivrednim djelatnostima neće se koristiti u ostale svrhe. Poljoprivredne površine su podijeljene na osobito vrijedna obradiva tla, vrijedna obradiva tla i ostala obradiva tla s mogućnošću izgradnje staja, sjenika, spremišta i sličnih građevina koje bi bile u funkciji razvoja poljoprivrede. Također je u planu potapanje dijela Čepičkog polja i stvaranje Čepičkog jezera površine od oko 100 ha s ciljem poboljšanja sustava navodnjavanja i obrane od poplava (idejnim projektom i potrebnim studijama, odrediti će se mogućnosti).

Osim poljoprivrednih površina, šume također zauzimaju značajnu površinu općine čiji je najveći dio namijenjen gospodarskoj namjeni u svrhu proizvodnje drva i drugih šumskih proizvoda. Polazeći od činjenice da značajan dio područja Općine Kršan zauzima poljoprivredno zemljište i da se razvoju poljoprivrede pridaje izuzetan značaj u gospodarskom razvitku Općine, područja koja su ovim Planom posebno namijenjena poljoprivrednim djelatnostima neće se smjeti koristiti u druge svrhe, osim u slučajevima predviđenim ovim odredbama.

Planom je izvršena podjela poljoprivrednih područja, koja treba u potpunosti zaštititi od nepoljodjelske namjene i neracionalnog iskorištavanja, na:

- osobito vrijedna obradiva tla P1,
- vrijedna obradiva tla P2,
- ostala obradiva tla P3.

Područja osobito vrijednih obradivih tala, vrijednih obradivih tala, te ostalih obradivih tala namijenjena su obavljanju poljoprivrednih djelatnosti, s mogućnošću izgradnje prema odredbama ovog Plana. Na ovim područjima mogu se graditi i sve potrebne prometne građevine i građevine infrastrukture.

Posebna pažnja posvećena je zaštiti kulturnog i prirodnog krajobraza po kojem je općina Kršan poznata. Područje općine predstavlja prostor značajne vrijednosti i osjetljivosti gdje se mogu identificirati značajna kulturna dobra i dijelovi prirode. Najvrjedniji spomenici

kulture obuhvaćaju stare urbane aglomeracije spomeničkog karaktera Plomin i Kršan, te kaštele u Kožljaku i Kršanu. Uz bogatu kulturnu baštinu, prostornim planom uređenja na odgovarajući su način zaštićena i određen prirodna obilježja Parka prirode Učka koji predstavlja zaštićene dijelove prirode i pokriva ukupno 26 km² površine.

Prema prostornom planu općine Kršan, na građevinska područja otpada 1.230 ha ili 9,34 % ukupne površine općine. Području gospodarske namjene, odnosno razvoju proizvodnih i zanatskih djelatnosti namijenjeno je 105 ha, a ugostiteljsko turističkoj namjeni 71 ha. Najveći udio zauzima prostor izvan građevinskih područja, odnosno poljoprivredne površine i šume što je karakteristično za općine u središnjoj Istri.

Do sada su doneseni i na snazi slijedeći planovi:

Na području Općine Kršan na snazi su sljedeći prostorni planovi užeg područja:

- Detaljni plan uređenja trajektnog pristaništa i centra za akvakulturu u Plominskom zaljevu (Službeno glasilo Općine Kršan br. 2/00., 02/08.)
- Detaljni plan uređenja Stari grad Kršan (Službeno glasilo Općine Kršan br. 09/11.);
- Urbanistički plan uređenja Stare staze (Službeno glasilo Općine Kršan br. 04/11., 05/12.);
- Urbanistički plan uređenja Radne zone Kršan – Istok (Službeno glasilo Općine Kršan br. 06/11.);
- Urbanistički plan uređenja dijela naselja Blaškovići – 2 (Službeno glasilo Općine Kršan br. 01/14.);
- Urbanistički plan uređenja naselja Potpićan (Službeno glasilo Općine Kršan br. 04/14.);
- Urbanistički plan uređenja dijela naselja Pristav (Službeno glasilo Općine Kršan br. 22/12.);
- Urbanistički plan uređenja Fonovići (Službeno glasilo Općine Kršan 05/16);
- Urbanistički plan uređenja Donadići (Službeno glasilo Općine Kršan 05/16);
- Urbanistički plan uređenja Baći (Službeno glasilo Općine Kršan 05/16);
- Urbanistički plan uređenja turističkog naselja Fratrija – T2 (Službeno glasilo Općine Kršan 05/16);
- Urbanistički plan uređenja turističkog naselja Brestova – T2 (Službeno glasilo Općine Kršan 05/16);
- Urbanistički plan uređenja Jurasi (Službeno glasilo Općine Kršan 06/16);
- Urbanistički plan uređenja Suha marina Plomin (Službeno glasilo Općine Kršan 06/16).

Unutar dijela obuhvata ovog Plana na snazi je i Prostorni plan Parka prirode Učka (NN 24/06).

Važno je istaknuti da Općina Kršan redovito ažurira prostorno planske dokumente i usklađuje ih s razvojnim potrebama i mogućnostima.

SWOT ANALIZA PRIRODNIH RESURSA I LJUDSKI FAKTOR OPĆINE KRŠAN

SWOT analiza sagledava unutarnje snage i slabosti te vanjske prilike i prijetnje prirodnih resursa i ljudskog faktora sa kojima se suočava Općina Kršan.

<p>Strengths (SNAGE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • bogati i raznoliki prirodni resursi (morska obala, Plominski zaljev, padine Učke i Plominska gora) • prostorna i biološka raznolikost • povoljni klimatski uvjeti za razvoj održive poljoprivrede (ribarstvo, stočarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, ljekovito bilje) • vodni resursi (Bubić jama, izvori Kožjak i Plomin) • stanovništvo koje posjeduje “kulturu rada” • društvena tolerancija 	<p>Weaknesses (SLABOSTI)</p> <ul style="list-style-type: none"> • intenzivna poljoprivreda • prisutnost TE Plomin u prostoru općine • nedovoljno jaka sinergija poljoprivrede i turizma • negativni demografski trendovi • odljev mladog obrazovanog stanovništva • nedovoljna zaštita okoliša • nepostojanje sustava navodnjavanja vrijednog poljoprivrednog resursa Čepić polja • sporo donošenje i provođenje strateških i razvojnih planova
<p>Opportunities (PRILIKE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • valorizacija postojećih bogatih prirodnih resursa • korištenje poticajnih i bespovratnih sredstava RH i EU fondova za jačanje: MSP-a, održive poljoprivrede, održivog turizma, institucionalnih kapaciteta, te cjeloživotno obrazovanje stanovništva • korištenje poticajnih i bespovratnih sredstava RH i EU fondova u svrhu zaštite prirodnih resursa • korištenje argumenta prisutnosti TE Plomin u prostoru općine za financiranje svih održivih i razvojnih projekata sredstvima EU fondova 	<p>Threats (PRIJETNJE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • trend depopulacije ruralnih krajeva u RH • nedovoljno istraživanje bioloških potencijala • prisutnost za zdravlje ljudi i okoliš potencijalno opasnih gospodarskih subjekata (TE Plomin i Rockwool) • nedovoljno efikasne javne institucije u provođenju zakona i uredbi • sporo donošenje ključnih dokumenata na razini regionalne i državne vlasti potrebnih za apliciranje projekata prema EU fondovima

4. INFRASTRUKTURA

4.1. Prometna infrastruktura

4.1.1. Cestovni promet

Cestovna mreža općine Kršan dobro povezuje sva naselja. Područjem općine prolazi državna cesta D21, koja predstavlja dionicu Jadranske turističke ceste od Opatijske rivijere do Plomina, te u nastavku državne ceste D48 i D66 koje prolaze od Vozilića preko Potpićana prema Pazinu. Na državnu cestu D48 vezuje se državna cesta D500 koja vodi prema sjevernijim dijelovima općine, odnosno povezuje Vranju, Šušnjevicu i Kršan. Kroz općinu prolaze još dvije županijske ceste od kojih jedna vodi prema Plomin Luci, a druga spaja naselja na jugu općine sa Vozilićima. Povezanost ostalih naselja u pojedinim predjelima općine mrežom lokalnih cesta može se ocijeniti zadovoljavajućom.

Državne ceste na području Općine Kršan su:

- D64 - Pazin (D48) – Potpićan – Vozilići (D66)
- D66 - Pula (D400) – Labin – Opatija – Matulji (D8)
- D500 - Čvor Vranja (A8) – Šušnjevicu – Kršan (D64)
- D402 - D66 – Brestova (trajektna luka)

Županijske ceste na području Općine Kršan su:

- Ž5081 - Kršan (D64) – Nedeščina – Labin – Crni – Ravni
- Ž5172 - Vozilići (D66) – Plomin Luka

Lokalne ceste na području Općine Kršan su:

- L50180 - D500 – Šušnjevicu – Nova Vas – Kožjak – Vozilići (D66)
- L50122 - D64 – Lazarići – Boljevići – Ž5081
- L50120 - Oršanići (L50086) – Tupljak – Potpićan (D64)

4.1.2. Željeznički promet

Općina Kršan nema izravnu željezničku vezu s ostatkom države, nego preko Republike Slovenije, što predstavlja jedan od problema kako na razini općine tako i Istarske županije u cjelini. Sukladno Odluci o razvrstavanju željezničkih pruga (NN 3/14) kroz područje obuhvata prolazi željeznička pruga za lokalni promet L213 Lupoglav-Raša. Navedena pruga dužine 52,4 km nije u funkciji.

4.1.3. Zračni promet

Na području općine ne planira se izgradnja zračne luke. Zračna luka Pula udaljena je 48,7 km, a Zračna luka Rijeka 77 km. Na lokaciji Kostrčani, uz državnu cestu D500 (dionica Kloštar - Šušnjeвица), Planom se osigurao obuhvat područja za istraživanje potencijalne lokacije poletišta/sletišta sportskog karaktera od županijskog značaja.

4.1.4. Pomorski promet

Na području Općine Kršan određene su sljedeće luke otvorene za javni promet županijskog značaja:

- luka Brestova
- luka Plomin

U sklopu luka otvorenih za javni promet Brestova i Plomin dopušteno je obavljanje sljedećih djelatnosti:

- ukrcaj i iskrcaj putnika i vozila;
- privez i odvez trajekata izvan funkcije prijevoza;
- formiranje priveza za potrebe lokalnog stanovništva – komunalni vez.

Osim navedenog, u sklopu luke otvorene za javni promet Plomin dopušteno je formiranje vezova i iskrcajnih mjesta za potrebe ribarske flote, a sukladno važećim zakonima i propisima.

Na području Općine Kršan određena je sljedeća luka posebne namjene državnog značaja:

- suha marina Plomin.

Na području Općine Kršan određena je sljedeća luka posebne namjene županijskog značaja:

- luka nautičkog turizma – sidrište – uvala Stupova.

Za potrebe ugostiteljsko-turističke namjene formirani su vezovi uz turistička naselja i to:

- na području Brestova, uz luku otvorenu za javni promet – trajektnu luku Brestova;
- na području Fratrije.

Planom se propisuju najveći dozvoljeni kapaciteti morske luke posebne namjene i vezova turističkih naselja na području Općine Kršan (tablica 10).

Tablica 10: Kapaciteti morskih luka posebne namjene i vezova turističkih naselja na području Općine Kršan

Lokacija	Broj vezova u moru	Broj vezova na kopnu
Suha marina Plomin	100	500 - 800
Sidrište – uvala Stupova	10 – 20	
Turistički vez Brestova	20% uk. br. smještajnih jedinica	
Turistički vez Fratrija	20% uk. br. smještajnih jedinica	

Izvor: Prostorni plan Općine Kršan, 2018.

Postojeće luke trebale bi biti revitalizirane u cilju stvaranja novih trgovačkih i turističkih putova.

4.2. Sustav vodoopskrbe

Područje bivše općine Labin, koje je obuhvaćalo sadašnju općinu Kršan, opskrbljuje Vodovod Labin d.o.o. iz izvora Fonte Gaja, Kokoti, Plomin i Kožljak. Postojeći vodoopskrbni sustav je već danas iskorišten do maksimalnog kapaciteta pa, bez uključenja novih izvora

u dolini Raše i dodatne izgradnje vodoopskrbne mreže, nije moguće dopremiti nove značajnije količine vode.

Dinamika izgradnje vodoopskrbnog sustava nije pratila razvoj i potrebe potrošača te današnji sustav predstavlja limitirajući faktor razvoja cijelog područja, posebno ako se uzme u obzir planirani razvoj turističke privrede na obalnom dijelu općine Kršan. Prema procjenama, ukupna potrebna količina vode za općinu iznosi 106,3 l/s, a za područje Plomina 50 l/s.

U krugu TE Plomin nalazi se lokalni izvor Bubić jama iz kojeg se voda crpi i prebacuje u vodospremu Sv. Matej. Ova vodosprema služi za opskrbu TE tehnološkom vodom. U sjevernom dijelu općine postoje izvori vode, no oni dosad nisu ozbiljnije istraživani te nisu niti kaptirani niti uključeni u vodoopskrbu.

U budućnosti se pitanje vodoopskrbe predviđa riješiti povezivanjem na već postojeći vodoopskrbni sustav Labina. Izvori u dolini rijeke Raše i izvor Bubić jama predviđeni su kao glavni dobavljači vode za područje općine Kršan kao i ostalih općina u okruženju.

Novi transportno opskrbeni cjevovodi s pripadajućim objektima planiraju se izgraditi na relaciji Kršan – Šušnjevića i to preko Čepića, te na području sjeverozapadnog dijela na relaciji Letaj – Krnelići – Brdo – Dražine. Planirani turistički kompleks u Plominskom zagorju trebao bi se nadovezati na postojeći vodovod u Plominu.

4.3. Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda

Većina naselja na području općine Kršan nema izgrađen kanalizacijski sustav, već koriste septičke taložnice i upojne bunare s upuštanjem otpadnih voda u podzemlje. Naselje Plomin ima djelomično izgrađen razdjelni kanalizacijski sustav, koji se sastoji od kanalizacije sanitarno potrošnih voda (fekalna kanalizacija) i zasebnog sustava oborinske kanalizacije. Također, naselje Potpićan ima izveden lokalni sustav fekalne kanalizacije s uređajem za pročišćavanje. Prostornim uređenjem predviđeno je uređenje odvodnje otpadnih voda i izgradnja uređaja za pročišćavanje koji bi u dogledno vrijeme zamijenili septičke taložnice koje za posljednicu imaju zagađenje obalnog mora i podzemnih voda.

4.4. Energetski sustav

Energetska infrastruktura općine Kršan obuhvaća sustav opskrbe električnom energijom i sustav plinoopskrbe. Svi potrošači napajaju se iz mreže Distributivnog područja Elektroistra Pula. Područjem Općine Kršan prelaze sljedeći prijenosni sustavi:

- DV 2x220kV Plomin - Melina i Plomin – Pehlin;
- DV 2x220 (110) kV Plomin – Tspoj (Vincent + Šijana) i Plomin - Šijana;
- DV 110 kV Plomin – Lovran,
- DV 110 kV Plomin - Pazin,
- DV 110 kV Plomin – Tupljak – Pazin,
- DV 110 kV Plomin – Dubrova - Raša1,
- DV 110 kV Plomin – Raša2.

Unutar planskog obuhvata planira se izgradnja sljedećih prijenosnih sustava:

- DV 2x400kV Plomin – Melina (Primorsko-goranska županija);
- DV 110 kV Plomin – Lupoglav (Vranja) – Buzet;
- kabelski vod DV 110kV Plomin – Cres.

Glavni izvor za napajanje električnom energijom je transformatorska stanica 110/35/10 kV Raša, odnosno TS 35/10(20) kV Starca. Promatrana sa stajališta potrošača električne energije općina Kršan zauzima malo područje na kojem nema značajnijih potrošača. S druge strane, sa stajališta proizvođača električne energije zauzima vrlo važno mjesto na kojem se nalaze glavne točke napajanja cijelog Istarskog poluotoka, gdje se nalaze dvije termoelektrane i svi važni koridori dalekovoda. Na području općine Kršan izgrađene su ukupno 43 transformatorske stanice 10(20)/0,4 kV s ukupno instaliranom snagom od približno 8100 kW.

Obzirom da se u narednom razdoblju očekuje porast gospodarskih, stambenih i ostalih kapaciteta, sadašnji elektroenergetski kapaciteti morati će biti nadopunjeni novim. Prostornim planom predviđena je izgradnja 26 novih trafostanica s povećanim kapacitetom prijenosa (20kV) te stavljanje u uporabu trafostanice 110/35/10(20) Dubrova. Postepeno bi po područjima došlo do prelaska, najprije na 20 kV napon, a na kraju i na transformaciju 110/20 kV, čime sadašnje TS 35/10 (20) kV postaju TS 110/20 KV.

Osim opskrbe električnom energijom, općina Kršan ima sve preduvjete da se u skorije vrijeme priključi i na plinsku mrežu. Kroz područje općine prolazi magistralni plinovod Pula – Rijeka – Karlovac, te je izgrađena mjerno redukcijska stanica. Magistralni plinovod prolazi kroz građevinska područja naselja Kršan i Blaškovići. Postojeći sustav opskrbe plinom odnosi se na dostavu ukapljenog naftnog plina u fiksne spremnike te dostavu istog u bocama čime se uglavnom zadovoljavaju potrebe domaćinstava.

4.5. Poštanski i telekomunikacijski sustav

Telekomunikacijska infrastruktura trenutačno udovoljava potrebama stanovnika općine, iako se povećavaju zahtjevi za uvođenjem novih usluga i prijenosom sve većih količina informacija. Spomenuto iziskuje izgradnju telekomunikacijske i širokopojasne mreže koja će integrirati sve usluge.

4.6. Poduzetnička infrastruktura

Prostornim planom Općine Kršan predviđena je izgradnja Proizvodno-poslovne zone Kršan, na površini od 11 ha.

Osim navedene poduzetničke infrastrukture koja još uvijek nije aktivirana, na području općine Kršan prostorno-planskom dokumentacijom je predviđena izgradnja i drugih tipova poduzetničke infrastrukture. Unutar građevinskog područja gospodarske-proizvodne (pretežito zanatske) namjene Kršan gradit će se građevine proizvodnih ili zanatskih djelatnosti, kao i građevine trgovačke djelatnosti (skladišta, hladnjače, trgovina na veliko i sl.), uslužne i komunalno servisne građevine te potrebna infrastrukturna mreža i prateće infrastrukturne građevine. U sjevernom dijelu

građevinskog područja predviđa se izgradnja sadržaja određenih proizvodnom namjenom – proizvodnja energije iz obnovljivih izvora – solarnih elektrana IE1. Postojeća građevinska područja proizvodne namjene – pretežito zanatske, uz mogućnost rekonstrukcije postojećih i gradnje novih građevina, zadržat će se u naseljima Potpićan, Polje Čepić i Kršan. Unutar građevinskih područja poljoprivredne proizvodnje grade se građevine za potrebe uzgoja i tova stoke, uzgoja divljači u zatvorenom prostoru, prerade mesa, mlijeka i dr., uzgoja i prerade voća i povrća, uljare, vinarije i sl. Građevinska područja poljoprivredne proizvodnje formirana su na već postojećim površinama istih osobitosti na područjima Letaj, Nova Vas, Polje Čepić, Kloštar. Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja poljoprivredne proizvodnje (Ip) Čepić Polje, koje se nalazi unutar ekološke mreže HR10000 Učka i Ćićarija, planira se isključivo za poljoprivrednu proizvodnju (uzgoj i tov stoke, divljači, prerada mesa i mlijeka te prerada voća i povrća), na način da se razvoj područja, razmještaj pojedinih građevina i njihove tehnološke karakteristike planiraju s ciljem očuvanja i zaštite područja ekološke mreže.

Poticajno poduzetnička infrastruktura poput poduzetnički inkubatora ili centara razvoja poduzetništva ne postoji na području općine Kršan.

4.7. Zbrinjavanje otpada

Komunalni i tehnološki otpad koji nastaje na području općine Kršan zbrinjava komunalno poduzeće „1. Maj“ Labin d.o.o., u kojem Općina Kršan ima vlasnički udio. U organizirani odvoz komunalnog otpada uključeno je 35 naselja na kojima se prikupi približno 1.600 tona otpada godišnje. Neopasni tehnološki otpad također zbrinjava poduzeće „1. Maj“ u skladu s ugovornim odnosom s proizvođačem istog. Ostali neopasan i opasan otpad zbrinjava se putem ovlaštenih tvrtki.

Komunalni i neopasni otpad odlaže se na odlagalište Cere koje se nalazi na području općine Sveta Nedelja i spada u treću B zonu sanitarne zaštite izvorišta Fonte

Gaj i Kokoti. U novije vrijeme provode se značajni naponi da se na području Labinštine pronađe odgovarajući način zbrinjavanja otpadnih tvari, budući je postojeće odlagalište postalo neodgovarajuće. Na njemu je do sada odloženo oko 125.000 m³ komunalnog otpada s prosječnom dubinom naslaga 5 m do 20 m. Postojeća raspoloživa površina odlagališta iznosi 31.060 m², a nakon sanacije proširit će se za dodatnih 12.000 m². Za sanaciju i rekonstrukciju odlagališta komunalnog otpada Cere odabrana je tehnologija mehaničke obrade otpada kojom je predviđeno smanjenje volumena otpada za minimalno 35%.

Značajno opterećenje predstavlja deponij šljake i pepela u krugu TE Plomin kojeg je potrebno u potpunosti sanirati u cilju zaštite okoliša i zdravlja stanovništva.

U narednom razdoblju s ciljem smanjenja divljih deponija otpada i poboljšanjem gospodarenja sustavom otpada namjeravaju se implementirati sljedeće aktivnosti:

- ✓ uvođenje kanti i kontejnera za „od vrata do vrata“ izdvojeno sakupljanje posebno otpadnog papira, plastike i metala te biootpada te nabava vrećica za odvojeno sakupljanje otpadne staklene ambalaže,
- ✓ vrtni komposter,
- ✓ reciklažno dvorište u Proizvodno-poslovnoj zoni Kršan i nabava mobilne jedinica RD-a,
- ✓ reciklažno dvorište za građevni otpad u planiranoj Radnoj zoni Kršan,
- ✓ zajedničko reciklažno dvorište na odlagalištu "Cere" u općini Sveta Nedjelja,
- ✓ reciklažno dvorište za građevni otpad na odlagalištu "Cere" u općini Sveta Nedjelja,
- ✓ zajednička sortirnica,
- ✓ zajednička kompostana,
- ✓ zajednička specijalna vozila za sakupljanje otpada za reciklažu (suhi reciklati i biootpad) te miješanog komunalnog otpada.

Implementacijom navedenih aktivnosti u značajnoj mjeri će se poboljšati i unaprijediti gospodarenje otpadom na području općine Kršan.

SWOT ANALIZA INFRASTRUKTURE OPĆINE KRŠAN

SWOT analiza sagledava unutarnje snage i slabosti te vanjske prilike i prijetnje u kontekstu infrastrukturnih snaga, slabosti, prilika i prijetnji Općine Kršan

<p>Strengths (SNAGE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • neposredna blizina ključne cestovne prometnice Istarski Y koji će u blizjoj budućnosti biti u punom profilu autoceste • dvije morske luke (Rijeka i Pula) • udaljenost do zračne luke Pula kapaciteta 1.000.000 putnika godišnje je tek 50-ak km • udaljenost od zračne luke Rijeka je također 50-ak km • zadovoljavajuće stanje javne komunalne infrastructure 	<p>Weaknesses (SLABOSTI)</p> <ul style="list-style-type: none"> • loša prometna povezanost između naselja Općine Kršan • nedovršena vodoopskrba • nedovršen sustav otpadnih voda • nepostojanje sustava navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta (Čepić polje) • nepotpuna dokumentacija za razvoj infrastrukturnih projekata • nerazvijena poduzetnička infrastruktura
<p>Opportunities (PRILIKE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • korištenje poticajnih i/ili bespovratnih sredstava RH i EU fondova za rješavanje ključnih prometnih, komunalnih i ostalih infrastrukturnih problema • korištenje navedenih izvora i modela financiranja za implementaciju sustava za korištenje obnovljivih izvora energije • korištenje kombiniranog modela EU fondovi + JPP kod potrebnih investicija u Gospodarsku zonu Općine Kršan • plinifikacija Općine Kršan 	<p>Threats (PRIJETNJE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • loša fiskalna pozicija opće države zbog koje se ne mogu očekivati dotacije za izradu projektne dokumentacije u svrhu realizacije ključnih lokalnih infrastrukturnih projekata • nedovoljno jak institucionalni kapacitet nadležnih javnih institucija kroz prizmu pomoći pripreme i provedbe infrastrukturnih projekata od regionalnog i lokalnog značaja • održavanje državnih i županijskih cesta nije u skladu sa prometnim opterećenjem istih

5. ANALIZA GOSPODARSTVA

5.1. Struktura gospodarstva

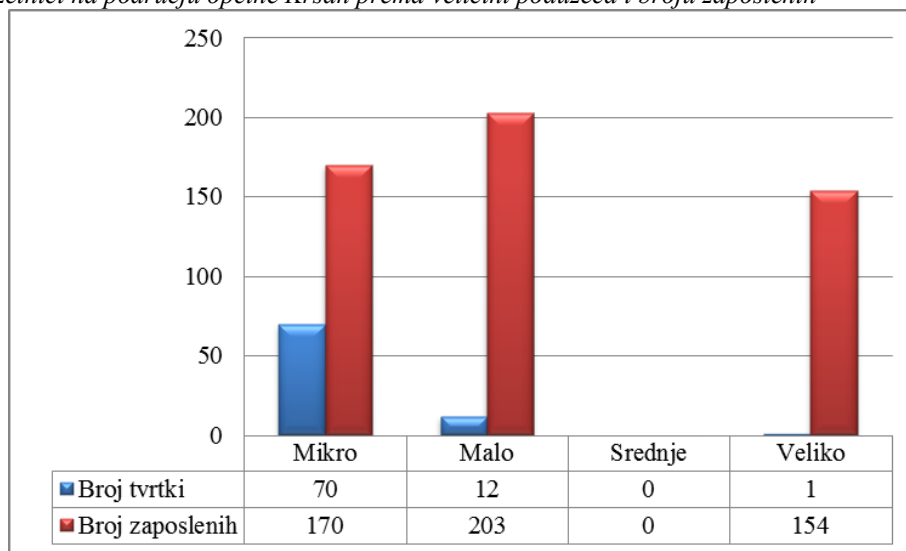
Dostignuti stupanj gospodarskog razvoja prvenstveno je rezultat niza materijalnih i društvenih čimbenika, ali i povijesnih događaja koji su obilježili prostor općine. Opći gospodarski razvoj općine Kršan determiniran je u prvom redu raspoloživim prirodnim resursima eksploatacijom kojih je došlo do razvoja lučkih i industrijskih kapaciteta. U skladu s tim, na području općine razvila se proizvodnja električne energije i to ponajprije zahvaljujući bogatom nalazištu ugljena na području Raše. Proizvodnja električne energije danas predstavlja jednu od najznačajnijih djelatnosti na području općine koja uz gospodarski ima širi društveni značaj. Uz industrijsku proizvodnju u relativno velikim gospodarskim subjektima, temelj gospodarskog razvoja općine Kršan čine turizam, poljoprivreda, MSP i obrtništvo.

U narednom razdoblju daljnji razvoj općine trebao bi se temeljiti na valorizaciji neiskorištenih prirodnih resursa usmjerenoj razvoju turizma, poljoprivrede, malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva. Pritom je iznimno važno voditi računa o poštivanju načela održivog razvoja koji bi trebao rezultirati poboljšanjem blagostanja stanovnika općine, kako u ekonomskom smislu tako i u pogledu osiguranja uvjeta za očuvanje njihovog zdravlja koje je izloženo potencijalnoj opasnosti uslijed izgradnje industrija temeljenih na nečistim tehnologijama.

Upravljanje gospodarskim aktivnostima obuhvaća ne samo optimalnu gospodarsku, tehnološku i ekološki prihvatljivu valorizaciju prirodnih resursa, već i odgovarajuće vrednovanje kulturne baštine i demografskih resursa pri čemu upravo žitelji sa svojim kompetencijama, znanjima i kulturom djelovanja predstavljaju pretpostavku realizacije usvojenih razvojnih ciljeva.

Prema recentnom izvješću FINA-e na području općine Kršan posluju 83 poduzetnika koja zapošljavaju 527 stanovnika. U grafikonu 4 prikazani poduzetnici prema veličini poduzeća i broju zaposlenih.

Grafikon 4: Poduzetnici na području općine Kršan prema veličini poduzeća i broju zaposlenih

Izvor: FINA; 2018.

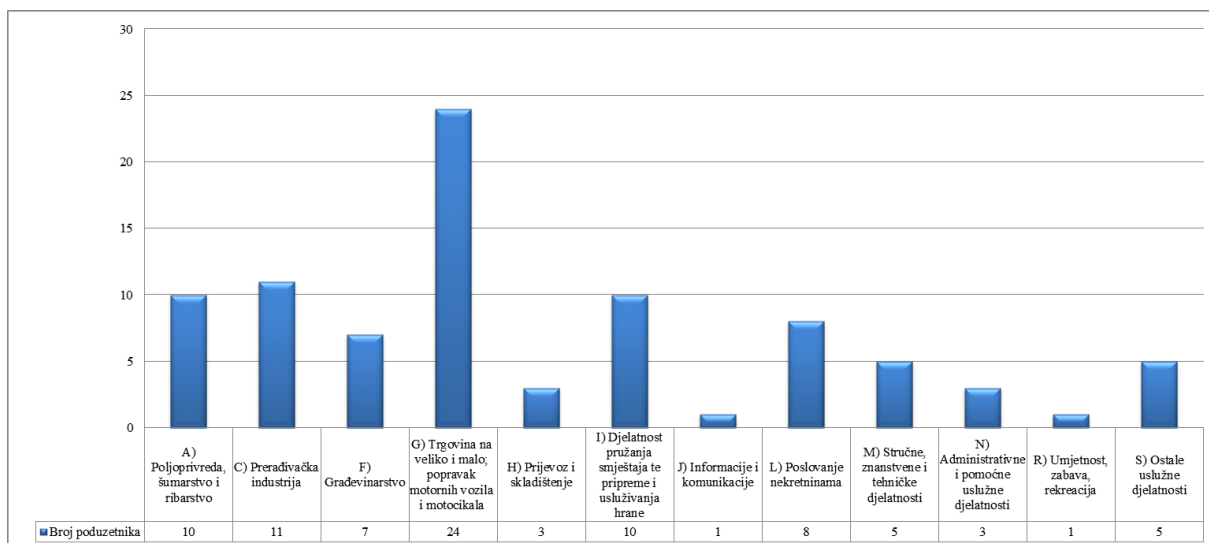
Prema prikazanom u grafikonu 4 po mikro poduzetniku je prosječno zaposleno 2,43 zaposlenika, po malom poduzetniku 16,91 zaposlenik, a po velikom poduzetniku 154 zaposlenika.

Promatrano prema gospodarskoj djelatnosti na području općine Kršan najveći broj poduzetnika (24 poduzetnika) posluje u djelatnosti G) Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala, zatim slijede poduzetnici u djelatnostima: C) Prerađivačka industrija

(10 poduzetnika), A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (10 poduzetnika) i I) Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (10 poduzetnika). Najmanji broj poduzetnika bilježi se kod djelatnosti J) Informacije i komunikacije (1 poduzetnik) i R) Umjetnost, zabava, rekreacija (1 poduzetnik).

U grafikonu 5 prikazan je broj poduzetnika na području općine Kršan prema djelatnostima (prema klasifikaciji NKD-2007).

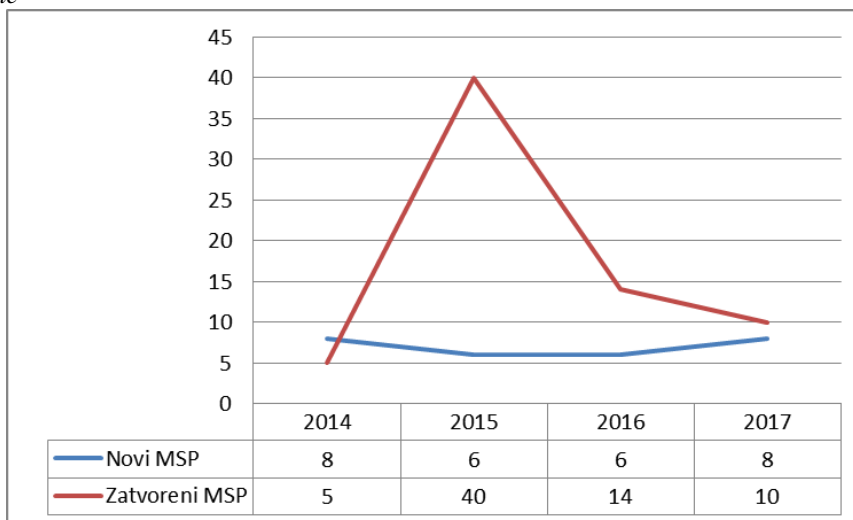
Grafikon 5: Broj poduzetnika na području općine Kršan prema djelatnostima (prema klasifikaciji NKD-2007)

Izvor: FINA; 2018.

Kretanje novootvorenih MSP-a u odnosu na zatvorene MSP-ove u razdoblju od 2014. do 2017. godine na području općine Kršan prikazano je u grafikonu 6.

Grafikon 6: Kretanje novootvorenih MSP-a u odnosu na zatvorene MSP-ove na području općine Kršan u razdoblju od 2014. do 2017. godine

Izvor: FINA; 2018.

Prema prikazanom u grafikonu 6 tijekom promatranog razdoblja jedina godina u kojoj se bilježi pozitivan omjer novootvorenih i zatvorenih MSP-ova je 2014. godina. Navedene godine zatvoreno je 5 MSP-ova, a otvoreno 8 novih MSP-ova. Na kraju 2015. godine zatvoreno je čak 40 MSP-ova dok je otvoreno tek 6 novih. Naredne dvije godine nastavljen je negativan trend pa je 2016. godine zatvoreno 14 MSP-ova, a otvoreno 6 novih MSP-ova, dok je 2017. godine zatvoreno 10 MSP-ova, a otvoreno 8 novih MSP-ova. Bilanca promatranog razdoblja ukazuje da je tijekom promatranog razdoblja zatvoreno 69 MSP-ova, a otvoreno 28 MSP-ova, čime je ukupan broj poduzetnika na području općine Kršan smanjen za cca 35% (41 MSP manje u odnosu na 2014. godinu).

Obrtništvo

Specifičan model poslovanja kod kojeg fizičke osobe samostalno i trajno obavljaju dopuštene gospodarske djelatnosti sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem

usluga na tržištu naziva se obrt, pri čemu su prava i obveze, te ostale važne pojedinosti definirane Zakonom o obrtu (NN 143/13).

Na području općine Kršan registriran je 81 aktivni obrt (stanje na dan 01.01.2018. godine). Obrtnici s područja općine Kršan obavljaju različite proizvodne, prerađivačke i uslužne djelatnosti. Najveći broj obrta (11 obrta) bavi se proizvodnim zanatstvom (uglavnom proizvodnja i montaža drvene, aluminijske i PVC stolarije). Zatim slijede obrtnici koji pružaju usluge prijevoza (10 obrtnika), ugostitelji (10 obrtnika) i trgovci (9 obrtnika). Građevinske usluge i usluge održavanja i uređenja/popravaka (električari, vodoinstalateri i sl.) pruža ukupno 13 obrtnika dok usluge popravka i održavanja motornih vozila pruža 6 obrtnika. Od ostalih djelatnosti najzastupljenije su intelektualne usluge (knjigovodstvene, računovodstvene i savjetodavne), a pruža ih 7 obrtnika. Ostali obrtnici prema vrsti gospodarske djelatnosti i usluga koje pružaju prikazani su u tablici 11.

Tablica 11: Broj i struktura obrtnika s područja općine Kršan (stanje na 01.01.2018. godine)

Obrt (prema primarnoj djelatnosti)	Broj obrta
Vađenje ruda	1
Poljoprivreda i ribarstvo	6
Proizvodno zanatstvo	11
Građevinarstvo	7
Popravak i održavanje	6
Popravak i održavanje motornih vozila	6
Prijevoz	10
Trgovina	9

Ugostiteljstvo	10
Čišćenje i uređenje	2
Njega kose i tijela	4
Intelektualne usluge	7
Uslužne (ostalo)	2
UKUPNO	81

Izvor: Općina Kršan, 2018. godina

5.1.1. Poljoprivreda i šumarstvo

Prema službeno dostavljenim podacima Državne geodetske uprave ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske na području Općine Kršan, koje je u katastarskom operatu nadležnog Područnog ureda za katastar Pula, upisana kao poljoprivredno zemljište, iznosi 1.712,1083 ha, od čega je 1.200,3260 ha zakupljena površina pod ugovorima.

Na prostoru općine Kršan najveći ekonomski značaj imaju poljoprivreda i stočarstvo. Na području općine Kršan na dan 31.12. 2015. godine zabilježeno je 99 poljoprivrednih gospodarstava od čega 91 OPG, 4 obrta, 3 trgovačka društva i 1 zadruga, a djeluju na 1.148,16 ha. Stočarstvom se bavilo 58 poljoprivrednih gospodarstava sa 1.961 grlom (85,8% čine goveda, 12,7% ovce, ostalo 1,5%). Najveći udio poljoprivrednih površina zasijan je ratarskim kulturama (kukuruz i ječam) i travolikom stočnom hranom (lucerna, djetelina, trava i sl.). Maslinici se prostiru na 6,58 ha, a voćnjaci na 12,3 ha (kruške i jabuke). Ostala raspoloživa poljoprivredna površina većinom se koristi za različite povrtlarske kulture (jagode, lubenice, dinje, češnjak, krumpir, salata, bundeva i dr.

Od ostalih poljoprivrednih djelatnosti važno je istaknuti 6 poljoprivrednih gospodarstava koji raspolažu sa 342 košnice.

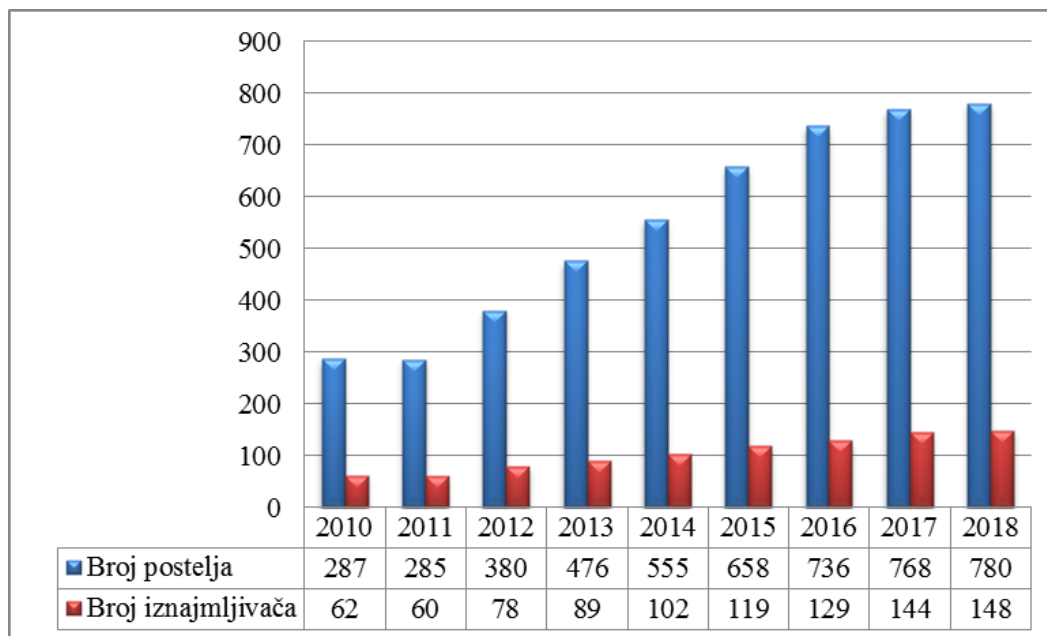
5.1.2. Turizam

5.1.2.1. Smještajni kapaciteti

Jedan od najvažnijih indikatora razvijenosti turizma jesu smještajni kapaciteti odnosno smještajna ponuda. Smještajnu ponudu na području općine Kršan karakterizira snažan rast i razvoj koji se ogleda u povećanju broja iznajmljivača, broja postelja i kvalitete smještajne ponude. Prevladavaju smještajne jedinice u apartmanima, sobama i kućama za odmor. Potrebno je naglasiti da je u posljednjih nekoliko godina u funkciju stavljeno više od 50 luksuznih kuća za odmor, koje su značajno utjecale na povećanje ukupnog smještajnog kapaciteta, ali i njegove kvalitete. Krajem 2018. godine na području općine Kršan registrirano 148 privatnih iznajmljivača koji raspolažu sa 780 stalnih postelja, s mogućnošću povećanja smještajnog kapaciteta pomoćnim posteljama na cca 1.000 postelja. Hotelski smještaj u ukupnom broju smještajnih jedinica čini tek 2,6% udjela (1 hotel sa 20 stalnih postelja).

Na grafikonu 7 prikazano je kretanje broja iznajmljivača i smještajnih jedinica u razdoblju od 2010. do 2018. godine.

Grafikon 7: Kretanje broja iznajmljivača i smještajnih jedinica u razdoblju od 2010. do 2018. godine

Izvor: TZ Općine Kršan; *U broj postelja nisu uključene pomoćne postelje

Iz grafikona 7 vidljivo je da je u promatranom razdoblju došlo do povećanja broja iznajmljivača za 138,71%, a broj stalnih postelja za 171,77%.

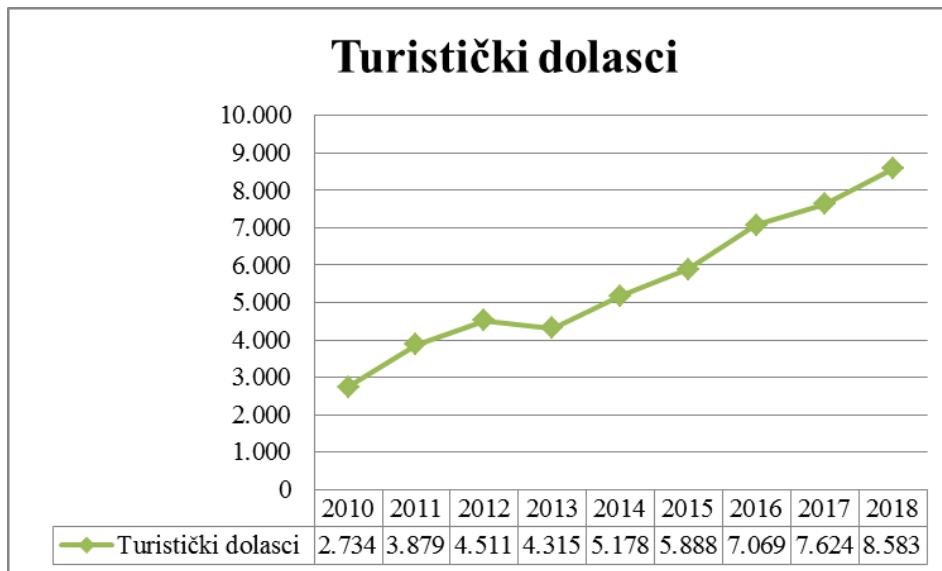
U budućem razdoblju očekuje se povećanje broja postelja i privatnih iznajmljivača, ali i unaprjeđenje kvalitete smještajne ponude. Poseban razvojni potencijal predstavljaju dvije turističke zone (Brestova i Fratija) sa ukupnim smještajnim kapacitetom od 1.980 postelja i brojnim dodatnim sadržajima, koji predstavljaju potencijal snažnog dugoročnog rasta i razvoja turizma na području općine Kršan u budućem razdoblju. Temeljem pozitivnih srednjoročnih makroekonomskih očekivanja na nacionalnoj i EU razini, dugoročnih prognoza rasta turističkog prometa (WTO prognozira prosječni godišnji rast turističkog prometa od 3,00% za ovo područje Europe do 2030. godine), nacionalnim i regionalnim razvojnim politikama, te aktivnostima Općine Kršan,

početak implementacije ova dva velika turistička projekta očekuje se do kraja predmetnog programskog razdoblja.

5.1.2.2. Turistički promet

Jasno postavljene osnove i aktivnosti razvoja turizma na području općine Kršan, inicijativa lokalnih poduzetnika i građana, te rad i potpora lokalne samouprave i turističke zajednice rezultirali su povećanjem kapaciteta i kvalitete manifestacija, smještajne ponude, ostale prateće ponude. Tako je u razdoblju od 2010. do 2018. godine došlo do povećanja turističkog prometa, bolje reći snažnog rasta broja turističkih dolazaka i noćenja. Na grafikonu 8 prikazano je kretanje broja turističkih dolazaka na području općine Kršan u razdoblju od 2010. do 2018. godine.

Grafikon 8: Kretanje broja turističkih dolazaka na području općine Kršan u razdoblju od 2010. do 2018. godine

Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika>

Iz grafikon 8 vidljivo je da je u promatranom razdoblju broj turističkih dolazaka višestruko povećan, sa 2.734 turistička dolaska u 2010. godini na 8.583 turistička dolaska u 2018. godini. Tako povećanje broja turističkih

dolazaka u promatranom razdoblju iznosi 213,93%. Povećanje broja turističkih dolazaka pratilo je povećanje broja turističkih noćenja. U promatranom razdoblju broj turističkih noćenja povećan je sa 24.080 u 2010. godini na 69.154 noćenja u 2018. godini (grafikon 9).

Grafikon 9: Kretanje broja turističkih noćenja na području općine Kršan u razdoblju od 2010. do 2018. godine

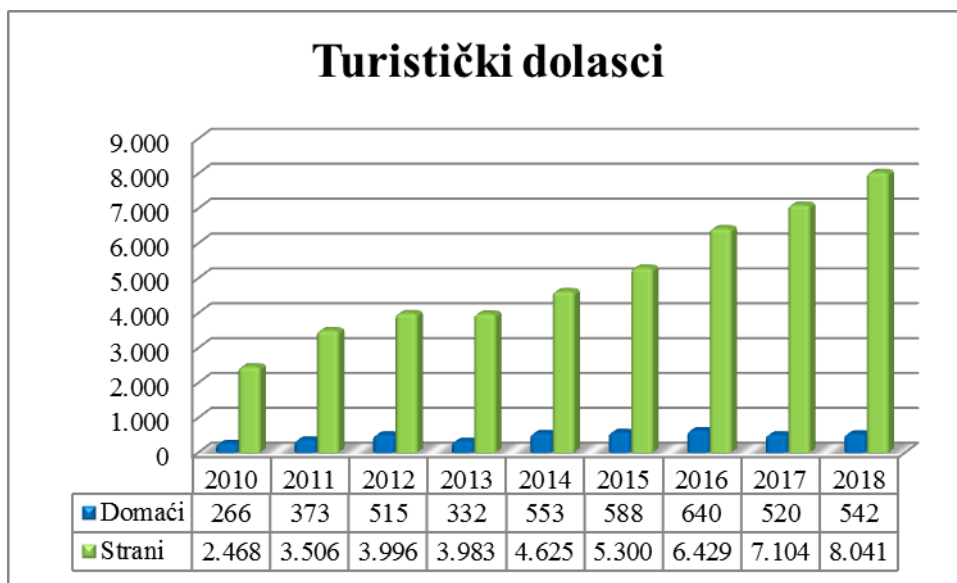

Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika>

Kao što je vidljivo u grafikonu 9 povećanje broja turističkih noćenja u 2018. godini u odnosu na referentnu 2010. godinu iznosi 187,18%.

Najveći broj turističkih dolazaka u promatranom razdoblju ostvarili su strani turisti. Udio domaćih turista u ukupnom broju turističkih dolazaka prosječno iznosi 8,69% (grafikon 10).

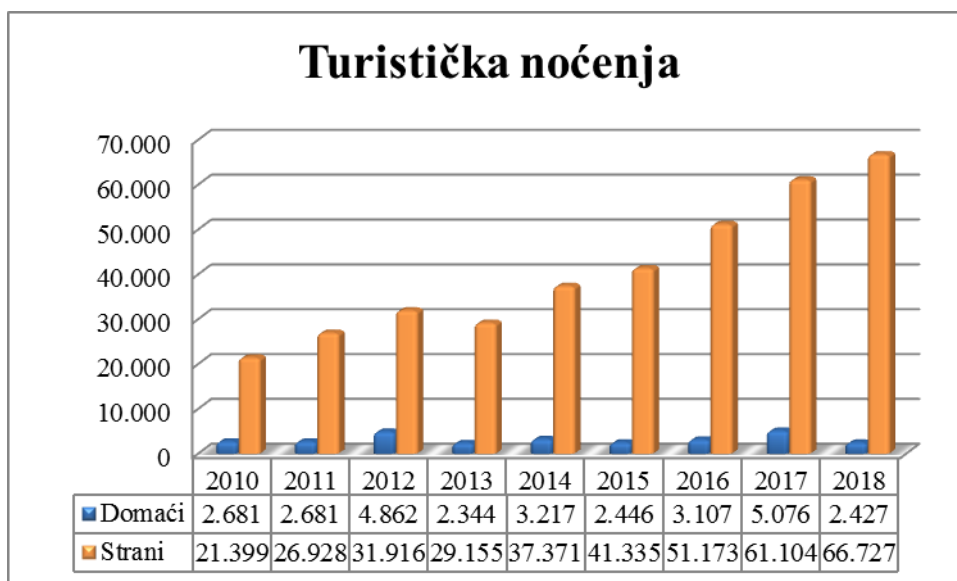
Grafikon 10: Udio domaćih turista u ukupnom broju turističkih dolazaka na području općine Kršan u razdoblju od 2010. do 2018. godine

Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika>

Broj turističkih noćenja također ostvaruju prvenstveno strani turisti. U promatranom razdoblju domaći turisti ostvarili su prosječno 7,28% turističkih noćenja godišnje (grafikon 11).

Grafikon 11: Struktura domaćih i stranih gostiju na području općine Kršan u ostvarenim noćenjima od 2010. do 2018. godine

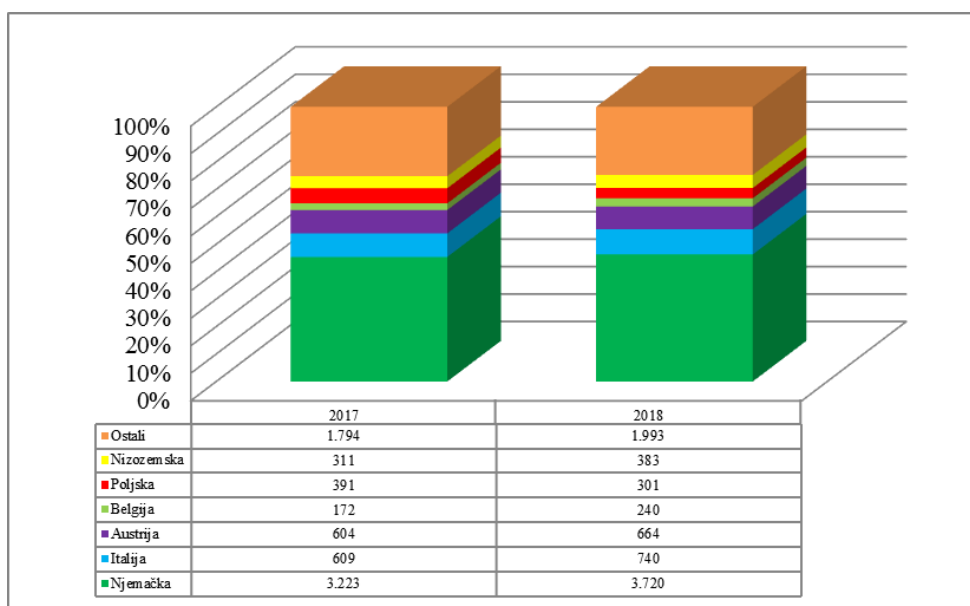

Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika>

Promatrano prema rezidentnoj zemlji turista, najvažnija emitivna tržišta su: Njemačka, Italija, Austrija, Belgija, Nizozemska i Poljska. Iz grafikona 12 vidljivo je da se u 2018. godini bilježi povećanje broja turističkih dolazaka kod većine emitivnih tržišta. Prema udjelu u 2018.

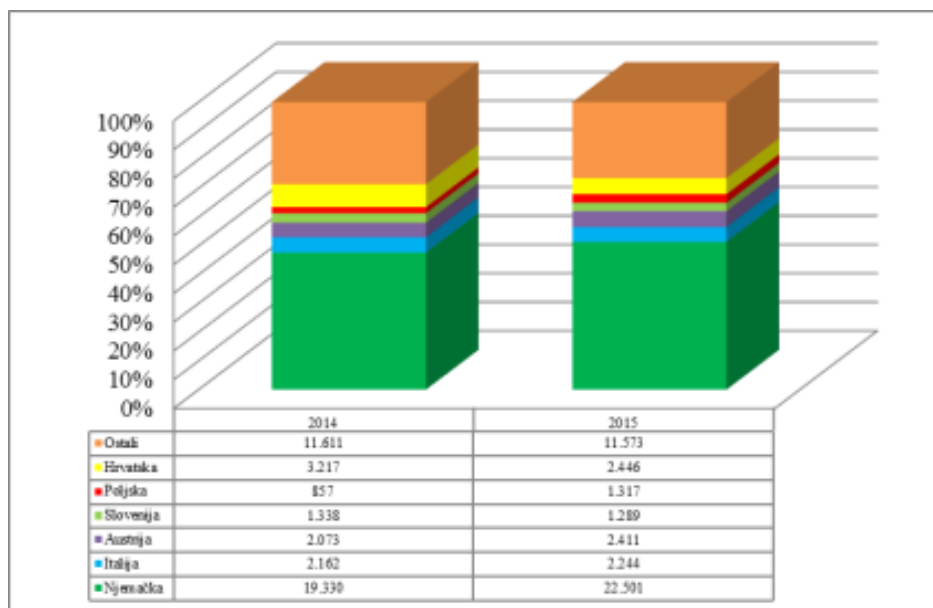
godini turisti iz Njemačke čine 46,26% svih turističkih dolazaka, turisti iz Italije 9,20%, turisti iz Austrije 8,25%, turisti iz Nizozemske 4,26%, turisti iz Poljske 3,74%, turisti iz Belgije 2,98%, a turisti iz svih drugih zemalja 24,78%.

Grafikon 12: Struktura turističkih dolazaka gostiju od 2014. do 2015. godine prema rezidentnoj zemlji

Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika>

U grafikonu 13 prikazana je struktura i kretanje turističkih noćenja prema rezidentnoj zemlji gostiju u razdoblju od 2017. do 2018. godine. *Grafikon 13: Struktura turističkih noćenja gostiju od 2017. do 2018. godine prema rezidentnoj zemlji*

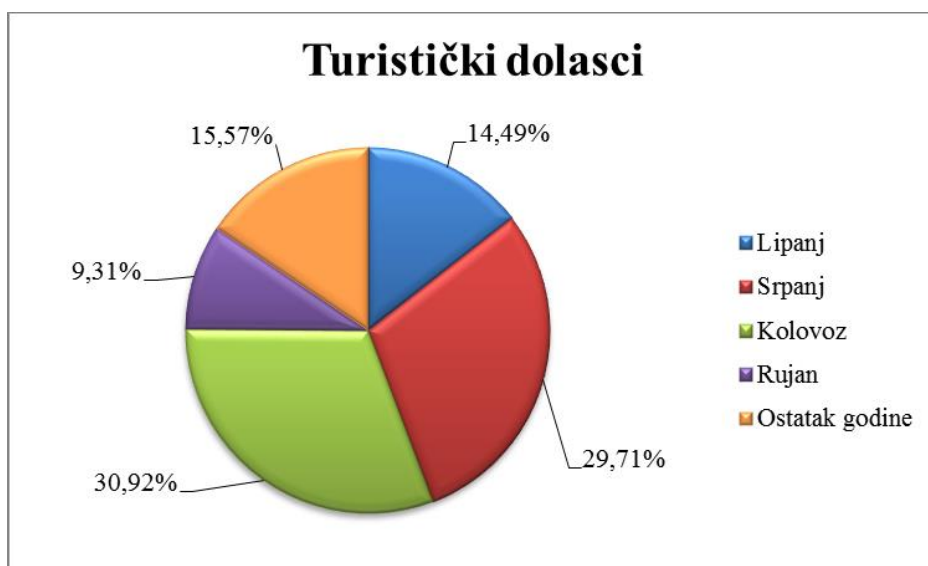
Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika>

Prema udjelu u 2018. godini turisti iz Njemačke čine 52,64% svih turističkih noćenja, turisti iz Nizozemske 5,78%, turisti iz Austrije 5,74%, turisti iz Italije 5,13%, turisti iz Poljske 3,28%, turisti iz Belgije 3,07%, a turisti iz svih drugih zemalja 24,34%.

Prema podacima iz 2018. godine turisti na području općine Kršan prosječno borave 8,05 dana odnosno ostvaruju 8,05 noćenja.

Općina Kršan najveći broj turističkih dolazaka ostvaruje tijekom ljetnih mjeseci. Prema ostvarenim rezultatima iz 2018. godine 84,43% svih turističkih dolazaka ostvareno je tijekom lipnja, srpnja, kolovoza i rujna (grafikon 14).

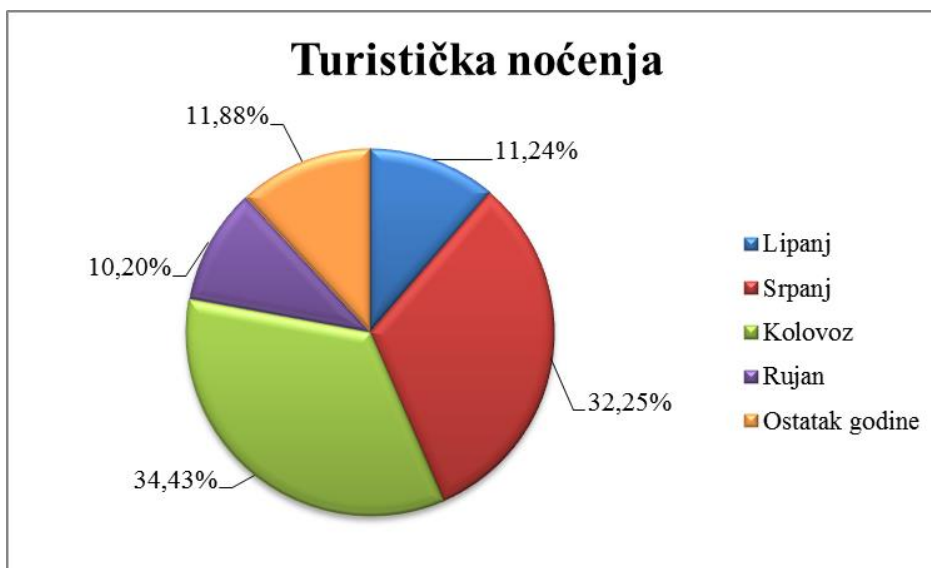
Grafikon 14: Turistički dolasci po mjesecima na području općine Kršan (2018. godina)

Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika>

Sukladno udjelu turističkih dolazaka po mjesecima, najveći broj turističkih noćenja na području općine Kršan ostvaruje se tijekom ljetnih mjeseci. Prema ostvarenim rezultatima iz 2018. godine 88,12% svih

turističkih noćenja ostvareno je tijekom lipnja, srpnja, kolovoza i rujna (grafikon 15). Grafikon 15: Turistička noćenja po mjesecima na području općine Kršan (2018. godina)

Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika>

Izvan turističke sezone na području općine Kršan ostvari se 15,57% ukupnih turističkih dolazaka i tek 11,88% turističkih noćenja (prema ostvarenim turističkim rezultatima iz 2018. godine).

Navedeni podaci ukazuju na izrazitu sezonalnost turizma na području općine Kršan, a ista je osim klimatskim uvjetima, determinirana nedostatkom turističkih, kulturnih i društvenih sadržaja.

6. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Jedinice lokalne samouprave glavni su koordinatori i nositelji aktivnosti svekolikog razvoja pojedinog okruženja. Iako je njihova uloga u gospodarskom razvoju nepobitna, najistaknutije mjesto jedinice lokalne samouprave imaju upravo u osiguranju aktivnosti od društvenog značaja kojima se neposredno zadovoljavaju potrebe građana, a u koje spadaju briga o djeci, socijalna skrb, primarna zdravstvena zaštita, odgoj i obrazovanje, kultura te tjelesna kultura i sport.

Općina Kršan dio je šireg područja poznatog pod nazivom Labinština te je stoga njezin svekoliki razvoj bio pod utjecajem grada Labina kao središta istočne Istre u kojem su bile locirane sve značajnije funkcije. Osamostaljenjem općine Kršan u istoj započinje izdvajanje odgovarajućih društvenih i javnih funkcija te se do danas na njezinom području uspio organizirati i zadržati zadovoljavajući broj različitih društvenih djelatnosti primjerenih veličini same općine.

6.1. Odgoj i obrazovanje

Predškolski odgoj i obrazovanje utvrđeni su kao djelatnosti od posebnog državnog interesa te je shodno tome organizacija i financiranje istih prepuštena jedinicama lokalne samouprave i nadležnom ministarstvu. Na području općine djeluje Dječji vrtić „Kockica“ u Kršanu i sa odjeljenjem organiziranim u naselju Potpićan.

Osnovnoškolsko obrazovanje organizirano je u sljedećim naseljima:

- Osnovna škola Ivan Goran Kovačić (od 1. do 8. razreda) u Čepiću;
- Osnovna škola Vladimir Nazor (od 1. do 8. razreda) u Potpićnu;
- Područna škola Ivan Goran Kovačić (od 1. do 4. razreda) u Kršanu;
- Područna škola Ivan Goran Kovačić (od 1. do 4. razreda) u Šušnjevići; i
- Područna škola Ivo Lola Ribar (od 1. do 4. razreda) u Vozilićima

Na području općine nema srednje škole pa učenici zbog blizine i organizacije prijevoza najčešće pohađaju škole u obližnjim gradovima (Labinu, Pazinu, Puli, Opatiji i Rijeci).

U Potpićnu također djeluje podružnica Osnovne glazbene škole Matke Brajše Rašana iz Labina.

Studenti s područja općine Kršan pohađaju visokoškolske ustanove diljem Hrvatske, a najviše:

- Sveučilište u Puli,
- Sveučilište u Rijeci,
- Sveučilište u Zadar,
- Sveučilište u Zagrebu,
- Veleučilište u Rijeci.

Manji broj studenata pohađaju i fakultete u inozemstvu (uglavnom u Sloveniji i Italiji).

Zbog sve većih potreba za odgovarajuće obrazovanom radnom snagom koja će biti glavni nositelj razvoja, Općina Kršan pristupila je stipendiranju učenika srednjih škola i studenata područja općine, te je u tom smislu donesen *Pravilnik o dodjeljivanju stipendija učenicima i studentima*.

6.2. Kultura i sport

Cjelokupno područje općine Kršan predstavlja prostor značajne vrijednosti i osjetljivosti u kojem postoje značajna kulturna dobra i dijelovi prirode koje predstavljaju određenu ambijentalnu vrijednost. Područje općine obiluje građevinama u naseljima i izvan njih, arheološkim nalazima i sakralnim spomenicima. Najznačajnije su stare urbane aglomeracije spomeničkog karaktera Plomin i Kršan-Brankovići, te kašteli u Kožljaku i Kršanu,

Mnoštvo kulturnih dobara na području općine nije sustavno zaštićeno i uopće ili prikladno obnovljeno. Značajan dio tradicijskoga graditeljskog nasljeđa više nema spomeničkih obilježja, a pojedina naselja su odumrla zbog nepovoljne starosne strukture i prilagodbe suvremenom načinu života. Stoga se u budućnosti, u okviru materijalnih mogućnosti Općine, očekuje odgovarajuća zaštita, obnova i valorizacija očuvanih kulturnih dobara.

Od kulturnih društava na području općine Kršan najznačajnije i najaktivnije je društvo KUD Ivan Fonović Zlatela.

Očuvanju kulturne baštine, tradicije i običaja krškanskog kraja značajno doprinose i KUD Krškanski ljljani, te Udruga Spod Učku.

Na području općine postoji nekoliko sportskih klubova u okviru kojih se realiziraju različite sportske aktivne među kojima dominira nogomet. Sportske aktivnosti realiziraju se putem nogometnih klubova Potpićan - Učka 72 i Plomin.

Na području općine još djeluju boćarski klubovi Učka, Kršan, Potpićan, Šušnjevića i Stepčići, Streljačko društvo Učka Šušnjevića i Sportsko ribolovno društvo Plomin.

6.3. Zdravstvo i socijalna skrb

6.3.1. Zdravstvo

Sustavom zdravstvene zaštite obuhvaćen je niz mjera koje za cilj imaju zaštitu, unapređenje i vraćanje zdravlja

stanovnicima određenog prostora. Organizirana primarna zdravstvena zaštita, kao ambulanta opće medicine i stomatološka ordinacija, na području općine postoje jedino u naselju Potpićan, ali uslijed slabe povezanosti dijelova općine s ovim naseljem, dio je ljudi primoran na traženje zdravstvene zaštite u drugim

središtima izvan općine. Tako se primarna zdravstvena zaštita uglavnom ostvaruje u obližnjem Labinu dok se bolničko liječenje ostvaruje u bolnicama u Rijeci i Puli. U tablici 12 prikazana je društvena i zdravstvena infrastruktura na području općine Kršan i grada Labina.

Tablica 12: Društvena i zdravstvena infrastruktura na području općine Kršan i grada Labina

JLS	Vrtić	Osnovna škola	Srednja škola	Dom zdravlja	Ambulanta opće prakse	Stomatološka Ambulanta	Ljekarna	Dom za starije i nemoćne
Grad Labin	5	6	1	1	9	12	3	0
Općina Kršan	2	5	0	0	3	2	1	0

Izvor: DZS, 2018.

6.3.2. Socijalna skrbi

Sustavom socijalne skrbi osigurava se i ostvaruje pomoć za zadovoljenje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženih osoba te nemoćnih i drugih osoba kojima je ta pomoć potrebna, a nisu u mogućnosti ostvariti dostatna sredstva svojim radom ili prihodom od imovine i drugih izvora. Općina Kršan donijela je *Odluku o socijalnoj skrbi* kojom su utvrđeni korisnici skrbi, uvjeti, kriteriji, način i postupak za ostvarivanje prava kao i sama prava iz socijalne skrbi. *Odlukom o socijalnoj skrbi* utvrđena su sljedeća prava:

1. pravo na pomoć za podmirenje troškova stanovanja,
2. pravo na pomoć za podmirenje troškova komunalnih usluga (odvoz kućnog smeća i usluga korištenja vode i komunalne naknade),
3. pravo na pomoć u plaćanju utroška električne energije,
4. pravo učenika osnovnih škola na besplatnu marendu,
5. pravo na besplatni prijevoz učenika srednjih škola,
6. pravo na besplatni boravak djece u jaslicama i vrtićima,
7. pravo na besplatnu prehranu dojenčadi,

8. pravo na jednokratnu novčanu naknadu povodom rođenja djeteta i
9. pravo na mjesečnu novčanu pomoć jednočlanom odnosno višečlanom domaćinstvu koji ispunjavaju određene kriterije navedenim u Odluci o socijalnoj skrbi.

Odlukom se utvrđuje i mogućnost za pružanje financijske pomoći kao i za sufinanciranje programa:

1. zaštite starijih osoba,
2. zaštite invalidnih osoba i bolesnika,
3. za redovitu djelatnost organizacija, udruga i klubova hendikepiranih, invalidnih i liječenih osoba,
4. humanitarnih udruga,
5. udruga stradalnika Domovinskog rata,
6. osiguranja učenika osnovnih škola s prebivalištem na području Općine Kršan.

Općina Kršan sudjeluje u sufinanciranju aktivnosti udruga:

- Dodir nade - skrbi o starim i nemoćnim osobama na području općine,
- Župni caritas Plomin, Kršan, Čepić, Šušnjevića i Kožljak – pomažu potrebite obitelji i pojedince.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 40 - Broj 6

12. travnja 2019.

SWOT ANALIZA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI OPĆINE KRŠAN

SWOT analiza sagledava unutarnje snage i slabosti te vanjske prilike i prijetnje društvenih djelatnosti na području Općine Kršan

Strengths (SNAGE) <ul style="list-style-type: none">• 2 osnovne škole na području Općine Kršan (Čepić, Potpićan) i područna škola Vozilići (1.-4. razr.)• novi dječji vrtić• neposredna blizina srednje škole u Labinu• postojanje zadovoljavajuće primarne zdravstvene zaštite• prisutnost sportskih društava i udruga• socijalna skrb za potrebite• brojne kulturne i turističke manifestacije u organizaciji TZ Kršan i KUD "Ivan Fonović Zlatela"• bogata kulturna baština	Weaknesses (SLABOSTI) <ul style="list-style-type: none">• nedostatan kapacitet dječjeg vrtića i predškolskog obrazovanja• nepostojanje kvalitetnog programa zaštite materijalne i nematerijalne kulturno povijesne baštine• nedovoljan broj kadrova za zdravstvenu i socijalnu zaštitu• slaba ponuda društvenih sadržaja; posebno za mlade• nedovoljan broj sportskih objekata (igrališta i dvorane)
Opportunities (PRILIKE) <ul style="list-style-type: none">• korištenje poticajnih sredstava institucija RH i EU fondova (poseban naglasak na ESF) za financiranje projekata u kulturi, sportu, zdravstvenoj zaštiti, socijalnoj skrbi, edukaciji i sl.• nova strategija obrazovanja MZOS-a 2013.• nova strategija razvoja turizma RH 2014 – 2020• podizanje razine informatizacije stanovništva• zaštita i valorizacija materijalne i nematerijalne kulturno povijesne baštine	Threats (PRIJETNJE) <ul style="list-style-type: none">• nedostadni izvori financiranja projekata u kulturi, sportu i obrazovanju• odnos nadležnih institucija koje se nadležne za zaštitu i očuvanje kulturno povijesne baštine prema lokalnoj vlasti i gospodarstvu• spora priprema, izrada i donošenje važnih strateških dokumenata nadležnih institucija RH ali i regionalne vlasti• loša i neprimjerena zakonska rješenja koja su vezana za revitalizaciju kulturne baštine• negativne eksternalije razvoja turizma i globalizacije koje se očituju kroz gubitak identiteta i tradicije

7. FINANCIRANJE JAVNIH POTREBA I ANALIZA PRORAČUNA OPĆINE KRŠAN

U Republici Hrvatskoj sustav javnog financiranja čine tri segmenta: državni proračun, proračuni izvanproračunskih fondova te proračuni jedinica lokalne uprave i samouprave. Državni proračun te izvanproračunski fondovi tvore konsolidiranu bilancu središnje države, a konsolidirana bilanca središnje države zajedno s proračunima jedinica lokalne uprave i samouprave konsolidiranu bilancu opće države. U ovom poglavlju prikazat će se prihodi i rashodi Općine Kršan. Prema Zakonu o proračunu, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave jest općina, grad i županija čija tijela obavljaju funkcije, izvršavaju zadaće i donose programe propisane zakonom i odlukama donesenim na

temelju zakona, za što se sredstva osiguravaju u njihovu proračunu (NN 87/8, 136/12, 15/15). Jedinice lokalne samouprave stječu prihode iz vlastitih izvora, zajedničkih poreza i dotacija državnog i županijskog proračuna, a sve sukladno Zakonu o financiranju jedinica lokalne uprave i područne (regionalne) samouprave te kasnijim izmjenama i dopunama istog zakona (NN 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12, 147/14).

Vlastiti porezi gradova i općina jesu:

1. prihodi od vlastite imovine, u smislu članka 68. stavka 3. točke 1., 2., 3. i 4. Zakona o lokalnoj samoupravi i upravi,
2. općinski odnosno gradski porezi u skladu s navedenim Zakonom,

3. novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sami propišu,
4. upravne pristojbe u skladu s posebnim zakonom,
5. boravišne pristojbe, u skladu s posebnim zakonom,
6. komunalne naknade doprinosi i druge naknade utvrđene posebnim zakonom,
7. naknade za uporabu javnih općinskih ili gradskih površina,
8. drugi prihodi utvrđenim posebnim zakonom.

Općine ili gradovi mogu uvesti sljedeće poreze:

1. prizrez porezu na dohodak,
2. porez na potrošnju,
3. porez na kuće za odmor,
4. porez na nekoristišene poduzetničke nekretnine,
5. porez na korištenje javnih površina.

Prizrez porezu na dohodak plaćaju porezni obveznici prema mjestu prebivališta i za općine može iznositi najviše 10%.

Zajednički prihodi su porez na dohodak i porez na promet nekretnina. Prihod od poreza na dohodak dijeli se između države, općine, grada i županije po sljedećoj zakonski definiranoj raspodjeli:

- udio općine/grada – 60%,
- udio županije – 17%,
- udio za decentralizirane funkcije – 6%,
- udio za pomoći izravnavanja za decentralizirane funkcije 17%,

Zajednički prihodi, države, općine i grada su i prihodi od ugovorenih godišnjih naknada za koncesije, i to:

1. za crpljenje mineralnih i termalnih voda – 50% općine/gradovi, 50% država,
2. za zahvaćanje voda za javnu vodoopskrbu – 30% općine/gradovi, 70% država.

U Republici Hrvatskoj, česte su zakonodavne izmjene poreznih propisa pa je 01.01.2018. godine na snagu stupio *Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 127/17)*. Navedenim zakonskim aktom promijenjena je raspodjela prihoda od poreza na dohodak pa danas gradovima i općinama pripada 60% ovog izvora prihoda koji se može uvećati za maksimalno 6%, a što ovisi o broju preuzetih decentraliziranih funkcija.

Svaka preuzeta funkcija ima svoju postotnu vrijednost, a one iznose:

- osnovno školstvo – 1,9%,
- srednje školstvo – 1,3%,
- socijalna skrb – 0,8%, i to 0,2% za centre za socijalnu skrb i 0,6% za domove za starije i nemoćne osobe
- zdravstvo – 1,0%,
- vatrogastvo – javne vatrogasne postrojbe 1,0%.

Za troškove obavljanja poslova utvrđivanja, evidentiranja, naplate, nadzora i ovrhe poreza na

dohodak Ministarstvu financija Poreznoj upravi pripada naknada 1 % od ukupno naplaćenih prihoda.

Drugi po izdašnosti izvor prihoda jedinica lokalne samouprave su neporezni prihodi, u koje se ubrajaju brojne pristojbe i naknade. Najizdašniji izvor prihoda ove skupine prihoda su komunalne naknade i doprinosi.

7.1. Organizacijski ustroj Općine Kršan

Općina Kršan je jedinica lokalne samouprave koja obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana i koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu, promet na svom području, te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Tijela Općine Kršan su Općinsko Vijeće i Načelnik Općine.

Općina Kršan zapošljava 13 djelatnika. Rad općinske uprave organiziran je kroz Jedinostveni upravni odjel, unutar kojeg se kroz ustrojstvene jedinice (odsjeke) obavljaju poslovi po pojedinom području rada. Tako su ustrojena ukupno četiri odsjeka:

Odsjek za financije i računovodstvo - U Odsjeku za financije i računovodstvo obavljaju se poslovi: razreza i naplate prihoda koji pripadaju Općini, izrada plana proračuna, izvršenje proračun, te izrada završnog obračuna proračuna, poslovi vezani za evidenciju prihoda i rashoda proračuna, vođenje knjigovodstvenih evidencija, poslovi obračuna plaća djelatnika, dužnosnika, vijećnika, te članova radnih tijela Općine Kršan, izrada mjesečnih i godišnjih statističkih izvješća, te drugi poslovi vezani uz naplatu potraživanja i prisilnu naplatu, te drugi poslovi vezani za djelatnosti u nadležnosti ovog Odsjeka, a koji su utvrđeni Zakonom i odlukama Općinskog vijeća i Općinskog načelnika.

Odsjek za općinsku samoupravu i upravu, opće i pravne poslove – U Odsjeku za općinsku samoupravu i upravu, opće i pravne poslove obavljaju se pravni, savjetodavni, protokolarni i administrativni poslovi iz nadležnosti Općine, odnosno obuhvaćaju: pravne, savjetodavne, protokolarne i administrativne poslove u svezi sa djelokrugom rada Općinskog vijeća, Općinskog načelnika i njihovih radnih tijela, sudjelovanje u izradi akata za Općinsko vijeće i općinskog načelnika, poslove općinske samouprave i uprave u vezi s neposrednim sudjelovanjem građana u odlučivanju o lokalnim poslovima o neposrednog utjecaja na njihov život i rad, imovinsko-pravne poslove iz nadležnosti Općine, pravne i savjetodavne poslove iz djelokruga rada Odjela, poslove vezane uz zakup poslovnog prostora u vlasništvu Općine Kršan, poslove vezano uz provođenje programa raspolaganja poljoprivrednim zemljišta u vlasništvu države, poslove vezane uz provođenje programa socijalne skrbi, prijem i otprema pošte, arhivske poslove, održavanje prostora, te druge poslove,

te druge poslove vezane za djelatnosti u nadležnosti ovog Odsjeka, a koji su utvrđeni Zakonom i odlukama Općinskog vijeća i Općinskog načelnika.

Odsjek za urbanizam, graditeljstvo i komunalne poslove - U Odsjeku za urbanizam, graditeljstvo i komunalne poslove obavljaju se sljedeći poslovi: priprema, izrada i donošenje dokumenata prostornog uređenja na području Općine Kršan, valorizacija prirodnog i graditeljskog nasljeđa, poslovi uređenja naselja, izgradnje i održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture, komunalnih i drugih uslužnih djelatnosti, poslovi u svezi gospodarenja stambenim i poslovnim prostorom u vlasništvu Općine Kršan, poslovi u svezi uređenja naselja, održavanja čistoće, čuvanja i korištenja javnih površina, poslovi dani u nadležnost

temeljem odredaba Zakona o komunalnom gospodarstvu, poslovi vezani uz zaštita okoliša, te drugi poslovi vezani za djelatnosti u nadležnosti ovog Odsjeka, a koji su utvrđeni Zakonom i odlukama Općinskog vijeća i Općinskog načelnika.

Odsjek za gospodarstvo i EU projekte - U Odsjeku za gospodarstvo i EU projekte obavljaju se poslovi: pripreme i izrade projekata, te koordinacije aktivnosti za kandidiranje projekata za kohezijske i strukturne fondove Evropske unije, pripreme i izrade projekata, te koordinacije aktivnosti za kandidiranje projekata za nacionalne fondove i subvencije, provedba projekata, promidžbe obrtništva i poduzetništva te poslovnog okruženja, i dr.

Organigram 1: Organigram Općine Kršan

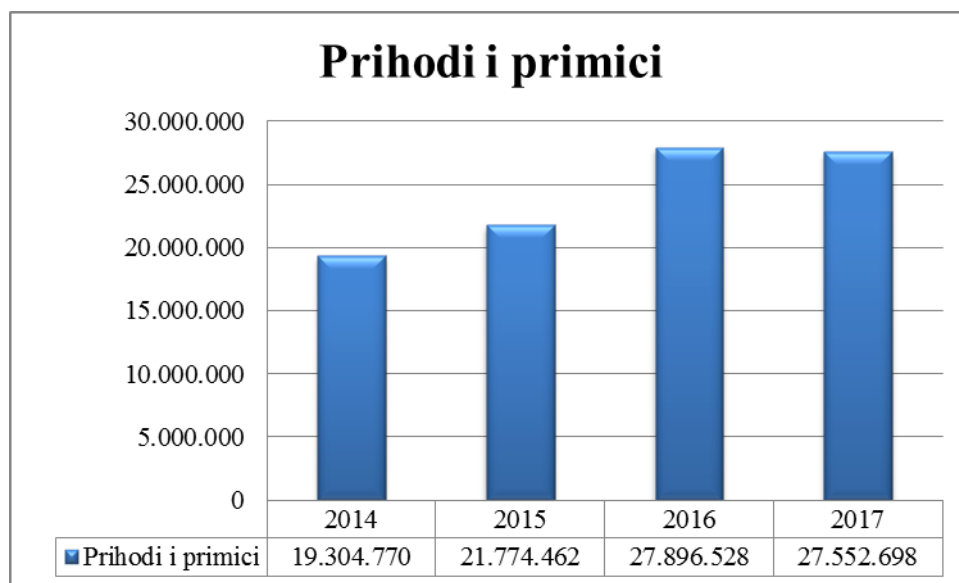
7.2. Analiza proračuna Općine Kršan

Analiza proračuna Općine Kršan obuhvaća sve prihodovne i rashodovne pozicije proračuna po ekonomskoj i funkcijskoj klasifikaciji u razdoblju od 2014. do 2017. godine.

Tijekom promatranog razdoblja, od 2014. godine do 2017. godine, proračunski prihodi i primici Općine Kršan iznosili su prosječno 24.132.114 kn godišnje. U prvoj godini promatranog razdoblja, odnosno 2014. godini, ukupni proračunski prihodi i primici iznosili su

19.304.770 kn. Naredne, 2015. godine, ukupni prihodi i primici povećavaju se za 10,28% i iznose 21.774.462 kn. 2016. godine dolazi do dodatnog povećanja, od 28,11% pa ukupni prihodi i primici unutar promatranog razdoblja iznose 27.896.528 kn. U posljednjoj godini promatranog razdoblja prihodi i primici iznosili su 27.552.698 kn, što predstavlja smanjenje od 1,23% u odnosu na 2016. godinu. Kretanje ukupnih prihoda i primitaka u promatranom razdoblju prikazano je u grafikonu 16.

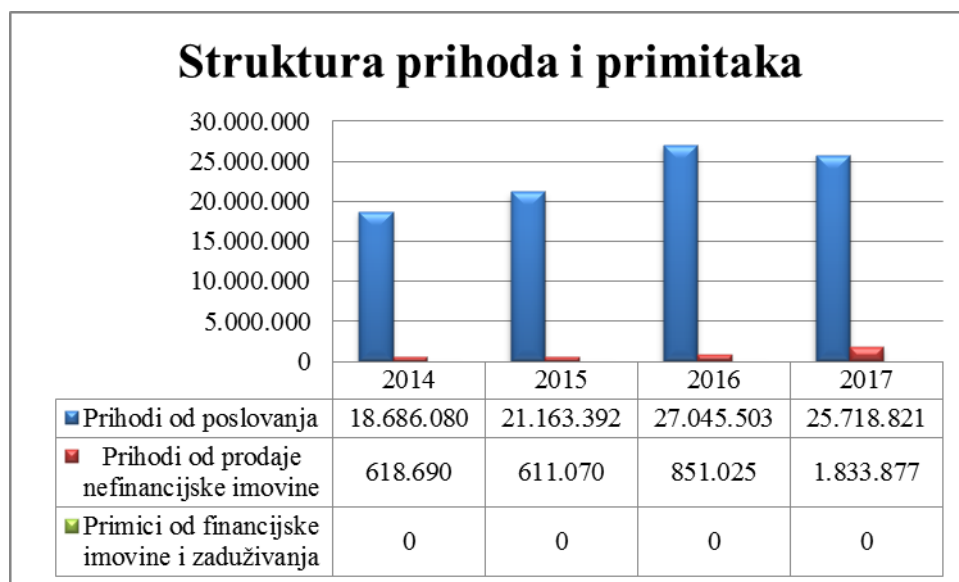
Grafikon 16: Kretanje ukupnih prihoda i primitaka Općine Kršan u razdoblju od 2014. do 2017.

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>; Obrada autora

U strukturi ukupnih prihoda i primitaka proračuna najveći udio imaju prihodi od poslovanja. U grafikonu 17 prikazano je kretanje strukture prihoda i primitaka proračuna Općine Kršan u promatranom razdoblju.

Grafikon 17: Kretanje strukture prihoda i primitaka proračuna Općine Kršan u razdoblju od 2014. do 2017. godine

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>; Obrada autora

Prema strukturi proračunskih prihoda i primitaka vidljivo je da prihodi od poslovanja čine najveći udio u svim godinama promatranog razdoblja. U promatranom razdoblju Općina Kršan nije koristila financijske instrumente zaduživanja niti je ostvarila primitke po pozicijama financijske imovine. Prihodi od prodaje

nefinancijske imovine u prve tri godine promatranog razdoblja prosječno su iznosili 3,02%. U posljednjoj godini promatranog razdoblja bilježi se značajno veći udio prihoda od prodaje nefinancijske imovine u ukupnim prihodima i primicima (6,56%) koji su iznosili 1.833.877 kn.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 44 - Broj 6

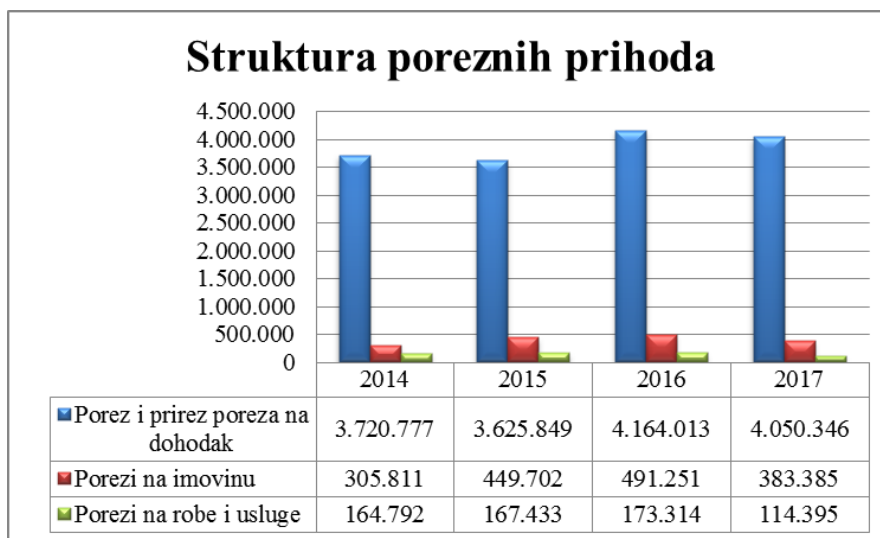
12. travnja 2019.

Najizdašnji izvor poreznih prihoda Općine Kršan je porez i prirez poreza na dohodak. U skladu sa *Zakonom o financiranju jedinica lokalne samouprave i uprave* Općina Kršan određuje i primjenjuje stopu prireza poreza na dohodaka od 0%. Postotni udio poreznog prihoda od poreza na dohodak u razmatranom razdoblju prosječno je iznosio 87,36%

ukupnih poreznih prihoda proračuna Općine. U istom razdoblju udio prihoda od poreza na imovinu u ukupnim poreznim prihodima iznosili su prosječno 9,15%, a udio poreznih prihoda na robu i usluge 3,48%.

U grafikonu 18 prikazani su udjeli poreza i prireza poreza na dohodak i ostalih poreza u promatranom razdoblju.

Grafikon 18: Vrijednosni i postotni udjeli poreza i prireza poreza na dohodak i ostalih poreza Općine Kršan u razdoblju od 2014. do 2017. godine

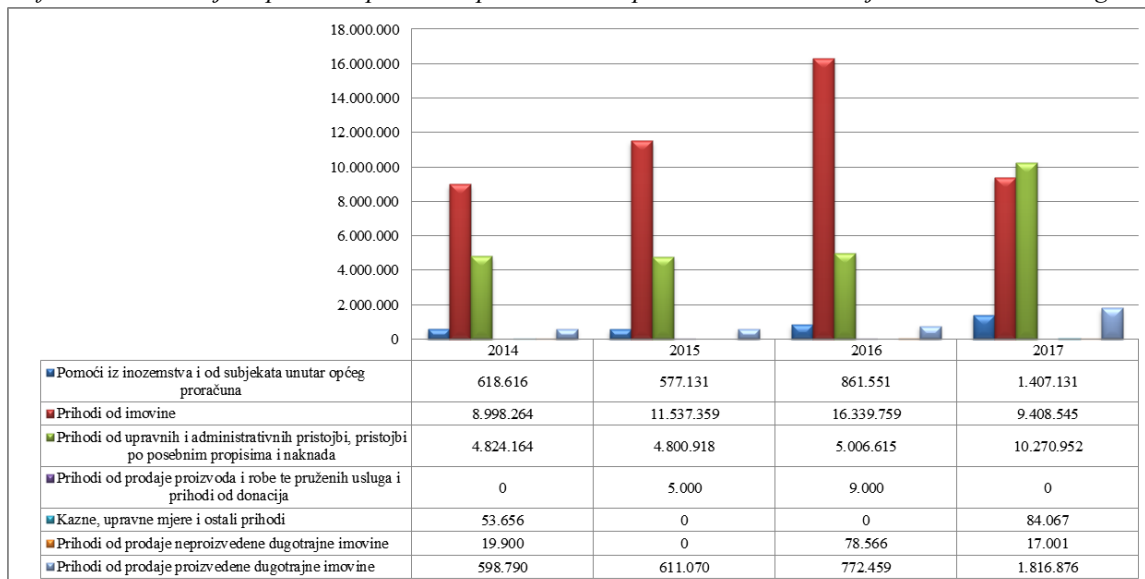

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>; Obrada autora

Osim iz poreznih izvora Općina Kršan značajan dio prihoda ostvaruje iz neporeznih izvora; prihoda od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima, od kojih su najznačajnije komunalne naknade i komunalni

doprinosi. U grafikonu 19 prikazano je kretanje ovih neporeznih prihoda u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine.

Grafikon 19: Kretanje neporeznih prihoda Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

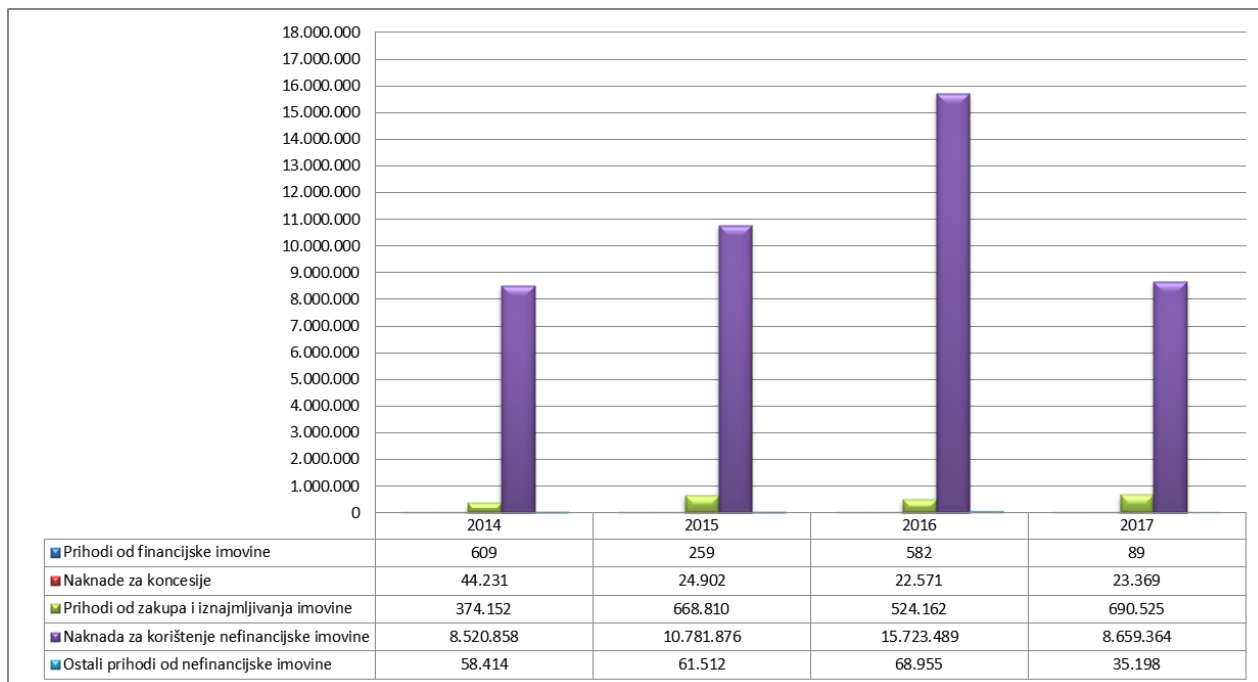
Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>; Obrada autora

Neporezni prihodi tijekom promatranog razdoblja čine prosječno 19.679.348 kn. U strukturi ukupnih prihoda i primitaka Općine Kršan neporezni prihodi tijekom promatranog razdoblja prosječno čine 81,54%.

Analizom neporeznih prihoda u promatranom razdoblju, utvrđeno je da prosječno najveći udio čine prihodi od

imovine. Navedeni prihodi u promatranom razdoblju čine prosječno 58,79% neporeznih prihoda. Prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada sudjeluju u ukupnim proračunskim prihodima s udjelom od prosječno 10,4%.

Grafikon 20: Kretanje prihoda od imovine Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

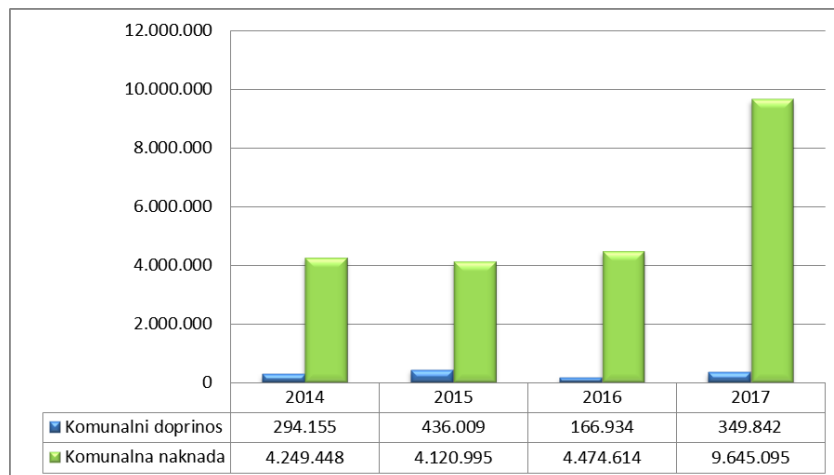

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>; Obrada autora

Najveći udio prihoda od imovine u općinskom proračunu tijekom promatranog razdoblja čini Naknada za korištenje nefinancijske imovine. Njihov udio u prihodima od imovine prosječno iznosi 94,38% godišnje.

Uz prihode od imovine drugi najznačajniji neporezni prihodi Općine Kršan su prihodi od komunalnog doprinosa i komunalne naknade. U grafikonu 21 prikazano je kretanje navedenih prihoda tijekom promatranog razdoblja.

Grafikon 21: Kretanje prihoda od komunalnog doprinosa i naknade Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. Godine

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>; Obrada autora

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 46 - Broj 6

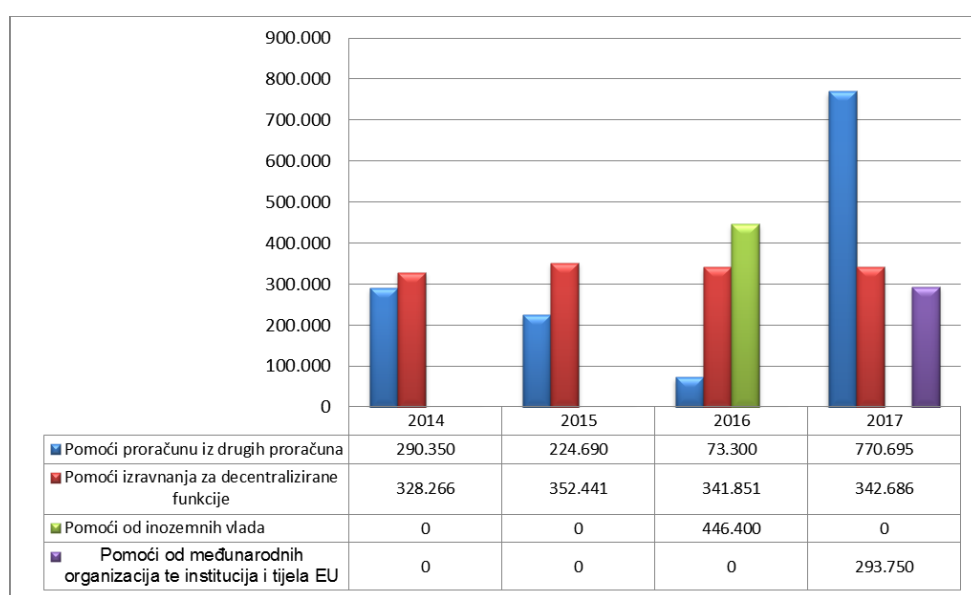
12. travnja 2019.

Najviše prihoda od komunalnog doprinosa i komunalne naknade ostvareno je 2017. godine i iznosili su 9.994.937,00 kn dok je najniža razina prihoda (4.543.603,00 kn) promatranog razdoblja ostvarena 2014. godine. U strukturi ove vrste neporeznih prihoda, najznačajniji su prihodi od komunalne naknade s prosječnim postotnim udjelom promatranog razdoblja od 94,75%.

S obzirom na visoku vrijednost indeksa razvijenosti Općina Kršan ostvaruje niske razine prihoda od Pomoći

iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna. Tijekom promatranog razdoblja Općina Kršan je po ovoj poziciji proračunskih primitaka uprihodovala prosječno 866.107,25 kn godišnje. Tako udio ovih neporeznih prihoda u ukupnim prihodima i primicima prosječno iznosi 3,59%. U grafikonu 22 prikazano je kretanje prihoda po poziciji Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna.

Grafikon 22: Kretanje prihoda Općine Kršan po poziciji Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna tijekom promatranog razdoblja od 2014. do 2017. godine

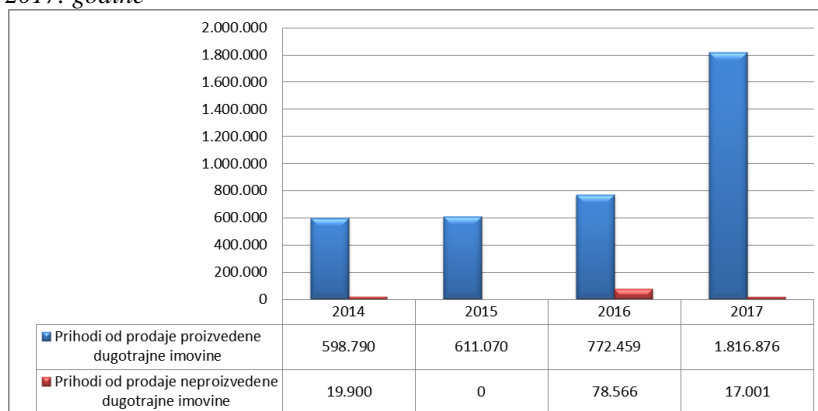

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>, Obrada autora

Tijekom promatranog razdoblja Općina Kršan po osnovi prihoda od dugotrajne imovine uprihodovala je ukupno 3.914.662,00 kn.

U grafikonu 23 prikazano je kretanje prihoda od dugotrajne imovine (proizvedene i neproizvedene) tijekom promatranog razdoblja.

Grafikon 23: Kretanje prihoda Općine Kršan od dugotrajne imovine (proizvedene i neproizvedene) u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>, Obrada autora

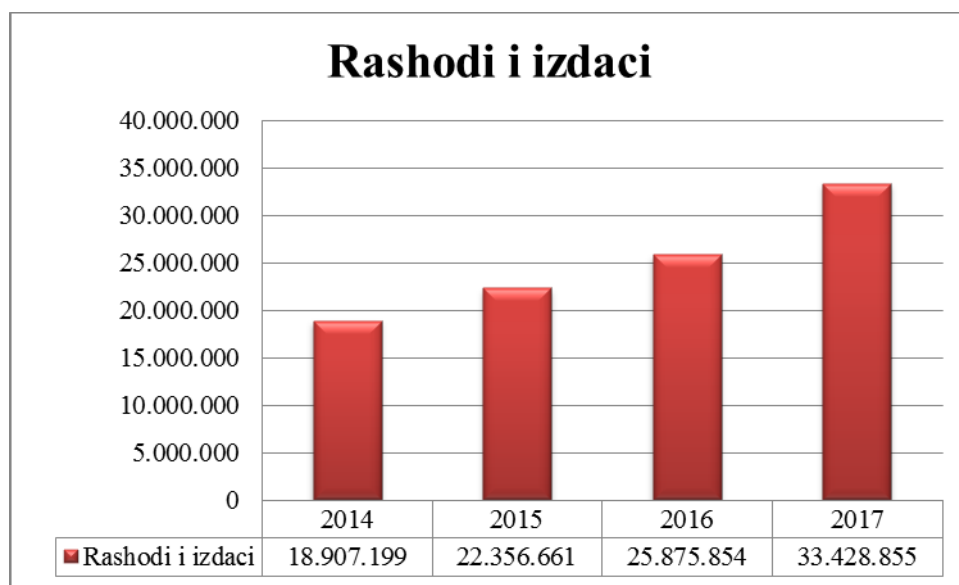
Značajno najveći udio prihoda od prodaje dugotrajne imovine odnosi se na prihode od prodaje proizvedene dugotrajne imovine (97,05%).

RASHODI I IZDACI

Rashodi i izdaci Općine Kršan u promatranom razdoblju prosječno su iznosili 25.142.142,25 kn godišnje, a njihovo kretanje prikazano je u grafikonu 24.

2014. godine iznosili su 18,91 milijuna kn, a 2015. godine bilježi se povećanje od 18,24% (+3,45 milijuna kn). Naredne, 2016. godine došlo je do dodatnog povećanja rashoda 15,74% (+3,52 milijuna kn) u odnosu na prethodnu 2015. godinu. U 2017. godini bilježe se najveći rashodi i izdaci tijekom promatranog razdoblja u iznosu od 33,43 milijuna kn (+29,18% u odnosu na 2016. godinu).

Grafikon 24: Kretanje rashoda i izdataka Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>, Obrada autora

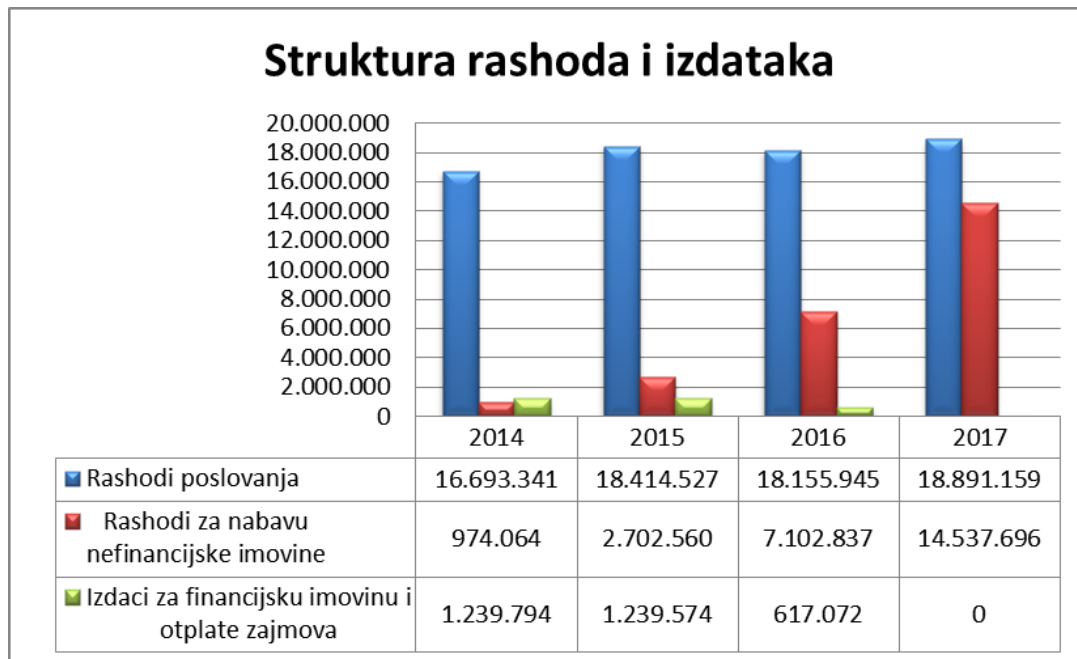
Prema prikazanoj strukturi rashoda i izdataka Općine Kršan u grafikonu 24 vidljivo je da najveći udio imaju rashodi poslovanja.

U promatranom razdoblju osciliraju, te se kreću u rasponu od 16,69 milijuna kn (2014.) do 18,89 milijuna kn (2017.), a u prosjeku iznose 71,74% ukupnih proračunskih rashoda i izdataka. Najveće povećanje tijekom promatranog razdoblja čine rashodi za nabavu nefinancijske imovine. Tako su u 2014. godini iznosili 0,97 milijuna kn, a u narednim godinama bilježi se značajno povećanje pa već 2015. godine iznose 2,70

milijuna kuna (+1,73 milijuna kn). Naredne 2016. godine proračunski rashodi po ovoj poziciji povećani su na 7,10 milijuna kn (+4,40 milijuna kn) u odnosu na 2015. godinu. U posljednjoj godini promatranog razdoblja bilježi se dodatno i najveće povećanje po ovoj poziciji prihoda i iznose 14,54 milijuna kn (+7,43 milijuna kn u odnosu na 2016. godinu).

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u promatranom razdoblju ukupno iznose 3,10 milijuna kn, a bilježi se kontinuirano smanjenje (1,24 milijuna kn u 2014. godini na 0,00 kn u 2017. godini).

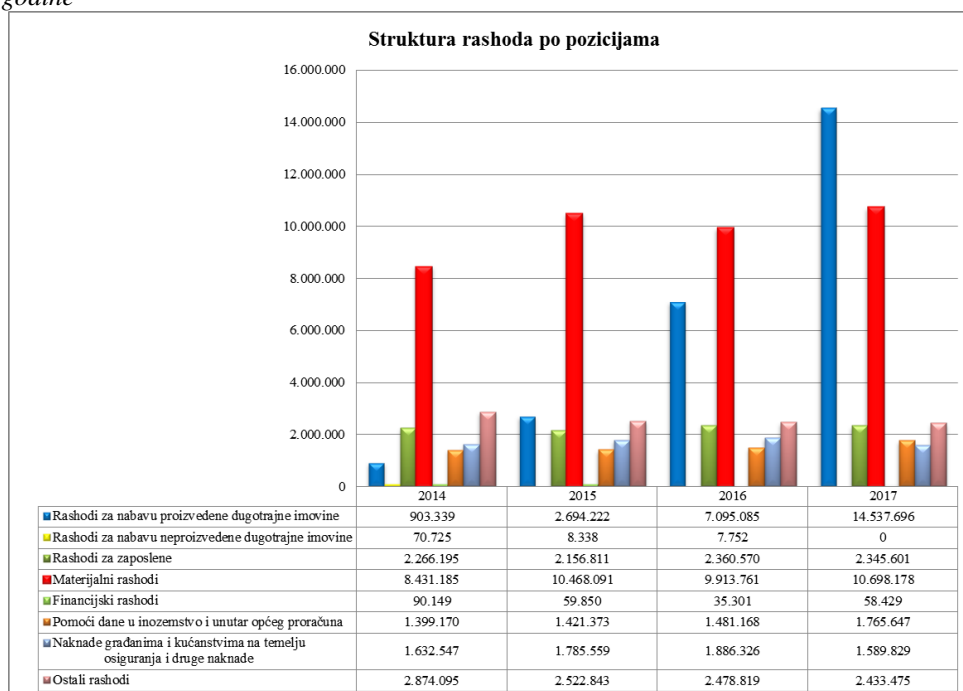
Grafikon 25: Struktura rashoda i izdataka Općine Kršan tijekom promatranog razdoblja od 2014. do 2017. godine

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>, Obrada autora

U grafikonu 25 prikazana je struktura proračunskih rashoda Općine Kršan po ključnim pozicijama tijekom promatranog razdoblja

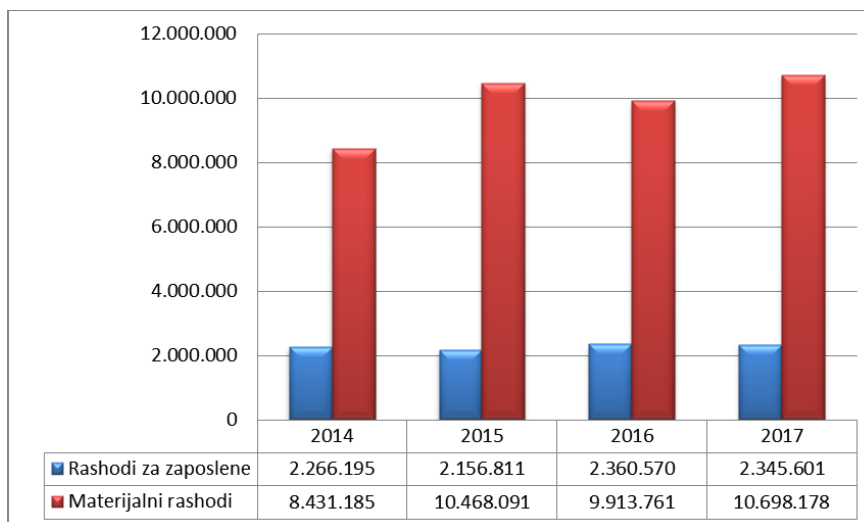
Grafikon 25: Struktura proračunskih rashoda Općine Kršan po ključnim pozicijama tijekom promatranog razdoblja od 2014. do 2017. godine

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>, Obrada autora

Rashodi za zaposlene tijekom godina promatranog razdoblja bilježe najmanje oscilacije, a prosječno iznose 2.282.294,25 kn. U rashodima poslovanja, rashodi za zaposlene promatrano prema udjelu participiraju s prosječno 12,65% godišnje.

Grafikon 26: Kretanje rashoda za zaposlene i materijalnih rashoda Općine Kršan tijekom promatranog razdoblja od 2014. do 2017. godine

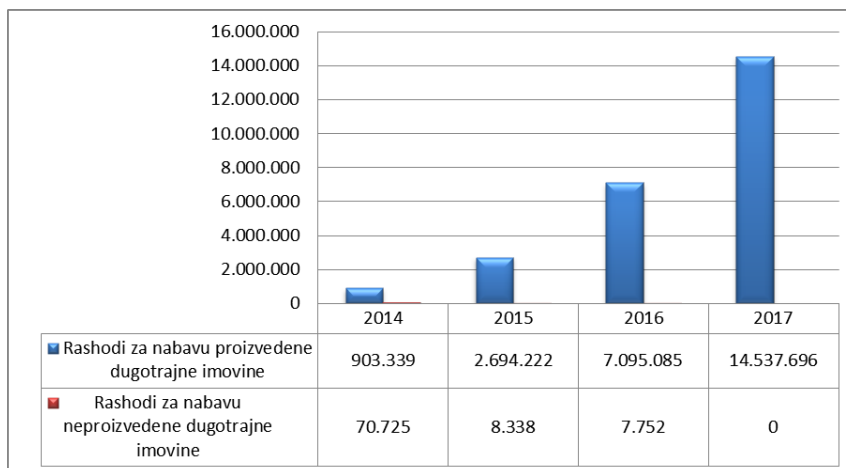
Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>, Obrada autora

Materijalni rashodi čine najveći udio u rashodima poslovanja Općine Kršan i tijekom promatranog razdoblja prosječno iznose 9,88 milijuna kn godišnje. Kretali su se od 8,43 milijuna kn u 2014. godini do 10,67 milijuna kn u 2017. godini. Riječ je o rashodima za naknade troškova zaposlenima, troškove materijala i energije, troškove različitih usluga i dr. U rashodima poslovanja tijekom promatranog razdoblja prosječno čine 54,75% godišnje.

U strukturi rashoda za nabavu nefinancijske imovine tijekom promatranog razdoblja najveći udio čine rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine (99,65%).

Također, ova pozicija proračunskih rashoda bilježi i najveće oscilacije odnosno povećanje. Tako u 2014. godini iznosi 0,90 milijuna kn, a naredne 2015. godine bilježi se povećanje od 1,79 milijuna kn. U 2016. godini dodatno povećanje rashoda 4,40 milijuna kn u odnosu na 2015. godinu. U posljednjoj godini promatranog razdoblja rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine iznose 14,54 milijuna kn što predstavlja povećanje rashoda od 7,44 milijuna kn u odnosu na 2016. godinu, a 13,63 milijuna kn u odnosu na početnu godinu promatranog razdoblja.

Grafikon 27: Kretanje rashoda za nabavu nefinancijske imovine Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

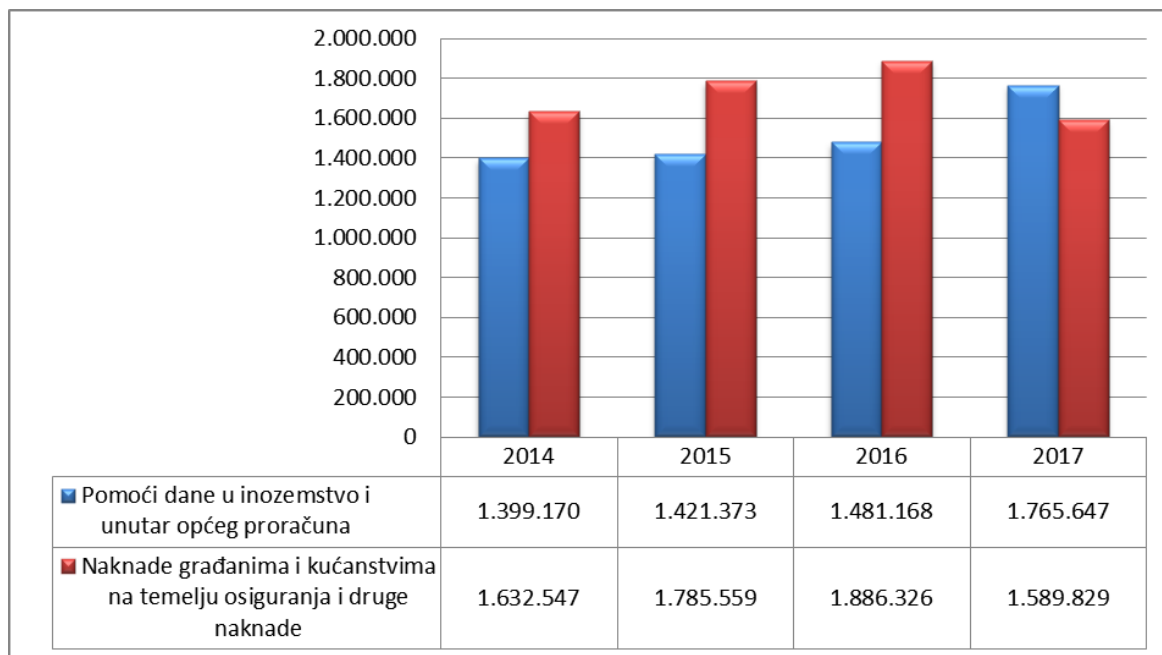

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>, Obrada autora

Po osnovi društvene i socijalne funkcije Općina Kršan bilježi značajne godišnje rashode, što je vidljivo po pozicijama transfera, pomoći, donacija i naknada.

U grafikonu 28 prikazano je kretanje naknada građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade danih pomoći u inozemstvo i unutar općeg proračuna.

Grafikon 28: Kretanje naknada građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade danih pomoći u inozemstvo i unutar općeg proračuna tijekom promatranog razdoblja od 2014. do 2017. godine

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>, Obrada autora

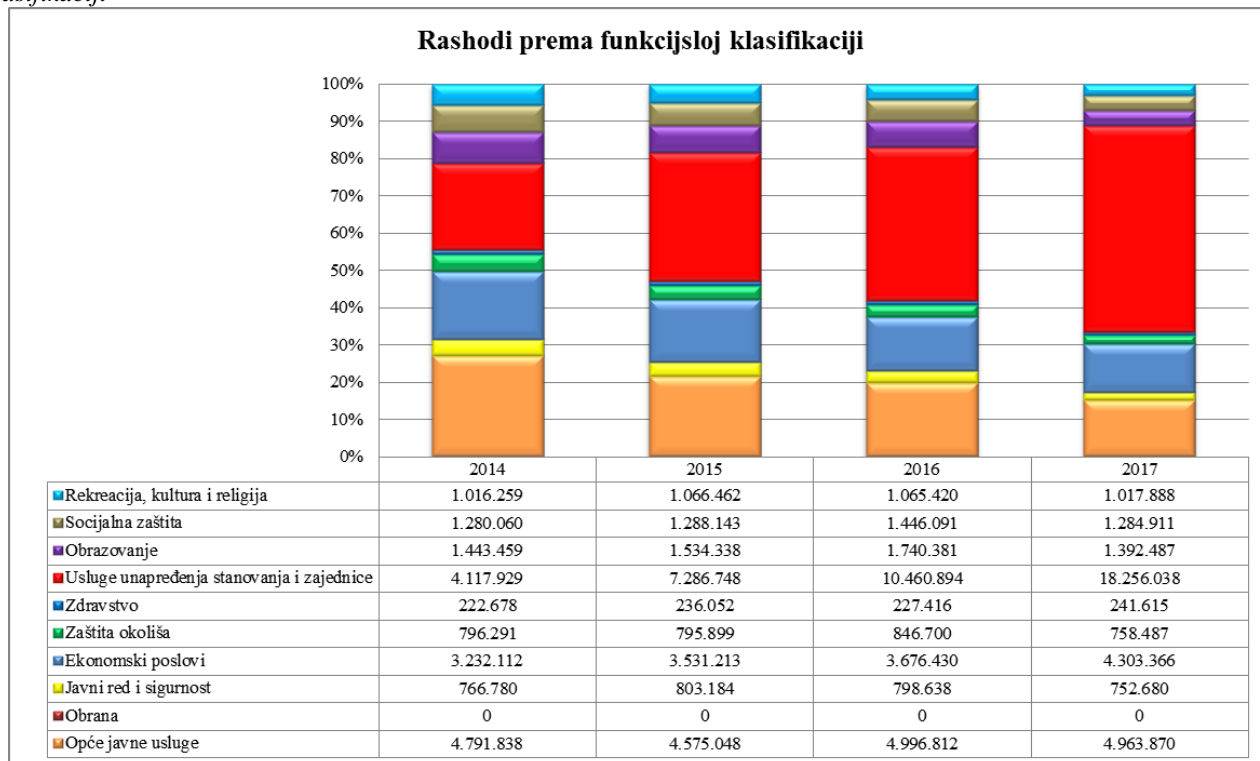
Tijekom promatranog razdoblja proračunski rashodi Općine Kršan po osnovi pozicije pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna bilježe kontinuiran rast, a kreću se u iznosu od 1,39 milijuna kn u 2014. godini do 1,76 milijuna kn u 2017. godini.

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u 2014. godini iznose 1,63 milijuna kn, a u naredne dvije godine bilježe godišnji rast od 9,37% (u 2015. godini) i 5,64% (u 2016. godini u odnosu na

2015. godinu). U posljednjoj godini promatranog razdoblja bilježi se značajno smanjenje po ovoj poziciji proračunskih rashoda (-15,72% u odnosu na 2016. godinu, a obzirom na iznos od 1,59 milijuna kn predstavlja najmanju vrijednost rashoda po ovoj poziciji tijekom promatranog razdoblja.

U grafikonu 29 prikazano je kretanje rashoda Općine Kršan tijekom promatranog razdoblja prema funkcijskoj klasifikaciji.

Grafikon 29: Kretanje rashoda Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine prema funkcijskoj klasifikaciji

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>, Obrada autora

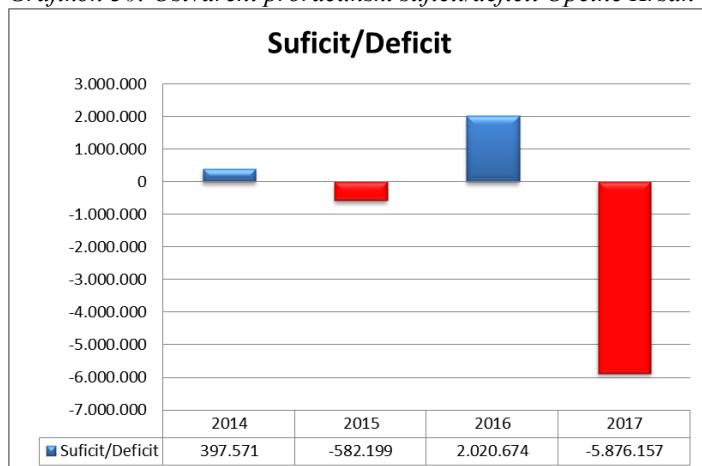
Na grafikonu 29 vidljivo je osciliranje udjela rashoda po pozicijama u ukupnim rashodima i izdacima po funkcijskoj klasifikaciji u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine. Prosječni udjeli po funkcijama imali su sljedeće vrijednosti:

- Opće javne usluge – 19,92%
- Obrana – 0,00%
- Javni red i sigurnost – 3,22%
- Ekonomski poslovi – 15,20%
- Zaštita okoliša – 3,30%

- Zdravstvo – 0,96%
- Usluge unapređenja stanovanja i zajednice – 41,36%
- Obrazovanje – 6,30%
- Socijalna zaštita – 5,46%
- Rekreacija, kultura i religija – 4,29%

U grafikonu 30 prikazano je ostvarenje proračunskog suficita/deficita koji je razlika ukupnih proračunskih prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka unutar promatranog razdoblja.

Grafikon 30: Ostvareni proračunski suficit/deficit Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

Izvor: MFIN, <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>, Obrada autora

Prema prikazanom u grafikonu 30 Općina Kršan je po godinama promatranog razdoblja najviši proračunski suficit zabilježila u 2016. godini (2,02 milijuna kn), a najviši proračunski deficit u 2017. godini (-5,87 milijuna kn).

ZAKLJUČAK ANALIZE FISKALNE POZICIJE

Temeljem provedene analize najvažnijih prihodovnih i rashodovnih stavki proračuna Općine Kršan može se zaključiti sljedeće:

- ❖ Stopa prireza poreza na dohodak u Općini Kršan iznosi 0,00%.
- ❖ Porezni prihodi Općine Kršan prosječno iznose 18,45% ukupnih proračunskih prihoda i primitaka.
- ❖ Porezni prihodi temeljem poreza i prireza na dohodak prosječno iznose 87,37% ukupnih poreznih prihoda, dok njihov udio u ukupnim proračunskim приходima i primicima iznosi 16,12%.
- ❖ Udio proračunskih prihoda od komunalne naknade i doprinosa, te po osnovama ostalih upravnih i administrativnih pristojbi i naknada u ukupnim proračunskim приходima i primicima iznosi 25,79%.
- ❖ Udio proračunskih prihoda od imovine u ukupnim proračunskim приходima i primicima iznosi 47,95%.
- ❖ Rashodi poslovanja imaju najveći udio u ukupnim rashodima i iznose 71,74% ukupnih proračunskih rashoda i izdataka.
- ❖ Udio rashoda za zaposlene prosječno iznosi 9,07% ukupnih proračunskih rashoda i izdataka.
- ❖ Udio materijalnih rashoda prosječno iznosi 39,29% ukupnih proračunskih rashoda i izdataka.
- ❖ Udio rashoda za nabavu nefinancijske imovine prosječno iznosi 25,17% ukupnih proračunskih rashoda i izdataka.
- ❖ Rashodi po osnovama subvencija i pomoći poduzetnicima, obrtnicima i poljoprivrednicima nisu zabilježeni u značajnijim iznosima.
- ❖ Udio rashoda za stipendije i školarine u ukupnim proračunskim rashodima i izdacima prosječno iznosi 1,77%, za sport i rekreaciju prosječno iznosi 2,98%, a za kulturu 0,89%.
- ❖ Udio rashoda za mjere socijalne zaštite u ukupnim proračunskim rashodima i izdacima prosječno iznosi 5,27%.
- ❖ Općina Kršan je u razdoblju od 2014. do 2017. godine generirala neto proračunski deficit u iznosu od -4.040.111,00 kn.

U usporedbi s ostalim jedinicama lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj, proračun Općine Kršan strukturno odstupa od nacionalnog prosjeka. Tako Općina Kršan

ostvaruje manji udio poreznih prihoda u ukupnim proračunskim приходima (18,45%), koji na nacionalnoj razini iznosi 59,90%. Posebno se ističe odstupanje kod prihoda od poreza i prireza poreza na dohodak u ukupnim proračunskim приходima koji na nacionalnoj razini iznosi 53,96%, a u Općini Kršan 16,12%.

Kod neporeznih proračunskih prihoda također su vidljive strukturne razlike pa Općina Kršan od imovine prosječno uprihoduje 47,95% ukupnih proračunskih prihoda dok prosjek na nacionalnoj razini iznosi 8,90%. Uočena je značajna razlika i kod prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, temeljem kojih Općina Kršan prosječno uprihoduje 25,79% ukupnih proračunskih prihoda, dok na nacionalnoj razini prosjek iznosi 19,5% ukupnih proračunskih prihoda i primitaka. Glede pomoći koju Općina Kršan ostvaruje po osnovi transfera iz proračuna i ostalih subjekata opće države, ona prosječno iznose 3,59% i značajno odstupa od nacionalne razine gdje prosjek iznosi 8,21%.

Općina Kršan nije opterećena financijskim zaduženjima pa nema potrebe za rezervacijom proračunskih sredstava za pozicije otplate zajmova i kamata po zajmovima. Financijski rashodi svode se na redovno financijsko poslovanje.

Generirani proračunski deficit tijekom promatranog razdoblja u visini od 4,04 milijuna kn, a koji je prvenstveno rezultat izostanka očekivanih prihoda od imovine (rad TE Plomin) ukazuje na visoku razinu ovisnosti proračunskih prihoda Općine od rada TE Plomin.

Kod usporedbe proračunske potrošnje na nacionalnoj i lokalnoj razini prema funkcijskoj klasifikaciji vidljiva je strukturna ujednačenost kod većeg broja funkcija. Tako za funkcije *opće javne usluge* Općina Kršan izdvaja 19,92% proračunskih sredstava dok je nacionalni prosjek 17,38%; potrošnja na *ekonomske poslove* u Općini Kršan prosječno iznosi 15,20%, a na nacionalnoj 14,9%; potrošnja Općine Kršan na *zaštitu okoliša* prosječno iznosi 3,3% dok je nacionalni prosjek 3,6%; na *socijalne mjere zaštite* Općina Kršan troši prosječno 5,4% nasuprot nacionalnog prosjeka od 5,6%; za *funkciju zdravstvo* Općina Kršan izdvaja 0,96% proračunskih sredstava, a nacionalni prosjek iznosi 1,5%; za *mjere javnog reda i sigurnosti* na nacionalnoj razini troši se 3,2%, a Općina Kršan izdvaja također 3,2% proračunskih sredstava; za *funkciju obrane* Općina Kršan izdvaja 0,00%, a nacionalni prosjek iznosi 0,02%.

Najveća odstupanja bilježe se kod funkcija:

- unaprjeđenje stanovanja i zajednice;
- obrazovanje;
- rekreacija – kultura – religija.

Tako kod funkcije unaprjeđenja stanovanja i zajednice nacionalni prosjek proračunske potrošnje iznosi 23,4%, dok je kod Općine Kršan udio 41,4%; potrošnja za obrazovanje Općine Kršan iznosi 6,3%, a na nacionalnoj razini 17,6%; potrošnja Općine Kršan za rekreaciju –

kulturu – religiju prosječno iznosi 4,20%, dok je nacionalni prosjek 12,8%;

Premda visina proračunskih prihoda i vrijednost indeksa razvijenosti pokazuju da je Općina Kršan u skupini jedinica lokalne samouprave koje su značajno razvijenije od nacionalnog prosjeka, struktura fiskalnog kapaciteta ukazuje na slabosti fiskalnog kapaciteta, što se ogleda kroz izrazitu ovisnost o jednom fiskalnom izvoru; TE Plomin. U nastavku su preporuke jačanja fiskalnog kapaciteta i poboljšanja efikasnosti upravljanja proračunom Općine Kršan.

PREPORUKE JAČANJA FISKALNE POZICIJE I UPRAVLJANJA PRORAČUNOM

Svaka jedinica lokalne samouprave ima svoje specifičnosti, pa tako i Općina Kršan. Općina Kršan je pokriva površinu od 124 m² i nalazi se dobrom prometno strateškom položaju (na granici Istarske županije i Primorsko-goranske županije). Uz prometni položaj važno je istaknuti raznolikost prostora kojeg administrativno pokriva. Naime, Općine Kršan administrativno pokriva 13 km morske obale, jednu od najplodnijih poljoprivrednih površina u Hrvatskoj (Čepičko polje), padine planine Učka i brdski prostor prema unutrašnjosti Istre. Lokalno gospodarstvo oslonjeno je na nekoliko većih gospodarskih subjekata, među kojima se izdvaja TE Plomin, kao subjekt koji pojedinačno zapošljava najveći broj stanovnika s područja općine Kršan, te javne ustanove i institucije koje zapošljavaju nezanemariv broj zaposlenih. Važno je istaknuti da prema konzervativnoj procjeni porezni i neporezni prihodi od rada TE Plomin prosječno iznose 64,87% ukupnih proračunskih prihoda Općine Kršan.

Iz prethodno navedenih značajki proizlaze i razvojni potencijali Općine Kršan pa se u budućem razdoblju, a sukladno recentnim trendovima očekuje snažan rast turizma, proizvodnih i prerađivačkih djelatnosti kod MSP-ova i obrtnika, te pratećih uslužnih djelatnosti. S druge strane značaj poljoprivrede sve više opada, osim u dijelu koji se odnosi na stočarstvo (proizvodnja mlijeka, sira i drugih mliječnih proizvoda). Turizam se u znanosti i struci prepoznaje kao izvrsna prilika za „izvozno tržište“ lokalnih poljoprivrednih i obrtničkih proizvoda pa bi se u narednom razdoblju trebalo težiti jačanju poljoprivredne proizvodnje u smislu zadovoljenja potražnje na lokalnom turističkom tržištu. Jačanjem i diferencijacijom poljoprivredne proizvodnje, te čvršćim povezivanjem sa turističkom ponudom već je u kraćem vremenskom razdoblju moguće značajno ojačati fiskalni kapacitet Općine Kršan.

Prilika Općine Kršan za dugoročno jačanje fiskalnog kapaciteta nalazi se u trenutno nepovoljnoj strukturi poreznih prihoda (u usporedbi s nacionalnim prosjekom) gdje se posebno ističe niska razina prihoda od poreza i prireza poreza na dohodak. Naime, ovi poreznih prihodi čine tek 16,12% ukupnih proračunskih prihoda, što je značajno manje u usporedbi s nacionalnim prosjekom

koji iznosi 53,96%. Osnova jačanja fiskalnog kapaciteta kroz prihode od preza i prireza poreza na dohodak je povećanje broja zaposlenih s područja općine Kršan i/ili povećanje stope prireza poreza na dohodak koji trenutno iznosi 0,00%.

Obzirom da je na području općine Kršan u posljednjih nekoliko godina smanjena stopa nezaposlenosti, uz istodobno nizak kapacitet radno aktivnog stanovništva, na lokalnom tržištu rada ne preostaje dovoljno slobodne radne snage koja bi zapošljavanjem u značajnoj mjeri u kraćem vremenskom razdoblju ojačala fiskalni kapacitet Općine. Negativni demografski trendovi ukazuju da će u budućnosti dodatno smanjivati broj radno aktivnog stanovništva i posljedično dostupnost kvalitetnih ljudskih resursa na lokalnom tržištu rada.

Uzimajući u obzir sve prisutne razvojno ograničavajuće čimbenike, raspoložive razvojne potencijale, razvojne trendove, sadašnji fiskalni kapacitet, strukturu proračunskih prihoda i rashoda, strateške smjernice na nacionalnoj, regionalnoj i razini Europske unije, a s druge strane potrebe povećanja kvalitete i dostupnosti javnih dobara i usluga preporučuju se sljedeće aktivnosti:

Povećanje fiskalnog kapaciteta – preduvjet je fiskalna i regionalna decentralizacija o čemu već duži niz godina traje javna rasprava u Republici Hrvatskoj. Međutim, jačanje fiskalnog kapaciteta moguće je samo povećanjem sposobnosti lokalnih jedinica da prikupljaju prihode iz vlastitih izvora, te sposobnosti za financiranje javnih usluga, odnosno povećanjem izvora poreznih prihoda, povećanjem poreznih stopa i/ili uvođenjem novih poreza. Za više prikupljenih prihoda, osim zakonskih preduvjeta, nužno je imati konkurentno lokalno tržište rada, izgrađenu infrastrukturu koja će omogućiti implementaciju poduzetničkih aktivnosti, nove investicije i sl.

Za povećanje fiskalnog kapaciteta Općine Kršan u kraćem razdoblju predlaže se provedba sljedećih aktivnosti:

- ✓ Povećanje stope prireza poreza na dohodak na 0,00% na 5,00%,
- ✓ Povećanje apsorpcije sredstava iz EU fondova.

Za povećanje fiskalnog kapaciteta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju predlaže se provedba sljedećih aktivnosti:

- ✓ Poboljšanje kvalitete poduzetničkog okruženja (izgradnja poduzetničkih zona, poduzetničko-potpornih institucija i sl.),
- ✓ Izrada i provedba ciljanih programa poticanja razvoja MSP-a, obrtništva, poljoprivrede i turizma,
- ✓ Poticanje snažnijeg povezivanja i umrežavanja lokalnih poljoprivrednika i turizma,
- ✓ Prezentacija Općine Kršan kao poželjne i „friendly“ investicijske destinacije,

- ✓ Izrada i provedba demografskih mjera koje su usmjerene na doseljenu mladih obitelji i radno aktivnog stanovništva uopće,
- ✓ Jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta Općine Kršan u smislu pružanja potrebnih usluga i pomoći poduzetnicima, obrtnicima i investitorima (posebno kod ispunjenja birokratskih propisa),
- ✓ Razvoj kulture poduzetništva kod lokalnog stanovništva kroz organizaciju edukacija, seminara, radionica i sl.

Provedba navedenih aktivnosti osim što će u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju rezultirati jačanjem fiskalnog kapaciteta, smanjiti će proračunsku ovisnost Općine Kršan o TE Plomin i smanjiti rizik od visokih razina proračunskih deficita do kojih može doći uslijed prestanka i/ili smanjenja proizvodnje električne energije u TE Plomin.

Jačanje apsorpcijskog kapaciteta za korištenje EU fondova – s obzirom na financijske omotnice koje su osigurane za Republiku Hrvatsku temeljem kohezijske politike Europske unije za programsko razdoblje od 2014. do 2020. godine, na onima koji upravljaju regionalnim i vlastitim razvojem značajna je odgovornost u razvoju i pripremi odgovarajućih projekata koji će, prije svega, doprinosti razvoju lokalne zajednice. Europska komisija jedinicama lokalne samouprave preporučuje CLLD kao „alat“ u funkciji lokalnog razvoja.¹² Cilj je osigurati strateški pristup planiranju lokalnog razvoja na način da se definiranje lokalnih potreba odredi na principu „odozdo prema gore“ u suradnji sa lokalnom zajednicom, a uvažavajući prioritete koji su definirani na višim razinama planiranja (na razini regije, države i same EU). CLLD pristup treba biti vođen od strane lokalne zajednice, lokalnih akcijskih grupa (LAG) koje su sastavljene od predstavnika javnih i privatnih socio-ekonomskih skupina. Općina Kršan je među prvim jedinicama lokalne samouprave u Hrvatskoj izradila i usvojila strategiju razvoja za programsko razdoblje 2014.-2020., izvršila preustroj JUO s ciljem jačanja administrativnih kapaciteta za apsorpciju bespovratnih sredstava iz EU fondova, pripremila razvojne projekt za prijavu na natječaj, itd. Pa iako je Općina Kršan već uspjela ostvariti sufinanciranje bespovratnim sredstvima nekoliko strateških projekata iz ERDF-a, zbog visoke razine indeksa razvijenosti odnosno diskriminatornih pravilnika nacionalnih ugovornih tijela prema jedinicama lokalne samouprave

¹² CLLD (Community led local development) - „Zajednica na čelu lokalnog razvoja“ je jedno od najvažnijih usmjerenja politike regionalnog i lokalnog razvoja te drugih razvojnih politika Europske unije, a koji su obuhvaćeni „Zajedničkim strateškim okvirom“ (CSF).

čija je vrijednost indeksa razvijenosti veća od nacionalnog prosjeka (posebno kod mjera ruralnog razvoja za jedinice lokalne samouprave kod VII. i VIII. skupine) izostalo je očekivano sufinanciranje drugih razvojnih projekata poput uređenja grobalja, izgradnje dječjeg vrtića i sl. Također je zbog različitih političkih, institucionalnih, administrativnih i birokratskih čimbenika objava natječaja kasnila godinama. Unatoč navedenim negativnim čimbenicima Općina Kršan bi trebala do kraja programskom razdoblja pokušati prijaviti što veći broj razvojnih projekata na relevantne natječaje jer svaka kuna iz bespovratnih sredstava predstavlja uštedenu kunu iz proračuna koju je moguće utrošiti na saniranje deficita, poticanje lokalnog gospodarstva, poticajne demografske mjere, kvalitetnije komunalne usluge i uključivije socijalne programe.

Nastavak i unaprjeđenje lokalne socijalne politike, politike razvoja konkurentnog lokalnog tržišta rada – Općina Kršan sukladno proračunskim mogućnostima provodi širok spektar socijalnih mjera koji su u funkciji socijalne uključivosti ugroženih društvenih skupina, podizanju razine kvalitete života građana treće životne dobi, stipendiranja učenika i studenata, financiranja učeničkog prijevoza i sl. U programskom razdoblju do 2020. godine preporučuje se u okviru proračunskih mogućnosti nastavak socijalnih politika i njihova usmjerenost na proširenje aktivnosti (poput implementacije procesa cjeloživotnog učenja) koje imaju za cilj socijalizaciju marginaliziranih i ugroženih društvenih skupina, a posebno djece i mladih, dugotrajno nezaposlenih, starih i nemoćnih. Preporučuje se iznalaženje modela suradnje i zajedničkog stipendiranja učenika s lokalnim poduzetnicima kojima su potrebni kvalitetni ljudski resursi srednjoškolskog strukovnog obrazovanja.

Proračunska transparentnost – jedan od osnovnih predujeta razvoja društva i gospodarstva je društveno povjerenje. Premda društveno povjerenje nema svoju materijalnu vrijednost doprinosi brojnim društvenim koristima koje se pozitivno reflektiraju na ekonomiju i društvenu koheziju. Povjerenje se stvara i jača, pozitivnim odnosima između nositelja razvojnih politika, pojedinaca, institucija i organizacija civilnog društva, a posljedično transformira u društveni kapital.¹³ S aspekta lokalnih javnih financija, njeni nositelji mogu doprinijeti povećanju vrijednosti društvenog kapitala kroz povećanje otvorenosti proračuna lokalnoj zajednici. Da proračunska transparentnost zaista doprinosi stvaranju veće vrijednosti društvenog kapitala, koji u pravilu rezultira pozitivnim gospodarskim kretanjima i višoj stopi BDP-a, dokazano je u brojnim znanstvenim

¹³ Više o važnosti društvenog povjerenja za društveni i gospodarski razvoj - Francois, P. 2003. Social Capital and Economic Development. Routledge, London

publikacijama, a mogu se izdvojiti rezultati istraživanja instituta CBBP (eng. *Center on Budget and Policy Priorities*) u kojima je dokazana čvrsta pozitivna korelacija između visoke vrijednosti Indeksa otvorenosti proračuna i BDP-a *per capita*.¹⁴ Premda Općina Kršan redovito na svojim mrežnim stranicama informira građane o potrošnji proračunskih sredstava, preporučuje se daljnje unapređenje proračunske transparentnosti s ciljem jačanja društvenog povjerenja, ali i odgovornosti korisnika proračunskih sredstava (udruga, ustanova, pojedinaca) prema lokalnoj zajednici.

7.3. Financiranje razvojnih projekata sredstvima EU fondova

Od 01. srpnja 2013. godine, Republika Hrvatska je članica Europske unije. Članstvo u Europskoj uniji donosi novu financijsku perspektivu Republici Hrvatskoj i njenim građanima kroz korištenje EU fondova. Premda je i do ulaska u Europsku uniju Republika Hrvatska koristila programe pomoći za države nečlanice, i to:

- do 2006. godine programe: CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD,
- od 2007. do 2013. godine program: IPA

kroz koje je Europska unija Republici Hrvatskoj dodijelila više od 1,6 milijardi eura za financiranje različitih projekata.

Od 01. srpnja 2013. godine, na raspolaganju su sredstva EU fondova namijenjena isključivo zemljama članicama koja su u funkciji Kohezijske politike Europske unije.

Dodatna sredstva Europske unije dostupna su kroz Programe Unije koji predstavljaju integrirani niz aktivnosti, a koje usvaja Europska unija u svrhu promicanja suradnje između država članica u različitim

¹⁴ Vođen smjericama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF-a) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD-a), Center on Budget and Policy Priorities (CBPP) iz Washingtona razvio je 2006. godine metodologiju po kojoj mjeri otvorenost tj. transparentnost proračuna, a koju je nazvao Indeks otvorenosti proračuna. Indeksom se izražava dostupnost, količina i kvaliteta informacija koje su vezane za proces planiranja, donošenja, izvršenja i kontrole proračuna. Izračunava se svake druge godine, a omogućuje međunarodnu usporedbu transparentnosti proračunskog procesa. Transparentnost prema CBPP-u znači da svi građani neke zemlje imaju pristup informacijama o tome koliko se sredstava raspodjeljuje na različite oblike potrošnje, kakvi se i koliki prihodi prikupljaju i kako se troše, ali i međunarodna pomoć i drugi javni resursi. Indeks otvorenosti proračuna izračunava se i za jedinice lokalne samouprave u Hrvatskoj.

područjima, povezanim sa zajedničkim politikama Europske unije. Programi Unije u kojima mogu sudjelovati korisnici iz Republike Hrvatske su:

- HORIZON 2020
- ERASMUS +
- FISCALIS 2020
- CUSTOMS 2020
- PERICLES 2020
- HERCULE III
- JUSTICE
- CONSUMER
- LIFE
- EMPLOYMENT and SOCIAL INNOVATION – Zapošljavanje i socijalne inovacije
- YOUTH EMPLOYMENT INITIATIVE – Inicijativa za zapošljavanje mladih
- COSME – Program za konkurentnost MSP-a
- CREATIVE EUROPE
- EUROPA ZA GRAĐANE 2014 – 2020
- PRAVA I DRŽAVLJANSTVO
- ZDRAVLJE ZA RAST (Health for Growth)

Uz Programe Unije, korisnicima su dostupna bespovratna sredstva kroz instrumente prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje (Central Europe, INTERREG Europe i dr.)

7.4. EU fondovi u financijskoj perspektivi 2014. – 2020.

U drugom poglavlju prikazano je strateško programiranje koje se temelji na ključnom dokumentu, „EUROPA 2020“. To je Strategija za pametan, održiv i uključiv rast te je temeljni strateški dokument Europske unije za razdoblje od 2014. do 2020.

Ovim dokumentom, definirani su ciljevi i prioritete djelovanja svih ekonomskih politika. Sredstva su osigurana kroz sljedeće fondove, a koji u potpunosti obuhvaćaju novu kohezijsku politiku Europske unije:

- CF (eng. *Cohesion Fund*) – Kohezijski fond,
- ESF (eng. *European Social Fund*) – Europski socijalni fond,
- ERDF (eng. *European Regional Development Fund*) – Europski fond za regionalni razvoj,
- EARDF (eng. *European Agricultural Fund for Rural Development*) – Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj,
- EMFF (eng. *European Maritime and Fisheries Fund*) – Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.

Uz Programe Unije prikazane u prethodnom poglavlju, svaka od zemalja članica Europske unije ima na raspolaganju i ove fondove kao izvore financiranja. Međutim, razlika između slabo razvijenih, prijelaznih i razvijenih regija ogleda se u koncentraciji fondova odnosno bespovratnih sredstava, u skladu s razinom njihove razvijenosti mjerene visinom BDP-a. Zato je

Republika Hrvatska 2012. godine usuglasila s Europskom komisijom novu Nacionalnu klasifikaciju prostornih jedinica na dvije statističke regije; Jadransku i Kontinentalnu Hrvatsku, jer bi prema dotadašnjoj podjeli na tri statističke regije došlo do negativnog utjecaja visine BDP-a Sjeverozapadne Hrvatske na stopu sufinanciranja i visinu regionalnih potpora manje razvijenim gradovima i općinama unutar navedene statističke regije. Za Republiku Hrvatsku, u navedenom razdoblju namijenjeno je nešto manje od 10,67 milijardi eura.

7.4.1. Partnerski sporazum

Sporazum o partnerstvu je temeljni strateški dokument Republike Hrvatske za korištenje Europskih strukturnih i investicijskih (dalje: ESI) fondova i donosi se za razdoblje od sedam godina.

Njime se utvrđuju nacionalne strategije za korištenje ESI fondova. Kako je utvrđeno u *Uredbi (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu*

za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (dalje: Uredba o fondovima), svaka država članica EU obvezna je podnijeti Sporazum o partnerstvu. Europska komisija usvojila je Sporazum o partnerstvu s Republikom Hrvatskom 30. listopada 2014. godine.

Struktura Partnerskog sporazuma utvrđena je spomenutom Uredbom o fondovima. Uredba utvrđuje 11 tematskih cjelina između kojih država članica može izabrati svoja nacionalna područja ulaganja. Jedan od najvažnijih rezultata Partnerskog sporazuma je izbor tematskih cjelina u koje će država članica usmjeriti dodijeljena sredstva iz ESI fondova, isto kao i utvrđivanje konkretnih financijskih iznosa za svaku odabranu tematsku cjelinu. Istovremeno, Uredbe koje se bave pojedinačnim fondovima definiraju tematske cjeline koje se mogu financirati iz pojedinog fonda. U tablici 13 prikazan je popis tematskih cjelina i fondovi iz kojih pojedina tematska cjelina može biti financirana.

Tablica 13: Popis tematskih cjelina i izvora financiranja

Tematski cilj	Izvor financiranja	CF	ESF	ERDF	EAFRD	EMFF
1.	Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija			X	X	
2.	Jačanje pristupa i korištenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija			X	X	
3.	Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika, poljoprivrednog sektora			X	X	X
4.	Podrška približavanju prema ekonomiji temeljenoj na niskim emisijama CO ₂ u svim Sektorima	X		X	X	X
5.	Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama, prevencija te upravljanje rizicima	X		X	X	
6.	Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa	X		X	X	X
7.	Promicanje održivog prometa te uklanjanje uskih grla na ključnoj infrastrukturi prometne mreže	X		X	X	
8.	Promicanje zapošljavanja i podrška mobilnosti radne snage		X	X	X	X
9.	Promicanje socijalnog uključivanja i borba protiv siromaštva		X	X	X	
10.	Ulaganje u obrazovanje, vještine i		X	X	X	

cjeloživotno učenje					
11.	Jačanje institucionalnih kapaciteta i učinkovita javna uprava	X	X	X	
Tehnička pomoć		X	X	X	X X

Izvor: Uredba EU 1303/2013; EU 1301/2013; EU 1304/2013; 1305/2013, Obrada autora

Ove tematske cjeline kako su definirane uredbama, trebaju se prenijeti u prioritetne osi nacionalnih operativnih programa. Kao što je vidljivo, pojedine tematske cjeline mogu biti financirane iz više izvora odnosno fondova. Tehnička pomoć nema formalan status tematske cjeline, ali se prema odredbama *Uredbe o fondovima* može programirati kao prioritetna os. Hrvatska je odlučila koristiti sredstva za projekte iz svih raspoloživih tematskih cjelina njihovom razradom kroz nacionalne operativne programe.

7.4.2. Operativni programi

Operativni programi označavaju detaljne planove i načine na koje država članica namjerava koristiti dodijeljena sredstva, te detaljni prikaz financijskih iznosa i prioriteta u koje će se ti iznosi usmjeriti. Uredbom o fondovima utvrđena je struktura samih operativnih programa, međutim njihov broj određuje sama država članica.

Republika Hrvatska ima četiri operativna programa:

Konkurentnost i kohezija - Operativni program Konkurentnost i kohezija financira se iz *Europskog fonda za regionalni razvoj* i *Kohezijskog fonda* te je ujedno i najveći operativni program. Operativni program podijeljen je na prioritetne osi koje se dijele na investicijske prioritete unutar kojih su određeni specifični ciljevi i aktivnosti koje je moguće financirati. Od jedanaest ponuđenih, Hrvatska je odlučila raspoloživa sredstva usmjeriti u devet tematskih cjelina. Od pet mogućih tematskih cjelina koje se mogu financirati iz Kohezijskog fonda, Hrvatska je odabrala dvije za ulaganje, pa je Program podijeljen u 10 prioritetnih osi, od kojih su sve financirane iz Europskog fonda za regionalni razvoj, dok su 2 financirane iz Kohezijskog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj (prioritetna os 6: Zaštita okoliša i održivost resursa te prioritetna os 7: Povezanost i mobilnost). Za ulaganja u rast i razvoj kroz navedene prioritetne osi namijenjeno je ukupno 6,88 milijardi (4,32 milijardi eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a 2,56 milijardi eura iz Kohezijskog fonda).

Učinkoviti ljudski potencijali – Operativni program *Učinkoviti ljudski potencijali* financira se iz Europskog socijalnog fonda. Temeljni cilj ovog Operativnog programa je pridonijeti rastu zapošljavanja i jačanju socijalne kohezije u Hrvatskoj. Ukupno ima pet prioritetnih osi koje su podijeljene na investicijske prioritete i specifične ciljeve, a prioriteti su:

- Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage
- Socijalno uključivanje

- Obrazovanje i cjeloživotno učenje
- Pametna administracija

Za smanjenje nezaposlenosti, socijalnu uključivost, obrazovanje, cjeloživotno učenje, suzbijanje diskriminacije, efikasnu javnu upravu i niz drugih mjera, u razdoblju od 2014. do 2020. godine dostupno je 1,85 milijardi eura (1,58 milijardi eura iz proračuna Europske unije, a 66 milijuna eura iz Inicijative za zapošljavanje mladih).

Program ruralnog razvoja – strateški je dokument koji bi trebao pridonijeti razvoju hrvatske poljoprivrede i ruralnom razvoju te predstavlja preduvjet za korištenje sredstava iz *Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj*. Sredstva su u najvećoj mjeri namijenjena poljoprivrednicima i vlasnicima poljoprivrednih gospodarstava. Programom su definirani sljedeći ciljevi:

- Poticati konkurentnost poljoprivrede,
- Osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama,
- Postići uravnotežen teritorijalni razvoj ruralnih područja, uključujući stvaranje i očuvanje radnih mjesta.

Sredstva za postizanje strateških ciljeva raspoređena su unutar šest prioriteta.

U Programu su definirane različite mjere za čije će ostvarenje biti alocirana sredstva, a u okviru tih mjera određene su podmjere koje sadrže aktivnosti prihvatljive za ulaganje.

Dakle, prema Operativnom programu, iz *Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj* planira se financirati 16 mjera.

Mjere predviđene u Programu ruralnog razvoja su:

1. Prijenos znanja i aktivnosti informiranja
2. Savjetodavne usluge, usluge upravljanja i pomoći u poljoprivrednim gospodarstvima
3. Sustavi kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode
4. Ulaganje u fizičku imovinu
5. Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala oštećenog uslijed prirodnih nepogoda i katastrofalnih događaja i uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti
6. Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja
7. Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima
8. Ulaganje u razvoj šumskog područja i povećanje održivosti šuma
9. Uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača
10. Poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti

11. Ekološki uzgoj
12. Plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima
13. Suradnja
14. Upravljanje rizicima
15. Financiranje dodatnih izravnih plaćanja za Hrvatsku
16. Podrška za LEADER lokalni razvoj (*CLLD - eng. Community Lead Local Development – lokalni razvoj kojeg vodi zajednica*)

Ukupna alokacija za Program ruralnog razvoja za razdoblje od 2014. do 2020. godine iznosi 2,38 milijardi eura (2,02 milijardi eura iz Europskog fonda za ruralni razvoj, a ostatak iz sredstava nacionalnog proračuna Republike Hrvatske).

Operativni program za pomorstvo i ribarstvo – Operativni je program kojim Republika Hrvatska kroz korištenje sredstava iz *Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo* doprinosi ostvarenju sveobuhvatnog cilja *Zajedničke ribarstvene politike; osigurati da aktivnosti ribarstva i akvakulture doprinose dugoročnim, održivim uvjetima koji se odnose na okoliš i koji su potrebni za gospodarski i socijalni razvoj*. Sredstva su u najvećoj mjeri namijenjena ribarskom sektoru. Programom su definirani sljedeći ciljevi:

- Promicanje konkurentnog, okolišno i gospodarski održivog i društveno odgovornog ribarstva i akvakulture,
- Poticanje provedbe Zajedničke ribarstvene politike (ZRP)
- Promicanje uravnoteženog i uključivog teritorijalnog razvoja ribarstvenih područja i akvakulturnih područja u akvakulturi,
- Poticanje razvoja i provedbe Integrirane pomorske politike (IPP) Unije.

Sredstva za postizanje strateških ciljeva raspoređena su unutar šest prioriteta.

Ukupna alokacija za Operativni program za pomorstvo i ribarstvo u razdoblju od 2014. do 2020. godine iznosi 252,6 milijuna eura.

7.5. Partnerstvo privatnoga i javnoga sektora

Javno-privatno partnerstvo (JPP) podrazumijeva suradnju između tijela javne vlasti s privatnim sektorom, bilo na razini središnje ili lokalne zajednice, s ciljem zadovoljavanja neke javne potrebe. U najširem smislu JPP se kao skupina zajedničkih inicijativa javnog sektora te privatnog profitnog i neprofitnog sektora, u kojima svaki subjekt donosi određena sredstva i sudjeluje u planiranju i odlučivanju.

Međutim, pod pojmom JPP danas se u užem smislu podrazumijevaju kooperativni pothvati u sklopu kojih javni i privatni sektor udružuju resurse i stručna znanja kako bi, kroz prikladne alokacije resursa, rizika i nagrada, zadovoljili neku javnu potrebu. Primjenom različitih metoda, privatni sektor može uposliti svoje

resurse i vještine u pružanju dobara i usluga koje tradicionalno osigurava država.

Pravna regulativa JPP-a u Republici Hrvatskoj sadržana je u novom *Zakonu o javno-privatnom partnerstvu od 13. 07. 2012. godine (NN br. 78/2012, NN 152/2014)*, a kojim je u cijelosti zamijenjen Zakon o javno-privatnom partnerstvu iz 1998. godine, kojeg je karakterizirala složena procedura odobravanja projekata i predukih rokova. Drugi važan zakonski dokument je *Uredba o provedbi javno-privatnog partnerstva od 14.08.2012. (NN 88/12, NN 152/2014)* koji pobliže uređuje:

- sadržaj informacije o namjeri provedbe projekta JPP-a,
- ostalu dokumentaciju koja čini prijedlog projekta JPP-a,
- strukturu komparatora javnog sektora,
- ostale potrebne kriterije za odobrenje prijedloga projekta JPP-a,
- promjene odobrenog projekta JPP-a,
- kriteriji za odabir najpovoljnije ponude koje javno tijelo mora koristiti u postupku odabira privatnog partnera,
- sadržaj izvješća o provedbi projekta JPP-a ...

Preduvjeti uspješnog JPP-a su povjerenje, transparentnost i zajednički plan. Navedeno nije jednostavno postići među partnerima koji nisu nužno naviknuti da se međusobno savjetuju. Zbog toga je socijalni dijalog bitan element i vitalni faktor uspjeha JPP-a.

Bit JPP-a leži u raspodjeli rizika, jer je za uspjeh nekog projekta najvažnije ustanoviti rizike vezane za svaki element i fazu projekta, te ih alocirati tako da osiguramo najbolju vrijednost na uložene resurse. Mogućnosti raspodjele rizika koje stoje na raspolaganju kreću se od neposrednog pružanja usluga države do potpune privatizacije, kada država sve rizike i nagrade prenosi na privatni sektor.

Mogući modeli suradnje odnosno partnerstva javnog i privatnog sektora jesu:

- BT – izgradi i prenesi (engl. Build and Transfer)
- BOT – izgradi, djeluj i prenesi (engl. Build, Operate and Transfer)
- BTO – izgradi, prenesi i djeluj (engl. Build, Transfer and Operate)
- BLT – izgradi, iznajmi i prenesi (engl. Build, Lease and Transfer)
- BOO – izgradi, posjeduj i djeluj (engl. Build, Own and Operate)
- BBO – kupi, izgradi i djeluj (engl. Buy, Build and Operate)
- ROT – obnovi, djeluj i prenesi (engl. Rehabilitate, Operate and Transfer)

Svaki od navedenih modela partnerstva ima različit stupanj rizika privatnog partnera i različit stupanj uključenosti javnog sektora.

7.5.1. EU fondovi i javno - privatno partnerstvo

Učinak ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju može se prikazati i kod JPP-a. Naime, od 2014. godine postoji mogućnost financiranja projekata u kombinaciji Europskih fondova i JPP-a. Ovim kombiniranim pristupom financiranja projekata, omogućuje se smanjenje rizika za privatnog partnera i javni sektor. Uz prethodno navedene koristi javnog sektora, mogu se proširiti za sljedeće:

- javno tijelo nema plaćanja sve do stavljanja građevine u uporabu
- provodi se samo jedna faza nabave odnosno odabir privatnog partnera
- nema vlastitih izvora financiranja iz zajmova i kredita
- ne ugrožava se fiskalna pozicija javnog tijela, a posljedično ne dolazi do rasta javnog duga
- ukupno smanjenje društvenih i projektnih troškova reflektira se na smanjenje proračunskog deficita
- kontrola korištenja sredstava iz EU fondova je dio kontrole JPP-a ...

Općina Kršan bi sukladno navedenom modelu mogla financirati dio razvojnih projekata (npr. stavljanje u funkciju dijela kulturne baštine, valorizacija postojeće poduzetničke zone, energetski učinkovita javna rasvjeta, izgradnja društvene infrastrukture i sl.).

8. RAZVOJNE POLITIKE, KLJUČNI DOKUMENTI VIŠIH RAZINA VLASTI I SURADNJA

8.1. Regionalna politika RH

Razvoj općine Kršan temelji se na vlastitim razvojnim strategijama i opredjeljenjima, ali i na razvojnim politikama i razvojnim strategijama viših razina na koje se treba oslanjati i osigurati koherentnost.

Republika Hrvatska podijeljena je na 20 županija, 127 gradova, 428 općina i Grad Zagreb koji ima posebni status. Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, gospodarsku, prometnu, društvenu i samoupravnu cjelinu ustrojenu radi obavljanja poslova od područnog (regionalnog) interesa. Županija osobito obavlja poslove koji se odnose na: školstvo, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, te planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova.

Grad je jedinica lokalne samouprave osnovana, u pravilu, za područja više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu i povezana sa zajedničkim interesima stanovništva.

Općine su manje jedinice lokalne samouprave sa sličnim funkcijama kao i gradovi. Gradovi i općine u svom djelokrugu obavljaju poslove koji se odnose na: uređenje

naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova.

Na nacionalnoj razini ne postoji jedinstveni zakonski akt koji bi sustavno rješavao problematiku regionalnog razvoja na cijelom državnom teritoriju. Ipak, postoji niz zakona koji su relevantni za reguliranje i provođenje politike regionalnog razvoja. U funkciji regionalnog razvoja provedene su sljedeće aktivnosti, usvojeni sljedeći važni dokumenti i osnovane nove institucije:

- Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine;
- Nova Metodologija izrade indeksa razvijenosti (Uredba o indeksu razvijenosti (NN 131/17));
- Financijska potpora integralnom razvoju lokalne zajednice;
- Nova statistička klasifikacija prostornih jedinica RH - NUTS 2;¹⁵
- Donesen je *Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17)* i niz pod zakonskih akata;
- Osnovana je Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske;¹⁶
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije;
- Operativni programi;
- Niz novih sektorskih strategija razvoja i operativnih dokumenata javnih tijela.

U okviru samoupravnog djelokruga regionalnih i lokalnih jedinica, u županijama i ne malom broju gradova postoje upravna tijela nadležna za pitanja regionalnog, odnosno, lokalnog razvoja. Uz navedeno u

¹⁵ Prema Nacionalnoj klasifikaciji prostornih jedinica iz 2007. godine prema NUTS II definirane su tri statističke regije: Sjeverozapadna, Središnja i Istočna te Jadranska Hrvatska. U Sjeverozapadnoj regiji BDP per capita je iznosio 78,3% EU27, a u Središnjoj i istočnoj regiji 45,5% EU27. U 2012. godini došlo je do spajanja ove dvije regije u jedinstvenu statističku regiju kako bi se došlo do ujednačenijeg prosjeka BDP-a per capita, a što bitno utječe na stopu sufinanciranja iz EU fondova. Sada iznosi 64,1% EU27 što omogućuje višu stopu sufinanciranja za Sjeverozapadnu, ali i nižu za Središnju i Istočnu Hrvatsku.

¹⁶ Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske osnovana je Uredbom o osnivanju Agencije za regionalni razvoj Republike Hrvatske (NN 155/08), 24. prosinca 2008. godine, kao bitni čimbenik provedbe dijela regionalne razvojne politike Republike Hrvatske iz nadležnosti Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

nekim županijama i gradovima postoje županijske razvojne agencije, poduzetnički centri, tehnološki centri i druge razvojne institucije koje imaju važnu ulogu u razvoju gospodarstva.

8.1.1. Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine

Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine predstavlja krovni strateški dokument razvoja Republike Hrvatske, a njome su definirana tri strateška cilja s pripadajućim prioritetima i mjerama. Riječ je o sljedećim strateškim ciljevima:

- ✓ Strateški cilj 1: Povećanje kvalitete života poticanjem održivog teritorijalnog razvoja;
- ✓ Strateški cilj 2: Povećanje konkurentnosti regionalnoga gospodarstva i zaposlenosti;
- ✓ Strateški cilj 3: Sustavno upravljanje regionalnim razvojem.

8.2. Razvojna politika u Istarskoj županiji

Vertikalno najvažniji strateški razvojni dokument za Istarsku županiju je Županijska razvojna strategija Istarske županije do 2020. godine. Županijska razvojna strategija Istarske županije do 2020. godine usvojena je 26. ožujka 2018. godine na 10. sjednici županijske Skupštine Odlukom KLASA: 302-02/18-01/01; URBROJ: 2163/1-01/4-18-03.

Odluka je objavljena 27. ožujka 2018. u „Službenim novinama Istarske županije“ broj 5/2018. i stupila je na snagu 4. travnja 2018.¹⁷

Županijskom razvojnom strategijom Istarske županije do 2020. godine definirani su strateški razvojni ciljevi koji bi Istarsku županiju trebali učiniti autonomnom, modernom, otvorenom i gospodarski konkurentnom regijom prepoznatljive kulturne i prirodne baštine, visoke kvalitete života u okvirima uravnoteženog i održivog razvoja.

Strateški ciljevi razvoja Istarske županije su:

- ✓ Cilj 1: Povećanje gospodarske konkurentnosti
- ✓ Cilj 2: Razvoj ljudskih resursa i visoka kvaliteta života
- ✓ Cilj 3: Jačanje infrastrukture, zaštite okoliša i održivog upravljanja prostorom i resursima
- ✓ Cilj 4: Razvoj, očuvanje i promoviranje istarskog identiteta

U tablici 14 prikazani su strateški ciljevi i prioriteti Županijske razvojne strategije Istarske županije do 2020. godine.

¹⁷ <http://www.istra-istria.hr/index.php?id=2944>

Tablica 14: Strateški ciljevi i prioriteti Županijske razvojne strategije Istarske županije do 2020. godine

Strateški cilj	Prioritet
Cilj 1: Povećanje gospodarske konkurentnosti	1.1. Jačanje istraživanja i razvoja, primjene novih tehnologija i inovacija
	1.2. Unapređenje poslovnog okruženja za osnivanje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva
	1.3. Razvoj ključnih gospodarskih djelatnosti
Cilj 2: Razvoj ljudskih resursa i visoka kvaliteta života	2.1. Povećanje zapošljivosti i radna mobilnost
	2.2. Razvoj sustava obrazovanja i prilagodba potrebama razvoja gospodarstva
	2.3. Poboljšanje sustava zdravstva i socijalne skrbi te promocija zdravlja i socijalnog blagostanja
	2.4. Razvoj sporta i rekreacije
	2.5. Razvoj civilnog društva i društvenog poduzetništva
Cilj 3: Jačanje infrastrukture, zaštite okoliša i održivog upravljanja prostorom i resursima	3.1. Poticanje energetske učinkovitosti i primjene obnovljivih izvora energije
	3.2. Poboljšanje infrastrukturnih sustava
	3.3. Razvoj prostornog planiranja te upravljanja prostorom i zaštitom okoliša
	3.4. Jačanje učinkovitog upravljanja regionalnim razvojem
	3.5. Jačanje kapaciteta za upravljanje rizicima i povećanje razine spremnosti za odgovor na krizne događaje
Cilj 4: Razvoj, očuvanje i promoviranje istarskog identiteta	4.1. Razvoj kulture i kulturnih i kreativnih djelatnosti
	4.2. Potpora očuvanju i razvoju istarskog identiteta

Od ostalih dokumenata koji su od iznimne važnosti za razvoj Istarske županije u narednom razdoblju (s horizontalnog aspekta) svakako valja istaknuti sljedeće razvojne dokumente:

- ✓ Prostorni plan Istarske županije;
- ✓ Strategija upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Istarske županije 2018. – 2023. godine;
- ✓ Strategija obrazovanja Istarske županije;
- ✓ Master plan turizma Istarske županije 2015.-2025.;
- ✓ Istarska kulturna strategija za razdoblje 2014. – 2020.;
- ✓ Plan navodnjavanja Istarske županije;
- ✓ Strateški program ruralnog razvoja Istarske županije (2008.-2013.);
- ✓ Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije od 2017. do 2020. godine.

8.3. Lokalne razvojne strategije

8.3.1. Lokalna akcijska grupa – LAG „Istočna Istra“

LAG „Istočna Istra“ objedinjuje područje od pet jedinica lokalne samouprave, odnosno područje Grada Labina, Općine Kršan, Pićan, Raša i Sveta Nedelja, a sjedište mu je u Labinu.

Lokalna razvojna strategija LAG-a „Istočna Istra“ predstavlja planski dokument kojim se kroz sagledavanje i razumijevanje društveno - ekonomskog razvoja područja obuhvata LAG-a, njegovih razvojnih snaga i slabosti kao i uočenih razvojnih tendencija određuju ciljevi i prioritete razvoja Labinštine.

Temeljna zadaća Lokalne razvojne strategije je postizanje suglasja među svim relevantnim dionicima javnog, gospodarskog i civilnog sektora o ukupnim potrebama područja LAG-a vezanima uz gospodarski razvoj, infrastrukturu, okoliš, socijalna i kulturna pitanja te, sukladno tomu, služiti kao osnova za dogovaranje, usklađivanje i podržavanje aktivnosti definiranih strategijom. Strategija treba pomoći u definiranju i provedbi zajedničkih strateških ciljeva te dati osnovne smjernice za osmišljavanje, pripremu i realizaciju kvalitetnih provedbenih projekata.

Lokalna razvojna strategija je također i temeljni dokument za prijavu na podmjeru 19.2 Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske. Iz Programa ruralnog razvoja temeljem strategije moći će se financirati sljedeće mjere:

- ✓ MJERA 3 – Programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu;
- ✓ MJERA 4 – Ulaganja u fizičku imovinu;
- ✓ MJERA 6 – Razvoj poljoprivrednih gospodarstva i poslovanja;
- ✓ MJERA 7 – Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima;

- ✓ MJERA 8 – Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma;
- ✓ MJERA 9 – Uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača;
- ✓ MJERA 16 – Suradnja.

Strategija je izrađena na LEADER načelima. Ciljevi programa su poboljšanje kvalitete života i diverzifikacija gospodarstva na ruralnim prostorima. LEADER pristup aktivno uključuje sve sudionike razvoja, predstavnike javnih i civilnih institucija i organizacija, privatne poduzetnike, ali i sve druge zainteresirane članove ruralnih zajednica.¹⁸

U tablici 15 prikazani su strateški ciljevi i prioritete Strategije razvoja LAG-a „Istočna Istra“ 2014.-2020.

¹⁸ <http://www.lag-istocnaistra.hr/strategija>

Tablica 15: Strateški ciljevi i prioritete Strategije razvoja LAG-a „Istočna Istra“ 2014.-2020

Strateški cilj	Prioritet
SMART CILJ 1 - Povećati razinu konkurentnosti gospodarstva ulaganjem u razvoj malih i srednjih poduzeća u segmentu poljoprivrede	Prioritet 1.1. - Ulaganja u razvoj poljoprivredne proizvodnje i prerade proizvoda postojećih proizvođača Prioritet 1.2. - Poticanje specifičnih skupina proizvođača u segmentu proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda
SMART CILJ 2 - Poboľjšati gospodarske prilike područja, prepoznatljivost područja i diversifikaciju ponude ulaganjem u nepoljoprivrednu proizvodnju s ciljem doprinosa razvoju ruralnog turizma	Prioritet 2.1. - Pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području Prioritet 2.2. - Daljnji razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima
SMART CILJ 3 - Poboľjšati kvalitetu života lokalnog stanovništva ulaganjem u poboljšanje društvene infrastrukture	Prioritet 3.1. - Razvoj društvene infrastrukture za poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva
SMART CILJ 4 - Poboľjšati zaštitu okoliša na području s ciljem dostizanja standarda EU	Prioritet 4.1. - Poboľjšanje standarda zaštite okoliša u malim i srednjim poduzećima u ruralnom području Prioritet 4.2. - Zaštita šumskih područja i ulaganje u poboljšanje šuma
SMART CILJ 5 - Ojačati LAG, međusektorsku i međunarodnu suradnju na području LAG-a s ciljem osnaživanja cijele ruralne zajednice (Horizontalni cilj)	Prioritet 5.1. - Poticanje uspostavi sustava kvalitete, zajedničkog izlaska na tržište i promocije proizvoda Prioritet 5.2. - Jačanje kapaciteta LAG-a i provedba temeljnih aktivnosti (horizontalni prioritet) Prioritet 5.3. - Uspostava i institucionalizacija međunarodne suradnje na području EU i RH (horizontalni prioritet)

8.3.2. Master plan turizma Općine Kršan 2017.-2025.

Strateški marketing plan razvoja turizma Općine Kršan od 2017. do 2025. godine

Strateški master plan razvoja turizma Općine Kršan od 2017. do 2025. godine predstavlja temeljni strateški dokument razvoja turizma Općine Kršan. Tijekom izrade navedenog dokumenta svi relevantni dionici s područja općine Kršan aktivno su sudjelovali u njegovoj izradi (Općina, TZ Općine Kršan, ugostitelji, privatni iznajmljivači, poduzetnici, obrtnici, poljoprivrednici, OCD i građani). Kako bi se osigurala nužna koherentnost sa strateškim dokumentima više razine, ciljevi i prioritete razvoja turizma na području općine Kršan usklađeni su s ciljevima i prioritetima Master plana turizma Istarske županije 2015 – 2025. Tako su definirani sljedeći ciljevi:

- Cilj 1. Povećati javne i privatne investicije u turizmu
- Cilj 2. Povećati smještajne kapacitete i poboljšati njihovu kvalitetu
- Cilj 3. Produžiti turističku sezonu
- Cilj 4. Povećati i poboljšati ukupnu turističku ponudu s ciljem povećanja turističke potrošnje

Kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi razvoja turizma bilo je nužno definirati prioritete razvoja turizma. Obzirom na dostignuti stupanj razvoja turizma, razvojne resurse i potencijale, postavljene ciljeve i očekivane trendove, prioritete se odnose na razvoj turističkih proizvoda, razvoj turističke infrastrukture, razvoj smještajnih kapaciteta i upravljanje destinacijom.

Strateški prioritete su definirani kroz specifične operativne strategije navedenih tematskih područja.

8.3.3. Strategija upravljanja kulturnom baštinom Općine Kršan 2017.-2025.

Općina Kršan je 2017. godine usvojila Strategiju upravljanja kulturnom baštinom Općine Kršan 2017.-2025. Ovim strateškim dokumentom definiraju se strateški ciljevi i prioritete očuvanja i održive valorizacije kulturne baštine na području općine Kršana u razdoblju od 2017. do 2025. godine. Vizija upravljanja kulturnom baštinom Općine Kršan glasi: Općina Kršan efikasno upravlja i valorizira raspoloživu kulturnu baštinu, što rezultira očuvanjem specifičnog kulturnog identiteta ovog hrvatskog kraja, dugoročno održivim razvojem kulturnog turizma, njegove sinergije s ostalim gospodarskim granama i povećanjem kvalitete života lokalnog stanovništva. Temeljem prikazanih razvojnih potencijala, mogućnosti i ograničenja, te vizije razvoja, strateški ciljevi upravljanja kulturnom baštinom krškanskog kraja jesu:

1. Razvijati kulturni turizam kao zaseban i prepoznatljiv selektivni oblik turizma;
2. Uspostaviti efikasne sustave zaštite kulturnih dobara i upravljanja posjetiteljima;
3. Razvijati svijest lokalnog stanovništva, gospodarstva i lokalne javne vlasti o važnosti očuvanja kulturne baštine i njene optimalne valorizacije.

U tablici 16 prikazani su strateški ciljevi i prioritete efikasnog upravljanja kulturnom baštinom po načelima održivog razvoja na području općine Kršan u razdoblju od 2017. do 2025. godine.

Tablica 16: Strateški ciljevi i prioritete efikasnog upravljanja kulturnom baštinom po načelima održivog razvoja na području općine Kršan u razdoblju od 2017. do 2025. godine

Strateški cilj	Prioritet
Cilj 1. Razvijati kulturni turizam kao zaseban i prepoznatljiv selektivni oblik turizma	Prioritet 1.1. Povećanje i poboljšanje ukupne ponude kulturnog turizma
	Prioritet 1.2. Kontinuirano provoditi aktivnosti brendiranja i vidljivosti Kršana kao vrhunske destinacije kulturnog turizma
Cilj 2. Uspostaviti efikasne sustave zaštite kulturnih dobara i upravljanja posjetiteljima	Prioritet 2.1. Uspostava sustava zaštite kulturnih dobara
	Prioritet 2.2. Uspostava sustava upravljanja posjetiteljima

Cilj 3. Razvijati svijest lokalnog stanovništva, gospodarstva i lokalne javne vlasti o važnosti očuvanja kulturne baštine i njene optimalne valorizacije	Prioritet 3.1. Razvoj i poticanje sinergijskog djelovanja lokalnih dionika u zaštiti kulturne baštine
--	---

9. GOSPODARSKA KRETANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ I ISTARSKOJ ŽUPANIJI

9.1. Stanje gospodarstva

9.1.1. Makroekonomska kretanja

Nakon što je u godinama koje se prethodile ekonomskoj krizi bilježila kontinuirani rast, Republika Hrvatska je do 2014. godine bila suočena sa šestogodišnjom recesijom. Zbog dugotrajne recesije, realni BDP se u razdoblju od 2009. do 2014. godine smanjio za otprilike 12,5%.

Ulagačka odnosno investicijska aktivnost pogođena je prva i u najvećoj mjeri. Naime, ulaganja, koja su na svojem vrhuncu u 2008. godini imala udio u BDP-u od oko 28%, drastično su se smanjila te su smanjena na oko 21% u 2010. godini. Pogoršanje stanja na tržištu rada negativno je utjecalo na potrošnju, koja je u istom razdoblju zabilježila pad od gotovo 13,5 postotnih bodova BDP-a. Međutim, nakon višegodišnje recesije, od 2015. godine hrvatsko gospodarstvo pokazuje znakove oporavka, a što uostalom potvrđuju i vrijednosti većine relevantnih pokazatelja.

Tablica 17: Osnovni makroekonomske pokazatelji hrvatskog gospodarstva; 2007. - 2016. godina

Godina	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
BDP, tekuće cijene, mil. EUR	43.935	48.135	45.093	45.022	44.737	43.959	43.516	43.002	44.092	45.843
BDP, realne stope rasta u %	5,2	2,1	-7,4	-1,7	-0,3	-2,2	-1,1	-0,5	2,2	3,0
BDP po stanovniku, EUR	10.189	11.169	10.480	10.495	10.451	10.301	10.225	10.146	10.489	10.982
Industrijska proizvodnja, stope rasta u %	4,9	1,2	-9,2	-1,4	-1,2	-5,5	-1,8	1,2	2,7	5,0
Potrošačke cijene – inflacija, stope rasta u %	2,9	6,1	2,4	1,1	2,3	3,4	2,2	-0,2	-0,5	-1,1
Promet u trgovini na malo, realne stope rasta u %	5,3	-0,5	-15,3	-1,8	1,0	-4,2	-0,6	0,4	2,4	4,4
Neto plaća, u HRK	4.841	5.178	5.311	5.343	5.441	5.478	5.515	5.533	5.594*	5.685*

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 66 - Broj 6

12. travnja 2019.

Stopa registrirane nezaposlenosti, u %	14,8	13,2	14,9	17,4	17,9	19,1	20,2	19,7	17,0*	14,8*
Direktna strana ulaganja, u mil. EUR	3.408,8	3.655,2	2.264,8	1.066,1	1.017,4	1.150,40	737,1	2.292,0	192,3	1.705,6

Izvor: HGK, 2018. *Nova metodologija

Povoljna gospodarska kretanja nastavljena su u 2016. godini. Naime, nakon stabilnog rasta u prvoj polovici 2016. godine, tijekom ljetnih mjeseci došlo je do dodatnog intenziviranja gospodarske aktivnosti u Republici Hrvatskoj. Povoljna kretanja bila su podržana dobrim ostvarenjima u turističkoj djelatnosti, no ubrzao se i oporavak osobne potrošnje. Iako su se na tržištu rada nastavili pozitivni trendovi, zabrinjava postupno smanjivanje radne snage djelomično uzrokovano iseljavanjem stanovništva radne dobi.

Početak četvrtog tromjesečja 2016. godine obilježio je nastavak povoljnih kretanja (rast industrijske proizvodnje i prometa u trgovini na malo te poboljšanje većine pokazatelja pouzdanja) pa se ocjenjuje da bi realna aktivnost mogla porasti u posljednja tri mjeseca za 2,6% na godišnjoj razini. Stoga bi rast BDP-a na razini cijele 2016. godine iznosio je 3,2%. U 2016. godini rasli su svi visokofrekventni pokazatelji gospodarske aktivnosti poput industrijske proizvodnje (5,0%), promet u trgovini na malo (4,0%), obujam građevinskih radova (2,8%), noćenja turista (9,1%) itd. Sličan se rast na razini nešto iznad 3% očekuje i u 2017.

godini. Naime, u prva tri kvartala 2017. godine rast je iznosio 2,6%, 3,0% i 3,3% po kvartalima. Inozemna potražnja mogla bi i dalje najviše pridonositi rastu domaće aktivnosti. Očekuje se i povećanje doprinosa kapitalnih ulaganja, djelomično zbog efikasnijeg korištenja sredstava iz EU-a, kao i nastavak investicija u sektoru turizma.

9.1.1.1. Bruto domaći proizvod

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2015. godinu BDP Republike Hrvatske iznosio je 44,54 milijarde €. Udio Istarske županije iste godine iznosio je 2,75 milijardi €, što predstavlja udio od 6,18% u nacionalnom BDP-u. Pri tome, u strukturi BDP-a Istarske županije najvažnije gospodarske djelatnosti predstavljale su *Trgovina na veliko i malo, prijevoz i skladištenje, smještaj, priprema i usluživanje hrane* (udio od 31,19%); *Prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje te ostale industrije* (22,81%); *Poslovanje nekretninama* (10,77%).

Tablica 18: Usporedba strukture bruto dodane vrijednosti Republike Hrvatske; NUTS II regije Jadranska Hrvatska i Istarska županija; 2015. godina

Gospodarska djelatnost, sukladno NKD-u 2007	Republika Hrvatska	Jadranska Hrvatska	Istarska županija
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4,17%	2,50%	1,77%
B, C, D, E Prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje te ostale industrije	21,09%	17,24%	22,81%
Od toga C Prerađivačka industrija	14,90%	9,16%	15,75%
F Građevinarstvo	5,34%	6,90%	6,83%

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 67 - Broj 6

G, H, I Trgovina na veliko i malo, prijevoz i skladištenje, smještaj, priprema i usluživanje hrane	22,06%	27,61%	31,19%
J Informacije i komunikacije	4,45%	2,41%	2,50%
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	6,36%	4,19%	3,63%
L Poslovanje nekretninama	10,15%	14,06%	10,77%
M, N Stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	8,28%	7,32%	7,00%
O, P, Q Javna uprava i obrana, obrazovanje, djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	14,96%	14,15%	10,63%
R, S, T, U Ostale uslužne djelatnosti	3,14%	3,63%	2,87%
Bruto dodana vrijednost (bazične cijene)	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: DZS; 2018.

U usporedbi sa strukturom BDP-a na nacionalnoj razini vidljivo je značajno odstupanje kod djelatnosti *G, H, I Trgovina na veliko i malo, prijevoz i skladištenje, smještaj, priprema i usluživanje hrane* (+9,13%). Navedeno ukazuje na izraženi utjecaj trgovine i turizma na BDP Istarske županije. Gospodarske djelatnosti *A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo* generiraju 1,77% BDV-a i zajedno sa djelatnostima *J Informacije i*

komunikacije (udio od 2,50%) čine tek 4,27% BDV-a Istarske županije.

Ukoliko se promatra BDP per capita po županijama, Istarska županija je 2015. godine s vrijednošću od 13.224,80 € zabilježila najveći iznos BDP-a per capita.

U tablici 19 prikazana je usporedba BDP-a per capita Istarske županije s Republikom Hrvatskom i prema NKPJS-u 2012. sa drugom i trećom razinom i njihovo kretanje tijekom razdoblja od 2007. do 2015. godine.

Tablica 19: BDP per capita na nacionalnoj, regionalnoj i županijskoj razini za razdoblje od 2007. do 2015. godine

Prostorna jedinica Godina	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Republika Hrvatska	10.187,3	11.165,8	10.471,5	10.507,9	10.468,7	10.311,8	10.284,3	10.249,2	10.586,0

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 68 - Broj 6

12. travnja 2019.

Kontinentalna Hrvatska	10.230,7	11.300,3	10.652,7	10.707,4	10.710,0	10.521,1	10.473,2	10.427,9	10.792,0
Grad Zagreb	17.806,4	19.625,2	18.368,7	19.319,7	19.008,0	18.587,6	18.291,5	18.138,5	18.579,1
Zagrebačka	7.891,2	8.573,3	8.259,1	7.768,7	7.914,4	7.797,1	7.821,3	7.952,6	8.264,6
Krapinsko-zagorska	7.045,9	7.283,0	6.510,8	6.177,3	6.274,2	6.243,9	6.408,8	6.572,2	6.886,7
Varaždinska	8.198,0	9.302,6	8.815,7	8.347,3	8.341,5	8.299,5	8.471,0	8.526,8	8.871,2
Koprivničko-križevačka	9.411,0	9.496,2	9.760,8	9.113,6	9.355,5	9.156,9	8.824,4	8.653,7	8.790,7
Međimurska	7.900,2	9.172,5	8.643,0	8.354,8	8.456,0	8.436,1	8.519,1	8.747,7	9.028,9
Bjelovarsko-bilogorska	6.640,7	7.920,7	7.648,8	7.063,4	7.036,9	6.872,6	6.856,9	7.076,0	7.341,8
Virovitičko-podravska	6.832,8	7.177,7	6.425,6	6.182,7	6.330,7	6.195,6	6.065,2	5.695,6	5.851,5
Požeško-slavonska	6.311,4	6.925,3	6.374,8	6.408,3	6.274,6	6.096,6	6.137,2	5.862,9	6.060,6
Brodsko-posavska	5.724,8	6.460,3	5.963,3	5.858,8	5.901,8	5.853,8	5.888,1	5.697,5	5.962,0
Osječko-baranjska	8.463,4	9.262,2	8.638,3	8.264,7	8.332,9	8.100,0	8.167,3	8.116,1	8.412,9
Vukovarsko-srijemska	6.131,3	6.958,7	6.468,6	6.129,6	6.204,6	5.987,9	6.035,4	5.928,8	6.235,0
Karlovačka	7.844,9	8.389,4	7.612,5	7.543,4	7.714,1	7.594,6	7.755,2	7.652,5	8.007,2
Sisačko-moslavačka	6.839,7	7.989,3	7.904,5	8.076,0	8.249,3	8.129,5	7.857,8	7.441,4	7.724,1
Jadranska Hrvatska	10.097,8	10.890,2	10.101,4	10.101,7	9.978,3	9.886,9	9.901,8	9.888,8	10.172,0
Primorsko-goranska	11.731,8	13.462,9	12.443,2	12.519,7	12.615,2	13.109,4	12.963,7	12.644,8	12.770,4
Ličko-senjska	7.839,8	9.358,9	8.568,9	8.247,1	8.045,0	7.745,5	7.824,3	7.858,2	8.155,3
Zadarska	8.729,0	9.723,3	8.806,0	8.471,7	8.282,5	8.162,0	8.188,1	8.263,2	8.604,2
Šibensko-kninska	8.160,2	8.405,1	7.333,4	7.855,8	7.918,8	7.857,9	8.042,6	8.128,1	8.291,5
Splitsko-dalmatinska	8.684,8	9.073,5	8.360,9	8.359,5	8.142,9	7.883,4	7.883,5	7.880,5	8.185,7
Istarska	13.219,2	13.722,3	13.292,5	13.322,6	13.227,2	12.689,9	12.752,8	12.850,4	13.224,8
Dubrovačko-neretvanska	10.713,8	11.103,2	10.408,1	10.290,1	9.891,5	9.865,8	10.045,9	10.297,5	10.717,3

Izvor: DZS, 2018.

Prema prikazanom kretanju BDP-a per capita tijekom razdoblja od 2007. do 2015. godine vidljivo je da unatoč ostvarenom izvrsnom rezultatu Istarske županije u 2015.

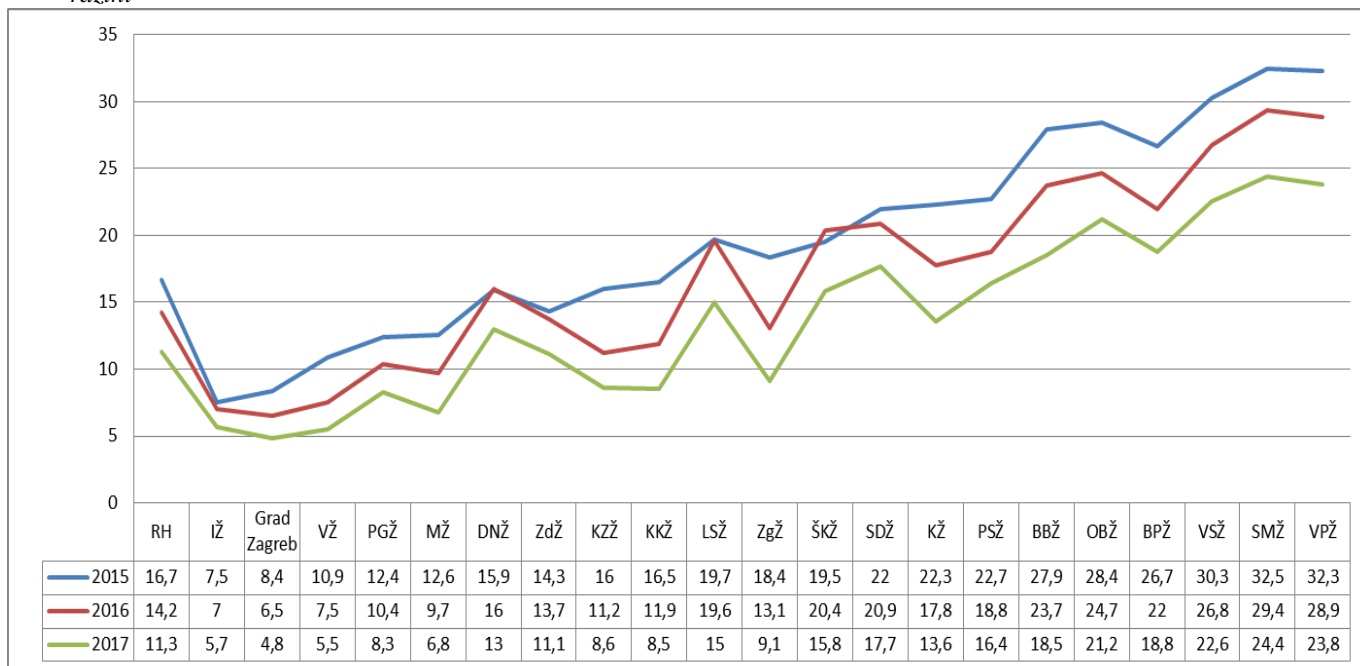
godini (+24,93% u odnosu na nacionalni prosjek), još uvijek nije dostignuta razina BDP-a per capita iz 2008. godine.

9.2. Zaposlenost i nezaposlenost

Prema podacima HZZ-a temeljenim na administrativnim izvorima 2017. godine u Republici Hrvatskoj nastavljen je trend smanjenja broja nezaposlenih (od 2014. godine kontinuirano se smanjuje broj nezaposlenih). Prosječni broj nezaposlenih smanjio se s 241.860 u 2016. godini na 193.967 u 2017. godini, što je smanjenje od 19,8%, a istodobno se smanjio broj i nezaposlenih muškaraca (23,0%) i nezaposlenih žena (17,2%). Postotno smanjenje prosječnoga broja nezaposlenih zabilježeno je kod svih dobnih skupina, a najznačajnije je kod mlađih dobnih skupina (29,1% od 15 do 19 godina te 24,4% od 20 do 24 godine). Nadalje, smanjio se prosječni broj nezaposlenih svih obrazovnih skupina, a najviše onih sa

srednjoškolskim obrazovanjem (22,1% s trogodišnjom i 20,7% s četverogodišnjom srednjom školom). U svim djelatnostima došlo je do smanjenja broja nezaposlenih, a smanjenje broja nezaposlenih zabilježeno je i u svim županijama. Krajem godine, 57,6% nezaposlenih bilo je kratkotrajno (do jedne godine) nezaposleno, naspram 42,4% dugotrajno (više od jedne godine) nezaposlenih, a razina obrazovanja značajno utječe na trajanje nezaposlenosti. Tako je među osobama s najnižom razinom obrazovanja najveći udio dugotrajno nezaposlenih (65,3%), a s porastom razine obrazovanja trajanje nezaposlenosti se smanjuje, pa su najmanji udio dugotrajno nezaposlenih imale skupine nezaposlenih s višim odnosno visokim obrazovanjem (29,1% odnosno 28,3%).

Grafikon 31: Kretanje registrirane nezaposlenosti u razdoblju od 2015. do 2017. godine na nacionalnoj i županijskoj razini

Izvor: HZZ 2016., 2017., 2018., Obrada autora

Smanjenju registrirane nezaposlenosti pridonio je manji broj novoprijavljenih na evidenciju nezaposlenih, uz istodobno povećani broj zaposlenih s evidencije tijekom promatranog razdoblja. Pod utjecajem snažnoga smanjenja broja nezaposlenih te blagog povećanja broja zaposlenih osoba tijekom 2015. godine, smanjila se prosječna godišnja stopa registrirane nezaposlenosti sa 19,3% u 2013. godini na 16,7% u 2015. godini. Prosječna stopa nezaposlenosti na državnoj razini u 2015. godini iznosila je 16,7%, pri čemu je u devet županija bila niža, a u dvanaest županija viša od prosječne državne razine.

Najnižu prosječnu stopu nezaposlenosti u 2017. godini bilježi Istarska županija (4,6%), a nakon nje slijede Grad Zagreb (5,5%), Varaždinska županija (6,2%), Primorsko

- goranska županija (8%), Međimurska županija (8,1%), Krapinsko-zagorska županija (9,2%), Koprivničko - križevačka županija (9,6%), Zadarska županija (10%), te Zagrebačka županija (10,7%), i sve se nalaze ispod prosječne stope nezaposlenosti Republike Hrvatske (11,6%).

Najvišu prosječnu stopu registrirane nezaposlenosti od 26% zabilježila je Sisačko-moslavačka županija, a slijede je Virovitičko-podravska županija (24,8%) te Vukovarsko-srijemska županija (22,5%).¹⁹

¹⁹Godišnjak Hrvatskog zavoda za zapošljavanje 2017. godine; 2018.

U usporedbi s prethodnom godinom, u svim županijama smanjila se prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u rasponu od 1,5% (u Istarskoj županiji i Gradu Zagrebu) do 4,8% (u Virovitičko-podravskoj županiji). Krajem godine (31. prosinac 2017.) kada je inače i nezaposlenost najveća, stope po županijama ponešto se razlikuju u odnosu na prosječne. Najnižu stopu registrirane nezaposlenosti na 31. prosinac 2017. godine bilježi Grad Zagreb (4,8%), Varaždinska županija (5,5%) te Istarska županija (5,7%) što je ispod prosjeka Republike Hrvatske (11,3%). Županije koje su također na 31. prosinac 2017. godine imale stopu registrirane nezaposlenosti nižu od prosjeka Republike Hrvatske su: Međimurska (6,8%), Primorsko-goranska (8,3%), Koprivničko-križevačka (8,5%), Krapinsko-zagorska (8,6%), Zagrebačka (9,1%) te Zadarska (11,1%). Najvišu stopu registrirane nezaposlenosti na 31. prosinac 2017. zabilježile su Sisačko-moslavačka (24,4%), Virovitičko-podravska (23,8%) te Vukovarsko-srijemska (22,6%).

U usporedbi s prethodnom godinom u svim županijama smanjila se stopa registrirane nezaposlenosti na dan 31. prosinca 2017. u rasponu od 1,3% (u Istarskoj županiji) do 5,2% (u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji).

Tijekom 2017. godine u Istarskoj županiji je prosječno su evidentirane 4.144 nezaposlene osobe, što u odnosu na 2016. godinu predstavlja smanjenje od 23,3%.²⁰

Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku, temeljenim na administrativnim izvorima, godine 2017. u Republici Hrvatskoj prosječni broj zaposlenih povećao se za 1,1% u usporedbi s 2016. godinom. Istodobno, broj nezaposlenih smanjio se za 19,8%, što je dovelo do smanjenja ukupnog broja aktivnog stanovništva za 2,0%. Godišnji prosjek registriranoga broja zaposlenih u 2017. iznosio je 1.405.498 osoba s međugodišnjim povećanjem za 15.079 osoba (ili 1,1%), pri čemu je povećan broj zaposlenih u sektoru pravnih osoba za 1,4%, koji čini 84,9% ukupne registrirane zaposlenosti, dok je smanjen broj zaposlenih u sektoru obrta i slobodnih profesija za 0,7% te u sektoru „individualnih“ poljoprivrednika za 1,6%. Prema područjima Nacionalne klasifikacije djelatnosti najveći je broj zaposlenih osoba bio u prerađivačkoj industriji (240.477 ili 17,1%), trgovini na veliko i malo, popravku motornih vozila i motocikala (215.411 ili 15,3%), javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju (113.084 ili 8,0%), obrazovanju (110.229 ili 7,8%), djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane (99.467 ili 7,1%) te zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi (99.151 ili 7,1%). U usporedbi s 2016. godinom povećan je broj zaposlenih u četrnaest područja djelatnosti, a značajnije postotno povećanje zabilježeno je u područjima: pružanje smještaja, priprema i usluživanje hrane (5,0%), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (3,8%),

građevinarstvo (3,0%), umjetnost, zabava i rekreacija (2,4%) te prijevoz i skladištenje (2,0%). Istodobno, smanjen je broj zaposlenih u sedam područja djelatnosti, pri čemu najviše u dva područja: rudarstvo i vađenje (6,0%) te djelatnosti kućanstava (9,3%) koje zajedno čine tek 0,5% od ukupnoga broja zaposlenih. Prema sektoru djelatnosti (poljoprivredni, nepoljoprivredni i uslužni), struktura zaposlenih osoba u 2017. godini pokazuje da je 69,6% zaposlenih radilo u uslužnim, 26,8% u nepoljoprivrednim te 3,6% u poljoprivrednim djelatnostima. Uspoređujući s 2016. godinom nema bitnih promjena, tek se neznatno povećao udio uslužnih a smanjio udio nepoljoprivrednih djelatnosti (za 0,1%), dok je udio poljoprivrednih djelatnosti ostao na istoj razini.²¹

U 2017. godini iz evidencije nezaposlenih osoba u Istarskoj županiji zaposleno je 6.705 osoba. Najveći broj objavljenih s evidencije nezaposlenih zbog zaposlenja odnosi se na osobe sa četverogodišnjom srednjom školom ili gimnazijom (32,4%), zatim slijede osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem do tri godine te KV i VKV radnike/ce (30,9%), osobe s osnovnom školom (13,8%), osobe s fakultetom ili magisterijem (12,2%), osobe s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem ili višom školom (8,4%), te osobe bez završene osnovne škole (2,2%). U 2017. godini s evidencije nezaposlenih PU Pula zaposleno je 4.115 nezaposlenih žena ili 61,4% od ukupnog broja zaposlenih temeljem radnog odnosa, te 2.590 nezaposlenih muškaraca ili 38,6% od ukupnog broja zaposlenih temeljem radnog odnosa. Također, u 2017. godini stopa zapošljavanja u PU Pula iznosila je 46,5% što znači da se s evidencije nezaposlenih zaposlilo gotovo 50% onih koji su tijekom godine tražili posao. Ako promatramo stope zapošljavanja prema razini obrazovanja možemo zaključiti kako najveće stope zapošljavanja imaju evidentirane nezaposlene osobe sa završenim prvim stupnjem visokoškolskog obrazovanja (51,9%), osobe sa završenim fakultetom (50,5%) te osobe sa završenom srednjom školom (48,3%). Stopa zapošljavanja evidentiranih nezaposlenih osoba s završenom osnovnom školom iznosila je 39,2%, dok je stopa zapošljavanja za osobe bez osnovne škole i s nezavršenom osnovnom školom bila najniža -26,6%. Dakle, viša razina obrazovanja evidentiranih nezaposlenih osoba povezana je s većom stopom zapošljavanja.

Promatrano prema dobi, u 2017. godini iz evidencije HZZ PU Pula najviše je zaposleno osoba u dobi od 25 do 29 godina i to 1.277 (19,0%) od ukupnog broja zaposlenih.

Zatim slijede osobe od 30 do 34 godine - 992 (14,8%), 862 (12,9%) osoba od 20 do 24 godine, 836 (12,5%) osoba od 35 do 39 godina, 647 (9,6%) osobe od 40 do 44 godine, 645 (9,6%) osoba od 50 do 54 godine, 568

²⁰ Godišnjak Hrvatskog zavoda za zapošljavanje PU Pula 2017. godine; 2018.

²¹ Godišnjak Hrvatskog zavoda za zapošljavanje 2017. godine; 2018.

(8,5%) osoba od 45 do 49 godina, 530 (7,9%) osoba od 55 do 59 godina, 201 (3,0 %) osoba od 15 do 19 godina te 147 (2,2 %) osoba od 60 i više godina.

Zahvaljujući turističkoj sezoni zapošljavanje u turizmu predstavlja znatni dio zapošljavanja u Istarskoj županiji. Tako je u 2017. godini na sezonskim poslovima u djelatnostima pružanja usluge smještaja te pripreme i usluživanja hrane i Trgovini na veliko i malo iz evidencija HZZ-a PU Pula zaposleno ukupno 5.276 osoba pri čemu je 38,6% domicilnog stanovništva (područje obuhvata HZZ-a PU Pula).²²

9.3. Indeks razvijenosti i poduzetništvo

Ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji se na indeksu razvijenosti. Pokazatelje za izračun indeksa razvijenosti, izračun vrijednosti indeksa razvijenosti, udio pojedinog pokazatelja u ukupnoj vrijednosti indeksa razvijenosti uređuje Vlada RH zakonskim propisima. Postupak ocjenjivanja i razvrstavanja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave provodi Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, a sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN, 147/14 i 123/17).

Uredba o indeksu razvijenosti (Narodne novine, br. 131/17, u daljnjem tekstu: Uredba). Uredba utvrđuje pokazatelje za izračun indeksa razvijenosti, njihov izračun i izvore podataka te način izračuna indeksa razvijenosti.

Sukladno Uredbi o indeksu razvijenosti (NN, 131/17) za izračun indeksa razvijenosti koriste se sljedeći pokazatelji:

- ✓ prosječni dohodak po stanovniku
- ✓ prosječni izvorni prihodi po stanovniku
- ✓ prosječna stopa nezaposlenosti
- ✓ opće kretanje stanovništva
- ✓ stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje)
- ✓ indeks starenja.

Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti JLP(R)S-a u određenom razdoblju. Tako se jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstavaju se u četiri skupine, a jedinice lokalne samouprave u osam skupina.

Istarska županija prema navedenoj metodologiji je s vrijednošću indeksa razvijenosti 108,970 svrstana u IV. skupinu i druga je najrazvijenija županija u Republici Hrvatskoj.

Općina Kršan prema navedenoj metodologiji je s vrijednošću indeksa razvijenosti 107,649 svrstana u VII. skupinu i rangirana je kao 65. najrazvijenija jedinica

²² Godišnjak Hrvatskog zavoda za zapošljavanje PU Pula 2017. godine; 2018.

lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj (od ukupno 556 jedinica lokalne samouprave).

Promatrano prema vrijednostima indikatora, Općina Kršan bilježi sljedeće vrijednosti (u odnosu na nacionalni prosjek):

- prosječni dohodak po stanovniku – 116,78;
- prosječni izvorni prihodi po stanovniku – 126,11;
- prosječna stopa nezaposlenosti – 111,41;
- opće kretanje stanovništva – 100,08;
- stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje) – 100,48;
- indeks starenja – 97,05.

Prema međunarodnom GEM (eng. *Global Entrepreneurship Monitor*) istraživanju i pokazateljima poduzetničke aktivnosti objavljenim u materijalu *Što čini Hrvatsku (ne)poduzetničkom zemljom?*²³, Hrvatska značajno zaostaje u odnosu na zemlje čijoj razvojnoj skupini pripada.

Hrvatska po svim pokazateljima poduzetničke aktivnosti zaostaje za zemljama čijoj razvojnoj skupini pripada. Pad percepcije prilika sa 44,4% u 2008. godini na 18,3% u 2011. godini, zaustavljen je u razdoblju od 2012. do 2015. Međutim u 2015. godini bilo je tek 22,3% odraslih ljudi u Hrvatskoj koji vide priliku za poduzetničkim pothvatom (što pozicionira Hrvatsku na začelje EU). Za razliku od Hrvatske, jedna trećina odraslih stanovnika u EU vidi poslovnu priliku, što govori o velikoj razlici u potencijalu koji određuje poduzetnički kapacitet zemlje. Istovremeno, Hrvatska je u vrhu EU po iskazanim poduzetničkim namjerama, što upućuje na veće učešće pokretanja poslovnih pothvata iz nužde, a ne zbog uočene prilike. Poduzetnička aktivnost Hrvatske mjerena kroz „početničku“ – TEA indeks (do 42 mjeseca aktivnosti) i „odraslu“ (više od 42 mjeseca aktivnosti) pokazuje dvije zabrinjavajuće situacije. Hrvatska se u razdoblju od 2012. do 2015. godine vratila na razinu od oko 8% ljudi koji imaju poslovni pothvat ne stariji od 42 mjeseca, ali taj povratak bio je rezultat jačanja poduzetničke aktivnosti zbog nužde, a ne zbog uočenih prilika. Motivacijski indeks (omjer TEA zbog uočene prilike i TEA zbog nužde)²⁴ u 2014. godini iznosio je 1,1, što znači da je gotovo izjednačen broj onih koji u poduzetničku aktivnost ulaze svojim izborom zbog

²³ Izdavač CEPOR – Centar za politiku razvoja MSP-a pod pokroviteljstvom Ministarstva poduzetništva RH

²⁴ Razlozi za ulazak u poduzetničku aktivnost (osobni izbor zbog uočene prilike ili nužnost, zbog situacije u kojoj se osoba našla) određuju motivacijski koeficijent (kao odnos TEA Prilika i TEA Nužnost), koji je važan pokazatelj poduzetničkog kapaciteta zemlje. Što je motivacijski koeficijent veći, veća je vjerojatnost da će poslovni pothvati biti uspješni (jer su rezultat osobnog izbora i bolje pripremljenosti za takvu aktivnost).

uočene prilike i onih koje je na to natjerala situacija u kojoj su se našli. Po motivacijskom indeksu, Hrvatska je na začelju u EU, a u 2014. i 2015. godini bila je na posljednjem mjestu. O koliko se razlici u kapacitetu poduzetničkog djelovanja radi, govori usporedba s prosjekom motivacijskog indeksa za EU koji je u 2015. godini iznosio 4,0, što znači da u drugim zemljama EU četiri puta više poduzetnika početnika ulaze u poslovni poduhvat zbog uočene prilike.

TEA indeks (Razina poduzetničke aktivnosti mjerena brojem poduzetnika na svakih 100 stanovnika) je u 2015. godini iznosio 7,32%, što Hrvatsku svrstava na 37. od 55 mjesta među promatranim zemljama. Prosjek promatranih zemalja je 13,97%, iz čega je vidljivo da je razina poduzetničke aktivnosti na dvostruko nižoj razini od prosjeka. Mjerenje razlikuje poticaj za ulazak u poduzetništvo – poslovna prilika ili nužda. Pokazatelji Istru, Primorje i Gorski Kotar²⁵ govore da je od 8,57%, 7,2 generirano prilikom, a 4,6 nuždom što daje motivacijski koeficijent (omjer prilika/nužda) 1,6.

Izrazito loše vrijednosti indeksa uvjetovane su i nedostatkom kvalitetne poduzetničke infrastrukture. Hrvatska kontinuirano (od 2012. do 2015. godine) ima niže ocjene kvalitete komponente poduzetničke okoline (poduzetničke zone, razvojne agencije, inkubatori, etc), od prosjeka EU zemalja. Tako u 2015. godini prosjek kvalitete poduzetničke okoline u EU iznosi 3,1, a u Hrvatskoj 2,6. Ovim rezultatom Hrvatska je u skupini 5 najlošijih zemalja EU prema kvalitete poduzetničke okoline.

10. STRATEGIJA RAZVOJA

U prethodnim poglavljima izvršena je analiza stanja svih raspoloživih razvojnih resursa, istaknute su glavne prednosti, nedostaci i razvojni problemi s kojima je suočena Općina Kršan. U analizi su korišteni prikupljeni podaci i informacije iz relevantnih i verificiranih izvora, te učestali kontakti i konzultacije voditelja projekta s radnom grupom. Najznačajnije učešće, imali su članovi radne grupe. Tijekom izrade strategije provedeno je anketno istraživanje i dva tematska panela. Na tematske panele bili su pozvani poduzetnici, udruge, građani i predstavnici lokalne vlasti. Uzimajući u obzir sve navedeno u nastavku će se prikazati nova vizija razvoja Općine Kršan s pripadajućim općim ciljevima, pojasniti usklađenost ciljeva i prioriteta predmetne Strategije s važećom županijskom razvojnom strategijom.

²⁵ GEM istraživanju županije i Grad Zagreb grupirani su u šest „regija“: Zagreb i okolica, Slavonija i Baranja, Sjeverna Hrvatska, Lika i Banovina, Istra, Primorje i Gorski Kotar, te Dalmacija. Regija Lika i Banovina obuhvaća Karlovačku, Ličko-senjsku i Sisačko-moslavačku županiju.

10.1. Vizija razvoja Općine Kršan

Vizija razvoja Općine Kršan rezultat je konsenzusa svih dionika i predstavlja poželjno stanje općine u budućnosti i po kojem će biti prepoznata u javnosti. Vizija također predstavlja i opći, dugoročan cilj ukupnog razvoja lokalne zajednice. Ona integrira sve ono čime općina Kršan raspolaže i što će ostaviti u nasljeđe budućim generacijama; materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu, očuvan okoliš, razvijenu komunalnu i poduzetničku infrastrukturu, te društvenu i socijalnu koheziju.

Općina Kršan – općina zadovoljnih žitelja u kojoj je visok životni standard, u kojoj se rađa sve više djece i koja svoj razvoj ostvaruje u uvjetima pametnog, održivog i uključivog razvoja.

U viziji razvoja su istaknuti svi raspoloživi razvojni potencijali Općine Kršan koji zbog različitih internih i eksternih čimbenika do danas nisu bili u optimalnoj mjeri ekonomski i društveno valorizirani. Stavljanjem u funkciju raspoloživih resursa omogućit će se ubrzan društveni i gospodarski razvoj, a održivim korištenjem osnažit će se stabilan i dugoročan rast i razvoj.

Glede uloge Općine Kršan u doprinosu ostvarenja vizije potrebno je naglasiti da živimo u uvjetima tržišne ekonomije pa se od Općine ne može očekivati rješavanje gospodarskih i socijalnih problema izgradnjom tvornica i otvaranjem radnih mjesta u proizvodnji, a kako se radilo u nekim prošlim vremenima. Na Općini je da sukladno zakonskim i proračunskim mogućnostima stvori neophodne uvjete za jačanje lokalnog gospodarstva i kvalitete života građana. Navedeno se ostvaruje kroz poboljšanje komunalne i poduzetničke infrastrukture, provođenje različitih poticajnih mjera, očuvanje prirodnih resursa i jačanje društvene i socijalne kohezije, temeljenih na povjerenju. Tako iz vizije razvoja proizlaze sljedeći prioriteti razvoja:

- ✓ Razvoj koji je pametan, održiv i uključiv;
- ✓ Diverzifikacija razvoja (smanjenje proračunske ovisnosti o prihodima nastalim temeljem aktivnosti TE Plomin) i povećanje fiskalnog kapaciteta;
- ✓ Visoka kvaliteta života i životni standard europskog prosjeka;
- ✓ Konkurentna poljoprivreda, turizam te malo i srednje poduzetništvo;
- ✓ Razvijen sustav brendiranja utemeljen na prirodnim resursima i kulturnim znamenitostima krškanskog kraja.

10.2. Strateški ciljevi, prioriteti i mjere

Prethodno je pojašnjena Vizija, njene karakteristike, čimbenici ostvarenja i mogućnosti nositelja razvojnih politika. U daljnjoj razradi strateškog okvira definirani

su ciljevi koji su u funkciji ostvarenja dugoročnog cilja, vizije razvoja. Ciljevi su formulirani po S.M.A.R.T. načelima postavljanja ciljeva.

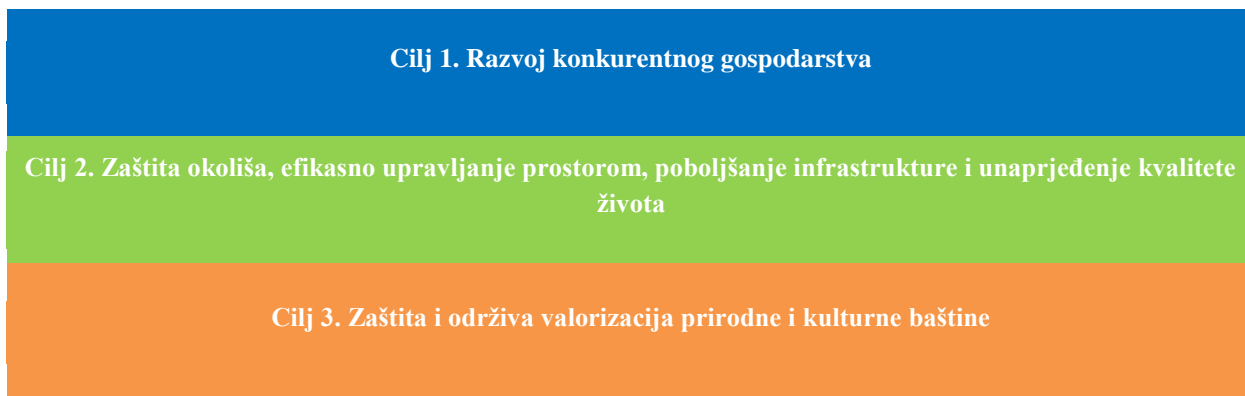
Navedeno znači da su postavljeni strateški ciljevi:

- Specifični (eng. Specific),

- Mjerljivi (eng. Measurable),
- Ostvarivi (eng. Achievable/Attainable),
- Relevantni (eng. Relevant),
- Vremenski određeni (eng. Time - bound).

U skladu sa razvojnim i tekućim problemima, te mogućnostima i potrebama Općine Kršan definirani su sljedeći strateški ciljevi čije će ostvarenje doprinijeti željenom dugoročnom cilju razvoja Općine Kršan:

Ostvarenje navedenih ciljeva rezultat će sljedećim rezultatima:

- 1. Razvojem koji je pametan, održiv i uključiv.**

- 2. Diverzifikacijom razvoja (smanjenje proračunske ovisnosti o prihodima nastalim temeljem aktivnosti TE Plomin) i povećanje fiskalnog kapaciteta.**

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 74 - Broj 6

12. travnja 2019.

3. Visokom kvalitetom života i životni standardom europskog prosjeka.
4. Konkurentnom poljoprivredom, turizmom, MSP-om i obrtništvom.

Na temelju vizije općine Kršan, a u skladu sa željama, potrebama i mogućnostima definirana su 3 strateška cilja i pripadajućih im 15 prioriteta.

U tablici 20 prikazani su strateški ciljevi i prioriteti razvoja Općine Kršan i njihova koherentnost s ciljevima i prioritetima razvoja Istarske županije.

Tablica 20: Strateški ciljevi i prioriteti razvoja Općine Kršan i njihova koherentnost s ciljevima i prioritetima razvoja Istarske županije

Plan ukupnog razvoja Općine Kršan 2014.-2020.	Razvojna strategija Istarske županije do 2020. godine
Cilj 1: Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva	Cilj 1: Povećanje gospodarske konkurentnosti
Prioritet 1.1. Razvoj konkurentnog poduzetničkog okruženja	Prioritet 1.1. Jačanje istraživanja i razvoja, primjene novih tehnologija i inovacija
Prioritet 1.2. Razvoj održivog turizma	Prioritet 1.2. Unapređenje poslovnog okruženja za osnivanje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva
Prioritet 1.3. Razvoj održive poljoprivrede	Prioritet 1.3. Razvoj ključnih gospodarskih djelatnosti
Prioritet 1.4. Rast investicija	
Cilj 2: Zaštita okoliša, efikasno upravljanje prostorom, poboljšanje infrastrukture i unaprjeđenje kvalitete života	Cilj 2: Razvoj ljudskih resursa i visoka kvaliteta života
Prioritet 2.1. Izgradnja nove i poboljšanje postojeće komunalne i prometne infrastrukture	Prioritet 2.1. Povećanje zapošljivosti i radna mobilnost
Prioritet 2.2. Izgradnja nove i poboljšanje postojeće društvene infrastrukture	Prioritet 2.2. Razvoj sustava obrazovanja i prilagodba potrebama razvoja gospodarstva
Prioritet 2.3. Zaštita okoliša i održivo upravljanje prostorom	Prioritet 2.3. Poboljšanje sustava zdravstva i socijalne skrbi te promocija zdravlja i socijalnog blagostanja
Prioritet 2.4. Poticanje mjera energetske učinkovitosti i korištenja OiE	Prioritet 2.4. Razvoj sporta i rekreacije
Prioritet 2.5. Povećanje ponude društvenih, sportskih i kulturnih sadržaja za mlade	Prioritet 2.5. Razvoj civilnog društva i društvenog poduzetništva
Prioritet 2.6. Sudjelovanje Općine u razvoju lokalnog tržišta rada	
Prioritet 2.7. Poboljšanje socijalnih programa	

Cilj 3. Zaštita i održiva valorizacija prirodnih i kulturnih resursa	Cilj 3: Jačanje infrastrukture, zaštite okoliša i održivog upravljanja prostorom i resursima
<p>Prioritet 3.1. Zaštita i valorizacija kulturne i sakralne baštine</p> <p>Prioritet 3.2. Zaštita i valorizacija prirodne baštine</p> <p>Prioritet 3.3. Zaštita i promocija tradicije, običaja i karakterističnog istarskog identiteta</p>	Prioritet 3.1. Poticanje energetske učinkovitosti i primjene obnovljivih izvora energije
	Prioritet 3.2. Poboljšanje infrastrukturnih sustava
	Prioritet 3.3. Razvoj prostornog planiranja te upravljanja prostorom i zaštitom okoliša
	Prioritet 3.4. Jačanje učinkovitog upravljanja regionalnim razvojem
	Prioritet 3.5. Jačanje kapaciteta za upravljanje rizicima i povećanje razine spremnosti za odgovor na krizne događaje
	Cilj 4: Razvoj, očuvanje i promoviranje istarskog identiteta
	Prioritet 4.1. Razvoj kulture i kulturnih i kreativnih djelatnosti
	Prioritet 4.2. Potpora očuvanju i razvoju istarskog identiteta

STRATEŠKI CILJ 1

Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva

Razvoj konkurentnog gospodarstva ovisi o nizu čimbenika na koje Općina Kršan, u skladu sa svojim ograničenim proračunskim mogućnostima i zakonskim ovlastima može utjecati. Zato je neophodno identificirati smjernice gospodarskog razvoja koji će biti usklađen s mogućnostima, željama i potrebama svih društvenih grupa. Predmetni strateški cilj rezultat je analize stanja svih relevantnih čimbenika gospodarskog razvoja i razvoja gospodarstva po načelima održivog razvoja. Za održivi razvoj gospodarstva potrebno je raditi na poboljšanju poslovnog okruženja kroz aktivnosti i mjere koje podrazumijevaju jačanje osnovne poduzetničke infrastrukture (poslovne zone, poduzetnički inkubatori i sl.), razvijenu osnovnu infrastrukturu (komunalnu i

prometnu), konkurentno tržište rada, učinkovitu lokalnu javnu upravu, programe poticanja razvoja poduzetništva i obrtništva, poticanje umrežavanja poduzetnika s ciljem stvaranje usluga i proizvoda veće dodane vrijednosti i/ili zajedničkog nastupa na tržištu, privlačenje novih investicija i dr. Osim razvoja poduzetničke infrastrukture i stvaranja pozitivnog poslovnog okruženja u promišljanju razvoja potrebno je uvažavati ne samo ekonomske, već i socijalne i okolišne kriterije. Ovo je posebno važno u manjim sredinama i prostorima s bogatom i očuvanom prirodnom baštinom i prirodnim resursima kao što je slučaj Općine Kršan gdje su ovi resursi osnova budućeg razvoja.

Na području općine Kršan u kontekstu proračunskih prihoda najvažnija gospodarska grana je proizvodnja električne energije. Zahvaljujući radu TE Plomin, Općina Kršan ostvaruje visoke razine proračunskih prihoda. S druge strane postojanje TE Plomin u prostoru negativno utječe na razvoj gospodarskih grana koje imaju najveći razvojni potencijal, a riječ je o turizmu, poljoprivredi i jednostavnim prerađivačkim djelatnostima MSP-a. Obzirom na navedeno, osnova

razvoja konkurentnog gospodarstva u budućem razdoblju su turizam, poljoprivreda i MSP i obrtništvo. Za daljnji održivi razvoj turizma potrebna je diferencijacija turističke ponude i efikasno upravljanje razvojnim resursima. Korištenjem različitih resursa (kulturnih, prirodnih, sakralnih, društvenih i gospodarskih) kreiraju se nove turističke usluge i proizvodi. Veća turistička ponuda i brendiranje destinacije izravno doprinose povećanju turističkih dolazaka i noćenja, ali i željenog produljenja turističke sezone.

Za daljnji održivi razvoj poljoprivrede nužno je pristupiti izradi različitih poticajnih programa koji će u suradnji sa županijskim i nacionalnim programima usmjeravati poljoprivrednike prema ekonomski rentabilnijim poljoprivrednim kulturama i inovativnim ekološkim proizvodnim procesima.

Za razvoj ostalih gospodarskih grana, prvenstveno MSP-a (proizvodne, prerađivačke i uslužne djelatnosti) i obrtništva (proizvodne, prerađivačke i uslužne djelatnosti) neophodno je poboljšati kvalitetu i dostupnost poduzetničke infrastrukture (poduzetničke zone, poduzetnički inkubatori, poduzetničko-potporne institucije (dostupnost njihovih usluga)).

Prioritet 1.1. Razvoj konkurentnog poduzetničkog okruženja

Snaga lokalnog gospodarstva odražava kvalitetu i konkurentnost poduzetničkog okruženja. Poduzetništvo u Hrvatskoj općenito nije dovoljno konkurentno, a početak rješavanja ovog problema je podizanje razine konkurentnosti poduzetničkog okruženja kroz izgradnju poslovne infrastrukture i usluga za poduzetnike, smanjenje financijskih i administrativnih tereta, ubrzanje procedura, povećanje dostupnosti financijskih sredstva, te izobrazbu poduzetnika i njihovih zaposlenika. Osnovu predstavlja postojanje kvalitetne i moderne infrastrukture koja omogućuje rad različitih gospodarskih djelatnosti (prerađivačka industrija, IT&ICT, tradicijske djelatnosti i dr.). Uz osnovnu poslovnu infrastrukturu potrebna je i učinkovita javna uprava koja će jačanjem izvršnih kapaciteta doprinijeti učinkovitosti rada i boljem servisu gospodarstva i građana.

Stoga su u funkciji ovog prioriteta predviđene mjere aktivnosti izgradnje i opremanja proizvodno poslovne zone Kršan, izgradnje i opremanja pogona za prerađivanje ljekovitog i samoniklog bilja, uspostava suradnje sa poduzetničko-potpornim institucijama, izrada kvalitetnih poticajnih programa za poduzetnike i obrtnike, te jačanje administrativnih kapaciteta Općine Kršan s ciljem učinkovite lokalne javne uprave.

Lokacija proizvodno-poslovne zone smještena je na zemljištu koje nije moguće staviti u poljoprivrednu

funkciju i dovoljno je udaljena od naseljenih i turističkih zona pa neće biti ograničavajući čimbenik razvoja održivog turizma i poljoprivrede. Izgradnjom potrebne infrastrukture u proizvodno-poslovnoj zoni, i nizom mjera koje su predviđene u okviru ovog strateškog cilja, Općina Kršan može postati poželjna lokacija za obavljanje različitih gospodarskih djelatnosti.

Prioritet 1.2. Razvoj održivog turizma

Zahvaljujući izgradnju i poboljšanju turističke infrastrukture, te jačanju privatne inicijative, razvoj Općine Kršan sve se više oslanja na razvoj turizma. U posljednjih nekoliko godina bilježi se značajan rast broja i kvalitete smještajnih kapaciteta, rast broja turističkih dolazaka i noćenja. Danas u turističkoj ponudi prevladava standardna ponuda sunca, mora i plaže uz dodatne aktivnosti koje priliče ljetnoj sezoni. Tako turizam, kao i u ostalim jadranskim destinacijama, karakterizira izrazita sezonalnost, pa trajanje turističke sezone gotovo u potpunosti ovisi o atmosferskim prilikama. Osim nedovoljne i raznolike turističke ponude izražen problem su i ograničeni smještajni kapaciteti.

Uzimajući u obzir sve ono čime općina Kršan raspolaže (čisto more i prekrasne plaže, bogata i očuvana kulturna i sakralna baština, biološka raznolikost kontinentalnog područja, Park prirode Učka, šetnice i biciklističke staze koje vode na atraktivne lokacije jedinstvenog krajobraza, kvalitetna enogastronomska ponuda koja se temelji na kvalitetnim vinima, maslinovim uljima, sirevima, divljači, ribi i morskim plodovima itd.) u narednom razdoblju nužan je strateški pristup diferencijacije turističke ponude i brendiranje destinacije, za što je potrebna bolja suradnja TZ Općine Kršan sa svim relevantnim čimbenicima. Osim poboljšanja suradnje za željeni razvoj i unaprjeđenje turizma predlaže se osnivanje DMC agencije (eng. destination management company) koja će razvijati turističke proizvode i usluge, u suradnji s turističkom zajednicom kreirati nove manifestacije i događanja, i ono što je najvažnije, biti poveznica između lokalnog turističkog sektora i tržišta (turističke agencije, direktni korisnici, investitori i dr.). Aktivnosti pripadajućih mjera usmjeravaju razvoj turizma prema razvoju i jačanju turizma sunca i mora, kulturnog turizma, ruralnog turizma, sportsko-rekreacijskog turizma, cikloturizma, nautičkog turizma i lovskog turizma.

Implementacija navedenih aktivnosti doprinijet će već godinama iščekivanoj aktivaciji turističkih resursa Brestova i Fratrija.

Prioritet 1.3. Razvoj održive poljoprivrede

Poljoprivreda je primarna gospodarska djelatnost i za buduću željeni društveni i gospodarski razvoj neophodno je njeno unaprjeđenje. Unatoč svim potencijalima poljoprivreda je primarni izvor prihoda tek za manji broj stanovnika s područja općine Kršan (većinom vlasnike farmi krava i sirare, a sekundarni izvor prihoda za nešto veći broj stanovnika). Obzirom na prisutna ograničenja koja se ogledaju kroz mali broj radno aktivnog stanovništva i mali broj stanovnika uopće, dugogodišnji izostanak ulaganja u nove proizvodne tehnologije, te pogrešnu poljoprivrednu politiku vođenu od mjerodavnih tijela središnje države, u narednom razdoblju potrebno je postaviti temelje za razvoj dugoročno održive i ekonomski rentabilne poljoprivrede. Konkretno aktivnosti sadržane su u pripadajućim mjerama, a odnose se na poticanje udruživanja, izradu poticajnih programa i redovitu diseminaciju informacija o tržišnim trendovima i mogućnostima financiranja faktora konkurentnosti. Osim navedenih soft mjera predviđene su i mjere poboljšanja kvalitete poljoprivredne infrastrukture na području Čepičkog polja (izgradnja sustava navodnjavanja i sustava prirodnog vjetrobrana).

Prioritet 1.4. Rast investicija

U visoko centraliziranoj državi poput Republike Hrvatske, jedinicama lokalne samouprave ostaje malo mogućnosti da fiskalnim i drugim olakšicama privuku investicije. Uz navedena ograničenja prisutne su brojne administrativne i birokratske prepreke. Stoga sve veći broj društvenih čimbenika ukazuje na nužnost decentralizacije Hrvatske. U iščekivanju procesa decentralizacije potrebno je započeti s aktivnostima privlačenja investicija uz korištenje raspoloživih zakonskih, administrativnih i proračunskih mogućnosti. Uz izgradnju nužne poduzetničke infrastrukture važno je provesti i druge mjere privlačenja investicija. U okviru ovog prioriteta predviđene su aktivnosti promicanja Općine Kršan kao poželjne lokacije za obavljanje poduzetničkih aktivnosti i izrada programa poticanja novih investicija. Aktivnosti su usmjerene prezentaciji komparativnih prednosti lokacije u odnosu na konkurenciju, institucionalnu podršku investitorima i poticaje investitorima koji žele ulagati na području općine Kršan.

STRATEŠKI CILJ 2

Efikasno upravljanje prostorom, poboljšanje infrastrukture i unaprjeđenje kvalitete života

Preduvjet dugoročno održivog razvoja svake jedinice lokalne samouprave je efikasno upravljanje prostorom sukladno načelima održivosti, pri čemu je posebnu pozornost potrebno posvetiti prostornom planiranju, upravljanju općinskom imovinom i redovitom održavanju javnih dobara.

Kvalitetna društvena i komunalna infrastruktura preduvjet je učinkovitog i konkurentnog gospodarstva, te odgovarajuće razine kvalitete života građana. Suvremeni razvojni trendovi i način življenja zahtijevaju dodatna ulaganja u izgradnju neadekvatne i nedovoljno izgrađene komunalne infrastrukture, posebice prometa, sustava vodoopskrbe, odvodnje i sustava gospodarenja otpadom. Također, očekivana i potrebna razina kvalitete života građana, te zadovoljenje njihovih potreba zahtijeva ulaganja u izgradnju i obnovu infrastrukture u području odgoja i obrazovanja, zdravstva, kulture, socijalne skrbi, sigurnosti itd.

Energetsku infrastrukturu potrebno je razvijati u smjeru povećanja korištenja obnovljivih izvora energije, te učinkovitog korištenja energije u skladu s načelima održivog razvoja i zaštite okoliša.

Prioriteti 2.1. Izgradnja nove i poboljšanje postojeće komunalne i prometne infrastrukture

Stanje opće komunalne infrastrukture (opskrba vodom, odvodnja otpadnih voda, opskrba plinom, električnom te toplinskom energijom, sakupljanje i zbrinjavanje kućnog otpada, uređivanje i održavanje groblja i dr.) na području općine je zadovoljavajuće ali je u narednom razdoblju potrebno unaprijediti kvalitetu pružanja komunalnih usluga i ujednačiti komunalnu opremljenost u svim naseljima na području općine.

Prometna povezanost s aspekta infrastrukture je zadovoljavajuća, uz brojna potrebna poboljšanja. Posebno je izražena potreba za uređenjem postojećih i izgradnjom novih nerazvrstanih cesta na području općine.

Uz cestovne povezanosti u narednom razdoblju potrebno je unaprijediti prometnu povezanost uređenjem luka u Brestovi i Plomin Luci, te uređenjem privezišta čamaca u Plomin Luci.

Željeznički promet je izvan funkcije premda postoji potrebna infrastruktura pa se kroz suradnju sa mjerodavnim tijelima (MPPI i Hrvatske željeznice) preporučuje iznalaženje optimalnog rješenja valorizacije željezničke infrastrukture.

Prometna povezanost s aspekta javnog prijevoza je loša i potrebno je u dogovoru sa mjerodavnim županijskim i državnim tijelima iznaći dugoročno održivo rješenje.

S aspekta sigurnosti u prometu potrebno je pristupiti rješavanju crnih točaka u cestovnom prometu, te poboljšanjem uređenja i sigurnosti pješačkih prijelaza.

Prioritet 2.2. Izgradnja nove i poboljšanje postojeće društvene infrastrukture

Društvena infrastruktura podrazumijeva sadržaje koji su u funkciji unaprjeđenja odgoja i obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite, kulture, te športa i rekreacije. Kvaliteta i sadržajnost društvene infrastrukture izravno utječe na kvalitetu života građana. Općina Kršan je prije nešto manje od dvije godine izgradila novi dječji vrtić i osnovala vlastitu ustanovu koja njime upravlja pa uzimajući u obzir i stanje osnovnoškolskih objekata, može se zaključiti da je odgojno obrazovna infrastruktura na području općine Kršan zadovoljavajuća. Za unaprjeđenje odgojno obrazovne infrastrukture u narednom razdoblju potrebno je izvršiti adaptaciju i nadogradnju dječjeg vrtića, sukladno novim potrebama korisnika i odredbama DPS-a.

Zdravstvena i socijalna skrb je također zadovoljavajuća. Za poboljšanje socijalne skrbi i socijalne inkluzije potrebno je jačanje društvene infrastrukture kroz izgradnju dnevnog centra/boravka za osobe starije životne dobi i izgradnju doma umirovljenika i uvođenje programa pomoći njege u kućanstvima osobama starije životne dobi.

Kulturna ponuda je na zadovoljavajućoj razini. Trenutno se kulturni život općine Kršan odvija kroz rad KUD-a Ivan Fonović Zlatela. Prostori i sadržaji navedene ustanove nedostatni su za kulturne i društvene potrebe mladih i ostalih građana. Za poboljšanje kulturne ponude potrebno je opremiti i staviti u funkciju kulturni centar u Kršanu, te poticati rad udruga koje djeluju u kulturi.

Sportsko-rekreacijska infrastruktura je na zadovoljavajućoj razini. Za njeno unaprjeđenje potrebno je izgraditi novu sportsku dvoranu u naselju Potpićan, te rekreacijsku infrastrukturu poput tematskih trim staza i outdoor teretane.

Za poboljšanje kvalitete života i sprječavanje depopulacije područja općine u narednom razdoblju neophodno je povećati sadržaj i kvalitetu društvene i kulturne ponude.

Prioritet 2.3. Zaštita okoliša i održivo upravljanje prostorom

Za dugoročno održivi razvoj važno je zaštititi, očuvati i zadržati visok stupanj biološke raznolikosti, prepoznatljivog krajobraza i prirodnih resursa na području općine Kršan.

Kako Općina Kršan svoj gospodarski i društveni razvoj temelji na visokoj kvaliteti života svih građana, konkurentnom poduzetništvu i održivoj poljoprivredi i turizmu, od iznimne je važnosti osigurati trajnu zaštitu

prirodnih resursa kroz provedbu mjera predviđenih ovim prioritetom. Mjere uključuju aktivnosti praćenja stanja u okolišu, sprječavanja onečišćenja okoliša, i učinkovito gospodarenja otpadom.

Uz zaštitu okoliša važno je upravljati prostorom na održivi način, a posebnu pozornost potrebno je posvetiti prostornom planiranju, upravljanju imovinom Općine i održavanju javnih površina.

Prioritet 2.4. Poticanje mjera energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije

Povećanje energetske učinkovitosti i udjela energije iz obnovljivih izvora osnovne su smjernice energetskog razvoja Europske unije. Najveći doprinos ispunjenju ovog cilja daje povećanje korištenja obnovljivih izvora energije čime se učinkovito smanjuje emisija CO₂ i ostalih štetnih plinova, ali i omogućuje razvoj znanosti, tehnologije i inovacija. Na području općine Kršan izražen je nizak udio korištenja energije iz obnovljivih izvora, premda postoje iznimni potencijali u sunčevoj energiji.

Energetska učinkovitost podrazumijeva upotrebu manje količine energije, odnosno energenata za iste potrošače. Povećanje energetske učinkovitosti omogućuje ugradnja termoizolacije na stambenim i poslovnim objektima, ugradnja limitatora za potrošnju električne energije u stambenim i poslovnim objektima, zamjena rasvjetnih tijela javne rasvjete energetski učinkovitim žaruljama (npr. LED) i dr.

Prioritet 2.5. Povećanje ponude društvenih, sportskih i kulturnih sadržaja za mlade

Mladi predstavljaju pokretačku snagu svakog društva i neizostavan su element dugoročno održivog razvoja. Negativni demografski i migracijski trendovi nisu zaobišli ni Općinu Kršan pa sve veći broj mladih trajno iseljava u veće urbane cjeline i/ili inozemstvo. Na odlazak mladih utječu brojni socioekonomski čimbenici, a mogu se izdvojiti: manjak kulturnih i zabavnih sadržaja, osjećaj neshvaćenosti okoline, „zatvorenost“ lokalne vlasti za njihove probleme, te male mogućnosti za zapošljavanje.

Zato je u narednom razdoblju uz provedbu pronatalitetnih programa i poboljšanja svih sastavnica kvalitete života (dostupnost vrtića, kvaliteta stanovanja, prometna povezanost i dr.) potrebno poduzeti sve raspoložive aktivnosti kako bi se mlade zainteresiralo i potaknulo za aktivno sudjelovanje u razvoju općine Kršan.

Ovim prioritetom definirane su aktivnosti koje će poticati i omogućiti aktivno sudjelovanje mladih u kulturnom, društvenom i političkom životu općine Kršan.

Prioritet 2.6. Sudjelovanje Općine u razvoju lokalnog tržišta rada

Osnovni problemi razvoja ljudskih resursa s aspekta tržišta rada u Hrvatskoj izraženi su kroz nedovoljno sudjelovanje svih razina vlasti na tržištu rada, neusklađenosti sustava obrazovanja s potrebama tržišta rada, nedovoljno razvijenoj svijesti o potrebi cjeloživotnog učenja i izvorima financiranja razvojnih programa. Zato je na lokalnoj razini potrebno stvoriti uvjete proaktivnog djelovanja lokalne samouprave u razvoju ljudskih resursa i lokalnog tržišta rada.

Jačanjem i obrazovanjem vlastitih administrativnih kapaciteta, uspostavom suradnje sa institucijama, ustanovama i poslovnim sektorom, te kreiranjem programa stipendiranja u skladu s potrebama lokalnih poduzetnika za deficitarnim zanimanjima, Općina Kršan aktivno će se uključiti u razvoj ljudskih resursa i lokalnog tržišta rada.

Prioritet 2.7. Poboljšanje socijalnih programa

Socijalna isključenost je sve prisutnija u našem društvu. Ona ne označava samo materijalno siromaštvo nego društvenu isključenost socijalno osjetljivih i marginaliziranih društvenih skupina. U našem društvu riječ je o osobama s invaliditetom, dugotrajno nezaposlenima, nezaposlenima, ženama, mladima, beskućnicima, žrtvama različitih oblika nasilja i diskriminacije, nezbrinutim braniteljima, te bivšim ovisnicima. Otežavajuća okolnost kod socijalnog uključivanja je što ove osobe nerijetko posjeduju vrlo nisku razinu formalnog obrazovanja i profesionalnih vještina, kao i nedovoljnu razinu motivacije za traženje posla i njegovo zadržavanje. Navedeno otežava njihov pristup tržištu rada, a dugotrajna socijalna isključenost često rezultira višestrukim problemima u njihovu osobnom, obiteljskom i društvenom životu. Stoga je predmetni prioritet usmjeren na mjere i aktivnosti koje će omogućiti razvoj civilnog društva, dovoljnu razinu altruizma i tolerancije za stvaranje jedne snažne lokalne zajednice, koja će kad je potrebno staviti zajednički javni interes ispred vlastitih interesa i/ili animoziteta.

Kroz ovaj prioritet predviđene su i poticajne demografske mjere. Premda se dio mjera i aktivnosti demografskih mjera može svrstati u neke prethodne prioritete ovo isticanje ukazuje na potrebu hitnog rješavanja možda i najvećeg problema na području općine, Istre i Hrvatske, a to su negativni demografski trendovi.

Negativni demografski trendovi ogledaju se kroz nisku vrijednost vitalnog indeksa, negativni migracijski saldo i kontinuiranu depopulaciju ovog ruralnog prostora. Stoga

su pripadajuće aktivnosti usmjerene na poboljšanje postojećih i kreiranje novih poticajnih demografskih programa.

STRATEŠKI CILJ 3

Zaštita i održiva valorizacija prirodnih i kulturnih resursa

Općina Kršan u narednom razdoblju svoj društveni i gospodarski razvoj temelji na načelima održivog razvoja. Održivi razvoj podrazumijeva očuvanje okoliša i održivo korištenje prostora i raspoloživih resursa (prirodnih i kulturnih) koje je potrebno očuvati za buduće naraštaje. Zato je potrebno optimalno upravljanje prostorom, očuvanje i održiva valorizacija prirodne i kulturne baštine, provođenje programe zaštite i spašavanja i dr.

Raspoloživi resursi kulturne baštine poput: srednjovjekovnih kaštela Kršan i Kozljak, starogradske jezgre Plomina, brojnih sakralnih objekata i arheoloških lokaliteta ukazuju na bogatstvo i potencijal razvoja ovog kraja kroz njihovu valorizaciju. Važno je istaknuti da valorizacija mora biti održiva kako bi se postigao potpuni pozitivni socio-ekonomski učinak.

Uz kulturne resurse, Općina Kršan obiluje i resursima prirodne baštine od kojih vrijedi izdvojiti Park prirode Učka, Čepičko polje, jedinstvene krajobrazne i plaže. Kao i kod kulturne baštine, modeli valorizacije moraju biti sukladni načelima održivog razvoja.

Navedeni resursi istovremeno su uzrok i posljedica jedinstvenih tradicijskih običaja žitelja ovog kraja. Očuvanje tradicije, običaja, jezika i lokalnog identiteta je svakako zasebni prioritet Općine Kršan u narednom razdoblju jer se ističe po svojoj prepoznatljivosti i iznimnoj nematerijalnoj kulturnoj vrijednosti.

Prioritet 3.1. Zaštita i valorizacija kulturne i sakralne baštine

Općina Kršan mjesto je bogate kulture i povijesti. Danas se na području općine nalaze brojni kulturni i sakralni objekti koji su zaštićeni nacionalnim programima zaštite kulturne i spomeničke baštine. Obnovom i zaštitom iste omogućuje se njena ekonomska i društvena valorizacija, te se izravno doprinosi željenoj diferencijaciji turističke ponude i većem broju kulturnih događanja za građane i njihove goste.

Prioritet 3.2. Zaštita i valorizacija prirodne baštine

Prirodna baština je čimbenik razvoja koji obuhvaća ruralni i prirodni okoliš s pripadajućom florom i faunom. Prirodna baština na prostoru općine Kršan kroz

turbulentnu povijest ostala je očuvana pa je odgovornost očuvanja sadašnje generacije za buduće naraštaje. Prioritet je očuvati bogatu floru i faunu, te jedinstvene krajobrazne. Zaštita je moguća kroz unaprjeđenje programa i sustava zaštite prirodne baštine, te održivog planiranja, korištenja i upravljanja. Modeli valorizacije prirodne baštine moraju biti sukladni načelima održivog razvoja.

Prioritet 3.3. Zaštita i promocija tradicije, običaja i karakterističnog lokalnog istarskog identiteta

Specifični derivat lokalnog istarskog identiteta nastajao je kroz stoljeća razvoja kulture, jezika, pisma, tradicije i običaja. Nasljeđe je sadržano u jedinstvenim lokalnim dijalektima, glagoljici, Istarskom razvodu, glazbalima i nizu lokalnih običaja poput Kršanskog pira.

Danas se na ovim temeljima razvijaju brojne kulturne manifestacije i događanja, a njihov potencijal za daljnji razvoj je izniman.

Ovim strateškim prioritetom predviđene su aktivnosti očuvanja i promocije tradicije, običaja i tolerancije; edukacije svih društvenih skupina o važnosti promicanja lokalnog istarskog identiteta, te međuregionalna i međunarodna suradnja na kulturnim i društvenim projektima.

STRATEŠKI CILJ 1	
RAZVOJ KONKURENTNOG I ODRŽIVOG GOSPODARSTVA	
Prioritet 1.1. Razvoj konkurentnog poduzetničkog okruženja	
Mjera 1.1.1. Izgradnja i održavanje infrastrukture u poduzetničkim zonama	
	<p>Na prostoru općine Kršan predviđena je površina od cca 10,7 ha za izgradnju Proizvodno-poslovne zone Kršan. Navedena površina trebala bi zadovoljiti potrebe lokalnog poduzetništva za ovim tipom poduzetničke infrastrukture. Proizvodno-poslovna zona Kršan nije infrastrukturno opremljena pa ju je u programskom razdoblju potrebno infrastrukturno opremiti. Infrastruktura mora odgovarati potrebama poduzetnika različitih proizvodnih i prerađivačkih djelatnosti. S ciljem stavljanja u funkciju Proizvodno-poslovne zone Kršan potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Riješiti imovinski-pravne odnose, ▪ Dovršiti izradu potrebne projektno-tehničke dokumentacije, ▪ Ishodovati potrebne dozvole za početak izgradnje infrastrukture i početak rad proizvodno-poslovne zone, ▪ Izgraditi potrebnu infrastrukturu, ▪ Izraditi i implementirati plan aktivacije proizvodno-poslovne zone.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine, - EU fondovi, nacionalni programi, - Sredstva resornih ministarstava i agencija.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan.
	<ul style="list-style-type: none"> - Poduzetničko-potporne institucije.
	<ul style="list-style-type: none"> - Novi investitori, - Poduzetnici i obrtnici.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Razina infrastrukturne opremljenosti proizvodno-poslovne zone, ✓ Popunjenost proizvodno-poslovne zone, ✓ Broj poduzetnika i obrtnika u proizvodno-poslovnoj zoni, ✓ Povećanje broja zaposlenih.

Mjera 1.1.2. Jačanje upravljačkih i administrativnih kapaciteta	
	<p>Uz potrebnu poduzetničku infrastrukturu za razvoj lokalnog gospodarstva i lokalne zajednice potrebno je provesti mjere jačanja upravljačkih i administrativnih kapaciteta, koji će omogućiti efikasno funkcioniranje Proizvodno-poslovne zone Kršan i poticati razvoj lokalnog gospodarstva.</p> <p>Aktivnosti ove mjere prvenstveno proizlaze iz potrebe osnivanja organizacije koja će upravljati Proizvodno-poslovnom zonom Kršan i pomoći mjerodavnim tijelima Općine Kršan u pružanju potrebnih savjetodavnih usluga lokalnim poduzetnicima i novim investitorima.</p> <p>Ova organizacija bi također trebala u budućnosti upravljati radom planiranog Pogona za preradu samoniklog bilja.</p> <p>Uz navedeno, ova mjera je usmjerena na jačanje kapaciteta Općine Kršan u smislu aktivnosti koje se na poboljšanje kvalitete poduzetničkog okruženja i razvoja gospodarstva uopće.</p> <p>Stoga je u narednom razdoblju potrebno provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izraditi analizu potreba poduzetnika/investitora za savjetodavnim uslugama, ▪ Izraditi analizu radne opterećenosti zaposlenika Općine koji su kroz djelokrug svog rada izravno povezani sa poduzetnicima i investitorima, ▪ Osnovati organizaciju koja će upravljati Proizvodno-poslovnom zonom Kršan, a u budućnosti i drugim objektima/subjektima u području gospodarskih djelatnosti (Pogon za preradu samoniklog bilja, nova poduzetnička zona i sl.) ▪ Izraditi plan i implementirati plan edukacija za zaposlenike Općine, ▪ Donijeti akcijski plan unaprjeđenja rada, ▪ Analizirati postojeće stanje strateškog planiranja i upravljanja razvojem Općine Kršan, ▪ Donijeti mjere za unaprjeđenje strateškog planiranja i planiranja razvoja, ▪ Uspostaviti suradnju s obrazovnim, znanstvenim i gospodarskim sektorom s ciljem unaprjeđenje planiranja razvoja, ▪ Unaprijediti suradnju sa županijskim i drugim razvojnim agencijama, ▪ Razmijeniti iskustava s drugim gradovima u zemlji i inozemstvu, ▪ Po potrebi donijeti plan zapošljavanja novih djelatnika za poslove pripreme i provedbe projekata, te pružanja savjetodavnih usluga poduzetnicima/novim investitorima, ▪ Educirati odgovorne u lokalnoj javnoj upravi o načinu i potrebi provedbe postupaka zelene javne nabave.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Istarska županija, - LAG „Istočna Istra“, - Sredstva resornih ministarstava i agencija.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Istarska županija, - HGK, HOK i druga udruženja poduzetnika i obrtnika.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 82 - Broj 6

12. travnja 2019.

	<ul style="list-style-type: none"> - Istarska županija, - LAG „Istočna Istra“ - Obrazovne ustanove (fakulteti, instituti, učilišta), - Gradovi i općine, - Razvojne agencije u Istarskoj županiji - Neovisni konzultanti.
	<ul style="list-style-type: none"> - Djelatnici Općine Kršan i povezanih društava, - Poduzetnici i obrtnici, - Novi investitori, - Građani.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Osnovana upravljačka organizacija, ✓ Izrađena analiza postojećih administrativnih i poslovnih procesa, ✓ Izrađen plan unapređenja rada, ✓ Izrađen plan edukacija, ✓ Donesene mjere za unapređenje strateškog planiranja i planiranja razvoja, ✓ Uspostavljena suradnja s relevantnim institucijama i ustanovama, ✓ Broj djelatnika koji je pohađao edukacije i obuke, ✓ Broj pripremljenih EU projekata, ✓ Broj odobrenih EU projekata, ✓ Broj provedenih postupaka javne nabave i zelene javne nabave, ✓ Zadovoljstvo poduzetnika, obrtnika i građana radom dostupnošću i kvalitetom javnih dobara i usluga (mjereno anketiranjem, zaključcima okruglih stolova i javnih rasprava).
Mjera 1.1.3. Promicanje i poticanje poduzetništva, obrtništva i samozapošljavanja	
	<p>Osim programa financijskih potpora poduzetništvu, obrtništvu i samozapošljavanju, za MSP-a i obrtništva važno je promicati kulturu poduzetništva. Kultura poduzetništva podrazumijeva promociju MSP-a i obrtništva ciljanim društvenim skupinama, informiranje o mogućnostima financiranja poduzetničkih projekata, savjetodavnu podršku i razvoj pozitivnog odnosa prema poduzetništvu. Promocija kulture poduzetništva provodi se u suradnji sa obrazovnim institucijama, asocijacijama poduzetnika i obrtnika, i ostalim institucijama na regionalnoj i nacionalnoj razini. Mjera uključuje provedbu sljedećih aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poboljšanje sadašnjih programa poticanja poduzetništva i obrtništva, ▪ Izradu programa poticanja tradicijskih obrta, ▪ Izradu programa potpora za samozapošljavanje kao dodatne mjere koju kontinuirano provodi HZZ, ▪ Održavanje seminara i edukacija za ciljane društvene skupine (žene, studenti, inovatori i dr.), ▪ Pozitivan odnos lokalne javne uprave prema razvoju poduzetništva, ▪ Diseminaciju informacija o mogućnostima financiranja poduzetnika početnika i samozapošljavanja.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - LAG „Istočna Istra“ - Sredstva resornih ministarstava i agencija.

	- Općina Kršan
	- Istarska županija, - Razvojne agencije u Istarskoj županiji (IDA, IRENA, IRTA i dr.) - Općina Kršan, - LAG „Istočna Istra“ - HGK – Hrvatska gospodarska komora, - HOK – Hrvatska obrtnička komora, - Ostala udruženja poduzetnika i obrtnika, - HZZ – Hrvatski zavod za zapošljavanje, - HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvitak, - Obrazovne ustanove.
	- Poduzetnici i obrtnici (i svi oni koji to žele postati), - Novi investitori, - Nezaposleni.
	✓ Broj provedenih seminara i edukacija, ✓ Broj podijeljenih promotivnih materijala, ✓ Broj novih poduzeća i obrta, ✓ Broj nezaposlenih, ✓ Broj zaposlenih.

STRATEŠKI CILJ 1

RAZVOJ KONKURENTNOG I ODRŽIVOG GOSPODARSTVA

Prioritet 1.2. Razvoj održivog turizma

Mjera 1.2.1. Poticanje razvoja održivog turizma

Model razvoja održivog turizma teži uspostavljanju potpore razvoju turističkoga gospodarstva osiguravajući potrebnu zaštitu kulturne i prirodne baštine. Najvažnije je na ispravan način prepoznati mogućnosti korištenja raspoloživih potencijala i resursa za prepoznatljivost, održivost i razvoj lokalne zajednice. Svi društveni čimbenici prepoznaju važnost očuvanja okoliša, kulturne i prirodne baštine, što dokazuju brojne provedene aktivnosti zaštite ukupne baštine.

Razvoj lokalnog gospodarstva u posljednjih nekoliko godina sve je više naslonjen na turizam, koji se profilira kao vodeća gospodarska grana na ovom području. Pri tome se mora razumjeti da osim što ukupna turistička ponuda mora zadovoljiti potrebe turista ona isto tako mora zadovoljiti potrebe lokalne zajednice, štiteći i unapređujući razvojne mogućnosti.

Za unaprjeđenje i dugoročni održivi razvoj turizma na području Općine Kršan potrebno je provesti sljedeće mjere:

- Unaprijediti postojeće programe zaštite ukupne baštine u skladu s proračunskim mogućnostima Općine Kršan,
- Kreirati nove projekte obnove, zaštite i valorizacije kulturnih i prirodnih dobara koji će biti prvenstveno usmjereni na financiranje iz EU fondova

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 84 - Broj 6

12. travnja 2019.

	<p>(npr. kaštel Kršan, kaštel Kožljak, sakralni objekti, šetnice, pješačke staze, biciklističke staze i sl.),</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Unaprijediti suradnju sa regionalnim i nacionalnim institucijama i ustanovama koje su mjerodavne za pitanja zaštite kulturne, sakralne i prirodne baštine, ▪ Poticati suradnju i razvoj udruga civilnog društva koje su usmjerene očuvanju kulturno-povijesnog nasljeđa i okoliša, ▪ Kontinuirano raditi na jačanju svijesti svih društvenih čimbenika o važnosti očuvanja ukupne baštine, ▪ Izraditi Strategiju razvoja turizma.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - TZ Općine Kršan, - TZ Istarske županije, - Istarska županija, - HTZ – Hrvatska turistička zajednica, - EU fondovi, - Nacionalni programi ministarstva i agencija.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - TZ Općine Kršan.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - TZ Općine Kršan, - TZ Istarske županije, - IRTA – Istarska turistička razvojna agencija, - Mjerodavna ministarstva i agencije, - Katolička crkva, - LAG „Istočna Istra“, - Lokalne udruge koje se bave očuvanjem i promocijom kulturne i prirodne baštine, - Lokalni poduzetnici i obrtnici, - Neovisni konzultanti.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - TZ Općine Kršan, - Turističke agencije, - Investitori, - Turistički djelatnici, - Udruge, - Turisti, - Građani.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj provedenih programa obnove i zaštite kulturne i prirodne baštine, ✓ Broj objekata kulturne baštine koji je stavljen u društvenu/ekonomsku funkciju, ✓ Broj objekata/resursa prirodne baštine koji je stavljen u društvenu/ekonomsku funkciju, ✓ Broj novih programa i projekata usmjerenih obnovi, zaštiti i valorizaciji kulturne i prirodne baštine, ✓ Broj novih manifestacija, ✓ Broj turističkih dolazaka, ✓ Broj turističkih noćenja, ✓ Izrađena je Strategija razvoja turizma Općine Kršan

Mjera 1.2.2. Diferencijacija turističke ponude

Za dugoročno održivi razvoj turizma koji će pravilnom segmentacijom postojećih proizvoda i usluga, te valorizacijom trenutno nekorištenih resursa, rezultirati većim brojem gospodarskih i društvenih benefita potrebno je diferencirati turističku ponudu.

Diferencijacija turističke ponude omogućuje svrhovitu segmentaciju razvojnih potencijala i resursa kojima se efikasno razvijaju različite vrste turizma. Zahvaljujući čistom moru i prekrasnim plažama, očuvanom okolišu, gorskom zaleđu općine Kršan (PP Učka), bogatoj kulturnoj, sakralnoj i prirodnoj baštini, klimatskim uvjetima, lokalnoj kuhinji i poljoprivrednim proizvodima (sirevi, meso, divljač, riba, maslinovo ulje, tartufi i druge vrste gljiva, vina, med ...), te iskustvu turističkih djelatnika, na području općine Kršan osim turizma sunca i mora moguće je razvijati:

- Kulturni turizam
- Ruralni turizam
- Sportsko-rekreacijski turizam
- Cikloturizam
- Lovni turizam

Za razvoj navedenih turističkih grana potrebna je razvijena turistička infrastruktura i kvalitetni turistički proizvodi i usluge. Općina Kršan donekle može utjecati na razvoj turističke infrastrukture:

- kroz prostorno planiranje,
- poticanje investicija u turizmu,
- izgradnju dodatnih sadržaja,
- održavanje, obnovu i stavljanje u funkciju kulturne i prirodne baštine i dr.

Međutim, za razvoj turističkih proizvoda i usluga potrebne su turističke agencije čiju ulogu zbog brojnih zakonskih i financijskih ograničenja ne može vršiti Općina i/ili turistička zajednica.

Stoga je za unaprjeđenje i dugoročni održivi razvoj turizma kroz diferencijaciju turističke ponude na području općine Kršan potrebno provesti sljedeće aktivnosti:

- Nastaviti s aktivnostima redovitog održavanja plaža i u skladu s proračunskim mogućnostima i drugim izvorima financiranja (EU fondovi, nacionalni fondovi) graditi nove sadržaje s ciljem tematiziranja plaža,
- Urediti i tematizirati šetnice, trim staze, pješačke staze i biciklističke staze na području općine,
- Stvarati nove sadržaje i događanja za razvoj različitih turističkih grana poput kulturnog, ruralnog, lovnog turizma, te drugih potentnih turističkih grana,
- Poticanje izgradnje zabavnih i atraktivnih sadržaja,
- Prostornim planiranjem omogućiti izgradnju novih smještajnih kapaciteta (auto-kamp, kampovi u domaćinstvu, vile za odmor i sl.),
- Poticati osnivanje integralnih/difuznih hotela,
- Provoditi redovite programe održavanja javnih objekata i prostora koji su u funkciji turizma (javne zelene površine, urbana oprema i sl.),
- Poticati razvoj agroturizma,
- Poticati obnovu i unaprjeđenje kvalitete postojećih smještajnih kapaciteta pružanjem savjetodavne i stručne podrške,
- Izgraditi info-punktove,
- Poboľjšati javnu komunalnu i prometnu infrastrukturu,
- Poboľjšati suradnju s turističkom zajednicom,
- Osnovati DMC agenciju (eng. destination management company),
- Unaprijediti suradnju s ostalim društvenim i institucionalnim čimbenicima važnim za diferencijaciju turističke ponude,
- U suradnji s turističkom zajednicom organizirati seminare i edukacije za

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 86 - Broj 6

12. travnja 2019.

	<p>sve one koji se bave turizmom ili se žele baviti turizmom, a s ciljem povećanja kvalitete smještaja i usluga u ugostiteljstvu i turizmu,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Brendirati destinaciju.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan , - TZ Općine Kršan, - Istarska županija, - EU fondovi, - Nacionalni programi ministarstva i agencija.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - TZ Općine Kršan, - Investitori, - Turistički djelatnici.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - TZ Općine Kršan, - TZ Istarske županije, - LAG „Istočna Istra“, - Mjerodavna ministarstva i agencije, - Katolička crkva, - Poduzetnici i obrtnici, - Neovisni konzultanti.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - TZ Općine Kršan, - Turističke agencije, - Investitori, - Poduzetnici, - Udruge, - Turisti, - Građani.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj provedenih programa obnove i zaštite kulturne i prirodne baštine, ✓ Broj tematiziranih plaža, ✓ Broj novih i tematiziranih šetnica, ✓ Broj novih pješačkih staza, trim staza i sl. ✓ Broj i duljina biciklističkih staza, ✓ Broj novih sadržaja kulturnog, lovnog i drugim tipova turizma, ✓ Broj novih privatnih investicija u turizmu, ✓ Broj info-punktova, ✓ Kapacitet i kvaliteta smještaja, ✓ Osnovana je DMC agencija, ✓ Broj novih manifestacija i događanja, ✓ Broj provedenih seminara i edukacija, ✓ Broj turističkih dolazaka, ✓ Broj turističkih noćenja.
<p>Mjera 1.2.3. Poticanje razvoja i umrežavanja uslužnih djelatnosti</p>	
	<p>Za prepoznatljivu i kvalitetnu turističku destinaciju te daljnji razvoj, potrebne su kvalitetne uslužne djelatnosti (trgovina, ugostiteljstvo, financijske usluge, transport, komunikacije, savjetovanje, agencije za prodaju nekretnina, upravljanje objektima i plovilima, usluge popravaka, event menadžment itd.).</p> <p>Poboljšanjem kvalitete stvara se dodana vrijednost, a međusobna suradnja uz ostvarenje vlastitih interesa doprinosi razvoju lokalnog gospodarstva i jačanju fiskalnog kapaciteta Općine Kršan. Navedeno omogućuje daljnja ulaganja u razvoj poslovnog okruženja, društvenih i socijalnih programa; zapravo svih čimbenika</p>

	<p>povećanja kvalitete poslovnog okruženja i života građana. Za poticanje razvoja i umrežavanja uslužnih djelatnosti, uz već navedene mjere poticanja kroz programe za poduzetnike potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizaciju seminara i radionica o važnosti i benefitima sinergije njihovih djelatnosti, ▪ Pružiti potrebnu stručnu i financijsku pomoć u osnivanju i radu zajedničkih udruženja, ▪ Iskoristiti potencijal DMC agencije u kreiranju novih turističkih proizvoda i usluga koje se temelje na suradnji navedenih dionika.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - TZ Općine Kršan, - EU fondovi, - Mjerodavna ministarstva i institucije.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - TZ Općine Kršan.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - TZ Općine Kršan, - TZ Istarske županije, - LAG „Istočna Istra“, - IRTA – Istarska turistička razvojna agencija, - Udruženja poduzetnika i obrtnika.
	<ul style="list-style-type: none"> - Poduzetnici i obrtnici u uslužnim djelatnostima, - Udruge i zadruge.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj održanih edukativno-informativnih seminara, ✓ Broj održanih radionica, ✓ Broj osnovanih udruženja, ✓ Broj članova udruženja, ✓ Broj novih turističkih proizvoda i usluga koji se temelje na ovoj suradnji.

STRATEŠKI CILJ 1

RAZVOJ KONKURENTNOG I ODRŽIVOG GOSPODARSTVA

Prioritet 1.3. Razvoj održive poljoprivrede

Mjera 1.3.1. Poticanje razvoja održive poljoprivrede

	<p>Na području općine Kršan u posljednje vrijeme bilježi se sve manja poduzetnička aktivnost u poljoprivredi. Nositelji poljoprivrede svode se na nekoliko vlasnika farmi krava i proizvođača sira. Tako unatoč kvaliteti tla Čepičkog polja na području općine Kršan poljoprivreda sve manje predstavlja primarni izvor prihoda stanovništva, te se transformira u sekundarni/dodatni izvor prihoda. Uz već spomenuto stočarstvo, najveći broj OPG-a bavi se ratarstvom, povrtlarstvom, ribarstvom i pčelarstvom.</p> <p>Za unaprjeđenje proizvodnje potrebna su značajna financijska sredstva pa prije odluke o ulaganju potrebno je informirati poljoprivrednike o mogućnostima uzgoja</p>
--	---

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

	<p>kultura koje ostvaruju bolje prinose i osiguravaju dugoročan održivi razvoj, te zadovoljenje očekivanog rasta turističkog sektora.</p> <p>Izražen problemi su: raspodjela i zakup zemljišta u državnom vlasništvu, rascjepkane i usitnjene privatne poljoprivredne površine, nedostatak sustava navodnjavanja, nedostatak infrastrukture zaštite od vjetrova i zastarjela tehnologija koja se koristi u proizvodnji.</p> <p>Dio problema u poljoprivredi, a osobito konkurentnosti s aspekta proizvodne tehnologije i pristupa tržištu moguće je riješiti poticanjem poljoprivrednika u korištenju brojnih programa sufinanciranja iz nacionalnih i EU fondova. Provedba aktivnosti koje su predviđene u okviru ove mjere doprinijeti će dugoročnosti održive poljoprivrede i povećanja konkurentnosti domaćih poljoprivrednika. Za daljnji razvoj poljoprivrede po načelima održivog razvoja potrebno je provesti sljedeće mjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poticati okrupnjavanje i racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta, ▪ Uvesti nove, efikasnije programe poticaja različitih poljoprivrednih djelatnosti i eko uzgoj poljoprivrednih proizvoda, ▪ Izgraditi sustav navodnjavanja, ▪ Izgraditi sustav prirodnog vjetrobrana (npr. sadnja topola) ▪ Urediti poljske putove, ▪ Urediti postojeće i po potrebi izgraditi nove poljoprivredne putove i nerazvrstane ceste koje najviše koriste poljoprivrednici, ▪ Izgraditi potrebnu infrastrukturu za jačanje ribarstva (uređenje ribarske luke u Plomin Luci) ▪ Poticati kroz sustav mjera poticanja investicija izgradnju skladišnih prostora, ▪ Započeti suradnju s udrugama i/ili institucijama u cilju pružanja savjetodavne i edukativne podrške poljoprivrednicima, ▪ Poticati povezivanje poljoprivrednika s ciljem zajedničkog nastupa na tržištu, ▪ Poticati zaštitu i promociju regionalnih posebnosti i poljoprivrednih proizvoda, ▪ Organizirati informativnu i stručnu pomoć u izradi projekata za financiranje iz EU fondova, ▪ Stalno jačati svijest o važnosti očuvanja okoliša i održivog korištenja poljoprivrednih resursa, ▪ Izraditi Strategiju razvoja poljoprivrede Općine Kršan.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - LAG „Istočna Istra“ - Istarska županija, - AZZRI - Agencija za ruralni razvoj Istre, - Nacionalni programi sufinanciranja, - Kreditne linije HBOR-a i poslovnih banaka, - Vlastita sredstva ulagača.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Obiteljska poljoprivredna gospodarstva, - Poduzeća i obrti u poljoprivredi, - Udruge i zadruge.
	<ul style="list-style-type: none"> - Istarska županija, - Ministarstvo poljoprivrede, - APPRRR-Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, - AZZRI - Agencija za ruralni razvoj Istre, - LAG „Istočna Istra“,

	<ul style="list-style-type: none"> - Znanstveno-istraživačke i obrazovne ustanove, - Obiteljska poljoprivredna gospodarstva, - Udruge.
	<ul style="list-style-type: none"> - Obiteljska poljoprivredna gospodarstva, - Novi poljoprivrednici, - Mladi poljoprivrednici, - Poduzeća i obrti u poljoprivredi, - Udruge i zadruge. -
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Udio okrupnjenog zemljišta u ukupnoj površini poljoprivrednog zemljišta, ✓ Broj OPG-a, ✓ Broj OPG-a koji su se preorijentirali na druge poljoprivredne kulture i djelatnosti, ✓ Broj OPG-a koji se primarno bave uzgojem eko proizvoda ✓ Broj km uređenih i/ili poljoprivrednih putova i novoizgrađenih nerazvrstanih cesta, ✓ Kapacitet novoizgrađenih skladišnih prostora, ✓ Prosječna godišnja količina proizvedenih i/ili prerađenih plodova, ✓ Kapacitet korištenje prostora/šandova na zelenoj tržnici, ✓ Broj održanih seminara i edukacija namijenjenih poljoprivrednicima, ✓ Broj umreženih OPG-a koji zajednički nastupaju na tržištu, ✓ Broj osnovanih udruga i zadruga, ✓ Izrađena je Strategija razvoja poljoprivrede Općine Kršan.

STRATEŠKI CILJ 1

RAZVOJ KONKURENTNOG I ODRŽIVOG GOSPODARSTVA

Prioritet 1.4. Rast investicija

Mjera.1.4.1. Izrada programa poticanja novih investicija

	<p>U visoko centraliziranoj državi poput Republike Hrvatske jedinicama lokalne samouprave ostaje malo mogućnosti da fiskalnim i drugim olakšicama privuku investicije. Uz ova ograničenja prisutne su brojne administrativne i birokratske prepreke.</p> <p>Međutim, Općina Kršan u skladu sa zakonskim propisima za privlačenje investicija može kreirati programe olakšica parafiskalnih nameta; (npr. komunalnog doprinosa i komunalne naknade).</p> <p>Uz olakšice, s ciljem privlačenja novih investicija Općina Kršan trebala bi se uključiti u predinvesticijskoj fazi kao partner i institucionalna podrška u rješavanju administrativnih procedura. U okviru ove mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izraditi program poticanja novih investicija, ▪ Kroz proces cjeloživotnog učenja jačati administrativne kapacitete Općine koji su primarno usmjereni na razvoj lokalnog gospodarstva, ▪ U suradnji s tijelima državne uprave pružati podršku investitorima.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Resorna ministarstva i institucije.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 90 - Broj 6

12. travnja 2019.

	- Općina Kršan.
	- Istarska županija, - Resorna ministarstva i institucije, - Obrazovne ustanove,
	- Novi investitori, - Zaposlenici Općine Kršan.
	✓ Broj novih investicija, ✓ Broj novih poduzetnika i obrtnika, ✓ Broj provedenih edukacija za zaposlenike Općine Kršan, ✓ Učinkovitost provedbe administrativnih procedura na lokalnoj razini.
Mjera 1.4.2. Promicanje investicijske destinacije	
	<p>Konkurencija za privlačenje novih investicija u Hrvatskoj i svijetu je sve veća i ozbiljnija pa Općina Kršan mora iskoristiti, a još važnije, prezentirati potencijalnim investitorima raspoložive razvojne potencijale i subvencije. Konkretno može biti riječ o još uvijek neaktiviranim investicijskim projektima u turizmu, Fratiji i Brestovi.</p> <p>Ova mjera je također i u funkciji ubrzanja aktivacije zemljišta i maksimizaciji popunjenosti u Proizvodno-poslovnoj zoni Kršan.</p> <p>Blizina TE Plomin kao sigurnog primarnog izvora električne energije, a s druge strane postojanje napuštenih rudnika (npr. u Potpićnu), predstavljaju izniman potencijal za milijunsku investiciju u izgradnju farme servera odnosno investicije u IT&ICT. Za ovu investiciju neophodan je razvoj i izgradnja širokopojasne mreže. Za privlačenje kapitala i potencijalnih investitora koji će ulaganjem kreirati nova radna mjesta na području općine potrebno je izvršiti diseminaciju informacija o komparativnim prednostima općine Kršan i mogućnostima ulaganja. Za promicanje općine Kršan kao poželjne investicijske destinacije potrebno je:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izraditi katalog investicija, ▪ Aktivno promicati Općinu Kršan kao poželjnu investicijsku destinaciju.
	- Proračun Općine Kršan.
	- Općina Kršan
	- Istarska županija, - HGK - Hrvatska Gospodarska komora, - Resorna ministarstva i agencije, - Udruženja investitora, poduzetnika i obrtnika.

	- Potencijalni investitori.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj iskazanih interesa investitora, ✓ Postotak popunjenosti Proizvodno-poslovne zone Kršan, ✓ Broj realiziranih novih investicija u programskom razdoblju.

STRATEŠKI CILJ 2

ZAŠTITA OKOLIŠA, EFIKASNO UPRAVLJANJE PROSTOROM, POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE I UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA

Prioritet 2.1. Izgradnja novu i poboljšane postojeće komunalne i prometne infrastrukture

Mjera 2.1.1. Izgradnja i poboljšanje vodoopskrbe i odvodnje

Područje općine Kršan opskrbljuje Vodovod Labin d.o.o. iz izvora Fonte Gaja, Kokoti, Plomin i Kožljak. Postojeći vodoopskrbni sustav je iskorišten do maksimalnog kapaciteta pa bez uključenja novih izvora u dolini Raše i dodatne izgradnje vodoopskrbne mreže, nije moguće dopremiti nove značajnije količine vode. Prema procjenama, ukupna potrebna količina vode za općinu iznosi 106,3 l/s, a za područje Plomina 50 l/s. U sjevernom dijelu općine postoje izvori vode, no oni dosad nisu ozbiljnije istraživani te nisu niti kaptirani niti uključeni u vodoopskrbu. U narednom razdoblju problem vodoopskrbe predviđa se riješiti povezivanjem na već postojeći vodoopskrbni sustav Labina. Izvori u dolini rijeke Raše i izvor Bubić jama predviđeni su kao glavni dobavljači vode za područje općine Kršan kao i ostalih općina u okruženju. Novi transportno opskrbeni cjevovodi s pripadajućim objektima planiraju se izgraditi na relaciji Kršan – Šušnjevića i to preko Čepića, te na području sjeverozapadnog dijela na relaciji Letaj – Krnelići – Brdo – Dražine. Planirani turistički kompleks u Plominskom zagorju trebao bi se nadovezati na postojeći vodovod u Plominu.

Većina naselja na području općine Kršan nema izgrađen kanalizacijski sustav nego koriste septičke taložnice i upojne bunare s upuštanjem otpadnih voda u podzemlje. Naselje Plomin ima djelomično izgrađen razdjelni kanalizacijski sustav, koji se sastoji od kanalizacije sanitarno potrošnih voda (fekalna kanalizacija) i zasebnog sustava oborinske kanalizacije. Također, naselje Potpićan ima izveden lokalni sustav fekalne kanalizacije s uređajem za pročišćavanje. Prostornim uređenjem predviđeno je uređenje odvodnje otpadnih voda i izgradnja uređaja za pročišćavanje koji bi u dogledno vrijeme zamijenili septičke taložnice koje za posljedicu imaju zagađenje obalnog mora i podzemnih voda.

Za provedbu mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:

- Dovršiti izgradnju dodatnih cjevovoda vodoopskrbne mreže kojom će se osigurati dostupnost pitke vode svim stanovnicima Općine Kršan,
- Izgraditi potrebne vodospreme,
- Pripremiti projektnu dokumentaciju za dio vodoopskrbne i odvodne mreže kojom će se zadovoljiti potrebe turističkih zona Brestova i Fratrija, te naselja uz navedena područja,
- Obnoviti postojeće vodoopskrbne i odvodne sustave na mjestima na kojima je to potrebno,
- Izgraditi potrebne pročištače,
- Nadograditi/proširiti mrežu otpadnih i fekalnih voda kako bi se svim

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 92 - Broj 6

12. travnja 2019.

	<p>privatnim i gospodarskim objektima na području općine Kršan omogućio priključak na sustav,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Redovito pratiti stanje vodoopskrbe i odvodnje.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Hrvatske vode, - Vodovod Labin d.o.o.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Vodovod Labin d.o.o.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Vodovod Labin d.o.o., - Hrvatske vode.
	<ul style="list-style-type: none"> - Gospodarstvo, - Stanovništvo, - Turisti.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izgrađen kvalitetan sustav vodoopskrbe, ✓ Izgrađeni pročištači otpadnih voda, ✓ Izgrađen sustav odvodnje otpadnih i fekalnih voda, ✓ Udio priključenih kućanstava i gospodarskih subjekata na sustav odvodnje, ✓ Udio priključenih kućanstava i gospodarskih subjekata na sustav vodoopskrbe, ✓ Izvješća Vodovoda Labin d.o.o. o stanju infrastrukture redovito se dostavljaju Općini Kršan i mjerodavnim tijelima, ✓ Godišnje izvješće o stanju komunalne infrastrukture na području općine Kršan.
<p>Mjera 2.1.2. Izgradnja i poboljšanje energetske infrastrukture</p>	
	<p>Stanje elektroenergetske infrastrukture je zadovoljavajuće ali niskog kapaciteta za željeni gospodarski razvoj. S obzirom na predviđena građevinska područja naselja, trend povećanja broja kuća za odmor i drugih turističkih smještajnih objekata, planiranu izgradnju infrastrukture za potrebe poduzetnika, turističke zone i dr., u narednom razdoblju potrebno je proširiti i ojačati postojeću elektroenergetsku infrastrukturu.</p> <p>Plinoopskrba je nerazvijena na području općine pa je za održiv i konkurentan razvoj gospodarstva potrebno osigurati korištenje ekološki prihvatljivog energenta kakav je prirodni plin. Kroz područje općine prolazi magistralni plinovod Casal Borsetti – Pula – Rijeka – Karlovac te je izgrađena mjerno redukcijska stanica. U narednom razdoblju potrebno je izgraditi plinoopskrbnu mrežu za potrebe gospodarskih subjekata i Proizvodno-poslovne zone Kršan.</p> <p>Za provedbu mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izgraditi nove trafostanice, ▪ Proširiti elektroenergetsku prijenosnu mrežu DV 2x400kV Plomin-Melina (Primorsko-goranska županija); DV 110 kV Plomin – Lupoglav (Vranja) – Buzet; kabelski vod DV 110kV Plomin – Cres), ▪ Početi s izgradnjom plinoopskrbnog sustava, ▪ Redovito pratiti stanje energetske infrastrukture.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 93 - Broj 6

	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - HEP, - Poduzeće za distribuciju prirodnog plina.
	<ul style="list-style-type: none"> - HEP, - Poduzeće za distribuciju prirodnog plina.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Istarska županija, - Primorsko-goranska županija, - Resorna ministarstva i institucije.
	<ul style="list-style-type: none"> - Gospodarstvo, - Stanovništvo, - Turisti.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj izgrađenih trafostanica, ✓ Pokrivenost općine elektroenergetskom prijenosnom mrežom, ✓ Broj priključenih gospodarskih subjekata na prirodni plin, ✓ Redovita izvješća nadležnih subjekata o stanju energetske infrastrukture. ✓ Godišnja izvješća Općine Kršan o stanju energetske infrastrukture.

Mjera 2.1.3. Izgradnja i poboljšanje cestovne infrastrukture

	<p>Cestovna mreža općine Kršan dobro povezuje sva naselja. Razvrstane i nerazvrstane ceste po tehničkim elementima i stanju u kojem se nalaze uglavnom ne odgovaraju svojoj namjeni i ne mogu zadovoljiti današnje potrebe, a kamoli buduće potrebe i očekivani razvoj ovog kraja.</p> <p>Ceste navedenih karakteristika narušavaju sigurnost sudionika u prometu, a posebno najranjivijih skupina: djece, starijih osoba i biciklista. Izražen problem predstavljaju problemi u ljetnoj sezoni kada je zbog povećanja prometa ugrožena sigurnost sudionika u prometu.</p> <p>Uz ceste potrebno je investirati u proširenje kapaciteta parkirališta, te njihovo održavanje i dodatno opremanje parkirališta.</p> <p>Provedbom predviđenih aktivnosti ove mjere postići će se bolja prometna cestovna povezanost, a posebno naselja koja su udaljena od državnih cesta, te će se poboljšati razina sigurnosti sudionika u prometu. Također će pozitivno utjecati na gospodarski i društveni razvoj općine Kršan.</p> <p>Za ostvarenje mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rekonstruirati postojeće razvrstane ceste, ▪ Rekonstruirati postojeće nerazvrstane ceste, ▪ Izgraditi nove razvrstane ceste, ▪ Izgraditi nove nerazvrstane ceste, ▪ Redovito uređivati postojeće i izgraditi nove poljske putove (sukladno potrebama poljoprivrednika), ▪ Redovito uređivati postojeće i izgraditi nove šumske putove, ▪ Rješavanje crnih točaka na području općine, ▪ Povećati kapacitet parkirališnih mjesta, a postojeće održavati i dodatno opremati, ▪ Redovito održavati postojeće i novoizgrađene prometnice, i pratiti njihovo stanje, ▪ Pojačati suradnju sa Županimom i resornim Ministarstvima i agencijama s ciljem bolje prometne povezanosti općine Kršan.
--	--

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 94 - Broj 6

12. travnja 2019.

	<ul style="list-style-type: none"> - Hrvatske ceste d.o.o., - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Sredstva resornih ministarstava i institucija, - Istarska županija.
	<ul style="list-style-type: none"> - Hrvatske ceste d.o.o., - Općina Kršan, - Županijska uprava za ceste Istarske županije, - Hrvatske šume d.o.o.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan.
	<ul style="list-style-type: none"> - Gospodarski subjekti, - Stanovništvo, - Turisti.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj km rekonstruiranih razvrstanih cesta, ✓ Broj km rekonstruiranih nerazvrstanih cesta, ✓ Broj km novoizgrađenih razvrstanih cesta, ✓ Broj km novoizgrađenih nerazvrstanih cesta, ✓ Broj km izgrađenih/uređenih poljskih putova, ✓ Broj km izgrađenih/uređenih šumskih putova, ✓ Broj saniranih crnih točaka u prometu, ✓ Površina novih parkirališnih prostora, ✓ Površina uređenih parkirališnih prostora, ✓ Redovita godišnja izvješća Općine Kršan o stanju prometne infrastrukture na području općine.
Mjera 2.1.4. Izgradnja i poboljšanje pomorske infrastrukture	
	<p>Jedna od najvećih hrvatskih prometnih boljki predstavlja pomorski promet. Izraženi problemi su: nedovoljna kvaliteta lučke infrastrukture i logistike, slaba povezanost među otocima te između kopna i otoka, nedostatan kapacitet flote zbog veličine i starosti brodova, nezadovoljavajuća sigurnost prometa, nedostatak vezova u marinama za nautičare i nedostatak uređenih komunalnih vezova za lokalno stanovništvo.</p> <p>Na području općine Kršan određene su sljedeće luke otvorene za javni promet županijskog značaja: Luka Brestova i Luka Plomin. Na području općine Kršan suha marina Plomin je određena kao luka posebne namjene od državnog značaja. Na području općine Kršan luka nautičkog turizma – sidrište – uvala Stupova određena je kao luka posebne namjene od županijskog značaja. Za potrebe ugostiteljsko-turističke namjene formirani su vezovi uz turistička naselja Brestova (uz luku otvorenu za javni promet – trajektu luku Brestova) i Fratrija.</p> <p>Osim izgradnje i/ili uređenja navedenih infrastrukturnih objekata od primarne važnosti je izgradnja privezišta čamaca za potrebe lokalnog stanovništva u Plomin Luci (komunalni vez).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izgradnja privezišta čamaca (komunalnog veza) u Plomin Luci, ▪ Izgradnja marine u Plomin Luci, ▪ Izgradnja sidrišta Stupova, ▪ Uređenje trajektne luke Brestova, ▪ Izgradnja turističkih vezova na području Brestove i Fratrije. ▪ Održavati postojeću pomorsku infrastrukturu, ▪ Poticati razvoj gospodarskih djelatnosti proizvodnje i servisiranja plovila.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 95 - Broj 6

	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan - EU fondovi, - Istarska županija, - Resorna ministarstva i institucije, - Privatni investitori.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, - Lučka uprava Rabac, - Privatni investitori.
	<ul style="list-style-type: none"> - Istarska županija, - Općina Kršan, - Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture.
	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Gospodarstvo, - Turisti.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj komunalnih vezova u Plomin Luci, ✓ Broj vezova u marinama (suhi+u vodi), ✓ Broj vezova u sidrištu, ✓ Broj turističkih vezova, ✓ Godišnji promet u lukama, ✓ Broj poduzetnika/obrtnika koji se bave održavanjem i popravcima plovila
Mjera 2.1.5. Izgradnja i poboljšanje ostale prometne i komunalne infrastrukture	
	<p>Općina Kršan nema izravnu željezničku vezu s ostatkom države, nego preko Republike Slovenije, što predstavlja jedan od problema kako na razini općine tako i Istarske županije u cjelini. Centralnim i istočnim dijelom obuhvata prolazi industrijski kolosijek Lupoglav – Štalije. Navedena pruga dužine 52,4 km nije u funkciji. Dio željezničke pruge moguće je valorizirati kao biciklističku stazu. Svakako je u narednom razdoblju potrebno kroz suradnju sa mjerodavnim tijelima iznaći optimalan valorizacije ove pruge. Ili kroz obnovu i puštanje u željeznički promet ili kao već spomenutu biciklističku stazu.</p> <p>Željeni razvoj IT&ICT sektora, korištenje novih tehnologija i inovacija otežano je bez pristupa širokopojasnom Internetu pa se u narednom razdoblju preporučuje izgradnja širokopojasne mreže. Blizina TE Plomin kao sigurnog primarnog izvora električne energije, a s druge strane postojanje napuštenih rudnika (npr. u Potpićnu), predstavljaju izniman potencijal za milijunsku investiciju u izgradnju farme servera. Za ovu investiciju neophodan je razvoj i izgradnja širokopojasne mreže.</p> <p>O grobljima na području općine Kršan brine komunalni pogon Općine. U narednom razdoblju potrebno je zbog nedostatka grobnih mjesta izgraditi proširiti i infrastrukturno opremiti groblja koja su neopremljena, te održavati visoku razinu kvalitete svih komunalnih usluga.</p> <p>Za ostvarenje mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Iznaći optimalan model valorizacije željezničke infrastrukture na području općine Kršan, ▪ Izgraditi širokopojasnu mrežu, ▪ Proširiti i/ili opremiti groblja, ▪ Kontinuirano unaprjeđivati kvalitetu komunalnih usluga

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 96 - Broj 6

12. travnja 2019.

	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Sredstva resornih ministarstava i agencija, - Privatni investitori.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Hrvatske željeznice, - Privatni investitori.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Hrvatske željeznice, - Privatni investitori.
	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Gospodarstvo, - Novi investitori.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pokrivenost širokopojasnom mrežom, ✓ Broj grobnih mjesta, ✓ Broj infrastrukturno opremljenih grobalja, ✓ Kvaliteta komunalnih usluga (mjerena anketiranjem korisnika).

Mjera 2.1.6. Jačanje kapaciteta za pružanje komunalnih usluga

	<p>Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13, 147/14, 36/15) utvrđuje obvezu pružanja komunalnih djelatnosti. Komunalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj obavljaju se kao javna služba, a mogu ih obavljati jedinice lokalne samouprave, pravne i fizičke osobe. Zakonom su definirane komunalne djelatnosti, a u smislu Zakona one su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ opskrba pitkom vodom – podrazumijevaju se poslovi zahvaćanja, pročišćavanja i isporuke vode za piće; ▪ odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda – podrazumijeva se odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, odvodnja atmosferskih voda, te crpljenje, odvoz i zbrinjavanje fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama; ▪ prijevoz putnika u javnom prometu – podrazumijeva se prijevoz putnika na linijama unutar zona koje utvrđuju jedinice lokalne samouprave, za čija područja se prijevoz odvija, osim prijevoza željeznicom koji se uređuje posebnim propisima; ▪ odlaganje komunalnog otpada – podrazumijeva se obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na odlagališta komunalnog otpada te saniranje i zatvaranje odlagališta, na temelju posebnih propisa; ▪ održavanje javnih površina – podrazumijeva se održavanje javnih zelenih površina, pješačkih staza, pješačkih zona, otvorenih odvodnih kanala, trgova, parkova, dječjih igrališta i javnih prometnih površina te dijelova javnih cesta koje prolaze kroz naselje, kad se ti dijelovi ne održavaju kao javne ceste prema posebnom zakonu; ▪ održavanje nerazvrstanih cesta; ▪ tržnice na malo – podrazumijeva se upravljanje i održavanje prostora i zgrada izgrađenih na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojima se u skladu sa tržišnim redom pružaju usluge obavljanja prometa živežnim namirnicama i drugim proizvodima; ▪ održavanje groblja i krematorija – podrazumijeva se održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i sahrane pokojnika, te ukop i kremiranje pokojnika, ▪ obavljanje dimnjačarskih poslova – podrazumijeva se obveza čišćenja i
--	--

	<p>kontrole dimovodnih objekata i uređaja za loženje;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ javna rasvjeta – podrazumijeva se upravljanje, održavanje objekata i uređaja javne rasvjete, uključivo podmirivanje troškova električne energije, za rasvjetljavanje javnih površina, javnih cesta koje prolaze kroz naselje i nerazvrstanih cesta. <p>Općina Kršan administrativno pokriva površinu od 124 km² na kojoj se nalaze 23 statistička naselja. Općina je premežena razvrstanim i nerazvrstanim cestama, te poljskim putovima. Gotovo svako naselje ima svoje groblje koje se redovito održava. Obzirom da turizam postaje okosnica razvoja Općine, sve su veća ulaganja u uređenje i održavanje javnih površina. U narednom razdoblju Općina Kršan planira izgraditi reciklažno dvorište i staviti u funkciju privezište čamaca u Plomin Luci.</p> <p>Komunalne usluge na području općine Kršan pruža komunalni pogon Općine Kršan i koncesionari odnosno odabrani ponuditelji.</p> <p>Obzirom na sadašnje visoke troškove pružanja komunalnih usluga i očekivano povećanje broja i kvalitete komunalnih usluga u narednom razdoblju, preporučuje se jačanje administrativnih kapaciteta Općine.</p> <p>Jačanje administrativnih kapaciteta je moguće kroz povećanje broja zaposlenih ili osnivanje komunalnog poduzeća koje će preuzeti pružanje isplativih komunalnih usluga.</p> <p>Za ostvarenje mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izraditi analizu/studiju opravdanosti osnivanja komunalnog poduzeća u vlasništvu Općine Kršan, ▪ Pristupiti implementaciji odabranog modela pružanja komunalnih usluga.
	<p>- Proračun Općine Kršan.</p>
	<p>- Općina Kršan,</p>
	<p>- /</p>
	<p>- Stanovništvo, - Gospodarstvo, - Turisti.</p>
	<p>✓ Izrađena analiza/studija opravdanosti osnivanja komunalnog poduzeća, ✓ Odabrani model pružanja komunalnih usluga je uspješno implementiran, ✓ Kvaliteta komunalnih usluga (mjerena anketiranjem korisnika).</p>

STRATEŠKI CILJ 2

ZAŠTITA OKOLIŠA, EFIKASNO UPRAVLJANJE PROSTOROM, POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE I UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA

Prioritet 2.2. Izgradnja nove i poboljšanje postojeće društvene infrastrukture

Mjera 2.2.1. Povećanje kvalitete i dostupnosti vrtićkog i predškolskog odgoja i obrazovanja

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 98 - Broj 6

12. travnja 2019.

<p>OPIS I SVRHA MJERE</p>	<p>Općina Kršan je izgradila novi dječji vrtić u Kršan, a u tijeku je uređenje i opremanje prostora u naselju Potpićan za djecu jasličke dobi. Izgradnjom novog dječjeg vrtića i osnivanjem Dječjeg vrtića Kockica, Općina Kršan je riješila dugogodišnji problem osiguranja kvalitetne usluge za djecu jasličke i vrtićke dobi kao i za njihove roditelje.</p> <p>Općina Kršan sufinancira ekonomsku cijenu boravka djece u Dječjem vrtiću „Kockica“.</p> <p>Obzirom na iskustvo dosadašnjeg rada Dječjeg vrtića Kockica iskazana je potreba dogradnje aneksa kojim će se osigurati još kvalitetnija usluga korisnicima.</p> <p>Za provođenje mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nastaviti s programom sufinanciranja ekonomske cijene boravka i pomoći djeci iz socijalno najugroženijih obitelji, ▪ Završiti uređenje i opremanje dječjeg vrtića u naselju Potpićan, ▪ Izgraditi aneks zgrade dječjeg vrtića u Kršanu, ▪ Omogućiti implementaciju dodatnih edukativnih programa za djecu vrtićke dobi (programi očuvanja lokalne tradicije i običaja, učenje stranih jezika, kreativne radionice i sl.)
<p>IZVORI FINANCIRANJA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi.
<p>NOSITELJI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Dječji vrtić Kockica.
<p>PARTNERI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Udruge u kulturi, - Dječji vrtić Kockica.
<p>KORISNICI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo/Roditelji, - Djeca, - Udruge.
<p>POKAZATELJI USPJEŠNOSTI</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Objekt dječjeg vrtića u naselju Potpićan je uređen i opremljen, ✓ Izgrađen je aneks zgrade dječjeg vrtića u Kršanu, ✓ Broj provedenih dodatnih edukacijskih programa, ✓ Broj djece u Dječjem vrtiću Kockica.
<p>Mjera 2.2.2. Povećanje kvalitete i dostupnosti osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja</p>	
<p>OPIS I SVRHA MJERE</p>	<p>Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje provodi se u pet objekata na području općine Kršan (Osnovna škola Ivan Goran Kovačić (od 1. do 8. razreda) u Čepiću; Osnovna škola Vladimir Nazor (od 1. do 8. razreda) u Potpićnu; Područna škola Ivan Goran Kovačić (od 1. do 4. razreda) u Kršanu; Područna škola Ivan Goran Kovačić (od 1. do 4. razreda) u Šušnjevići; i Područna škola Ivo Lola Ribar (od 1. do 4. razreda) u Vozilićima). U Potpićnu također djeluje podružnica Osnovne glazbene škole Matke Brajše Rašana iz Labina.</p> <p>Na području općine nema srednje škole, te učenici zbog blizine i organizacije prijevoza najčešće pohađaju škole u obližnjim gradovima.</p> <p>Studenti s područja općine Kršan pohađaju visokoobrazovne ustanove u Rijeci, Puli,</p>

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 99 - Broj 6

	<p>Zagrebu i dr.</p> <p>U narednom razdoblju potrebno je poboljšati dostupnost obrazovanju učenicima i studentima s područja općine Kršan.</p> <p>Za provedbu mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pratiti i pomagati rad osnovnih škola na području općine Kršan, ▪ Poboljšati postojeći program stipendiranja studenata i učenika s ciljem povećanja broja stipendija i poticanja deficitarnih zanimanja,
IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - Istarska županija.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Istarska županija.
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Istarska županija.
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> - Učenici, - Studenti.
POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj odobrenih stipendija, ✓ Broj odobrenih sufinanciranja učeničkog prijevoza, ✓ Broj vanškolskih aktivnosti osnovnoškolske djece, ✓ Redovita izvješća o stanju uvjeta u kojima djeluje.
Mjera 2.2.3. Poboljšanje postojeće i izgradnja nove sportsko-rekreacijske infrastrukture	
OPIS I SVRHA MJERE	<p>Osim redovitog održavanja postojeće sportsko-rekreacijske infrastrukture za unaprjeđenje iste na području općine Kršan potrebna je izgradnja dodatnih sportsko-rekreacijskih sadržaja.</p> <p>U posljednjih nekoliko godina izražena je potreba izgradnje nove sportske dvorane u naselju Potpićan.</p> <p>Tematske trim staze i outdoor teretane koje u navedene mjeri izgradnje turističke infrastrukture potrebne su i lokalnom stanovništvu.</p> <p>Za najmlađe potrebno je poboljšanje postojećih i izgradnja novih dječjih igrališta/igraonica.</p> <p>Za provedbu mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izgraditi i opremiti sportsku dvoranu u naselju Potpićan, ▪ Izgraditi tematizirane trim staze i outdoor teretane, ▪ Poboljšati stanje postojećih i izgraditi nova dječja igrališta/igraonice, ▪ Redovito održavati i unaprjeđivati kvalitetu sportsko-rekreacijske infrastrukture.
IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 100 - Broj 6

12. travnja 2019.

NOSITELJI	- Općina Kršan.
PARTNERI	- Općina Kršan, - LAG „Istočna Istra“, - Sportske udruge i klubovi, - Udruge mladih.
KORISNICI	- Stanovništvo, - Sportske udruge i klubovi, - Turisti.
POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	✓ Sportska dvorana u Potpićnu je izgrađena i stavljena u funkciju, ✓ Broj i vrsta izgrađenih tematskih trim staza i outdoor teretana ✓ Broj i vrsta novih dječjih igrališta/igraonica.
Mjera 2.2.4. Izgradnja socio-zdravstvene infrastrukture	
OPIS I SVRHA MJERE	<p>Na području općine Kršan, ali i cijelog ovog područja Istre nedostaje sadržaja koji pružaju socio-zdravstvenu skrb i zaštitu starijim osobama. Zbog niza društvenih i socioloških promjena koje karakteriziraju trend starenja stanovništva i promjene u funkciji obitelji, sve je izraženija potreba za kapacitetima koji pružaju usluge socio-zdravstvene zaštite. Navedeno se prvenstveno odnosi na izgradnju domova umirovljenika i dnevnih centara za osobe starije životne dobi.</p> <p>Za provedbu mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izgraditi dom umirovljenika, ▪ Izgraditi i/ili opremiti prostor u kojem će djelovati Dnevni centar za osobe starije životne dobi.
FINANCIRANJA	- Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Privatni investitori.
NOSITELJI	- Općina Kršan, - Privatni investitori.
PARTNERI	- Općina Kršan, - Privatni investitori, - Udruge.
KORISNICI	- Stanovništvo, - Udruge.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 101 - Broj 6

POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izgrađen i opremljen dom umirovljenika, ✓ Uređeni prostori za potrebe Dnevnog centra za osobe starije životne dobi je u funkciji, ✓ Broj korisnika doma umirovljenika, ✓ Prosječni broj korisnika Dnevnog centra za osobe starije životne dobi.
Mjera 2.2.5. Uređenje i opremanje društveno-kulturnih prostora	
OPIS I SVRHA MJERE	<p>Društveno-kulturni život općine Kršan uglavnom se odvija kroz rad KUD-a Ivan Fonović Zlatela. Do unatrag nekoliko godina na području općine nije bilo optimalnog prostora u kojem bi se priređivale aktivnosti i druženja društvenih i kulturnih udruga. Kao kulise uglavnom su služili prostori unutar Starog grada Kršana i školski objekti. Stoga je u posljednje dvije godine Općina Kršan izgradila Kulturni centar u Kršanu kojeg je još potrebno urediti i opremiti. U naselju Šušnjevića u tijeku je preuređenje i opremanje društvenog doma u Ekomuzej Vlaški puti koji bi trebao postati novi kulturni i edukacijski centar u ovom dijelu općine Kršan.</p> <p>Za poboljšanje kvalitete života građana općine Kršan potrebno je poboljšati ukupnu društvenu i kulturnu ponudu. Preduvjet je opremanje i uređenje prostora koji bi svojim multifunkcionalnim značajkama omogućili održavanje različitih radionica, kulturnih događanja, druženja, savjetovanja, prikazivanja multimedijalnih sadržaja, korištenje knjižne građe i dr. Optimalno rješenje ovog problema predstavljaju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uređenje i opremanje Kulturnog centra Kršan, 2. Početak rada Ekomuzeja Vlaški puti, 3. Uređenje novih društvenih prostora i osnivanje Knjižnice i čitaonice Kršan. <p>U narednom razdoblju za provedbu ove mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Urediti i opremiti Kulturni centar Kršan, ▪ Osigurati početak rada Ekomuzeja Vlaški puti, ▪ Urediti nove prostore koji su trenutno neiskorišteni za održavanje društveno-kulturnih događanja, ▪ Osnovati Knjižnicu i čitaonicu Kršan.
IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan - EU fondovi.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Udruge i kulturi.
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Udruge u kulturi, - LAG „Istočna Istra“, - Istarska županija, - Mjerodavne ustanove i institucije.
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Udruge.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 102 - Broj 6

12. travnja 2019.

POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kulturni centar Kršan je u funkciji, ✓ Ekomuzej Vlaški puti je u funkciji, ✓ Broj novouređenih prostora za društveno-kulturna događanja, ✓ Osnovana Knjižnica i čitaonica Kršan je u funkciji. ✓ Godišnji broj događanja u društveno-kulturnim objektima, ✓ Broj korisnika društveno-kulturnih objekata godišnje.
----------------------------	--

STRATEŠKI CILJ 2

ZAŠTITA OKOLIŠA, EFIKASNO UPRAVLJANJE PROSTOROM, POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE I UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA

Prioritet 2.3. Zaštita okoliša i održivo upravljanje prostorom

Mjera 2.3.1. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša i praćenja stanja u okolišu

OPIS I SVRHA MJERE	<p>Općina Kršan provodi redovite programe zaštite okoliša koje je u narednom razdoblju potrebno poboljšati i uz stalnu suradnju sa mjerodavnim institucijama i ustanovama uspostaviti trajni sustav praćenja vanjskih utjecaja na okoliš (tlo, zrak, vodu, more, šume). Posebnu pozornost valja obratiti na negativne aspekte rada TE Plomin i tvornice Rockwool koja se nalazi u neposrednoj blizini (Općina Pićan). Zaštita je moguća kroz unaprjeđenje programa i sustava zaštite okoliša i praćenja stanja u okolišu. Pri unaprjeđenju programa i sustava zaštite okoliša moraju se poštivati zakonski propisi. Također se preporučuje korištenje novih tehnologija (npr. stalni video nadzor kritičnih točaka). Uz navedeno potrebno je uključiti lokalno stanovništvo u akcije koje su usmjerene na zaštitu i očuvanje okoliša.</p> <p>U narednom razdoblju za provedbu ove mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vršiti redovita ispitivanja kakvoće pitke vode, ▪ Vršiti redovita ispitivanja kakvoće zraka, ▪ Vršiti redovita ispitivanja kakvoće mora na plažama, ▪ Pratiti pritiske na tlo do kojih dolazi uslijed povećanja gospodarskih i poljoprivrednih aktivnosti, ▪ Uključiti se u regionalne programe zaštite okoliša i unaprjeđenja sustava praćenja stanja u okolišu, ▪ Uspostaviti sustav nadzora kritičnih točaka, ▪ Organizacijom informativnih radionica i izradom promidžbenih materijala informirati i educirati stanovništvo o važnosti očuvanja okoliša, ▪ Promocijom i organizacijom akcija uključiti udruge i građane u projekte vezane za zaštitu okoliša (čišćenje i košnju zapuštenih prostora, staza, šumskih putova i dr.).
IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - Sredstva resornih institucija i ustanova, - Istarska županija, - EU fondovi.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - ZZJŽIŽ, - Istarska županija

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 103 - Broj 6

PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> - Resorne institucije i ustanove, - Istarska županija, - Susjedne jedinice lokalne samouprave, - Udruge, - Građani.
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Gospodarstvo, - Turisti
POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Visoka kakvoća tla, zraka, vode i mora, ✓ Uspostavljen nadzor kritičnih točaka, ✓ Broj održanih informativnih radionica, ✓ Broj podijeljenih promidžbenih sadržaja, ✓ Broj provedenih projekata i akcija, ✓ Broj sudionika u provedenim projektima i akcijama.
Mjera 2.3.2. Održivo gospodarenje otpadom	
OPIS I SVRHA MJERE	<p>Zbrinjavanje komunalnog otpada, kao i ostale komunalne djelatnosti na području općine obavlja komunalno trgovačko društvo „1. Maj“ Labin d.o.o., u kojem Općina Kršan ima vlasnički udio. Otpad se odlaže na odlagalištu Cere (Općina Sv. Nedelja). Za unaprjeđenje sustava gospodarenjem otpadom potrebno je povećanje broja i kapaciteta zelenih otoka, podjela posuda za selektivno odvajanje otpada, uvođenje novih tehnologija, izgradnja reciklažnog dvorišta i sl.</p> <p>Osim gospodarenja komunalnim otpadom sve je izraženiji problem gospodarenja građevinskim otpadom koji je jedan od najčešćih uzroka stvaranja divljih odlagališta u prirodi. Osnova održivog gospodarenja otpadom je bolja suradnja sa lokalnim komunalnim društvom i Istarskom županijom.</p> <p>Za provedbu mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Daljnje razvijanje postojećeg sustava odvojenog prikupljanja otpada sukladno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13,73/17), ▪ Izgradnja reciklažnog dvorišta u općini Kršan, ▪ Nabava mobilnog reciklažnog dvorišta, ▪ Izgradnja zajedničkog reciklažnog dvorišta na odlagalištu Cere, ▪ Izgradnja zajedničkog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad na odlagalištu Cere ▪ Izgradnja zajedničke sortirnice, ▪ Izgradnja zajedničke kompostane, ▪ Nabava zajedničkih specijalnih vozila za sakupljanje otpada za reciklažu (suhi reciklati i biootpad) te miješanog komunalnog otpada, ▪ Kontinuirano unaprjeđivati gospodarenje komunalnim i drugim otpadom na području općine kroz suradnju s lokalnim komunalnim društvom, susjednim jedinicama lokalne samouprave i Istarskom županijom, ▪ Kontinuirano provoditi edukacijske mjere.
IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Komunalno trgovačko društvo „1. Maj“ Labin d.o.o., - Susjedne jedinice lokalne samouprave, - Istarska županija, - Sredstva resornih institucija i ustanova

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 104 - Broj 6

12. travnja 2019.

	<ul style="list-style-type: none"> - EU fondovi.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Komunalno trgovačko društvo „1. Maj“ Labin d.o.o., - Istarska županija,
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> - Komunalno trgovačko društvo „1. Maj“ Labin d.o.o., - Općina Kršan, - Istarska županija, - Resorne institucije i ustanove.
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Gospodarstvo, - Stanovništvo, - Turisti.
POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izgrađeno reciklažno dvorište u Kršanu, ✓ Nabavljeno mobilno reciklažno dvorište, ✓ Izgrađeno zajedničko reciklažno dvorište na odlagalištu Cere, ✓ Izgrađeno zajedničko reciklažno dvorište za građevinski otpad na odlagalištu Cere ✓ Izgrađena zajednička sortirnica, ✓ Izgrađena zajednička kompostana, ✓ Broj nabavljenih zajedničkih specijalnih vozila za sakupljanje otpada za reciklažu (suhi reciklati i biootpad) te miješanog komunalnog otpada, ✓ Efikasno se gospodari komunalnim i ostalim otpadom (godišnje količine razvrstanog otpada), ✓ Broj divljih odlagališta.
Mjera 2.3.3. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja	
OPIS I SVRHA MJERE	<p>Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja ima višeznačnu društvenu funkciju. Izravno doprinosi povećanju sigurnosti stanovništva i njihove imovine, te zaštiti okoliša. Planovi zaštite i intervencije, i opremljenost nadležnih službi omogućuje pravodobnu reakciju u slučaju požara, elementarnih nepogoda i eko-incidenata. Na području općine Kršan u svrhu zaštite i spašavanja ljudi i imovine djeluje DVD Kršan. U radu DVD-a kao najveći problem ističe se nedostatak adekvatnih prostora, potrebne opreme i raspoloživost novih tehnologija zaštite i spašavanja.</p> <p>U narednom razdoblju za provedbu ove mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Unaprijediti postojeće planove zaštite i intervencija, ▪ Rekonstruirati i opremiti zgradu DVD-a Kršan ▪ Opremiti DVD Kršan potrebnom opremom i novim tehnologijama u funkciji poboljšanja sustava zaštite i spašavanja, ▪ Educirati i informirati javnost o postupanju kod situacija koje ugrožavaju živote i imovinu građana.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 105 - Broj 6

IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Istarska županija, - Resorne institucije i ustanove.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - DVD Kršan.
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> - DVD Kršan, - Općina Kršan, - Istarska županija, - LAG „Istočna Istra“.
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Gospodarstvo, - Posjetitelji/turisti.
POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izrađeni planovi zaštite i spašavanja koji su u skladu s potrebama svih društvenih čimbenika na području općine Kršan. ✓ Stanje opremljenosti DVD-a Kršan, ✓ Broj protupožarnih intervencija, ✓ Broj intervencija zaštite i spašavanja ljudi, imovine i životinja.
Mjera 2.3.4. Učinkovito upravljanje općinskom imovinom, javnim površinama i pravodobno prostorno planiranje	
OPIS I SVRHA MJERE	<p>Za cjelovito uređenje i održivo korištenje prostora, te upravljanje općinskom imovinom potrebno je unaprijediti sređivanje imovinsko-pravnih odnosa, pravodobno vršiti potrebne izmjene i dopune prostorno planske dokumentacije i pomoći kod unaprjeđenja administrativnih procedura, izdavanja suglasnosti i dozvola.</p> <p>Za provedbu mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sukladno viziji razvoja i strateškim ciljevima planirati korištenje prostora, ▪ Pravodobno rješavati imovinsko-pravne odnose koji onemogućuju stavljanje u funkciju općinske imovine, te provedbu društvenih i gospodarskih projekata, ▪ Nastaviti sa aktivnostima uređenja javnih površina, urediti sada neuređene javne površine, te po mogućnosti tematizirati s posebnom namjenom (kulturnom, društvenom), ▪ Pripremati dokumentaciju za strateške razvojne projekte, ▪ Poboľšati komunikaciju sa institucijama na županijskoj i regionalnoj razini s ciljem smanjenja potrebnog vremena za izdavanje suglasnosti i dozvola, ▪ Aktivno doprinositi procesu usklađivanja zemljišnih knjiga i katastra, ▪ Uvoditi nove tehnologije i tehnička rješenja, ▪ Edukacijom jačati administrativne kapacitete, ▪ Poboľšati komunikaciju s građanima i poduzetnicima, a s ciljem aktivnog sudjelovanja u prostornom planiranju i održivoj valorizaciji prostora.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 106 - Broj 6

12. travnja 2019.

IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - Istarska županija, - EU fondovi, - Sredstva resornih institucija i ustanova.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan.
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> - Istarska županija, - Mjerodavne institucije i ustanove, - LAG „Istočna Istra“.
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Gospodarstvo, - Općina Kršan, - Institucije i ustanove, - Novi investitori.
POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj pripremljenih strateških projekata, ✓ Broj riješenih administrativnih predmeta, ✓ Broj riješenih imovinsko-pravnih predmeta, ✓ Površina uređenih javnih površina, ✓ Povećanje općinske/državne imovine koja je stavljena u funkciju, ✓ Razina usklađenosti zemljišnih knjiga i katastra (broj upisanih čestica), ✓ Implementirane nove tehnologije i informacijski sustavi, ✓ Broj održanih edukacija zaposlenika Općine Kršan, ✓ Broj polaznika edukacije, ✓ Posjećenost održanih javnih rasprava.

TRATEŠKI CILJ 2

ZAŠTITA OKOLIŠA, EFIKASNO UPRAVLJANJE PROSTOROM, POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE I UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA

Prioritet 2.4. Poticanje mjera energetske učinkovitosti i korištenja OiE

Mjera 2.4.1. Povećanje energetske učinkovitosti u kućanstvima, javnim objektima, gospodarskim objektima i javnoj rasvjeti

OPIS I SVRHA MJERE	<p>Svrha podizanja energetske učinkovitosti u privatnim i javnim objektima na području općine Kršan je učinkovito korištenje energije i energenata. Uz obnovu pročelja i ugradnju tehnologija koje smanjuju gubitke i/ili troše manje energije potrebno je educirati stanovništvo o važnosti i benefitima povećanja energetske učinkovitosti.</p> <p>U narednom razdoblju za provedbu ove mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poticati korištenje programa sufinansiranja energetske obnove stambenih i gospodarskim objekata, ▪ Razvijati i provoditi programe energetske obnove objekata u vlasništvu Općine Kršan, ▪ Povećati udio energetski učinkovite javne rasvjete na području općine
--------------------	---

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 107 - Broj 6

	<p>Kršan,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizirati informativne radionice za građane i poduzetnike o važnosti i benefitima povećanja energetske učinkovitosti.
IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - MZOIP, - FZOEU, - EU fondovi, - Financijske institucije, - Građani, - Poduzetnici, - Proračun Općine Kršan, - IRENA – Istarska energetska razvojna agencija.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> - Vlasnici objekata, - Općina Kršan, - IRENA – Istarska energetska razvojna agencija.
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> - MZOIP, - FZOEU, - IRENA – Istarska energetska razvojna agencija, - Istarska županija, - Općina Kršan, - LAG „Istočna Istra“.
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Gospodarstvo, - Općina Kršan.
POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj objekata kojima je povećana energetska učinkovitost, ✓ Udio energetske učinkovite javne rasvjete na području općine Kršan, ✓ Broj organiziranih informativnih radionica, ✓ Broj sudionika informativnih radionica.
Mjera 2.4.2. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije	
OPIS I SVRHA MJERE	<p>Na području općine Kršan korištenje obnovljivih izvora energije je zanemarivo. Stoga je u suradnji s mjerodavnim institucijama i ustanovama potrebno poticati građane i poduzetnike za korištenje obnovljivih izvora energije; prije svega sunčeve energije, biomase i geotermalne energije.</p> <p>Za provedbu mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Razvijati i provoditi programe korištenja obnovljivih izvora energije u društvenim objektima i za potrebe Općine Kršan, ▪ Poticati korištenje obnovljivih izvora energije u kućanstvima i lokalnom gospodarstvu, ▪ Organizirati informativne radionice za građane i poduzetnike o važnosti i benefitima korištenja obnovljivih izvora energije.
IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - MZOIP, - FZOEU, - EU fondovi, - Financijske institucije,

	<ul style="list-style-type: none"> - Građani, - Poduzetnici, - Proračun Općine Kršan, - IRENA – Istarska energetska razvojna agencija.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> - Vlasnici i/ili upravitelji objekata, - Općina Kršan, - IRENA – Istarska energetska razvojna agencija.
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> - MZOIP, - FZOEU, - IRENA – Istarska energetska razvojna agencija. - Istarska županija, - Općina Kršan, - LAG „Istočna Istra“.
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Gospodarstvo, - Općina Kršan.
POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj implementiranih projekata OiE, ✓ Broj korisnika obnovljivih izvora energije, ✓ Broj organiziranih informativnih radionica, ✓ Broj sudionika informativnih radionica.

STRATEŠKI CILJ 2

ZAŠTITA OKOLIŠA, EFIKASNO UPRAVLJANJE PROSTOROM, POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE I UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA

Prioriteti 2.5. Poboljšanje društvene ponude za mlade

Mjera 2.5.1. Povećanje broja sadržaja za mlade

	<p>Na području općine Kršan nedostaje prostora i sadržaja koji bi mladima omogućili zabavu, održavanje kreativnih radionica, savjetovanja i sl.</p> <p>Kako bi se mladima omogućile navedene aktivnosti te ih se potaknulo za uključivanje u društveni život općine Kršan potrebni su adekvatno opremljeni prostori (npr. multimedijalnom opremom).</p> <p>Tako je uz neizostavno jačanje suradnje s udrugama mladih, potrebna izgradnja novih ili adaptacija postojećih prostora na području grada koji će biti na raspolaganju mladima. Za provedbu ove mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ U suradnji sa udrugama mladih izraditi Program potreba mladih s područja općine Kršan, ▪ Opremiti i urediti Kulturni centar Kršan, ▪ Prema potrebi adaptirati i opremiti trenutno neiskorištene prostore u ostalim naseljima na području općine Kršan koji će biti namijenjeni aktivnostima mladih (Plomin, Potpićan i ostala naselja). ▪ Aktivno (financijski, tehnički i administrativno) podržavati projekte
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> mladih, ▪ Poticati mlade i njihove udruge na suradnju sa ostalim udrugama.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Istarska županija, - Sredstva resornih ministarstava i institucija.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Udruge mladih.
	<ul style="list-style-type: none"> - Udruge mladih, - Općina Kršan, - Ostale udruge, - Institucije i ustanove.
	<ul style="list-style-type: none"> - Mladi, - Udruge mladih.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izrađen Program potreba mladih na području općine Kršan, ✓ Uređen i opremljen Kulturni centar u Kršanu ✓ Broj uređenih i opremljenih prostora na području općine Kršan koji su na raspolaganju mladima, ✓ Broj projekata udruga mladih koji je implementiran uz podršku Općine Kršan.

STRATEŠKI CILJ 2

ZAŠTITA OKOLIŠA, EFIKASNO UPRAVLJANJE PROSTOROM, POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE I UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA

Prioritet 2.6. Sudjelovanje Općine u razvoju lokalnog tržišta rada

Mjera 2.6.1. Unaprjeđenje postojećih programa stipendiranja

<p>OPIS I SVRHA MJERE</p>	<p>Općina Kršan kontinuirano provodi program stipendiranja učenika i studenata. Stipendiranje predstavlja društveni poticaj i pomoć nadarenim i/ili socijalno potrebitim učenicima i studentima kako bi uspješno dovršili proces usvajanja znanja, vještina i kompetencija. Osim socijalne dimenzije opravdanost stipendiranja sadržana je u pozitivnim učinku stipendiranih sada učenika i studenata, a u budućnosti izvrsnih djelatnika na društveni i gospodarski razvoj općine Kršan. Međutim, ovaj pozitivan društveni i gospodarski učinak često izostaje jer mladi najčešće ostaju u gradovima u kojima su završili studije ili odlaze u inozemstvo. Obzirom na navedeno i na ograničene proračunske kapacitete Općine Kršan, te brojne društveno-gospodarske probleme, predmetnom mjerom predlaže se prioritarno usmjeravanje stipendiranja na strukovna zanimanja (trogodišnja i/ili četvergodišnja) ljudskih resursa za kojima postoji potražnja na lokalnom tržištu rada. Ovako usmjereno stipendiranje rezultirat će bržim smanjenjem nezaposlenosti, ostankom mladih u općini Kršan, jačanjem fiskalnog kapaciteta Općine i dr.</p> <p>S ciljem dodatnog osnaživanja predmetne mjere preporučuje se kreiranje dodatnog, zajedničkog programa stipendiranja sa poduzetnicima i obrtnicima koji su zainteresirani za aktivno sudjelovanje u pronalasku i stručnoj izgradnji budućih zaposlenika s potrebnim kompetencijama.</p>
----------------------------------	--

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 110 - Broj 6

12. travnja 2019.

	<p>Za provedbu predmetne mjere u narednom razdoblju nužno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Kreirati nove programe stipendiranja učenika u kojima će prednosti imati deficitarna zanimanja,▪ U suradnji sa HZZ-om provoditi edukacije o važnosti i mogućnosti profesionalnog usmjeravanja učenika/studenata poglavito deficitarnih zanimanja,▪ Kreiranje zajedničkog programa stipendiranja učenika/studenata u kojem poduzetnik sudjeluje s najmanje 50% ukupne vrijednosti stipendije,▪ Promocija zajedničkog programa stipendiranja u suradnji s poduzetnicima i HZZ-om.
IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none">- Proračun Općine Kršan,- Sredstva poduzetnika i obrtnika,- Sredstva resornih ministarstava i agencija.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none">- Općina Kršan,- Poduzetnici,- HZZ.
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none">- Općina Kršan,- Poduzetnici,- HZZ,- Nacionalne i međunarodne fondacije,- Obrazovne ustanove.
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none">- Učenici srednjih škola,- Studenti,- Poduzetnici i obrtnici.
POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none">✓ Broj novih programa stipendiranja,✓ Broj korisnika stipendija,✓ Broj održanih promotivnih aktivnosti programa zajedničkog stipendiranja,✓ Stopa nezaposlenosti,✓ Broj zaposlenih.

Mjera 2.6.2. Poticanje cjeloživotnog učenja	
	<p>Cjeloživotno učenje odnosi se na svaku aktivnost učenja tijekom cijeloga života radi unaprjeđenja znanja, vještina i kompetencija u okviru osobnog, građanskog, društvenog ili profesionalnog djelovanja pojedinca. Ono može biti formalno i neformalno, organizirano i individualno.</p> <p>Na području općine Kršan u posljednjih nekoliko godina smanjena je ukupna stopa nezaposlenosti, ali ne i kod skupine dugotrajno nezaposlenih. Istovremeno, lokalno gospodarstvo se suočava s problemom nedostatkom kvalitetnih ljudskih resursa na lokalnom tržištu rada. Tržište rada većim dijelom je nekonkurentno zbog nedostatka potrebnih zvanja, a posebno kod dugotrajno nezaposlenih.</p> <p>Koncept cjeloživotnog učenja znanstveno i praktično je dokazan kao efikasan mehanizam koji odgovara na probleme ekonomske krize i povećane nezaposlenosti. Poticanjem nezaposlenih, zaposlenika općinske uprave i svih ostalih dionika na cjeloživotno učenje Općina Kršan izravno doprinosi podizanju opće razine konkurentnosti, rješava brojne socijalne probleme i gradi društvo znanja.</p> <p>U narednom razdoblju za provedbu mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Unaprijediti suradnju s resornim ministarstvima, institucijama i obrazovnim ustanovama, ▪ Partnerski sudjelovati u organizaciji edukacija za profesionalno preusmjerenje (posebno kod dugotrajno nezaposlenih, ▪ Organizirati edukacije za zaposlenike Općine Kršan, ▪ Organizirati informativno-edukativne seminare i radionice za građane s ciljem promicanja cjeloživotnog učenja, ▪ Poticati rad udruga civilnog društva koje promiču cjeloživotno učenje.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Sredstva resornih ministarstava i institucija.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan.
	<ul style="list-style-type: none"> - Javne institucije, - Obrazovne ustanove.
	<ul style="list-style-type: none"> - Nezaposleni, - Zaposlenici Općine Kršan, - Udruge civilnog društva koje promiču cjeloživotno učenje, - Ostali građani.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj organiziranih informativno-edukativnih seminara i/ili radionica, ✓ Broj provedenih programa u suradnji sa javnim i obrazovnim institucijama, ✓ Broj polaznika programa, seminara i radionica, ✓ Broj udruga civilnog društva koje promiču cjeloživotno učenje.

STRATEŠKI CILJ 2	
ZAŠTITA OKOLIŠA, EFIKASNO UPRAVLJANJE PROSTOROM, POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE I UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA	
Prioritet 2.7. Poboljšanje socijalnih programa	
Mjera 2.7.1. Jačanje socijalnih programa, te poticanje humanitarnog i volonterskog djelovanja	
OPIS I SVRHA MJERE	<p>Općina Kršan redovito troši značajna proračunska sredstva na potrebe socijalno ugroženih građana. Obzirom na recentne proračunske trendove i fiskalne značajke upitno je koliko će Općina još moći izdašno pomagati socijalno ugrožene građane. Stoga je već sada potrebno započeti sa stvaranjem održivog sustava socijalne inkluzije koji podrazumijeva sinergijsko djelovanje lokalnih humanitarnih udruga, volontera i Općine Kršan.</p> <p>Na području općine Kršan volontiranje i humanitarni rad zastupljeni su kroz rad Caritasa i udruge Dodir nade, te empatije i altruizma pojedinaca. Socijalne i društvene potrebe su sve veće pa je za čvrstu društvenu i socijalnu koheziju nužno unaprijediti komunikaciju sa građanima, te postojećim i novim udrugama kako bi se na vrijeme prepoznali novi socijalni i društveni problemi, a s ciljem njihovog pravodobnog rješavanja.</p> <p>U rješavanje identificiranih problema potrebno je uključiti sve one koji žele volontiranjem i humanitarnim radom doprinijeti razvoju svog kraja.</p> <p>U narednom razdoblju za provedbu ove mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pružati stalnu financijsku, administrativnu i tehničku podršku radu humanitarnih udruga i volontera, ▪ Podržavati i sudjelovati u tematskim projektima koji će se financirati iz EU fondova, ▪ Kontinuirano promicati društvenu važnost volontiranja i humanitarnog djelovanja.
IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Gospodarstvo, - Ostali donatori.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan - Udruge,
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Istarska županija, - Mjerodavne institucije i ustanove, - Udruge.
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> - Ugrožene društvene skupine, - Stanovništvo.
POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj novih socijalnih mjera u godišnjem programu socijalnih mjera Općine Kršan, ✓ Broj novih volonterskih i/ili humanitarnih udruga, ✓ Broj novih volontera i humanitarnih radnika, ✓ Broj provedenih društvenih i socijalnih projekata, ✓ Broj korisnika provedenih projekata.

Mjera 2.7.2. Poboljšanje poticajnih demografskih mjera	
OPIS I SVRHA MJERE	<p>Općina Kršan kontinuirano bilježi negativne demografske trendove i trajnu depopulaciju prostora. Razlozi su brojni i detaljno su elaborirani u analizi stanja. U iščekivanju nacionalnih programa demografske obnove Hrvatske, Općina Kršan može već sad pristupiti unaprjeđenju postojećih aktivnosti i izradi novog poticajnog demografskog programa.</p> <p>Isti bi trebao biti usmjeren ne samo na sadašnje stanovnike i obitelji s područja općine Kršan nego i na doseljenje mladih obitelji iz drugih krajeva.</p> <p>Vlastiti program uz kombinaciju korištenja mogućnosti budućih nacionalnih poticajnih programa, te provedbu ostalih mjera predmetne Strategije, osigurat će dugoročno održive pozitivne demografske rezultate.</p> <p>Za provedbu mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sukladno proračunskim mogućnostima i nacionalnim programima demografske obnove poboljšati postojeće poticajne demografske mjere, ▪ Izraditi program pomoći stambenog zbrinjavanja mladih obitelji (besplatno građevinsko zemljište, besplatni komunalni troškovi, sufinanciranje građevinskog materijala i sl.) ▪ Aktivno (financijski, tehnički i administrativno) podržavati projekte mladih obitelji, ▪ Kontinuirano provoditi diseminaciju informacija široj javnosti o poticajnim demografskim programima Općine Kršan.
IZVORI FINANCIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Istarska županija, - Sredstva resornih institucija i ustanova.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Resorna ministarstava i institucije.
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> - Resorna ministarstava i institucije, - Općina Kršan.
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Mlade obitelji s područja općine Kršan, - Mlade obitelji iz drugih krajeva.
POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj raspoloživih poticajnih demografskih mjera, ✓ Broj korisnika poticajnih demografskih mjera, ✓ Broj stanovnika, ✓ Udio mladog stanovništva u ukupnoj populaciji.

STRATEŠKI CILJ 3	
ZAŠTITA I ODRŽIVA VALORIZACIJA PRIRODNIH I KULTURNIH RESURSA	
Prioritet 3.1. Zaštita i valorizacija kulturne i sakralne baštine	
Mjera 3.1.1. Zaštita, obnova i stavljanje u funkciju obnovljene kulturne baštine	
	<p>Za održivi razvoj općine Kršan važno je prije svega zaštititi bogatu kulturnu baštinu. Zaštićena i obnovljena kulturna baština mora imati svoju funkciju, a ona može biti društvena i ekonomska.</p> <p>Za uspješnu provedbu mjere u narednom razdoblju potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nastaviti s aktivnostima zaštite i redovitog održavanja kulturne baštine, ▪ Provesti projekte obnove i valorizacije materijalne kulturne baštine od kojih se ističu: <i>Stari grad Kršan, Kaštel Kožljak, Kulturno-povijesna cjelina Plomin, Kulturno-povijesna cjelina Šušnjevića, Stambeno-gospodarska cjelina Brankovići.</i> ▪ Dovršiti projekt Ekomuzej Vlaški puti, ▪ Sukladno mogućnostima provesti projekte obnove i drugim objekata kulturne baštine, ▪ Izraditi program zaštite i korištenja raspoložive kulturne materijalne baštine (arheološki lokaliteti, građevine, građine i sl.), ▪ Kreirati nove projekte koje je moguće financirati iz EU fondova, a koji doprinose održivoj valorizaciji kulturne baštine, ▪ Unaprijediti suradnju Općine Kršan s resornim ministarstvima i ustanovama, ▪ Izraditi Strategiju upravljanja kulturnom baštinom.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Sredstva resornih ministarstava i institucija.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan.
	<ul style="list-style-type: none"> - TZ Općine Kršan, - IKA – Istarska kulturna agencija - Gradovi i općine kroz prekograničnu suradnju na EU projektima, - Udruge civilnog društva.
	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Gospodarstvo, - Udruge civilnog društva, - Turisti.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Završen projekt obnove i valorizacije Starog grada Kršana, ✓ Završen projekt obnove i valorizacije Kaštela Kožljak, ✓ Završen projekt Ekomuzej Vlaški puti, ✓ Završen projekt Kulturno-povijesne cjeline Plomin, ✓ Pripremljen projekt Stambeno-gospodarska cjelina Brankovići, ✓ Izrađen program zaštite i korištenja raspoložive kulturne materijalne baštine,

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 115 - Broj 6

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj novih projekata zaštite i valorizacije kulturne baštine, ✓ Broj provedenih projekata zaštite i valorizacije kulturne baštine, ✓ Izrađena Strategija upravljanja kulturnom baštinom, ✓ Opća ocjena stanja prirodne i kulturne baštine pokazuje značajan napredak u odnosu na stanje u 2014. godini.
Mjera 3.1.2. Zaštita, obnova i stavljanje u funkciju obnovljene sakralne baštine	
	<p>Općina Kršan redovito ulaže financijska sredstva u očuvanje sakralne baštine koja je dio kulturnog naslijeđa i identiteta ovog kraja. Njena vrijednost je povijesna, spomenička, kulturna i društvena.</p> <p>Ovo kulturno-povijesno bogatstvo danas predstavlja veliki broj prekrasnih crkvi i kapelica, freski i bogatog umjetničkog fundusa u crkvama i kapelicama.</p> <p>Za očuvanje i stavljanje u društvenu i ekonomsku funkciju sakralne baštine na području općine Kršan potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nastaviti s provedbom programa očuvanja sakralne baštine, ▪ Poboľjšati suradnju s Katoličkom crkvom i uključiti turističku zajednicu s ciljem očuvanja i prezentacije sakralne baštine, ▪ U suradnji sa resornim institucijama i ustanovama kreirati nove programe zaštite sakralne baštine.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Sredstva resornih institucija i ustanova, - Katolička crkva.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Katolička crkva.
	<ul style="list-style-type: none"> - TZ Općine Kršan, - Udruge i ustanove u kulturi, - Katolička crkva.
	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Gospodarstvo, - Turisti.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj provedenih programa i projekata, ✓ Broj posjetitelja sakralnih objekata.

STRATEŠKI CILJ 3	
ZAŠTITA I ODRŽIVA VALORIZACIJA PRIRODNIH I KULTURNIH RESURSA	
Prioritet 3.2. Zaštita i valorizacija prirodne baštine	
Mjera 3.2.1. Zaštita i održivo upravljanje prirodnom baštinom	
	<p>Prirodna baština je čimbenik razvoja koji obuhvaća ruralni i prirodni okoliš s pripadajućom florom i faunom. Zahvaljujući raznolikosti prostora kojeg administrativno pokriva Općina Kršan (od mora preko Čepičkog polja i prijelaznih padina do Parka prirode Učka) prirodna baština predstavlja vrijedan razvojni resurs. Unatoč turbulentnim povijesnim događanjima i klimatskim promjenama, prirodna baština na prostoru općine Kršan je ostala očuvana. U narednom razdoblju prioritet je očuvati i valorizirati jedinstvene krajobrazne, Čepičko polje, plaže, te bogatu floru i faunu.</p> <p>Zaštita je moguća kroz unaprjeđenje programa i sustava zaštite prirodne baštine, te održivog korištenja i upravljanja</p> <p>Za provedbu ove mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nastaviti s redovitim aktivnostima zaštite okoliša i biološke raznolikosti, ▪ Izvršiti novu inventarizaciju flore i faune na području općine Kršan, ▪ Osigurati instrumente praćenja stanja u okolišu, ▪ Pojačati suradnju sa Županijom i susjednim jedinicama lokalne samouprave s ciljem očuvanja okoliša i jedinstvenih krajobrazna.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Sredstva resornih ministarstava, institucija i ustanova.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Istarska županija, - Natura Histrica.
	<ul style="list-style-type: none"> - Istarska županija, - Općina Kršan, - Natura Histrica, - Resorne ustanove i institucije, - Udruge civilnog društva.
	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Turisti.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Broj provedenih programa i projekata usmjerenih zaštiti prirodne baštine, ✓ Nova inventarizacija flore i faune je završena, ✓ Redovita godišnja izvješća o stanju u okolišu.

Mjera 3.2.2. Održiva valorizacija prirodne baštine	
	<p>U analizi stanja i prirodnih resursa, kao i kod prethodne mjere navedena je prirodna baština koju je moguće valorizirati po načelima održivog razvoja. Općina Kršan je već pripremila i dijelom implementirala projekt izgradnje Šetnice od Plomin Luke do Brestove. Općina također kontinuirano pomaže i potiče rad lokalnih planinarskih udruga i lovačkih društava s ciljem održavanja planinarskim staza i očuvanja flore i faune. Sve navedeno omogućuje izgradnju i uređenje osnovne infrastrukture za valorizaciju prirodne baštine (šetnice, pješačke staze, trim staze, vidikovci, tematski interpretacijski centri i sl.).</p> <p>Za provedbu ove mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nastaviti s provedbom projekta šetnice od Plomin Luke do Brestove, ▪ Urediti pješačke staze, mountain bike staze, trim staze, vidikovce, pristupe plažama i sl. ▪ Izgraditi interpretacijske centre u kojima će se prezentirati najvrjednija flora i fauna (Plominski zvončić i sl.) ▪ Izraditi program upravljanja prirodnom baštinom.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Sredstva resornih ministarstava, institucija i ustanova.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Istarska županija, - Natura Histrica, - Park prirode Učka.
	<ul style="list-style-type: none"> - Istarska županija, - Općina Kršan, - Natura Histrica, - Park prirode Učka, - Resorne ustanove i institucije, - Udruge civilnog društva.
	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovništvo, - Turisti.
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izgrađena šetnica od Plomin Luke do Brestove, ✓ Broj uređenih pješačkih staza, mountain bike staza, trim staza, vidikovaca, pristupa plažama itd. ✓ Broj izgrađenih interpretacijskih centara prirodne baštine ✓ Godišnji broj posjetitelja atrakcija prirodne baštine, ✓ Izrađen plan upravljanja prirodnom baštinom.

STRATEŠKI CILJ 3	
ZAŠTITA I ODRŽIVA VALORIZACIJA PRIRODNIH I KULTURNIH RESURSA	
Prioritet 3.3. Zaštita i promocija tradicije, običaja i karakterističnog istarskog identiteta	
Mjera 3.3.1. Zaštita i promocija nematerijalne kulturne baštine	
	<p>Lokalni identitet nastajao je kroz stoljeća razvoja kulture, jezika, pisma, tradicije i običaja. Danas se lokalni istarski identitet prepoznaje kroz glagoljicu, narodne pjesme, narodne nošnje, specifični govor, tradicijska jela, legende i običaje. Danas se na ovim povijesnim i kulturnim temeljima razvijaju brojne kulturne manifestacije i događanja od kojih je najpoznatiji Kršonski pir. U narednom razdoblju potrebno je očuvati i promicati bogatu nematerijalnu baštinu koja predstavlja jedinstveni kršanski identitet.</p> <p>Za provedbu mjere potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uređenje parkova i ostalih javnih površina tematizirati sukladno nasljeđu glagoljice, kaštela Kršan, ▪ Očuvati postojeće manifestacije, osigurati bolju promociju i dodatna događanja u okviru sljedećih manifestacija i događanja: Kršonski pir, Festival samoniklog bilja, Krafi fest, Ivanja Šušnjevića, Istarska romantična večer, Bela nedeja, ▪ Uspostaviti aktivnu suradnju sa ustanovama i institucijama u kulturi, ▪ Unaprijediti suradnju sa TZ Općine Kršan, kulturnim društvima i udrugama u kreiranju i održavanju novih manifestacija, ▪ Stvarati i implementirati nove projekte zaštite i promicanja kulturne nematerijalne baštine, ▪ Poticati rad i razvoj civilnih udruga koje brinu o očuvanju kulturne baštine (kao što je KUD Ivan Fonović Zlatela) ▪ Podržavati školske programe koji njeguju sastavnice istarskog identiteta (glazbu, jezik - usmenu narodnu književnost, glagoljicu, sopile kao instrument i sl.), ▪ Pružati podršku udrugama koje brinu o očuvanju sastavnica istarskog identiteta u pripremi projekata koji će se financirati iz EU fondova.
	<ul style="list-style-type: none"> - Proračun Općine Kršan, - EU fondovi, - Istarska županija, - Sredstva resornih ministarstva i institucija.
	<ul style="list-style-type: none"> - Općina Kršan, - Udruge civilnog društva, - TZ Općine Kršan.
	<ul style="list-style-type: none"> - Udruge civilnog društva, - Općina Kršan, - TZ Općine Kršan.
	<ul style="list-style-type: none"> - Udruge civilnog društva, - Ustanove u kulturi i obrazovanju, - Građani, - Turisti.

	<ul style="list-style-type: none">✓ Broj tematiziranih javnih površina,✓ Broj zajedničkih projekata sa ustanovama i institucijama u kulturi,✓ Broj novih projekata u funkciji zaštite i promocije nematerijalne baštine,✓ Broj civilnih udruga iz kulture,✓ Broj zajedničkih projekata sa udrugama iz kulture na području grada,✓ Broj novih manifestacija i događanja,✓ Godišnji broj posjetitelja manifestacija i događanja,✓ Broj kandidiranih projekata za EU fondove čiju je pripremu pomogla Općina Kršan.
--	---

11. PLAN IMPLEMENTACIJE I EVALUACIJE STRATEGIJE

11.1. Uvod

Provedba strategije razvoja kompleksan je i zahtjevan proces. Za njegovo provođenje potrebno je imenovati provedbeno tijelo unutar lokalne javne uprave, definirati mehanizme provedbe, izraditi financijski plan financiranja predviđenih aktivnosti, definirati postupke praćenja i evaluacije programa i projekata, te osigurati redovito informiranje javnosti.

Najvažniju ulogu u provedbi Strategije imaju načelnik i Radni tim za provedbu Strategije razvoja, a njegovu osnovu čine ključni članovi Radnog tima koji je sudjelovao u izradi predmetne Strategije.

Uspješnost provedbe Strategije razvoja zbog ovisnosti ostvarenja brojnih razvojnih projekata o suradnji sa regionalnom i državnom upravom, ustanovama i institucijama, privatnim inicijativama, aktivnostima poduzetnika, uključenosti udruga civilnog društva i zainteresiranosti građana, ne ovisi samo o radu lokalne javne uprave ili predanosti Radnog tima. Zato je važno da se u provedbu Strategije (prema društvenoj ulozi pojedinca i/ili udruge) uključe svi društveni dionici.

Kako je Strategija razvoja ipak strateški plan cjelovitog gospodarskog i društvenog razvitka grada ili općine, često kod provedbe predviđenih mjera koje su u funkciji ostvarenja strateških prioriteta i ciljeva, dolazi do gubitka dragocjenog vremena i resursa u definiranju konkretnih provedbenih aktivnosti i raspodjela uloga u pripremi i provedbi razvojnih projekata i programa. Zato je potrebno pristupiti izradi *Akcijskog plana provedbe Strategije razvoja*, dokumenta operativnog karaktera. Akcijski plan sadrži jasno rangirane projekte i programe po kriterijima prihvatljivosti, izvedivosti i spremnosti za provedbu, podjelu odgovornosti i aktivnosti, financijski plan i vremensku dimenziju pojedinih aktivnosti.

Izradom *Akcijskog plana provedbe Strategije razvoja* osigurava se efikasna operacionalizacija razvojnih projekata i programa, što doprinosi uspješnosti ostvarenja vizije razvoja.

11.2. Institucionalni okvir

Premda je najveći broj razvojnih projekata i programa u domeni lokalne javne uprave za ostvarenje vizije razvoja potrebno je uključivanje svih društvenih dionika.

Općina Kršan

Ključnu ulogu u provedbi Strategije razvoja ima Općina Kršan. Općinsko vijeće Općine Kršan kao predstavničko tijelo usvaja Strategiju, a redovito temeljem izvješća prati njenu provedbu i po potrebi predlaže izmjene ili dopune. Za provedbu Strategije razvoja obično su potrebne izmjene i dopune prostornih dokumenata i/ili alokacije proračunskih sredstava koje usvaja Općinsko vijeće. Uloga načelnika je u imenovanju članova Radnog tima koji je zadužen za provedbu Strategije, donošenju potrebnih odluka, redovnom praćenju ostvarenja razvojnih mjera i izvještavanju Općinskog vijeća o provedbi projekata i programa.

Radni tim

Radni tim sastavljen je od zaposlenika lokalne javne uprave, predstavnika udruga i poduzetnika. Njegova uloga u ovoj fazi je savjetodavna i operativna. Radni tim u okviru svog djelokruga i nadležnosti odgovoran je za praćenje promjena u okolini, pripremu, implementaciju, nadzor i evaluaciju projekata. Uz praćenje promjena u okolini i obavljanje projektnih aktivnosti redovito se sastaje s načelnikom, te ga izvještava o stanju ili rezultatima provedbe projekata.

Javni sektor

Dionike javnog sektora čine predstavnici javnih ustanova, institucija i gospodarskih subjekata koji su zaduženi za provedbu dijela razvojnih mjera ili se pojavljuju kao važni partneri u pripremi i/ili provedbi razvojnih projekata. To su primjerice komunalna društva, odgojno-obrazovne ustanove, županijske razvojne agencije, županijski upravni odjeli, županijski zavodi, turističke zajednice, ministarstva, državne agencije, centri za socijalnu skrb, HZZ, udruženja obrtnika i poduzetnika itd.

Udruge civilnog društva

Udruge civilnog društva osim što u svom djelokrugu pozitivno utječu na razvoj i unaprjeđenje čimbenika

kvalitete života, kulturnog, društvenog i gospodarskog razvoja, često posjeduju znanja i vještine pripreme i provedbe projekata kojima osiguravaju prihode potrebne za njihov rad. Osiguravanjem sredstava za rad udruge aktivno doprinose priljevu financijskih sredstava, najčešće iz nacionalnih i EU fondova. Iskustva u dosadašnjem korištenju EU fondova pokazuju da udruge civilnog društva imaju pozitivnu ulogu partnera u projektima i programima koji se financirati iz EU fondova jer svojim projektnim aktivnostima povećavaju vjerojatnost ostvarenja sufinanciranja i implementacije projekata.

Privatni sektor

Poduzetnici i obrtnici svojim aktivnostima stvaraju dodanu vrijednost i generiraju nova radna mjesta. Uloga

privatnog sektora je najzahtjevnija jer ovisi o mnogobrojnim čimbenicima na koje nemaju utjecaja (poduzetničko okruženje, zakonske odredbe, dostupnost i cijena kapitala, makroekonomska kretanja itd.). Zato je Strategijom predviđen niz poticajnih mjera koje će u narednom razdoblju izravno doprinijeti povećanju konkurentnosti poduzetnika, obrtnika, OPG-a (poduzetnička infrastruktura, poticajni programi, razvoj lokalnog tržišta rada, učinkovitija lokalna javna uprava itd.) i boljoj komunikaciji s lokalnom javnom upravom.

11.3. Raspodjela odgovornosti za provedbu

U tablici 21 prikazani su glavni dionici, uloga u provedbi i raspodjela odgovornosti.

Tablica 21: Dionici, uloge i odgovornosti

ORGANIZACIJA	ULOGA	ODGOVORNOST
Općinsko vijeće	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Donosi važne odluke 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Usvaja Strategiju razvoja; ✓ Usvaja važne odluke koje doprinose ostvarenju strateških ciljeva
Načelnik	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nadzire provedbu ✓ Provodi dio aktivnosti ✓ Izvještava 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nadzire provedbu mjera, ostvarenje prioriteta i strateških ciljeva; ✓ Pruža potrebnu potporu nositeljima mjera ✓ Provodi aktivnosti iz svog djelokruga rada unutar mjera u kojima je Općina Kršan nositelj ili ključan partner; ✓ Redovito izvještava Općinsko vijeće o uspješnosti provedbe Strategije
Radni tim	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Provodi aktivnosti ✓ Nadzire provedbu ✓ Evaluira provedbu ✓ Izvještava 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Provodi aktivnosti provedbe mjere u djelokrugu svog rada; ✓ Nadzire provedbu aktivnosti; ✓ Vrednuje rezultate provedbe projekata i programa; ✓ Izvještava načelnika o potrebama i stanju provedbe aktivnosti unutar mjera

Javni sektor	✓ Provodi aktivnosti unutar mjera	✓ Provodi aktivnosti iz svog djelokruga rada unutar mjera u kojima su nositelji ili ključni partneri projektnih aktivnosti
Udruge civilnog društva	✓ Provode aktivnosti unutar mjera	✓ Provode aktivnosti iz svog djelokruga rada unutar mjera u kojima su nositelji aktivnosti
Privatni sektor	✓ Provodi aktivnosti unutar mjera	✓ Provode aktivnosti iz svog djelokruga rada unutar mjera u kojima su nositelji ili ključni partneri aktivnosti

Efektivnijoj raspodjeli uloga i odgovornosti unutar samih aktivnosti/projekata i programa doprinijeti će izrada Akcijskog plana provedbe Strategije razvoja. Uz uloge i odgovornosti Akcijskim planom definirati će se financijski plan i rokovi provedbe aktivnosti.

11.4. Nadzor i evaluacija

Pošto se Strategija odnosi na višegodišnje razdoblje važno je osigurati postojanje stalnog sustava nadzora i evaluacije. Osnovu izrade godišnjih izvješća o provedbi Strategije razvoja čine rezultati nadzora i evaluacije. Za nadzor i evaluaciju potrebno je identificirati indikatore ostvarenja mjera, prioriteta i ciljeva.

Uzimajući u obzir metodologiju izrade Strategije (koja je ipak prvenstveno namijenjena izradi županijskih razvojnih strategija)²⁶ i specifičnosti jedinica lokalne samouprave definirane su sljedeće skupine indikatora:

- ✓ stupanj ostvarenja utvrđenih ciljeva, prioriteta i mjera,
- ✓ ostvarene rezultate i učinke na razvoj,
- ✓ učinkovitost i uspješnost u korištenju financijskih sredstava.

Strategijom je definiran veliki broj različitih razvojnih projekata i programa pa je potrebno izraditi bazu podataka koja će sadržavati sve relevantne informacije i podatke provedenih aktivnosti. Upravljanje bazom podataka je u djelokrugu rada Radnog tima. Podaci i informacije baze podataka zapravo su vrijednosti

indikatora učinka pojedinih aktivnosti unutar razrađenim mjera.

S obzirom da su mjere detaljno razrađene, najveći broj indikatora već je definiran. Na Radnom timu ostaje da mjeri učinke provedbe aktivnosti/projekata i programa, a njihove vrijednosti unosi u bazu podataka.

Podaci i informacije iz baze podataka osnova su izrade izvještaja namijenjenih načelniku, Općinskom vijeću i javnosti.

12. ZAKLJUČAK

Predmetni strateški razvojni dokument Općine Kršan rezultat je rada i suradnje predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora, te vanjskog konzultanta. Izrada dokumenta trajala je više mjeseci, a proces izrade temeljio se na načelima transparentnosti, konsenzusa, jednakosti i partnerstva. Plan ukupnog razvoja je razumljiv i jednostavan dokument (u mjeri u kojoj je to moguće), te realno primjenjiv u postizanju željenog društveno-gospodarskog razvoja na području općine Kršan.

Analizom postojećeg stanja uspješno su identificirane razvojne potrebe, razvojna ograničenja i razvojne mogućnosti Općine Kršan. Navedene spoznaje utjecale su na definiranje optimalnog dugoročnog cilja - vizije razvoja, koja objedinjuje sve ono čime Kršan raspolaze, što namjerava koristiti i postići u budućnosti. U svrhu ispunjenja dugoročnog cilja definirani su strateški ciljevi i prioriteta, te pripadajuće im mjere.

S aspekta društvenog razvoja cilj je postići visoku razinu kvalitete života, što se postiže održivim upravljanjem prostora, izgradnjom moderne komunalne infrastrukture, izgradnjom društvene infrastrukture, poticanjem razvoja i aktivnosti civilnog društva, inkluzijom marginaliziranih društvenih skupina i dr.

²⁶ Sukladno Pravilniku o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja Županijskih razvojnih strategija (NN 53/10)

Cilj poticanja gospodarskog razvoja sadržan je u jačanju poljoprivrede, razvoju turizma, ekonomskoj i društvenoj valorizaciji kulturne i prirodne baštine, podizanju konkurentnosti investicijskog i poduzetničkog okruženja kroz ulaganja u poduzetničku infrastrukturu, poticaje malom i srednjem poduzetništvu i obrtništvu, razvoju ljudskih resursa koji je usklađen s potrebama gospodarstva i dr. Gospodarski razvoj mora biti sukladan načelima održivog razvoja.

Projekti i aktivnosti prikazane kroz navedene razvojne mjere oslanjaju se na različite izvore financiranja, a prioritetno je riječ o bespovratnim sredstvima iz EU fondova.

Sadržajno i konceptualno, Strategija omogućuje Općini Kršan optimalno proračunsko i prostorno planiranje, a poduzetnicima, poljoprivrednicima, ustanovama, udrugama civilnog društva i građanima, praktično korištenje kod pripreme projektnih prijava za projekte koje namjeravaju financirati bespovratnim sredstvima iz lokalnog proračuna, županijskog proračuna, nacionalnih i EU fondova.

Na kraju ostaje zajednički izazov Općine Kršan i svih društvenih i gospodarskih dionika da kroz pripremu i provedbu projekata, jačanje komunikacije i suradnje, sinergijski rade na ostvarenju postavljene vizije razvoja i strateških ciljeva razvoja Općine Kršan tijekom programskog razdoblja.

13. POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA

Dijagram 1: Sustav strateškog planiranja

Slika 1: Geografski položaj Istarske županije

Slika 2: Administrativna podjela Istarske županije

Tablica 1: Stanovništvo po županijama RH

Grafikon 1: Kretanje broja stanovnika općine Kršan

Tablica 2: Udio dobnih skupina stanovništva na nacionalnoj razini

Tablica 3: Udio dobnih skupina stanovništva i usporedba na nacionalnoj, županijskoj i lokalnoj razini

Grafikon 2: Obrazovna struktura stanovništva Istarske županije

Grafikon 3: Obrazovna struktura stanovništva Općine Kršan

Tablica 4: Usporedba obrazovne strukture stanovništva na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini

Tablica 5: Kretanje broja nezaposlenih s područja općine Kršan prema razini obrazovanja u razdoblju od 2015. do 2016. godine (stanje na dan 31. prosinac)

Tablica 6: Korištenje poljoprivrednog zemljišta u općini Kršan

Tablica 7: Osnovni meteorološki podaci za područje općine - mjerna postaje Čepić

Tablica 8: Građevinska područja naselja

Tablica 9: Izdvojena građevinska područja izvan naselja

Tablica 10: Kapaciteti morskih luka posebne namjene i vezova turističkih naselja na području Općine Kršan

Grafikon 4: Poduzetnici na području općine Kršan prema veličini poduzeća i broju zaposlenih

Grafikon 5: Broj poduzetnika na području općine Kršan prema djelatnostima (prema klasifikaciji NKD-2007)

Grafikon 6: Kretanje novootvorenih MSP-a u odnosu na zatvorene MSP-ove na području općine Kršan u razdoblju od 2014. do 2017. godine

Tablica 11: Broj i struktura obrtnika s područja općine Kršan (stanje na 01.01.2018. godine)

Grafikon 7: Kretanje broja iznajmljivača i smještajnih jedinica u razdoblju od 2010. do 2018. godine

Grafikon 8: Kretanje broja turističkih dolazaka na području općine Kršan u razdoblju od 2010. do 2018. godine

Grafikon 9: Kretanje broja turističkih noćenja na području općine Kršan u razdoblju od 2010. do 2018. godine

Grafikon 10: Udio domaćih turista u ukupnom broju turističkih dolazaka na području općine Kršan u razdoblju od 2010. do 2018. godine

Grafikon 11: Struktura domaćih i stranih gostiju na području općine Kršan u ostvarenim noćenjima od 2010. do 2018. godine

Grafikon 12: Struktura turističkih dolazaka gostiju od 2014. do 2015. godine prema rezidentnoj zemlji

Grafikon 13: Struktura turističkih noćenja gostiju od 2017. do 2018. godine prema rezidentnoj zemlji

Grafikon 14: Turistički dolasci po mjesecima na području općine Kršan (2018. godina)

Grafikon 15: Turistička noćenja po mjesecima na području općine Kršan (2018. godina)

Tablica 12: Društvena i zdravstvena infrastruktura na području općine Kršan i grada Labina

Organigram 1: Organigram Općine Kršan

Grafikon 16: Kretanje ukupnih prihoda i primitaka Općine Kršan u razdoblju od 2014. do 2017.

Grafikon 17: Kretanje strukture prihoda i primitaka proračuna Općine Kršan u razdoblju od 2014. do 2017. godine

Grafikon 18: Vrijednosni i postotni udjeli poreza i prireza poreza na dohodak i ostalih poreza Općine Kršan u razdoblju od 2014. do 2017. godine

Grafikon 19: Kretanje neporeznih prihoda Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

Grafikon 20: Kretanje prihoda od imovine Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

Grafikon 21: Kretanje prihoda od komunalnog doprinosa i naknade Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

Grafikon 22: Kretanje prihoda Općine Kršan po poziciji Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna tijekom promatranog razdoblja od 2014. do 2017. godine

Grafikon 23: Kretanje prihoda Općine Kršan od dugotrajne imovine (proizvedene i neproizvedene) u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

Grafikon 24: Kretanje rashoda i izdataka Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

Grafikon 25: Struktura rashoda i izdataka Općine Kršan tijekom promatranog razdoblja od 2014. do 2017. godine

Grafikon 25: Struktura proračunskih rashoda Općine Kršan po ključnim pozicijama tijekom promatranog razdoblja od 2014. do 2017. godine

Grafikon 26: Kretanje rashoda za zaposlene i materijalnih rashoda Općine Kršan tijekom promatranog razdoblja od 2014. do 2017. godine

Grafikon 27: Kretanje rashoda za nabavu nefinancijske imovine Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

Grafikon 28: Kretanje naknada građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade danih pomoći u inozemstvo i unutar općeg proračuna tijekom promatranog razdoblja od 2014. do 2017. godine

Grafikon 29: Kretanje rashoda Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine prema funkcijskoj klasifikaciji

Grafikon 30: Ostvareni proračunski suficit/deficit Općine Kršan u promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine

Tablica 13: Popis tematskih cjelina i izvora financiranja

Tablica 14: Strateški ciljevi i prioriteti Županijske razvojne strategije Istarske županije do 2020. godine

Tablica 15: Strateški ciljevi i prioriteti Strategije razvoja LAG-a „Istočna Istra“ 2014.-2020

Tablica 16: Strateški ciljevi i prioriteti efikasnog upravljanja kulturnom baštinom po načelima održivog razvoja na području općine Kršan u razdoblju od 2017. do 2025. godine

Tablica 17: Osnovni makroekonomski pokazatelji hrvatskog gospodarstva; 2007. - 2016. godina

Tablica 18: Usporedba strukture bruto dodane vrijednosti Republike Hrvatske; NUTS II regije Jadranska Hrvatska i Istarska županija; 2015. godina

Tablica 19: BDP per capita na nacionalnoj, regionalnoj i županijskoj razini za razdoblje od 2007. do 2015. godine

Grafikon 31: Kretanje registrirane nezaposlenosti u razdoblju od 2015. do 2017. godine na nacionalnoj i županijskoj razini

Tablica 20: Strateški ciljevi i prioriteti razvoja Općine Kršan i njihova koherentnost s ciljevima i prioritetima razvoja Istarske županije

Tablica 21: Dionici, uloge i odgovornosti

Izrađivač: IDEO PLAN, Mletačka 12, 52100 Pula

24.

Temeljem članka 39. i članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne Novine br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15, 123/17), članka 19. Statuta Općine Kršan (Službeno glasilo Općine Kršan br. 06/09, 05/13., 02/18.), Općinsko vijeće Općine Kršan na sjednici održanoj dana 28. ožujka 2019. godine donijelo je

ODLUKU

I.

Usvaja se Akcijski plan Programa ukupnog razvoja Općine Kršan 2014. – 2020. („Službeno glasilo Općine Kršan“ br. 9/14) - I. Izmjene i dopune.

II.

Akcijski plan Programa ukupnog razvoja Općine Kršan 2014. – 2020. („Službeno glasilo Općine Kršan“ br. 9/14) - I. Izmjene i dopune čini sastavni dio ove Odluke i nalazi se u privitku.

III.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasilu Općine Kršan".

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE KRŠAN

KLASA: 021-05/19-01/3
URBROJ: 2144/04-05-19-16
Kršan, 28. ožujka 2019.

Predsjednik vijeća

Zdravko Vidak, v.r.

AKCIJSKI PLAN PROGRAMA UKUPNOG RAZVOJA OPĆINE KRŠAN 2014. - 2020.

I. Izmjene i dopune

Definiranje ključnih projekata Općine Kršan za razdoblje 2014. – 2020. godine.

Kriterij prihvatljivosti

Formalna dimenzija prihvatljivosti:

Predloženi projekti sadržani su u Akcijskom planu Općine Kršan nakon javne rasprave u kojoj sudjeluju javnost, zainteresirani subjekti i tijela političke vlasti.

Razvojna dimenzija prihvatljivosti:

Akcijski plan nije u suprotnosti sa ciljevima, prioritetima i mjerama Programa ukupnog razvoja Općine Kršan, Strategije razvoja IŽ, nacionalnih razvojnih strategija i Strategije EUROPA 2020.

Opća zakonska dimenzija prihvatljivosti:

Sadržaj Akcijskog plana nije u suprotnosti sa Ustavom, zakonima i drugim pravnim propisima Republike Hrvatske

Prostorna dimenzija prihvatljivosti:

Provedba Akcijskog plana predviđena je na području Općine Kršan.

Kriterij izvedivosti

Opća zakonska dimenzija izvedivosti:

Imovinsko - pravni i formalno – pravni odnosi moraju biti pozitivno ispunjeni kod projekata koji su dio Akcijskog plana.

Prostorna dimenzija izvedivosti:

Projekti sadržani u Akcijskom planu moraju biti usklađeni s prostornim planovima Općine Kršan i Istarske županije.

Vremenska dimenzija izvedivosti:

Nastavak pripreme projekata koji su prioritetni u Akcijskom planu Općine Kršan započinje izradom Akcijskog plana, a moguće korekcije usvajaju se nakon evaluacije rezultata provedene javne rasprave i usvajanja dokumenta. Ostali projekti u razvojnoj perspektivi 2014. – 2020. godine pripremaju se u skladu s administrativnim i financijskim kapacitetima Općine Kršan.

Financijska dimenzija izvedivosti:

Financijska sredstva za izradu i provedbu projekata sadržanih u Akcijskom planu osigurati će se iz proračuna Općine Kršan, EU fondova, nacionalnih fondova i po potrebi bankovnim zajmovima.

Kriterij spremnosti za provedbu projekata

Niski stupanj spremnosti za provedbu:

Projekti odnosno projektne ideje kojima nedostaju osnovni elementi za provedbu – neriješeni imovinsko – pravni i formalno – pravni odnosi, nedefinirane projektne aktivnosti, nepoznati nositelji i partneri, nepoznata visina ukupne investicije i ostalih troškova, nepoznati izvori financiranja i dr.

Srednji stupanj spremnosti za provedbu:

Projekti koji su samo djelomično spremni – u pravilu su riješeni imovinsko – pravni i formalno – pravni odnosi, definirane su ključne aktivnosti, nositelj i partneri, ali nedostaje dio potrebne projektne dokumentacije kako bi

bili potpuno spremni za provedbu. Najčešće nedostaju suglasnosti i potrebne studije (poput studije izvedivosti i studije utjecaja na okoliš).

Visoki stupanj spremnosti za provedbu:

Projekti koji imaju sve potrebne dozvole i studije te su u potpunosti spremni za provedbu.

Nadzor provedbe i evaluacija Akcijskog plana

Nadzor provedbe Akcijskog plana provodi se kvartalno, a evaluacija godišnje. Tijelo koje vrši nadzor i evaluaciju je Radni tim za definiranje, pripremu, provedbu, monitoring i evaluaciju projekata.

Rezultati evaluacije predstavljaju se u godišnjem izvješću Radnog tima.

AKCIJSKI PLAN

Akcijski plan provedbe Programa ukupnog razvoja Općine Kršan 2014 – 2020 nastao je temeljem potrebe za realizacijom općih ciljeva koji su navedeni u Programu;

- ✓ **Razvojem koji je pametan, održiv i uključiv.**
- ✓ **Diverzifikacijom razvoja (smanjenje proračunske ovisnosti o prihodima nastalim temeljem aktivnosti TE Plomin) i povećanje fiskalnog kapaciteta.**
- ✓ **Visokom kvalitetom života i životni standardom europskog prosjeka.**
- ✓ **Konkurentnom poljoprivredom, turizmom, MSP-om i obrtništvom.**

Projekti koji će biti navedeni u ovom strateškom operativnom dokumentu su rezultat detaljne i kontinuirane analize opće i poslovne okoline, te potreba lokalnog gospodarstva i društva u cjelini. Uz provedenu analizu okoline u proteklom razdoblju organizirane su tri panel prezentacije u svrhu upoznavanja javnosti Općine Kršan sa razvojnom perspektivom jedinice lokalne samouprave u razdoblju od 2014. do 2020. godine. Na kraju prezentacija sudionici panel prezentacija dobili su upitnike koji su sadržavali ključna pitanja vezana za:

- planove ulaganja lokalnih poduzetnika u budućem razdoblju,
- percepciju poduzetnika prema Općini Kršan,
- transparentnost lokalne javne uprave,
- definirane razvojne projekte i
- aktivnosti koje Općina Kršan planira poduzeti u svrhu poticanja razvoja poduzetništva.

Temeljem spremnosti projekata, proračunskog kapaciteta Općine, rezultatima provedenih istraživanja i javne rasprave, projekti koji će biti navedeni u narednim poglavljima predstavljaju instrument za ostvarenje navedenih ciljeva kroz pripadajuće im prioritete prikazane u Programu ukupnog razvoja Općine Kršan 2014. – 2020.

Za implementaciju strateških projekata Općine Kršan u narednom razdoblju imenovan je tim od 7 osoba, od kojih su 5 zaposlenici Općine Kršan, te 2 osobe iz institucija kojih je osnivač Općina Kršan te će u okviru svog redovnog rada, svaki unutar svog djelokruga i nadležnosti, biti odgovorni za pripremu, implementaciju, nadzor i evaluaciju projekata. Aktivnosti ovog tima doprinose da se efektivno i efikasno troše osigurana proračunska sredstva za različite projektne aktivnosti.

Navedeni tim čine sljedeće osobe:

- Valdi Runko, Općinski načelnik
- Roman Carić, zamjenik Općinskog načelnika
- Glorija Fable, pročelnica Jedinog upravnog odjela
- Vilma Stankić, voditeljica Odsjeka za urbanizam, graditeljstvo i komunalne poslove
- Patricia Zanketić, voditeljica Odsjeka za gospodarstvo i EU projekte

REZULTATI ANKETNOG ISTRAŽIVANJA I JAVNE RASPRAVE

Na već spomenutim tematskim panelima svi zainteresirani dionici sa područja općine Kršan informirani su o mogućnostima razvoja ovog kraja i konkretnim mjerama koje lokalna vlast namjerava provesti u narednom razdoblju. Uz informiranje o spomenutom podijeljeni su upitnici kako bi se provjerila koherentnost mjera lokalne vlasti sa namjerama, željama i očekivanjima građana, poduzetnika i udruga. Pošto Općina Kršan obiluje različitim razvojnim potencijalima organizirana su tri tematska panela kroz prizmu pripadajućih im djelatnosti odnosno gospodarskih sektora.

Prvi panel održan 27.03.2014. godine bio je usmjeren na malo i srednje poduzetništvo, a anketni upitnici su bili prilagođeni za gospodarske djelatnosti vezane uz proizvodnju.

Drugi panel održan je 16.04.2014. godine i bio je usmjeren na drugi važan razvojni potencijal krškanskog kraja, a to je poljoprivreda. Anketni upitnici sadržajno su bili prilagođeni poljoprivrednicima.

Treći panel održan je 07.05.2014. godine te je bio usmjeren na ugostiteljstvo, turizam i društvene djelatnosti. Anketni upitnici također su sadržajno bili prilagođeni sektoru turizma.

Ispunjeni anketni upitnici statistički su obrađeni i vraćeni Timu za provedbu Akcijskog plana, a rezultati su prikazani u narednom poglavlju.

Općinu Kršan zanimalo je što poduzetnici misle o dostupnosti ljudskih resursa pa je pitanje o dostupnosti ljudskih resursa na lokalnom tržištu rada 46% poduzetnika smatra dostupnost vrlo dobrom, 23% dobrom, a 31% poduzetnika dovoljnim i nedovoljnim.

Grafikon 1: Dostupnost kadrova

Izvor: Obrada iDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

Kada je riječ o kvaliteti ljudskih resursa na lokalnom tržištu rada 41% poduzetnika smatra da je ona vrlo dobra, 41% da je dobra, a ukupno 18% poduzetnika ocijenilo ju je dovoljnom odnosno nedovoljnom. Navedeni rezultati prikazani su u grafikonu 2.

Grafikon 2: Kvaliteta raspoloživih kadrova

Izvor: Obrada iDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

S obzirom na važnost dostupnosti i kvalitetu ljudskih resursa kada su u pitanju poduzetničke aktivnosti u vidu novih ulaganja navedeni rezultati vezani za dostupnost i kvalitetu kadrova očito su pozitivno utjecali na srednjoročne investicijske planove lokalnih poduzetnika pa ih više od 80% namjerava nove investicije i otvaranje novih radnih mjesta. Rezultati koji se odnose na ovaj zaključak prikazani su u grafikonu 3.

Grafikon 3: Planirana ulaganja u programskom razdoblju

Izvor: Obrada iDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

Obzirom na razvojni potencijal krškanskog kraja kroz različite komplementarne djelatnosti, što u ekonomskom kontekstu znači stvaranje veće dodane vrijednosti koja u konačnici kroz povećanje sadašnje ekonomske

vrijednosti znači povećanje prihoda, pitanje o ocjeni kršanskog kraja postavljeno je sa tri različita aspekta. Tako je Kršan kao mjesto za vođenje posla odnosno njegov poduzetnički potencijal 20% poduzetnika ocijenilo ocjenom odličan, 30% ocjenom vrlo dobar, 20% ocjenom dobar, a 30% ocjenom dovoljan. Navedeni rezultati prikazani su u grafikonu 4.

Grafikon 4: Poduzetnički potencijal Kršana

Izvor: Obrada IDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

Kada je riječ o poljoprivrednom potencijalu Kršana ispitanici u najvećoj mjeri ocjenjuju spomenuti potencijal ocjenom vrlo dobar, točnije sa 56%. Rezultati su prikazani u grafikonu 5.

Grafikon 5: Poljoprivredni potencijal Kršana

Izvor: Obrada IDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

Poduzetnici u sektoru turizma potencijal Kršana ocjenjuju izrazito pozitivno pa ih 44% smatra da je on vrlo dobar, 27% odličan, 22% dobar, a tek 7% je dalo ocjenu dovoljan. Rezultati su prikazani u grafikonu 6.

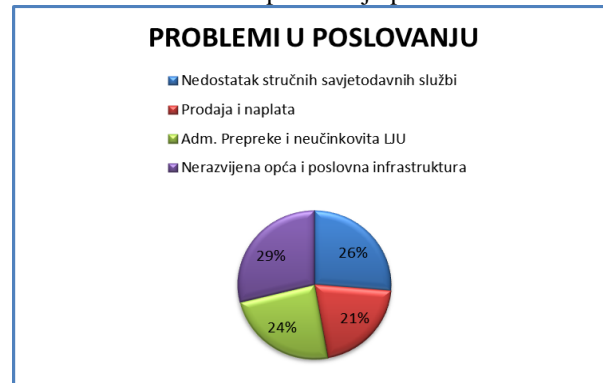
Grafikon 6: Turistički potencijal Kršana

Izvor: Obrada IDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

Na iskazane rezultate vjerojatno utječe i trenutno stanje na tržištu navedenih djelatnosti i opća gospodarska kretanja u RH. Ipak, svi ispitanici u većoj ili manjoj mjeri smatraju da imaju iste probleme u poslovanju, a oni su prikazani u grafikonu 7.

Grafikon 7: Problemi u poslovanju poduzetnika

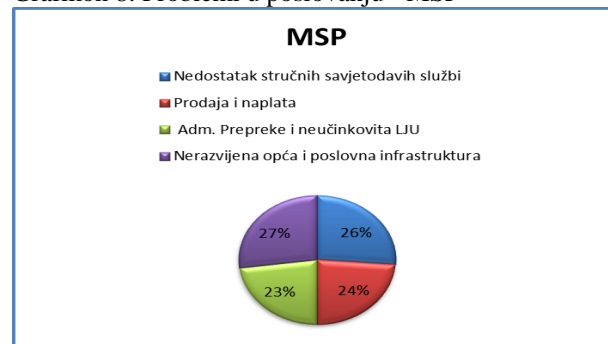

Izvor: Obrada IDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

Na pitanje *Koji su najveći problemi u Vašem poslovanju* većina poduzetnika smatra da je nedovoljno razvijena opća i poslovna infrastruktura, zatim ih 26% smatra da je to nedostatak stručnih savjetodavnih službi, 24% da su to administrativne prepreke i nedovoljno učinkovita lokalna javna uprava te 21% prodaja i naplata proizvoda/usluga.

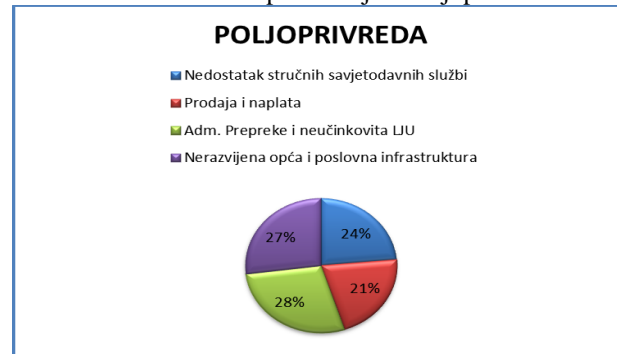
U grafikonima 8, 9, i 10 prikazani su rezultati po djelatnostima iz kojih se vidi da svi dijele gotovo identične probleme u poslovanju.

Grafikon 8: Problemi u poslovanju - MSP

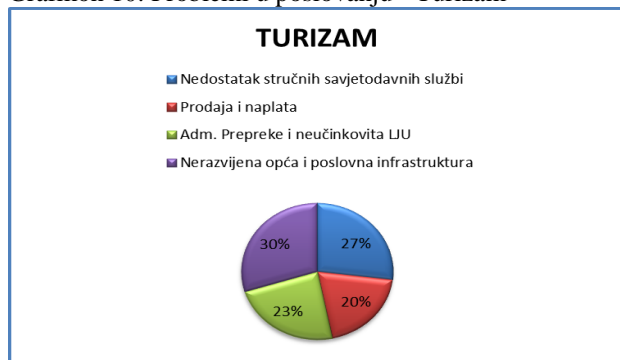
Izvor: Obrada IDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

Grafikon 9: Problemi u poslovanju - Poljoprivreda

Izvor: Obrada IDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

Grafikon 10: Problemi u poslovanju - Turizam

Izvor: Obrada IDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

U rješavanju problema poduzetnika važan je odnos i prisutnost komunikacije lokalne javne vlasti i poduzetnika pa je bilo potrebno postaviti pitanje vezano uz zadovoljstvo poduzetnika s komunikacijom sa lokalnom javnom upravom. Najveći broj njih, odnosno 34% poduzetnika komunikaciju ocjenjuje ocjenom dobar, 29% ocjenom vrlo dobar, 20% ocjenom odličan, 10% dovoljan, a tek 7% poduzetnika smatra da je komunikacija nezadovoljavajuća i nedovoljna. Rezultati su prikazani u grafikonu 11.

Grafikon 11: Kvaliteta komunikacije s lokalnom javnom upravom

Izvor: Obrada IDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

Premda je komunikacija lokalne javne uprave više nego dobra potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se poduzetnici upoznali sa ključnim ciljevima razvojnih politika na lokalnoj i regionalnoj razini jer navedeno svakako može olakšati njihove probleme u poslovanju kroz kvalitetno srednjoročno planiranje poslovnih aktivnosti. Rezultati u grafikonima 12, 13 i 14 pokazuju da je samo dio poduzetnika kvalitetno upoznat s razvojnim politikama i ciljevima ključnih strategija u njihovom sektoru.

Sukladno rezultatima prikazanim u grafikonu 12, 40% ispitanika je ocijenilo upoznatost sa lokalnom strategijom razvoja ocjenom nedovoljan odnosno dovoljan, a tek njih 5% smatra da je odlično upoznata sa smjernicama razvoja svog kraja.

Grafikon 12: Upoznatost sa ciljevima Plana ukupnog razvoja Općine Kršan 2014 - 2020

Izvor: Obrada IDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

U grafikonu 13 prikazani su rezultati pitanja koje se odnosilo na upoznatost poljoprivrednika s ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike, a temeljem koje je moguće planirati srednjoročne investicije u poljoprivredi koje će biti poticane bespovratnim sredstvima Ministarstva poljoprivrede i EU fondova. Sukladno rezultatima istraživanja može se zaključiti kako je 44% poljoprivrednika slabo informirano, a nitko od ispitanika ne smatra da odlično poznaje ciljeve Zajedničke poljoprivredne politike pa je potrebno uz pomoć javnih tijela vlasti na nacionalnoj razini pružiti nužne informacije o ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike.

Grafikon 14: Upoznatost s ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike

Izvor: Obrada IDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

Sljedeći sektor koji je ključan za razvoj Općine Kršan jest turizam. Poduzetnicima u ovom sektoru postavljeno je pitanje o upoznatosti sa Strategijom turizma RH 2013 – 2020. Rezultati su prikazani u grafikonu 14 i pokazuju da čak 43% ljudi smatra da je nedovoljno ili dovoljno upoznato s ciljevima ove važne strategije. Nadalje, 29% ih smatra da je dobro upoznato, a isto toliko odnosno 29% ispitanika smatra su vrlo dobro ili odlično upoznati sa Strategijom turizma RH 2013 – 2020. Temeljem navedenih rezultata potrebno je uz pomoć Ministarstva turizma RH i ostalih važnih institucija u turizmu poput HTZ-a uložiti dodatne napore u svrhu informiranja poduzetnika o razvojnim ciljevima nacionalne strategije u turizmu.

Grafikon 14: Upoznatost sa Strategijom turizma RH 2013 - 2020

Izvor: Obrada IDEO PLAN, Pula, svibanj, 2014.

CILJEVI I PRIORITETI OPĆINE KRŠAN

Prema važećem Programu ukupnog razvoja Općine Kršan **Strateški cilj 1** *Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva* usmjeren je na poboljšanje kvalitete poduzetničkog okruženja i jačanje lokalnog gospodarstva. Sljedeći prioriteti Programa predstavljaju žarišta aktivnosti koje bi trebalo provoditi ostvarenjem predloženih mjera i pripadajućih im projekata:

- ✓ **Prioritet 1.1. Razvoj konkurentnog poduzetničkog okruženja**
- ✓ **Prioritet 1.2. Razvoj održivog turizma**
- ✓ **Prioritet 1.3. Razvoj održive poljoprivrede**
- ✓ **Prioritet 1.4. Rast investicija**

Strateški cilj 2 *Zaštita okoliša, efikasno upravljanje prostorom, poboljšanje infrastrukture i unaprjeđenje kvalitete života* Programa ukupnog razvoja Općine Kršan za razdoblje do 2020. godine usmjeren je na poboljšanje kvalitete komunalne infrastrukture, poboljšanje kvalitete i dostupnosti javnih dobara i usluga, te kvalitete život uopće. Kroz navedene prioritete predložen je niz mjera i pripadajućih i projekata koji će omogućiti ostvarenje definiranog strateškog cilja:

- ✓ **Prioritet 2.1. Izgradnja nove i poboljšanje postojeće komunalne i prometne infrastrukture**
- ✓ **Prioritet 2.2. Izgradnja nove i poboljšanje postojeće društvene infrastrukture**
- ✓ **Prioritet 2.3. Zaštita okoliša i održivo upravljanje prostorom**
- ✓ **Prioritet 2.4. Poticanje mjera energetske učinkovitosti i korištenja OiE**
- ✓ **Prioritet 2.5. Povećanje ponude društvenih, sportskih i kulturnih sadržaja za mlade**
- ✓ **Prioritet 2.6. Sudjelovanje Općine u razvoju lokalnog tržišta rada**
- ✓ **Prioritet 2.7. Poboljšanje socijalnih programa**

Strateški cilj 3 Programa ukupnog razvoja Općine Kršan za razdoblje do 2020. godine jest *Zaštita i održiva valorizacija prirodnih i kulturnih resursa*, te je usmjeren

na očuvanje i valorizaciju lokalne materijalne i nematerijalne kulturne baštine i prirodnih atrakcija. Kroz navedene prioritete predložen je niz mjera i pripadajućih i projekata koji će omogućiti ostvarenje definiranog strateškog cilja:

- ✓ **Prioritet 3.1. Zaštita i valorizacija kulturne i sakralne baštine**
- ✓ **Prioritet 3.2. Zaštita i valorizacija prirodne baštine**
- ✓ **Prioritet 3.3. Zaštita i promocija tradicije, običaja i karakterističnog istarskog identiteta**

Sukladno rezultatima javne rasprave na tematskim panelima na kojima su sudjelovali građani, poduzetnici, predstavnici građanskih udruga, predstavnici političke vlasti i svi ostali zainteresirani dionici, identificirani su sljedeći projekti koji imaju optimalan multiplikativan razvojni učinak te će biti u funkciji ostvarenja ključnih ciljeva kroz sve navedene prioritete.

Općina Kršan je uzimajući u obzir faktore kriterija pripremljenosti, prihvatljivosti i izvedivosti predložila sljedeće projekte koje planira implementirati u referentnom razdoblju.

Važno je napomenuti da je ključan faktor u odabiru projekata uz navedene kriterije bila i mogućnost financiranja projekata bespovratnim sredstvima iz EU fondova.

PROJEKTI

- 1) INTEGRIRANI PROGRAM VALORIZACIJE KULTURNE BAŠTINE „ČUVAR ISTARSKOG RAZVODA“
- 2) IZGRADNJA I OPREMANJE „PROIZVODNO-POSLOVNE ZONE KRŠAN“
- 3) IZGRADNJA I UREĐENJE „ŠETNICE PLOMIN LUKA – BRESTOVA“ (I. Faza)
- 4) IZGRADNJA „DOMA UMIROVLJENIKA ŠUŠNJEVICA“
- 5) IZGRADNJA „SPORTSKE DVORANE POTPIČAN“
- 6) IZGRADNJA „RECIKLAŽNOG DVORIŠTA KRŠAN“
- 7) IZGRADNJA „ODLAGALIŠTA GRAĐEVINSKOG OTPADA KRŠAN“
- 8) UREĐENJE ČEPIČKOG POLJA – TOPOLE
- 9) PROŠIRENJE ZGRADE „DJEČJEG VRTIČA KOCKICA“
- 10) PRILAZNA CESTA SA D66 NASELJU NAČINOVIĆI
- 11) REKONSTRUKCIJA I UREĐENJE GROBLJA U KRŠANU
- 12) UREĐENJE I OPREMANJE „KULTURNOG CENTRA KRŠAN“
- 13) IZGRADNJA I OPREMANJE „DJEČJEG IGRALIŠTA POTPIČAN“

**PRILOG 1 – HODOGRAM AKTIVNOSTI
PROJEKATA IZ AKCIJSKOG PLANA**

NAPOMENA:

U hodogramu je prikazana vremenska dinamika pripreme i provedbe projekata temeljem dosadašnjih iskustava u Republici Hrvatskoj te konzervativna

procjena potrebnog vremena za njihovu pripremu. Datumi koji se odnose na apliciranje projekata, a o čemu ovisi vrijeme završetka projekata rezultat su analize trenutno dostupnih informacija ugovornih tijela, financijskih i administrativnih kapaciteta Općine Kršan.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 130 - Broj 6

12. travnja 2019.

Red. br.	PLANIRANA AKTIVNOST	REZULTAT AKTIVNOSTI	Trajanje aktivnosti (u danima)	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Procijenjena vrijednost troškova u HRK (PDV uključen)
1. INTEGRIRANI PROGRAM VALORIZACIJE KULTURNE BAŠTINE „ČUVAR ISTARSKOG RAZVODA“						
1.1.	Izrada konzervatorske podloge Kaštel Kožljak (+geodetska podloga i dr.)	Ishodovanje svih potrebnih dozvola/Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima		III. kvartal 2018.	I. kvartal 2019.	
1.2.	Izrada idejnog rješenja Kaštel Kožljak	Ishodovanje svih potrebnih dozvola/Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima		I. kvartal 2019.	I. kvartal 2019.	
1.3.	Izrada idejnog projekta Kaštel Kožljak	Ishodovanje svih potrebnih dozvola/Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima		I. kvartal 2019.	II. kvartal 2019.	
1.4.	Izrada glavnog projekta Kaštel Kožljak	Ishodovanje svih potrebnih dozvola/Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima		II. kvartal 2019.	III. kvartal 2019.	
1.5.	Izrada Izvedbenog projekta Kaštel Kožljak	Ishodovanje svih potrebnih dozvola/Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima		III. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.	
1.6.	Dodatna razrada projektnih komponenti Integriranog programa (Kaštel Kožljak, Plomin, projektni partneri i dr.)	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima		II. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.	
1.7.	Dorada Studije izvodljivosti "Čuvar Istarskog razvoda" i Prijavnih obrazaca (A+B+dr.)	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima		II. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.	
1.8.	Prijava projekta na relevantni natječaj iz EU fondova	Slanje aplikacije ugovornom tijelu i evaluacija projekta		IV. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.	
1.9.	Početak realizacije projekta	Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje objekata, te provedba soft aktivnosti programa		I. kvartal 2020.	I. kvartal 2022.	
1.10.	Završetak projekta	Svečano otvaranje svih objekata/sadržaja			I. kvartal 2022.	
2. IZGRADNJA I OPREMANJE "PROIZVODNO-POSLOVNE ZONE KRŠAN"						
2.1.	Rješavanje imovinsko pravnih odnosa	Upis Općine Kršan kao vlasnika zemljišta		IV. kvartal 2018.	III. kvartal 2019.	
2.2.	Izrada/Korekcija projektne tehničke dokumentacije (+izmjena postojećih troškovnika)	Izrađena projektne tehničke dokumentacija/Ishodovanje svih potrebnih dozvola		I. kvartal 2019.	I. kvartal 2019.	250.000,00
2.3.	Izrada studije izvodljivosti "Proizvodno-poslovna zona Kršan)	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima		I. kvartal 2019.	II. kvartal 2019.	90.000,00
2.4.	Izrada projektne prijave za relevantni natječaj iz EU fondova (prijavni obrasci A+B+Ostalo; tehnička pomoć pripreme, razrade i prijave)	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima		I. kvartal 2019.	II. kvartal 2019.	48.000,00
2.5.	Prijava projekta na relevantni natječaj iz EU fondova	Slanje aplikacije ugovornom tijelu i evaluacija projekta		II. kvartal 2019.	II. kvartal 2019.	-
2.6.	Početak realizacije projekta	Izgradnja i opremanje proizvodno-poslovne zone		III. kvartal 2019.	III. kvartal 2020.	
2.7.	Završetak projekta	Svečano otvaranje			III. kvartal 2020.	

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 131 - Broj 6

3. IZGRADNJA I UREĐENJE "ŠETNICE PLOMIN LUKA – BRESTOVA" (I. Faza)				
3.1.	Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa	Stjecanje vlasništva/prava služenja nad zemljištem	I. kvartal 2015.	IV. kvartal 2019.
3.2.	Razrada projektne komponente u okviru Integriranog programa valorizacije kulturne baštine "Čuvar Istarskog razvoda"	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima	IV. kvartal 2018.	III. kvartal 2019.
3.3.	Kandidiranje projekta za bespovratna sredstva EU fondova	Slanje aplikacije ugovornom tijelu i evaluacija projekta	IV. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.
3.4.	Početak realizacije projekta	Izgradnja šetnice	I. kvartal 2020.	IV. kvartal 2021.
3.5.	Završetak projekta	Svečano otvorenje		IV. kvartal 2021.
4. IZGRADNJA "DOMA UMIROVLJENIKA ŠUŠNJEVICA"				
4.1.	Izrada projektno-tehničke dokumentacije	Ishodovanje svih potrebnih dozvola	IV. kvartal 2018.	IV. kvartal 2019.
4.2.	Izrada potrebnih studija	Dokazivanje financijske održivosti i socio-ekonomske opravdanosti	I. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.
4.3.	Alokacija Proračuna+ Kreditna sredstva/Moguće JPP	Zatvaranje financijske konstrukcije	I. kvartal 2019.	II. kvartal 2020.
4.4.	Početak realizacije projekta	Izgradnja i opremanje "Doma umirovljenika Šušnjevica"	II. kvartal 2019.	II. kvartal 2021.
4.5.	Završetak projekta	Svečano otvorenje		II. kvartal 2021.
5. IZGRADNJA "SPORTSKE DVORANE POTPIĆAN"				
5.1.	Izrada projektno-tehničke dokumentacije	Ishodovanje svih potrebnih dozvola	I. kvartal 2019.	II. kvartal 2019.
5.2.	Izrada projektnog prijedloga za natječaj EU fondova	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima	II. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.
5.3.	Kandidiranje projekta za bespovratna sredstva EU fondova	Slanje aplikacije ugovornom tijelu i evaluacija projekta	I. kvartal 2020.	II. kvartal 2020.
5.4.	Početak realizacije projekta	Izgradnja "Sportske dvorane Potpićan"	III. kvartal 2020.	III. kvartal 2021.
5.5.	Završetak projekta	Svečano otvorenje i početak rada		III. kvartal 2021.
6. IZGRADNJA "RECIKLAŽNOG DVORIŠTA KRŠAN"				
6.1.	Izrada projektno-tehničke dokumentacije	Ishodovanje svih potrebnih dozvola	II. kvartal 2019.	III. kvartal 2019.
6.2.	Izrada projektnog prijedloga za natječaj EU fondova	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima	III. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.
6.3.	Kandidiranje projekta za bespovratna sredstva EU fondova	Slanje aplikacije ugovornom tijelu i evaluacija projekta	IV. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.
6.4.	Početak realizacije projekta	Izgradnja "Reciklažnog dvorišta Kršan"	I. kvartal 2020.	III. kvartal 2020.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 132 - Broj 6

12. travnja 2019.

6.5.	Završetak projekta	Svečano otvorenje i početak rada		III. kvartal 2020.
7. IZGRADNJA "ODLAGALIŠTA GRAĐEVINSKOG OTPADA KRŠAN"				
7.1.	Izrada projektno-tehničke dokumentacije	Ishodovanje svih potrebnih dozvola	II. kvartal 2019.	III. kvartal 2019.
7.2.	Izrada projektnog prijedloga za natječaj EU fondova	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima	III. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.
7.3.	Kandidiranje projekta za bespovratna sredstva EU fondova	Slanje aplikacije ugovornom tijelu i evaluacija projekta	IV. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.
7.4.	Početak realizacije projekta	Izgradnja "Odlagališta građevinskog otpada Kršan"	I. kvartal 2020.	III. kvartal 2020.
7.5.	Završetak projekta	Svečano otvorenje i početak rada		III. kvartal 2020.
8. UREĐENJE ČEPIČKOG POLJA – TOPOLE				
8.1.	Izrada projektno-tehničke dokumentacije	Ishodovanje svih potrebnih dozvola	IV. kvartal 2017.	I. kvartal 2018.
8.2.	Izrada projektnog prijedloga za natječaj EU fondova	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima	I. kvartal 2018.	I. kvartal 2018.
8.3.	Kandidiranje projekta za bespovratna sredstva EU fondova	Slanje aplikacije ugovornom tijelu i evaluacija projekta	III. kvartal 2018.	III. kvartal 2018.
8.4.	Početak realizacije projekta	Uređenje Čepičkog polja – Topole	II. kvartal 2019.	IV. kvartal 2020.
8.5.	Završetak projekta	Uređeno Čepičko polje (zasadeni nasadi topola + provedeni ostali planirani zahvati)		IV. kvartal 2020.
9. PROŠIRENJE ZGRADE "DJEČJEG VRTIĆA KOCKICA"				
9.1.	Izrada projektno-tehničke dokumentacije	Ishodovanje svih potrebnih dozvola	II. kvartal 2019.	III. kvartal 2019.
9.2.	Alokacija u Proračunu	Zatvaranje financijske konstrukcije	IV. kvartal 2019.	I. kvartal 2020.
9.3.	Početak realizacije projekta	Nadogradnja aneksa zgrade "Dječjeg vrtića Kockica"	I. kvartal 2020.	II. kvartal 2020.
9.4.	Završetak projekta	Svečano otvorenje i početak rada		II. kvartal 2020.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

12. travnja 2019.

Stranica 133 - Broj 6

10. PRILAZNA CESTA SA D66 NASELJU NAČINOVIĆI				
10.1.	Izrada projektno-tehničke dokumentacije	Ishodovanje svih potrebnih dozvola	IV. kvartal 2016.	IV. kvartal 2016.
10.2.	Izrada projektnog prijedloga za natječaj EU fondova	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima	II. kvartal 2017.	III. kvartal 2017.
10.3.	Kandidiranje projekta za bespovratna sredstva EU fondova	Slanje aplikacije ugovornom tijelu i evaluacija projekta	IV. kvartal 2019.	IV. kvartal 2019.
10.4.	Početak realizacije projekta	Izgrađena prilazna cesta	I. kvartal 2020.	I. kvartal 2021.
10.5.	Završetak projekta	Otvorenje		I. kvartal 2021.
11. REKONSTRUKCIJA I UREĐENJE GROBLJA U KRŠANU				
11.1.	Izrada projektno-tehničke dokumentacije	Ishodovanje svih potrebnih dozvola	III. kvartal 2017.	III. kvartal 2017.
11.2.	Izrada projektnog prijedloga za natječaj EU fondova	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima	II. kvartal 2018.	III. kvartal 2018.
11.3.	Kandidiranje projekta za bespovratna sredstva EU fondova	Slanje aplikacije ugovornom tijelu i evaluacija projekta	III. kvartal 2018.	III. kvartal 2018.
11.4.	Početak realizacije projekta	Rekonstruirano groblje u Kršanu	III. kvartal 2019.	I. kvartal 2020.
11.5.	Završetak projekta	Otvorenje		I. kvartal 2020.
12. UREĐENJE I OPREMANJE "KULTURNOG CENTRA KRŠAN"				
12.1.	Alokacija potrebnih sredstava u proračunu	Osiguranje potrebnih sredstava	IV. kvartal 2018.	IV. kvartal 2018.
12.2.	Početak realizacije projekta	Uređenje i opremanje "Kulturnog centra Kršan"	II. kvartal 2019.	II. kvartal 2019.
12.3.	Završetak projekta	Svečano otvorenje i početak rada		II. kvartal 2019.
13. IZGRADNJA I OPREMANJE „DJEČJEG IGRALIŠTA POTPIĆAN“				
13.1.	Izrada projektno-tehničke dokumentacije	Ishodovanje svih potrebnih dozvola	I. kvartal 2019.	I. kvartal 2019.
13.2.	Izrada projektnog prijedloga za natječaj EU fondova	Spremnost projekta za kandidiranje prema EU fondovima	I. kvartal 2019.	I. kvartal 2019.

SLUŽBENO GLASILO OPĆINE KRŠAN

Stranica 134 - Broj 6

12. travnja 2019.

13.3.	Kandidiranje projekta za bespovratna sredstva EU fondova	Slanje aplikacije ugovornom tijelu i evaluacija projekta	I. kvartal 2019.	II. kvartal 2019.
13.4.	Početak realizacije projekta	Izgradnja i opremanje „Dječjeg igrališta Potpićan“	II. kvartal 2019.	I. kvartal 2020.
13.5.	Završetak projekta	Izgrađeno i opremljeno „Dječje igralište Potpićan“		I. kvartal 2020.

Naziv projekta: AKCIJSKI PLAN PROGRAMA UKUPNOG RAZVOJA OPĆINE KRŠAN 2014. - 2020. godine („Službeno glasilo Općine Kršan“ br. 9/14) – I. Izmjene i dopune

Vrijeme izrade: 2018./2019.

Naručitelj: Općina Kršan

Nositelj projekta: IDEO PLAN, Pula

Voditelj projekta/Autor: Florijan Čelić mag.oec.

Radna grupa - suradnici:

Valdi Runko, Općinski načelnik

Roman Carić, zamjenik Općinskog načelnika

Glorija Fable, pročelnica Jedinственог управног одјела

Vilma Stankić, voditeljica Odsjeka za urbanizam, graditeljstvo i komunalne poslove

Patricia Zanketić, voditeljica Odsjeka za gospodarstvo i EU projekte

UPOZORENJE:

Temeljem čl. 9. st. 2. ZASP-a RH ovo autorsko djelo u cjelini i/ili dijelovi mogu se koristiti samo uz odobrenje autora (u pisanom obliku). Općina Kršan kao naručitelj projekta ima pravo na neograničeno korištenje (vremensko i uporabno) ovog dokumenta.
